

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W TARCZYNIE**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wraz z prognozą
oddziaływania na środowisko**

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2026 r., poz. 662) oraz art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. z 2026 r., poz. 670), Rada Miejska w Tarczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiące załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Tarczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Daniel Płużyczka

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY TARCZYN

na lata 2026-2031

Zamawiający:

Gmina Tarczyn
ul. Juliana Stępkowskiego 17
05-555 Tarczyn

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Zuzanna Ciska

Spis treści

Wstęp	6
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy	16
1.1. Strefa społeczna.....	16
1.2 Strefa gospodarcza	48
1.3 Strefa przestrzenna i klimatyczno-środowiska.....	53
1.4. Analiza SWOT Gminy Tarczyn	73
1.5. Potencjał Gminy Tarczyn	76
1.6. Bariery i potrzeby rozwojowe	77
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.....	81
3. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	85
4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	95
5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy	108
5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	109
5.2. System powiązań przyrodniczych.....	113
5.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych	118
5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	122
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	127
6.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrona powietrza, przyrody i krajobrazu	128
6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	135
6.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	137
6.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.....	140
6.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego.....	141
6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.....	142
6.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.....	148
6.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ..	149
6.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	150
6.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji i remediacji	153
7. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	154
8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy Tarczyn.....	158

9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	159
10. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	165
Spis tabel i rysunków	174
Załączniki	176

WSTĘP

Wstęp

Strategię Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 sporządza się na podstawie art. 10e. i 10f ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Priorytetem efektywnej implementacji Strategii jest możliwość sprawnego procesu pozyskiwania funduszy zewnętrznych na inwestycję wpisujące się w kierunki określone w dokumencie.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2031 roku. Określone zostały następujące elementy: wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2035 stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023–2026,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Strategii Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024–2034.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.

- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Gminę wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102

z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzy będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;

Założenia strategiczne Gminy Tarczyn, obejmujące rozwój zrównoważonego systemu transportu i poprawę dostępności komunikacyjnej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Program przyjęty został uchwałą nr 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r. Głównym celem Programu jest: Zwiększenie odporności zasobu zabytkowego w Polsce.

1. Weryfikacja wybranego zasobu zabytków i wzmocnienie narzędzi ochrony dziedzictwa o wyjątkowej wartości,
2. Wzmocnienie potencjału organizacyjnego systemu ochrony zabytków,
3. Rola zabytków w zrównoważonym rozwoju (edukacja i partycypacja).

Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na jest „Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym”. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne. Celem tym Gmina Tarczyn wpisuje się w ideę zwiększania odporności zasobu zabytkowego poprzez przywracanie funkcji społecznych zdegradowanym przestrzeniom, często o historycznym lub krajobrazowym znaczeniu. Działania te wspierają realizację trzeciego celu szczegółowego krajowego programu, jakim jest wzmocnienie roli zabytków w zrównoważonym rozwoju – szczególnie w zakresie budowania tożsamości lokalnej, edukacji oraz aktywizacji społecznej wokół przestrzeni o wartości kulturowej. Włączenie społeczności lokalnych w proces rewitalizacji oraz organizowanie wydarzeń w odnowionych miejscach publicznych odzwierciedla postulat edukacji i

partycypacji, zawarty w programie krajowym. Ponadto dbałość o estetykę przestrzeni publicznych, ochrona krajobrazu kulturowego i wzmacnianie lokalnej tożsamości są zgodne z ideą kompleksowego podejścia do dziedzictwa kulturowego, której celem jest nie tylko zachowanie materialnych śladów przeszłości, ale też ich aktywne wykorzystanie w procesach rozwojowych.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Strategia została przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24.05.2022 r.

Wizję określoną w Strategii Rozwoju jest „Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie”. Natomiast za cel główny przyjęto „Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska”. Jego realizacja odbywać się będzie przez pięć celów strategicznych:

1. Obszar Gospodarka: **Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze** (opis celu: wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii)
2. Obszar Dostępność: **Dostępne i mobilne Mazowsze** (opis celu: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego)
3. Obszar Środowisko i Energetyka: **Zielone, niskoemisyjne Mazowsze** (opis celu: poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody)

4. Obszar Społeczeństwo: **Mazowsze zintegrowane społecznie** (opis celu: poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki)

5. Obszar Kultura i Dziedzictwo: **Mazowsze bogate kulturowo** (opis celu: wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia).

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026–2031 jest spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”, ponieważ jej założenia odpowiadają wszystkim kluczowym obszarom wskazanym na poziomie regionalnym. Przewidziane w strategii działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości, tworzenia nowoczesnych stref aktywności gospodarczej oraz promocji lokalnej oferty wpisują się w cel dotyczący konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Mazowsza. Równolegle, rozwój transportu publicznego, ciągów pieszych i dróg dla rowerów oraz planowanie przestrzenne zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju odzwierciedlają założenia dostępnego i mobilnego regionu. Działania ekologiczne, takie jak zwiększanie retencji, tworzenie terenów zielonych i ograniczanie emisji zanieczyszczeń, pokrywają się z celem budowy zielonego, niskoemisyjnego Mazowsza. Strategia Gminy przewiduje również szeroki zakres działań społecznych: rozbudowę infrastruktury opiekuńczej, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, aktywizację mieszkańców oraz rozwój usług społecznych – co jest zgodne z ideą Mazowsza zintegrowanego społecznie. Wreszcie, poprzez działania kulturalne, edukacyjne i promujące dziedzictwo lokalne, Gmina Tarczyn wmacnia tożsamość i spójność kulturową, odpowiadając tym samym celowi rozwoju Mazowsza bogatego kulturowo.

Strategia Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024-2034

Dokument został przyjęty uchwałą nr VIII/7/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 19 grudnia 2024 r.

Misja sformułowana w Strategii Rozwoju Powiatu brzmi: *„Efektywne wykorzystywanie istniejących uwarunkowań, aktywne eliminowanie wszelkich barier oraz systematyczna poprawa poziomu życia – wszystko osiągnąć we współpracy z lokalną społecznością w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, który uwzględnia zarówno aspekty ekonomiczne, społeczne, jak i środowiskowe”*. Natomiast wizja przedstawiona w tej Strategii to: *„Aktywna społeczność, dogodna dostępność komunikacyjna oraz wysokiej jakości środowisko stanowią trzy filary powiatu piaseczyńskiego. Poprzez harmonijną współpracę i wzajemne wsparcie, kreujemy przestrzeń sprzyjającą podnoszeniu jakości życia każdego członka społeczności”*.

Poniżej przedstawiono cele strategiczne i cele operacyjne w Strategii Rozwoju Powiatu:

Cel strategiczny 1. Podnosimy poziom i jakość życia mieszkańców:

- cel operacyjny 1.1. Wysokiej jakości usługi na miarę potrzeb rosnącej populacji,
- cel operacyjny 1.2. Szeroka gama atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego,
- cel operacyjny 1.3. Harmonia i bezpieczeństwo stanowiące nadrzędne wartości,
- cel operacyjny 1.4. Kapitał społeczny kluczem do wspólnotowego sukcesu.

Cel strategiczny 2. Rozwijamy się w oparciu o lokalne potencjały:

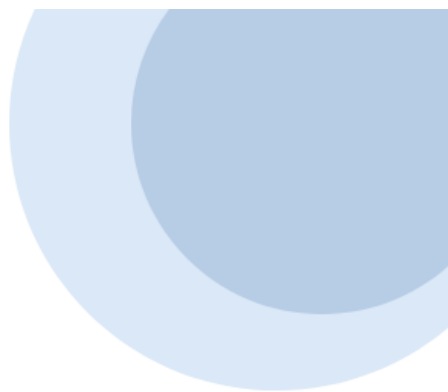
- cel operacyjny 2.1. Wysoki poziom marketingu terytorialnego,
- cel operacyjny 2.2. Unikatowe atrakcje turystyczne,

- cel operacyjny 2.3. Przedsiębiorczość o najwyższym standardzie,
- cel operacyjny 2.4. Wsparcie działalności rolniczej.

Cel strategiczny 3. Odpowiedzialnie kształtujemy nasze otoczenie:

- cel operacyjny 3.1. Zwiększająca się powierzchnia terenów zielonych,
- cel operacyjny 3.2. Świadoma troska o naturalne dziedzictwo,
- cel operacyjny 3.3. Doskonała dostępność komunikacyjna.

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026–2031 jest spójna ze Strategią Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024–2034, ponieważ obie koncepcje rozwojowe opierają się na wspólnych wartościach zrównoważonego rozwoju, współpracy lokalnej oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Cele strategiczne Gminy Tarczyn, takie jak rozbudowa usług społecznych, wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i rozwój lokalnej infrastruktury rekreacyjnej, odpowiadają celom powiatowym związanym z podnoszeniem jakości życia, rozwijaniem kapitału społecznego i zapewnieniem atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, promocji lokalnej oferty gospodarczej i wykorzystania terenów inwestycyjnych znajdują odzwierciedlenie w powiatowym celu wspierania lokalnych potencjałów oraz przedsiębiorczości na wysokim poziomie. Ponadto działania podejmowane przez Gminę Tarczyn w zakresie ochrony środowiska, zwiększania terenów zielonych, retencji wody i kształtowania ładu przestrzennego są zbieżne z priorytetami powiatu dotyczącymi odpowiedzialnego zarządzania przestrzenią i troski o dziedzictwo naturalne. Również wspólny nacisk obu strategii na poprawę dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój transportu publicznego i infrastruktury drogowej świadczy o zbieżności podejścia do planowania terytorialnego. Dzięki temu strategia gminna harmonijnie wpisuje się w cele i kierunki rozwoju przyjęte na poziomie powiatowym.

01

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy

1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Tarczyn na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny raport.

1.1. Strefa społeczna

Demografia

Struktura wiekowa mieszkańców

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę zamieszkiwały 12 463 osoby, co stanowiło o 3,09% więcej w stosunku do 2020 roku. Według podziału na ekonomiczne grupy wiekowe, najliczniejszą stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, które obejmowały 57,60% całkowitej liczby ludności na terenie gminy Tarczyn w 2023 roku. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 21,16% całkowitej liczby ludności, natomiast w wieku poprodukcyjnym 21,24%. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych grupach ekonomicznych w podziale na płeć, w latach 2020-2023.

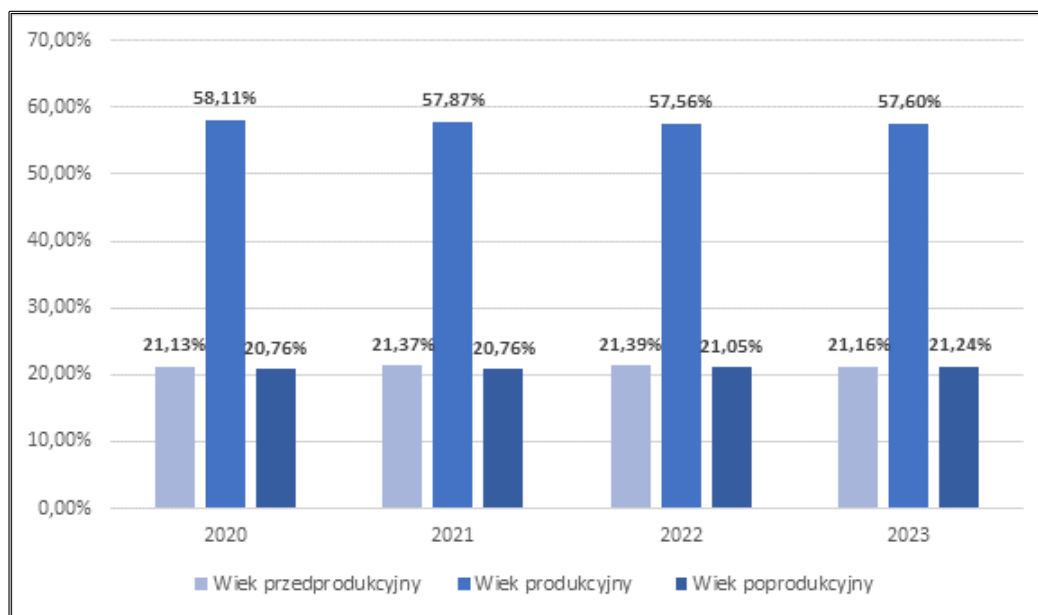
Tabela 1. Liczba ludności na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023 według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat włącznie)	Ogółem	2 554	2 609	2 638	2 637
	Kobiety	1 248	1 270	1 271	1 261
	Mężczyźni	1 306	1 339	1 367	1 376

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023
Liczba ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat włącznie w przypadku kobiet + 18-64 lata włącznie w przypadku mężczyzn)	Ogółem	7 026	7 065	7 100	7 179
	Kobiety	3 271	3 305	3 336	3 389
	Mężczyźni	3 755	3 760	3 764	3 790
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (od 60 lat włącznie w przypadku kobiet + 65 lat włącznie w przypadku mężczyzn)	Ogółem	2 510	2 535	2 596	2 647
	Kobiety	1 629	1 645	1 681	1 695
	Mężczyźni	881	890	915	952
Razem		12 090	12 209	12 334	12 463

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 1. Udział poszczególnych grup ekonomicznych Gminy Tarczyn w ogólnej liczbie ludności [%] w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Przyrost naturalny i saldo migracji

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2020-2022 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Sytuacja ta uległa zmianie w 2023 roku, kiedy to liczba zgonów była mniejsza od liczby urodzeń i odnotowano dodatni przyrost naturalny. W przypadku salda migracji, we wszystkich analizowanych latach przyjmowało ono wartości dodatnie, co świadczy o przewadze liczby zameldowań nad liczbą wymeldowań. Szczegółowe dane w tym zakresie wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 2. Przyrost naturalny i saldo migracji w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
liczba urodzeń	133	133	108	132
liczba zgonów	162	173	140	120
przyrost naturalny	-29	-40	-32	12
liczba zameldowań	208	302	264	246
liczba wymeldowań	141	126	122	124
saldo migracji	67	176	142	122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wzrost liczby ludności, obejmujący wzrost we wszystkich grupach ekonomicznych wieku, w połączeniu z dodatnim saldem migracji oraz ma wyraźnie pozytywny wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą gminy. Świadczy to o rosnącej atrakcyjności gminy jako miejsca do życia i pracy. Większa liczba mieszkańców oznacza wzrost zapotrzebowania na usługi, towary i infrastrukturę, co pobudza lokalną gospodarkę oraz zwiększa wpływy do budżetu gminy. Poprawiająca się struktura wiekowa społeczeństwa stwarza szansę na stabilny rozwój w przyszłości, ale jednocześnie wymaga odpowiednich inwestycji w edukację, opiekę zdrowotną, transport oraz

mieszkalnictwo, by utrzymać wysoką jakość życia i zrównoważony rozwój przestrzenny.

Edukacja oraz opieka nad dziećmi do lat 3

Żłobki i kluby dziecięce

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie Gminy funkcjonują 2 kluby dziecięce. Obszar Gminy Tarczyn w 2023 roku zamieszkiwało ogółem 393 dzieci w wieku do 3 lat, co oznacza spadek o 5,53% w stosunku do 2020 roku. Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w 2023 roku do klubów dziecięcych uczęszczało 39 dzieci, a nie wszystkie miejsca były zajęte – dostępnych było 45 miejsc. Odsetek dzieci objętych opieką w klubach dziecięcych w 2023 roku wynosił 9,9% i zwiększył się w stosunku do 2020 roku o 2,2 p. proc. Szczegółowe dane dotyczące opieki dzieci do lat 3 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Dane dotyczące opieki dzieci do lat 3 w Gminie Tarczyn w latach 2020–2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
dzieci w wieku do 3 lat ogółem	osoba	416	422	399	393
dzieci objęte opieką w klubach dziecięcych	osoba	31	31	37	39
odsetek dzieci objętych opieką w klubach dziecięcych	%	7,5	7,3	9,3	9,9
kluby dziecięce	ob.	2	2	2	2
miejsca w klubach dziecięcych	msc.	40	40	40	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2024 roku Gmina Tarczyn rozpoczęła budowę gminnego Klubu Malucha. Otwarcie planowane jest w połowie 2026 r. W Klubie Malucha przewiduje się utworzenie miejsc dla 30 dzieci.

Wychowanie przedszkolne

Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli należy do zadań własnych gminy. Obowiązkiem każdej gminy, zgodnie z przepisami, jest zapewnienie możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym. W Gminie Tarczyn, wg stanu na 31 grudnia 2023 r., zarejestrowane były 2 placówki prowadzone przez osoby fizyczne.

Do przedszkola prowadzonego przez Gminę Tarczyn w 2023 roku uczęszczało 244 dzieci (w 10 oddziałach), do oddziałów przedszkolnych w 4 szkołach podstawowych uczęszczało 186 dzieci (w 8 oddziałach). Łącznie wychowaniem przedszkolnym w placówkach samorządowych objętych było 430 dzieci. Natomiast do niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Tarczyn przez inne organy uczęszczało 106 dzieci. Duża liczba dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Tarczyn uczęszcza do przedszkoli niepublicznych na terenach sąsiednich gmin. W 2023 roku do przedszkoli niepublicznych w ościennych gminach uczęszczało ok. 100 dzieci zamieszkałych na obszarze Gminy Tarczyn².

Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

W szkołach podstawowych realizowany jest obowiązek szkolny. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. W roku 2023, w 4 szkołach podstawowych uczyło się 1009 uczniów (łącznie z uchodźcami z Ukrainy).

² Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Tarczyn: Szkoła Podstawowa im. M. Kaczyńskiego w Pracach Małych, Szkoła Podstawowa im. J. Chełmońskiego w Suchostrudze, Szkoła Podstawowa im. W. Górskiego w Pamiętce, Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów w Tarczynie. Szkoły dysponują salami gimnastycznymi, boiskami sportowymi, placami zabaw, zapewniają tym samym możliwość realizacji zajęć wychowania fizycznego i innych zajęć sportowych.

W zakresie oceny poziomu edukacji na terenie Gminy Tarczyn, analizie poddano wyniki egzaminu ósmoklasisty. Zestawienie i porównanie wyników ze średnią wyników dla powiatu piaseczyńskiego i województwa mazowieckiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty dla szkół na terenie Gminy Tarczyn, powiatu piaseczyńskiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2023

Rok szkolny	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
2020	Szkoła Podstawowa im. J. Stępkowskiego w Tarczynie	61,00%	51,00%	57,00%
	Szkoła Podstawowa im. W. Górskiego w Pamiętce	61,00%	50,00%	54,00%
	Szkoła Podstawowa im. M. Kaczyńskiego w Pracach Małych	70,00%	50,00%	55,00%
	Szkoła Podstawowa im. J. Chełmońskiego w Suchostrudze,	60,00%	64,00%	50,00%
	Średni wynik dla Gminy Tarczyn	62,00%	52,00%	55,00%
	Średni wynik dla powiatu piaseczyńskiego	67,00%	57,00%	69,00%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	62,00%	51,00%	59,00%

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Rok szkolny	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
2021	Szkoła Podstawowa im. J. Stępkowskiego w Tarczynie	60,00%	47,00%	70,00%
	Szkoła Podstawowa im. W. Górskiego w Pamiętce	65,00%	57,00%	74,00%
	Szkoła Podstawowa im. M. Kaczyńskiego w Pracach Małych	58,00%	42,00%	71,00%
	Szkoła Podstawowa im. J. Chełmońskiego w Suchostrudze,	56,00%	54,00%	61,00%
	Średni wynik dla Gminy Tarczyn	60,50%	50,00%	70,00%
	Średni wynik dla powiatu piaseczyńskiego	67,00%	57,00%	69,00%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	62,00%	51,00%	59,00%
2022	Szkoła Podstawowa im. J. Stępkowskiego w Tarczynie	63,05%	61,67%	75,09%
	Szkoła Podstawowa im. W. Górskiego w Pamiętce	68,51%	60,00%	69,30%
	Szkoła Podstawowa im. M. Kaczyńskiego w Pracach Małych	57,56%	47,33%	56,44%
	Szkoła Podstawowa im. J. Chełmońskiego w Suchostrudze,	65,14%	67,71%	61,64%
	Średni wynik dla Gminy Tarczyn	64,10%	60,02%	69,74%
	Średni wynik dla powiatu piaseczyńskiego	66,08%	69,14%	80,04%

Rok szkolny	Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	64,00%	62,00%	72,00%
2023	Szkoła Podstawowa im. J. Stępkowskiego w Tarczynie	67,96%	64,00%	70,15%
	Szkoła Podstawowa im. W. Górskiego w Pamiątce	70,43%	64,30%	71,10%
	Szkoła Podstawowa im. M. Kaczyńskiego w Pracach Małych	61,64%	48,00%	49,18%
	Szkoła Podstawowa im. J. Chełmońskiego w Suchostrudze,	50,92%	52,67%	45,64%
	Średni wynik dla Gminy Tarczyn	66,57%	61,62%	66,42%
	Średni wynik dla powiatu piaseczyńskiego	72,35%	65,72%	77,37%
	Średni wynik dla województwa mazowieckiego	68,97%	58,60%	70,95%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

Szkoły podstawowe w Gminie Tarczyn w latach 2020–2023 prezentowały stabilny poziom edukacyjny, z zauważalną tendencją wzrostową, zwłaszcza w zakresie matematyki i języka angielskiego. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie zazwyczaj były nieco niższe niż średnia w powiecie piaseczyńskim, który należy do jednych z lepiej wypadających w regionie, natomiast porównując je z poziomem województwa mazowieckiego – tarczyńskie szkoły często osiągały wyniki zbliżone lub wręcz porównywalne. W 2023 roku uczniowie z Gminy Tarczyn uzyskali średnio 66,57% z języka polskiego, 61,62% z matematyki i 66,42% z języka angielskiego, co stanowi istotny wzrost w porównaniu do lat poprzednich i świadczy o poprawiającej się jakości nauczania. Choć nadal pozostają niewielkie różnice w stosunku do

średnich powiatowych, szczególnie widoczne w języku angielskim, to ogólna dynamika wyników wskazuje na pozytywne zmiany w systemie edukacji na terenie Gminy i dobrze rokuje na kolejne lata.

Dodatkowym atutem jest fakt, iż na terenie Gminy funkcjonują 2 Licea: Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów w Tarczynie oraz Liceum Ogólnokształcące im. Ireny Sendlerowej w Tarczynie.

W kontekście edukacji Gmina Tarczyn boryka się z istotnym problemem wynikającym z braku pełnej wiedzy na temat rzeczywistej liczby ludności zamieszkującej jej teren. Wiele osób decyduje się na osiedlenie w Gminie bez formalnego meldunku, co powoduje znaczną rozbieżność pomiędzy danymi statystycznymi a rzeczywistymi potrzebami społeczności. Taka sytuacja bezpośrednio przekłada się na trudności w planowaniu i organizacji systemu edukacyjnego – szczególnie w zakresie liczby miejsc w przedszkolach i szkołach. Gmina, opierając się na oficjalnych danych meldunkowych, może nie doszacować zapotrzebowania na infrastrukturę oświatową, co prowadzi do przepełnienia placówek, braku miejsc dla dzieci oraz problemów kadrowych i organizacyjnych. W efekcie lokalny system edukacji może nie w pełni odpowiadać na realne potrzeby mieszkańców, co może prowadzić do poczucia niezadowolenia wśród rodziców i mieć niekorzystny wpływ na jakość kształcenia³.

Kultura, sport i rekreacja

Korzystanie z dóbr i usług oferowanych przez instytucje kultury i sportu znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców oraz odzwierciedla poziom rozwoju społecznego. Placówki te, działające na terenie Gminy, mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację poprzez organizację różnorodnych imprez oraz rozwijanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców. Wspierają one kształtowanie nawyków aktywnego

³ Dane pochodzące z Urzędu Miejskiego w Tarczynie

uczestnictwa w wydarzeniach kulturowych i sportowych, a także udostępniają infrastrukturę na potrzeby działalności sportowo-rekreacyjnej.

Instytucjami kultury działającymi na terenie Gminy Tarczyn są:

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Tarczynie (do II półrocza 2024 r. instytucja nosiła nazwę Gminny Ośrodek Kultury w Tarczynie),
- Gminna Biblioteka Publiczna w Tarczynie.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Tarczynie prowadzi działalność statutową w zakresie realizacji:

- zajęć artystycznych i edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- organizacji imprez kulturowych w salach widowiskowych oraz w plenerze,
- administracji budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury przy ul. J. Stępkowskiego 17,
- prowadzenia „Kina za Rogiem”,
- upowszechniania piosenek retro będąc organizatorem Ogólnopolskiego Festiwalu „Jesienne Róże”,
- działalności Tarczyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- działalności Tarczyńskiej Orkiestry Dętej.

Celem Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Tarczynie jest prowadzenie wielokierunkowej działalności w dziedzinie rozwoju i upowszechniania kultury wśród mieszkańców Gminy. Ośrodek stara się tworzyć warunki do aktywnego uczestnictwa w szeroko rozumianej kulturze oraz inspirować do rozwoju artystycznego, społecznego i osobistego. Placówka dąży do propagowania ponadczasowej idei: twórczego i aktywnego spędzania wolnego czasu. Współpracuje ona z wykwalifikowanymi instruktorami, którzy przez cały rok prowadzą zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Ośrodek zajmuje się organizacją szeregu imprez kulturalnych, takich jak koncerty i festiwale muzyczne, projekcje filmowe, wystawy, spotkania z ludźmi sztuki.

W Gminnym Ośrodku Kultury w roku 2023 działały następujące kluby i koła zainteresowań:

- Tarczyński Uniwersytet III Wieku,
- Klub Seniora I,
- Klub Seniora II,
- Zajęcia plastyczne i rękodzieło,
- Zajęcia fotograficzne,
- Zajęcia muzyczne i teatralne,
- „Spiżarnia Kulturalna”,
- Szkoła MAESTRO,
- „Multisensorki”,
- Fitness dla młodzieży i dorosłych,
- Klub Aktywnego Seniora,
- Grupa teatralna „Wiosna”,
- Zajęcia taneczne dla dzieci i dorosłych,
- Taniec nowoczesny,
- Tarczyńska Orkiestra Dęta.

W 2023 zrealizowano szereg działań aktywizujących społeczność lokalną w różnych grupach wiekowych. Były to m.in. zajęcia organizowane podczas ferii zimowych oraz liczne seanse w ramach kina sferycznego. Liczba imprez zorganizowanych

w 2023 roku była równa 160, natomiast liczba odbiorców wynosiła 20 680 osób.

Podział na poszczególne rodzaje przedsięwzięć przedstawiał się następująco:

- wystawy – 4,
- kino plenerowe – 4,
- festiwale i przeglądy artystyczne – 3,
- koncerty – 9,
- prelekcje, spotkania, wykłady – 53,

- imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne – 4,
- konkursy – 3,
- pokazy teatralne – 30,
- konferencje – 30,
- interdyscyplinarne – 3,
- warsztaty – 17.

Na terenie Gminy działa także Gminna Biblioteka Publiczna w Tarczynie oraz filia w Grzędach. Gminna Biblioteka Publiczna w Tarczynie prowadzi działania w celu promocji czytelnictwa i kultury języka polskiego. Instytucja organizuje coroczne Tarczyńskie Dyktando, w którym udział biorą dzieci, młodzież i dorośli. Ponadto Biblioteka prowadzi Dyskusyjny Klub Książki oraz organizuje wydarzenia dla dzieci. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku księgozbiór na 1000 ludności wynosił 2 502,5 woluminów, co stanowi o 5,56% więcej w stosunku do roku 2020. Jednakże zmniejszyła się liczba czytelników na 1000 ludności z 124 osób (2020 rok) do 94 osób (2023 rok). Zwiększeniu uległa liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika o 21,22%. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5. Dane dotyczące księgozbioru i czytelników Biblioteki działające na terenie Gminy Tarczyn

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	2 370,8	2 417,2	2 521,3	2 502,5
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	124	98	99	94
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	24,5	27,3	28,5	29,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego

- Uczniowski Klub Sportowy TARCZYN,
- Uczniowski Klub Sportowy ORZEŁ Suchostruga,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy GROM Prace Małe,
- Klub Sportowy AKROBATA.

Na terenie niektórych miejscowości wybudowane zostały place zabaw (Pawłowice, Werdun, Janówek, Kotorydz, Grzędy), siłownie plenerowe (Księżowola, Pawłowice, Werdun) czy boiska (Księżowola).

Gmina Tarczyn posiada perspektywy dla rozwoju ruchu turystycznego na swoim obszarze. Dogodne położenie na mapie województwa, potencjał

Miejsca noclegowe w Gminie Tarczyn stanowią m.in.:

- Ofertę dla obsługi ruchu turystycznego uzupełni baza gastronomiczna w postaci restauracji i barów znajdujących się w Tarczynie.

nr 125/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. oraz nr 129/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r.

Gminna ewidencja zabytków Gminy Tarczyn obejmuje 58 obiektów nieruchomych, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 6. Wykaz obiektów nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków Gminy Tarczyn

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Działka ewid.	Obiekt
1.	Drozdy	Spacerowa	8	5/9	Dwór
2.	Drozdy	Spacerowa	-	5/7, 5/8, 6, 8/4, 8/5	Park
3.	Jeżewice	Parkowa	-	27/7	Obora
4.	Jeżewice	Parkowa	-	27/7	Spichlerz
5.	Jeżewice	Parkowa	6	27/6	Dwór
6.	Jeżewice	Parkowa	-	27/5, 27/6	Park
7.	Kawęczyn	Gościńska	-	56	Wiatrak typu holender
8.	Kawęczyn	Gościńska	-	56	Wiatrak typu koźlak
9.	Komorniki	Spacerowa	-	140/5	Zespół dworski
10.	Komorniki	Spacerowa	-	140/5	Dwór w zespole dworskim
11.	Komorniki	Spacerowa	-	140/5	Park w zespole dworskim
12.	Kopana	Anieli i Wojciecha Górskich	3	6/2	Szkoła wraz z parkiem
13.	Kopana	Anieli i Wojciecha Górskich	29	145/4, 145/5	Zespół dworsko-parkowy
14.	Kopana	Anieli i Wojciecha Górskich	29	145/5	Dwór w zespole dworsko-parkowym

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Działka ewid.	Obiekt
15.	Kopana	Anieli i Wojciecha Górskich	-	145/4, 145/5	Park w zespole dworsko-parkowym
16.	Stefanówka	-	-	14/1	Dworzec kolejowy Grójeckiej Kolei Dojazdowej
17.	Księżowola	Parkowa	-	2/13, 2/4. 2/2. 15	Park (ze śladami fragmentów założenia, stawem, al. dojazdową i szpalerem drzew)
18.	Leśna Polana (Prace Duże)	Piaseczyńska, Słowicza, Śródkowa. Tarczyńska, al. ks. K. Pyrki, al. M. Fogg, al. Prymasa Tysiąclecia, W. Lipnickiego, Wojciechowa	-	-	Układ przestrzenny kolonii Leśna Polana
19.	Leśna Polana (Prace Duże)	Al. W. Lipnickiego	21	495	Dom letniskowy Ireny i Mieczysława Foggów wraz z terenem posesji położony przy Al. W. Lipnickiego 21 w Leśnej Polanie
20.	Many	Tarczyńska	26	182, 183	Zespół dworski
21.	Many	Tarczyńska	-	182	Stajnia w zespole dworskim

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Działka ewid.	Obiekt
22.	Many	Tarczyńska	-	182	Spichlerz w zespole dworskim
23.	Many	Tarczyńska	-	182	Oficyna dworska w zespole dworskim
24.	Many	Tarczyńska	-	182, 183	Park krajobrazowy w zespole dworskim
25.	Pawłowice	Topolowa	30	8/13	Dwór
26.	Pawłowice	Topolowa	-	64/ 65/5, 8/7, 8/9, 8/13/ 8/11, 48, 51, 54, 60, 65/14, 65/17	Park
27.	Prace Duże	Pałacowa	2	621	Zespół dworski
28.	Prace Duże	Pałacowa	2	621	Dwór w zespole dworskim
29.	Prace Duże	Pałacowa	-	621	Park w zespole dworskim
30.	Rembertów	Kościelna	-	132	Cmentarz przykościelny przy koś. pw. św. Jana
31.	Rembertów	Kościelna	6	132	Kościół parafialny pw. Św. Jana Chrzciciela
32.	Rembertów	Akacyjowa	-	155	Cmentarz rzym.-kat. Parafialny
33.	Rembertów	Kościelna	-	132	Dzwonnica przy kościele p.w. św. Jana
34.	Ruda	Kolejowa	2	18/1, 18/2	Zespół dworca kolejowego

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Działka ewid.	Obiekt
35.	Ruda	Kolejowa	2	18/1	Dworzec w zespole dworca kolejowego
36.	Ruda	Kolejowa	-	18/2	Magazyn służby drogowej w zespole dworca kolejowego
37.	Ruda	Kolejowa	-	18/2	Wodociągowa wieża ciśnień ze studnią w zespole dworca kolejowego
38.	Ruda	Kolejowa	-	18/2	Perony przydworcowe w zespole dworca kolejowego
39.	Tarczyn	1 Maja	-	538	Zespół cmentarza
40.	Tarczyn	1 Maja	-	538	Cmentarz w zespole cmentarza
41.	Tarczyn	1 Maja	-	538	Kaplica w zespole cmentarza
42.	Tarczyn	1 Maja	-	538	Brama w zespole cmentarza
43.	Tarczyn	Błońska	87, 89, 91	514/2	Budynek fabryki wag (ob. budynek przemysłowy)
44.	Tarczyn	Długa	-	452/1	Cmentarz żydowski
45.	Tarczyn	Grójecka	3	296/1	Kamienica
46.	Tarczyn	Grójecka	5	297/1	Kamienica

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Działka ewid.	Obiekt
47.	Tarczyn	Kolejowa	11	844/4	Dworzec kolejowy
48.	Tarczyn	Komornicka	3	300	Dom
49.	Tarczyn	Oszkiela	2	246	Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
50.	Tarczyn	Oszkiela	2	246	Kościół w zespole kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
51.	Tarczyn	Oszkiela	-	246	Brama w zespole kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
52.	Tarczyn	Oszkiela	-	246	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
53.	Tarczyn	Oszkiela	-	246	Ogrodzenie z furtką w zespole kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
54.	Tarczyn	Oszkiela	1	244	Plebania w zespole kościoła parafialnego pw. Św. Mikołaja
55.	Tarczyn	Rynek	9	341	Dom
56.	Tarczyn	Rynek	14	337	Dom
57.	Tarczyn	Rynek	37	375	Dom
58.	Tarczyn	Warszawska	1	212/7	Dom (daw. karczma)

Źródło: Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Tarczyn na lata 2023-2026

Z uwagi na stan techniczny, niewykorzystanym elementem jest dwór i park w Drozdach. Miejsce to nie jest wpisane do Rejestru Zabytków, ograniczony jest krąg źródeł skąd Gmina mogłaby pozyskać środki na remont i zagospodarowanie tego miejsca.

Gmina wykorzystuje serwisy społecznościowe, na których regularnie publikowane są zdjęcia promocyjne i informacje. Dzięki temu mieszkańcy i turyści mają łatwy dostęp do aktualnych wydarzeń oraz ciekawych treści związanych z Gminą.

Pomoc społeczna

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie Gminy wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarczynie. Celem działalności Ośrodka jest w szczególności:

- współtworzenie lokalnej polityki społecznej w Gminie,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, których osoby i rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne usprawnienia, zasoby i możliwości.

Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Istotną funkcję sprawują pracownicy socjalni, którzy podejmując współpracę z rodziną, diagnozują ich sytuację oraz określają plan pomocy. Pracą socjalną w szczególności objęte są osoby i rodziny, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby, usprawnienia i możliwości, a szczególnie rodziny niepełne, wielodzietne rodziny niezaradne życiowo. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin, znajdujących się

w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku z pomocy społecznej korzystało 198 osób, co stanowi o 103 osoby mniej w stosunku do 2020 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2021	2022	2023
Ogółem	osoba	301	249	177	198

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej pozytywnie wpływa na sytuację społeczno-gospodarczą Gminy, ponieważ świadczy o poprawie warunków życia mieszkańców oraz rosnącej samodzielności ekonomicznej rodzin. Mniejsze zapotrzebowanie na wsparcie socjalne oznacza zwykle wzrost zatrudnienia, wyższe dochody gospodarstw domowych i lepszy dostęp do edukacji czy usług zdrowotnych. Taka tendencja odciąża budżet Gminy, pozwalając na przekierowanie środków na rozwój infrastruktury, inwestycje lokalne czy działania wspierające aktywność społeczną.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarczynie w 2023 roku przystąpił do realizacji Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym⁴.

Ponadto udzielano dodatków mieszkaniowych, które są formą pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania z uwagi na niskie dochody. W 2023 roku wypłacono 357 świadczeń na kwotę 96 947 zł.

⁴ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

W odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano 13% wzrost. Wynika on głównie ze wzrostu opłat czynszowych, które mają bezpośredni wpływ na wysokość dodatku mieszkaniowego. Największą grupę beneficjentów dodatków mieszkaniowych stanowią lokatorzy mieszkań komunalnych⁵.

Dodatkowo, GOPS przyznaje także mieszkańcom Gminy Karty Dużej Rodziny. Przysługują one rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty bezterminowo, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju a w Gminie Tarczyn również z 40% zniżki za odbiór nieczystości stałych. W 2023 roku wydano członkom rodzin wielodzietnych 187 kart⁶.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarczynie jest realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy uchwalonego na lata 2021-2024. W ramach realizacji Programu powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy. Pracownicy Ośrodka są członkami ZI obok funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej, pracowników oświaty, służby zdrowia, członków GKRPA. W 2023 roku realizowano procedurę Niebieskich Kart w odniesieniu do 22 rodzin⁷.

Ponadto, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarczynie został wyznaczony jako jednostka do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednym z zadań wynikających z ustawy jest opracowanie i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W 2023 roku realizowano Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Tarczyn na lata 2021-2023. GOPS wspierał rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pomoc asystenta rodziny. Do

⁵ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

⁶ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

⁷ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

zadań asystenta rodziny należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową. W 2023 roku ze wsparcia asystentów korzystało 10 rodzin. Było to o 1 rodzinę więcej niż rok wcześniej⁸.

Gmina Tarczyn ponosi koszty częściowej odpłatności za pobyt nieletnich z Gminy umieszczony decyzją sądu w rodzinnej pieczy zastępczej. Do obowiązków Gminy nałożonych ustawą należy współfinansowanie kosztów pobytu dzieci z Gminy Tarczyn umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2023 roku Gmina Tarczyn pokryła koszty pobytu 14 dzieci umieszczonych decyzją Sądu w pieczy zastępczej⁹.

Na terenie Gminy Tarczyn obowiązuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach realizacji programów działała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonował Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, dofinansowano działalność Poradni Leczenia Uzależnień w Tarczynie w postaci sfinansowania superwizji dla pracowników, oraz zakupu wyposażenia, zatrudniono psychoterapeutę dla rodzin, odbywały się szkolenia środowiskowe, zajęcia profilaktyczne w szkołach oraz sfinansowano kolonie letnie o charakterze profilaktycznym dla 40 dzieci¹⁰.

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy opieka zdrowotna świadczona jest poprzez działalność Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarczynie, zlokalizowany przy ul. Warszawskiej 42. Dodatkowo, Ośrodek ten posiada dwie Filie:

— Filia Poczтовая (Tarczyn, ul. Poczтовая 10/2),

⁸ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

⁹ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

¹⁰ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

Dodatkowo, na obszarze Gminy Tarczyn działają 4 apteki¹²:

- Apteka (Tarczyn, ul. Warszawska 42),
- Apteka pod Lipą (Tarczyn, ul. Komornicka 4),
- Apteka Nasza (Tarczyn, ul. Rynek 37),
- Apteka Papaya 6 (Tarczyn, ul. mjr. Edwarda Ziółkowskiego 8/10/1).

Statutową działalnością SPZOZ w Tarczynie jest Podstawowa Opieka Zdrowotna, czyli lekarze rodzinni, pielęgniarki i położne środowiskowo-rodzinne, gabinet zabiegowy, punkt szczepień, poradnia dla dzieci zdrowych i chorych. Pacjentom ubezpieczonym w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej udzielane są konsultacje osobiste oraz teleporady. Pacjenci zgłaszają zapotrzebowanie na leki do kontynuacji leczenia drogą telefoniczną, mailową lub osobiście.

¹² Apteki Tarczyn | Adresy i Godziny Otwarcia | Strefa Aptek

poczucie bezpieczeństwa i przyciąga nowych mieszkańców oraz inwestorów. Dobre zaplecze medyczne sprzyja stabilizacji demograficznej, zmniejsza konieczność migracji do większych ośrodków w celu leczenia, a także wspiera aktywizację zawodową – szczególnie osób starszych lub rodzin z dziećmi. Obecność specjalistów i nowoczesnych placówek zdrowotnych może również stymulować rozwój lokalnej infrastruktury i tworzyć miejsca pracy, wpływając pozytywnie na gospodarkę Gminy. Zwiększony popyt na usługi zdrowotne powoduje w konsekwencji zwiększone natężenie ruchu. Znaczący przyrływ pacjentów wpływa na brak dostępności miejsc parkingowych i łamanie przepisów w tym zakresie, Gmina będzie musiała zmierzyć się z problemem uporządkowania stref parkingowych na terenie miasta.

Aktywność społeczna

Na aktywność społeczną wpływa przede wszystkim kapitał społeczny, czyli zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie. Pod względem ekonomicznym jakość kapitału społecznego oddziałuje na procesy wzrostu i rozwoju, dlatego świadoma kreacja kapitału społecznego jest właściwą strategią rozwojową, a sprawne zarządzanie Gminą, charakteryzuje się wysoką jakością rządzenia, może stać się głównym czynnikiem kreacji tego kapitału.

O ile jakość rządzenia jest bezpośrednio powiązana z obowiązującymi przepisami prawa, tak jakość kapitału społecznego wynika z uwarunkowań lokalnych i powinna opierać się na budowaniu zaufania do instytucji publicznych, które funkcjonują na rzecz miejscowej społeczności.

Na kapitał społeczny składają się m.in. wiedza, normy etyczne i kulturowe, empatia, ale również zaangażowanie społeczne. O ile poziom wiedzy jest trudny do zmierzenia, poza analizą wyników w nauce uczniów, o tyle normy etyczne i kulturowe oraz poziom zaangażowania mieszkańców da się zaobserwować.

Frekwencja wyborcza

Analizując frekwencję w wyborach na terenie Gminy Tarczyn, zauważyć można wzrastającą świadomość i aktywność społeczną mieszkańców, którzy coraz liczniej w nich uczestniczą. W wyborach prezydenckich z lat 2015 i 2025 różnica we frekwencji wyborczej wyniosła ponad 20,0 p. proc., natomiast w wyborach do Sejmu i Senatu różnica między 2015 a 2023 wyniosła ponad 25,0 p. proc. W przypadku wyborów do Parlamentu Europejskiego między 2014 a 2024 rokiem była równa ponad 22,0 p. proc. Mniejszą różnicę zaobserwowano w ramach wyborów samorządowych. Wskazuje to na fakt, iż dla mieszkańców Gminy najistotniejsze są kwestie na poziomie krajowym, tj. wybór Prezydenta oraz wybór składu Sejmu i Senatu. Szczegółowe dane dotyczące frekwencji wyborczej na terenie Gminy Tarczyn w ostatnich latach przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Frekwencja wyborcza na terenie Gminy Tarczyn w latach 2014-2024

Wybory	Lata		
Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	2015	2020	2025
I tura	53,35%	69,60%	73,51%
II tura	61,95%	73,18%	–
Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	2015	2019	2023
Sejm	54,42%	65,37%	80,68%
Senat	54,42%	65,31%	80,67%
Wybory do Parlamentu Europejskiego	2014	2019	2024
Frekwencja ogółem	21,27%	47,68%	43,40%
Wybory Samorządowe	2014	2018	2024
Sejmik Województwa	56,13%	56,59%	63,83%
Rada Powiatu	56,21%	56,59%	63,88%
Rada Miejska	56,15%	56,59%	63,88%
Burmistrz – I tura	56,18%	56,59%	63,88%
Burmistrz – II tura	–	–	60,06%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Wzrastająca frekwencja wyborcza na terenie Gminy świadczy o rosnącym zaangażowaniu obywateli w sprawy publiczne i poczuciu

współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, co pozytywnie wpływa na sytuację społeczną. Aktywność wyborcza buduje silniejsze społeczeństwo obywatelskie, sprzyja większej przejrzystości władz samorządowych, a także wzmacnia zaufanie między mieszkańcami a instytucjami publicznymi. W efekcie tworzy się bardziej świadoma i aktywna społeczność, gotowa do udziału w inicjatywach lokalnych, co sprzyja rozwojowi demokratycznych postaw i wspólnemu działaniu na rzecz dobra Gminy.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Tarczyn co roku uchwalany jest Program współpracy Gminy Tarczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Celem głównym programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami. Natomiast celem szczegółowym programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami jest zapewnienie efektywnego wykonania zadań publicznych Gminy wynikających z przepisów prawa przez włączenie ich w realizację organizacji pozarządowych, stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej, poprawa jakości życia, przez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych przez efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy.

Na terenie Gminy Tarczyn działa wiele organizacji pozarządowych. Należą do nich m.in.¹⁴:

- Fundacja im. św. Matki Teresy,
- Fundacja na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej Monar,
- Tarczyn Network,

¹⁴ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>

- Fundacja Człowiek Może,
- Fundacja Danuty Lis – Lipowy Dwór w Dukach,
- Fundacja Global Empowerment Mission EU,
- Fundacja im. Romana Kołakowskiego,
- Fundacja poszukiwań i ratowania zabytków im. Pana Samochodzika,
- Fundacja Rodzina drzewem życia,
- Fundacja Stacja badawcza,
- Fundacja Ty,
- Fundacja Zwierzokracja,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kotorydzu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pracach Małych,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Suchodole,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Tarczynie,
- Polskie Stowarzyszenie Walk Rycerskich,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarczynie,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Tarczyna,
- Stowarzyszenie Ogrodowe „Bajka”,
- Stowarzyszenie Perły Mazowsza – Lokalna Grupa Działania,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Korzeniówki,
- Stowarzyszenie Stop Asfalciarni,
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych,
- Stowarzyszenie Żołnierzy poszkodowanych w okresie stanu wojennego,
- Towarzystwo Przyjaciół Tarczyna.

Ponadto Gmina Tarczyn w 2023 roku, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, wspierała takie organizacje jak: Uczniowski Klub Sportowy „AKROBATA”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „GROM” Prace Małe, Uczniowski Klub Sportowy „TARCZYN”. Brała również udział we współorganizacji wydarzeń kulturalnych online wraz ze Stowarzyszeniem Perły Mazowsza – LGD, w tym Konkursu Perły Mazowsza, który integrował

lokalną społeczność z przedstawicielami samorządów i przedsiębiorcami, a także stanowił okazję do uhonorowania wyróżniających się firm i inicjatyw. Dodatkowo, Gmina:

- wspierała promocję publikacji przygotowanych przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Zlewni Krainy Jeziorki,
- przekazała wsparcie finansowe Mazowieckiemu Zespołowi Parków Krajobrazowych na wydanie kalendarza ściennego,
- udzieliła wsparcia 66 Drużynie Harcerskiej „GRANTY” na realizację działań statutowych,
- współfinansowała publikację monografii faunistycznej pt. *„Ptaki Niziny Mazowieckiej”*, przygotowaną przez Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne.

Działalność organizacji pozarządowych ma istotny wpływ na rozwój Gminy, ponieważ aktywizuje mieszkańców, wspiera integrację społeczną i wypełnia ważne funkcje kulturalne, edukacyjne oraz pomocowe. Dzięki swoim inicjatywom organizacje te ożywiają lokalne życie społeczne, organizując wydarzenia, warsztaty czy akcje charytatywne, które budują więzi międzyludzkie i wzmacniają tożsamość lokalną. Często angażują się także w działania na rzecz zachowania tradycji, ochrony środowiska czy poprawy jakości życia mieszkańców. Ich obecność wspiera także rozwój kapitału społecznego oraz może przyciągać środki zewnętrzne, np. granty czy dotacje, które służą dalszemu rozwojowi infrastruktury i inicjatyw oddolnych w Gminie. Dlatego też w uchwale budżetowej na rok 2025 Gmina Tarczyn znacząco zwiększyła środki na wspieranie organizacji pozarządowych. Ponadto Rada Miejska w Tarczynie przyjęła uchwałę nr XV/104/25 z dnia 24 lutego 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr XII/97/24 Rady Miejskiej w Tarczynie z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie powołania Gminnej Rady Seniorów. Powołanie tego organu konsultacyjno-doradczego stanowi wyraz zaangażowania Gminy w tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji

osób starszych, umożliwiając im realny wpływ na lokalną politykę społeczną oraz wzmacniając ich głos w sprawach istotnych dla społeczności senioralnej.

Bezpieczeństwo publiczne

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy działania prowadzi:

- Komisariat Policji w Tarczynie,
- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Straż Miejska.

Policja

Gmina Tarczyn dzieli się na trzy rejony będące pod nadzorem dzielnicowych Komisariatów w Tarczynie:

- rejon 23 (Tarczyn),
- rejon 24 (Gąski, Gładków, Grzędy – wschodnia część drogi wojewódzkiej (dawnej drogi krajowej nr 7), Józefowice, Kawęczyn, Kopana, Korzeniówka, Kotorydz, Leśna Polana, Marylka, Nowe Racibory, Pawłowice, Prace Duże, Prace Małe, Racibory, Rembertów – wschodnia część dawnej drogi krajowej nr 7, Ruda, Stefanówka, Wylezin),
- rejon 25 (Borowiec, Bystrzanów, Grzędy – zachodnia część dawnej drogi krajowej nr 7, Janówek, Jeziorzany, Jeżewice, Księżak, Księżowola, Many, Marianka, Nosy, Przypki, Rembertów – zachodnia część dawnej drogi krajowej nr 7, Suchodół, Suchostruga, Świętochów, Werdun, Wola Przypkowska, Wólka Jeżewska).

Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie Gminy działają 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które zapewniają ochronę przeciwpożarową:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Kotorydzu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pracach Małych,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Suchodole,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Tarczynie.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku zarejestrowano 244 zdarzeń związanych z zagrożeniem powodziowym, z czego większość stanowiły miejscowe zagrożenia lokalne. W porównaniu do 2020 roku liczba zgłoszonych zdarzeń spadła o 36. Szczegółowe dane w zakresie działań ratowniczych OSP na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 9. Działania ratownicze straży pożarnej na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023
Pożary		101	43	108	74
w tym:	małe	97	42	103	72
	średnie	4	1	5	2
Miejscowe zagrożenia		147	205	245	148
w tym:	małe	12	17	21	13
	lokalne	134	183	221	132
	średnie	1	5	3	3
Alarmy fałszywe:		32	17	34	22
w tym:	w dobrej wierze	28	11	25	15
	z instalacji wykrywania	4	6	7	7
Liczba zdarzeń ogółem		280	265	387	244

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Straż Miejska

Na terenie Gminy Tarczyn działa także Straż Miejska, która została utworzona na podstawie uchwały nr VII/39/07 z dnia 14 marca 2007 r. Straż Miejska brała czynny udział w akcjach związanych z bezpieczeństwem, tj. „Akcja Znicz 2023”, „Bezdomny 2023” oraz „Bezpieczna droga do Szkoły”. Funkcjonariusze Straży Miejskiej wraz z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Tarczynie zabezpieczali imprezy plenerowe, takie jak: „Dzień dziecka”, „Dni Tarczyna”, „Owocobranie” oraz „Półmaraton Tarczyński”, procesje kościelne, podczas których dbali o bezpieczeństwo uczestników. W 2023 roku odnotowano 172 interwencje Straży Miejskiej. Były to między innymi interwencje dotyczące: bezpańskich psów, wypalania nieczystości,

wyrzucania nieczystości stałych do lasów i na teren prywatnych posesji, przepełnionych wylewających się szamb, nieprzejezdnych dróg przez wystające gałęzie drzew, blokowania wjazdu i wyjazdu z posesji przez pojazdy mechaniczne, potrąconych lub zabitych zwierząt na drogach publicznych, nieprawidłowego parkowania przez kierowców pojazdów mechanicznych.

W dyspozycji Straży Miejskiej w Tarczynie jest 126 kamer stacjonarnych monitoringu miejskiego oraz dwie kamery typu fotopułapka. W ciągu roku 2023 zarejestrowano 841 wykroczeń polegających głównie na nieprawidłowym zaparkowaniu pojazdów mechanicznych.

1.2 Strefa gospodarcza

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek

Na terenie Gminy Tarczyn szczególną rolę odgrywa sektor rolniczy, który – mimo postępującej urbanizacji – nadal stanowi istotną część lokalnej aktywności gospodarczej. W regionie rozwija się także drobna przetwórczość, w tym działalność związana z przetwórstwem rolno-spożywczym. Część mieszkańców prowadzi działalność agroturystyczną i usługową w powiązaniu z walorami przyrodniczo-krajobrazowymi Gminy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Gminie Tarczyn w roku 2023 zarejestrowane było 1 853 podmiotów gospodarczych, z czego 1 781, tj. 96,11% funkcjonowało w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych ogółem wzrosła w stosunku do 2020 roku o 298 podmioty.

Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorstw w sektorze prywatnym według sekcji PKD funkcjonujących na terenie Gminy Tarczyn w 2023 roku, można zaobserwować dominację nad innymi sekcjami G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) – 516 podmiotów.

Według klas wielkości, na terenie Gminy Tarczyn w 2023 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające poniżej 10 pracowników. W

tym okresie zarejestrowanych były 1 853 przedsiębiorstwa, z czego 1 812, tj. 97,79% było mikroprzedsiębiorstwami. W tym samym roku, 36 podmiotów zaklasyfikowano jako małe przedsiębiorstwa, a pozostałe 5 zostało określone jako średnie przedsiębiorstwa, czyli zatrudniające od 50 do 249 osób. Szczegółowe dane dotyczące wielkości przedsiębiorstw na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023 zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 10. Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Tarczyn według klas wielkości w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Mikroprzedsiębiorstwa (poniżej 10 osób)	1 515	1 615	1 704	1 812
Małe przedsiębiorstwa (10-49 osób)	35	36	36	36
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 osób)	3	3	4	5
Razem	1 555	1 654	1 744	1 853

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Głównymi podmiotami gospodarczymi działającymi na terenie Gminy są:

- Dóehler Sp. z o.o.,
- Mar-Pol Marek Sp. z o.o.,
- Polflam Sp. z o.o.,
- TDM Electronics S.A.,
- Browar Tarczyn Sp. z o.o.,
- Damak Food Sp. z o.o.,
- Turka Invest Sp. z o.o.,
- Orlen S.A.,
- Złompol R. Cimoszyński J. Majewski Sp. komandytowa,
- Browar Jabłonowo Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Urządzeń Chłodniczych Tarczyn Sp. z o.o.,
- Lidl Sp. z o.o.,

- Froneri Polska Sp. z o.o.,
- Biedronka Sp. z o.o.,
- Frisomat Sp. z o.o.,
- Centrobud Tarczyn Latoszyński W. Gosiewski M. Wall Spółka Komandytowa,
- Polis Sp. z o.o.,
- Frisomat Sp. z o.o.,
- Jan Properties Sp. z o.o.,
- Inwestycja Tarczyn Sp. z o.o.

Ponadto Gmina Tarczyn należy do Sochaczewsko-Grójeckiego Obszaru Żywicielskiego. Obszar ten spełnia kilka kluczowych funkcji:

- produkcja i dostawa żywności – głównie warzyw, owoców, mleka, mięsa i zbóż,
- rynek pracy – część mieszkańców dojeżdża do pracy w Warszawie, a niektórzy prowadzą działalność gospodarczą ukierunkowaną na obsługę rynku stołecznego,
- zaplecze rekreacyjne – obszar stanowi także miejsce odpoczynku dla mieszkańców Warszawy (np. działki rekreacyjne, agroturystyka).

W tabeli poniżej przedstawiono wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT). Można zauważyć, iż w ciągu analizowanych lat wpływy z tytułu CIT zwiększyły się o 143,00%, natomiast wpływy z tytułu PIT zwiększyły się o 0,63%, co może pokazywać, że mieszkańcy nie wskazują Gminy Tarczyn jako faktycznie miejsca zamieszkania w rozliczeniach rocznych. W 2025 r. Gmina Tarczyn wprowadziła program „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”. Program ma zachęcać mieszkańców do wskazywania faktycznego miejsca zamieszkania w rozliczeniach rocznych oraz promować lokalnych przedsiębiorców

Tabela 11. Wpływy do budżetu Gminy Tarczyn z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT) na przestrzeni lat 2020–2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)	403 231,40	1 051 307,50	446 617,00	979 859,00
Wpływy do budżetu Gminy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT)	13 860 575,00	16 002 126,00	17 099 437,57	13 948 337,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Tarczyn za lata 2020–2023

Podsumowując, Gmina Tarczyn charakteryzuje się rosnącą aktywnością gospodarczą, przy czym dominującą rolę odgrywają mikroprzedsiębiorstwa oraz sektor prywatny. Struktura gospodarki lokalnej jest zróżnicowana – obok tradycyjnego rolnictwa rozwijają się usługi, przetwórstwo i handel, co świadczy o postępującej dywersyfikacji źródeł dochodu. Lokalny rynek pracy wykazuje cechy powiązania z aglomeracją warszawską, co przejawia się zarówno w dojazdach do pracy, jak i ukierunkowaniu części działalności gospodarczej na potrzeby stolicy. Gmina pełni jednocześnie funkcję zaplecza produkcyjnego, usługowego i rekreacyjnego, co wzmacnia jej pozycję jako dynamicznie rozwijającego się obszaru o wielofunkcyjnym charakterze.

Rynek pracy

Dostęp do zatrudnienia ma istotny wpływ na sytuację materialną mieszkańców. Podobnie jak w innych regionach kraju, w Gminie Tarczyn w ostatnich latach zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. Jest to w dużej mierze związane z ogólnym rozwojem gospodarczym całego kraju oraz powstawaniem nowych miejsc pracy.

W 2023 roku liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Tarczyn wynosiła 176 osób, co stanowiło o 83 mniej w stosunku do 2020 roku. W ostatnim analizowanym roku, liczba osób bezrobotnych płci męskiej była o 2 osoby

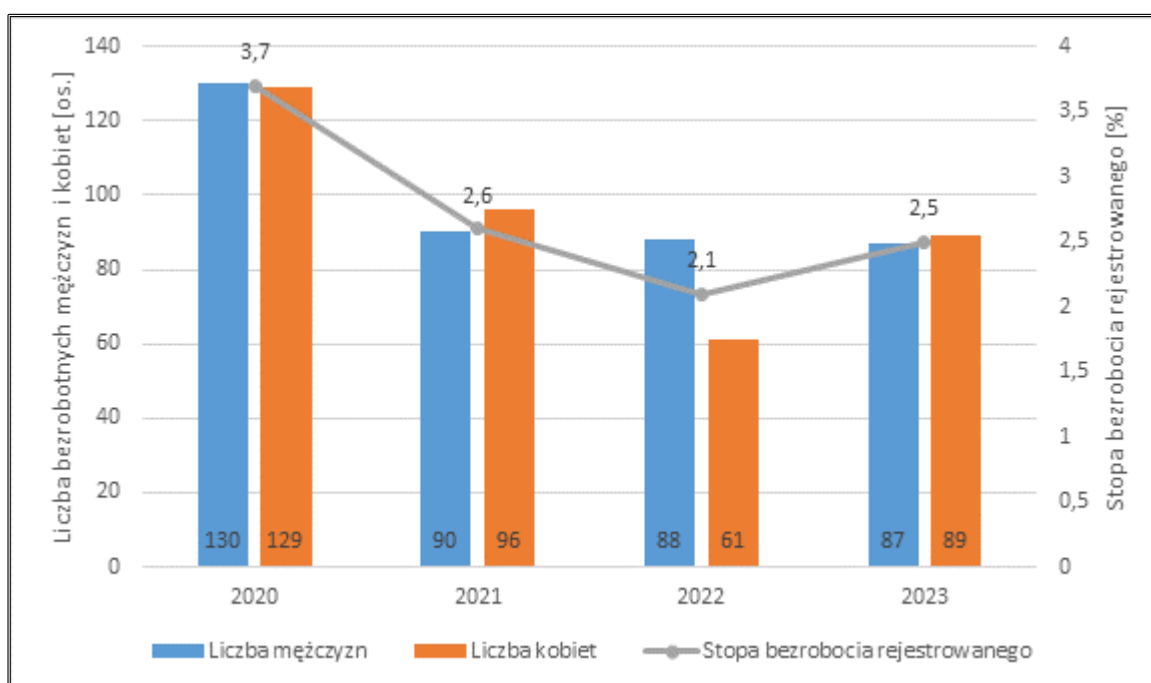
mniejsza niż liczba kobiet. Wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych, spadła także stopa bezrobocia, która w 2020 roku była równa 3,7%, natomiast w 2023 roku było to 2,5%. Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023 zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 12. Bezrobocie na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem		osoba	259	186	149	176
w tym:	Mężczyźni	osoba	130	90	88	87
	Kobiety	osoba	129	96	61	89
Stopa bezrobocia rejestrowanego wg płci						
Ogółem		%	3,7	2,6	2,1	2,5
Mężczyźni		%	3,5	2,4	2,3	2,3
Kobiety		%	3,9	2,9	1,8	2,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowanie wg płci na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W grupie osób do 25 roku życia liczba osób bezrobotnych spadła o 52,94%, w grupie osób do 30 roku o 44,44%, a w grupie powyżej 50 roku życia o 26,51%.

Wyszczególnienie	Jednostka	2020	2021	2022	2023
Do 25 roku życia	osoba	34	12	10	16
Do 30 roku życia	osoba	72	39	31	40
Powyżej 50 roku życia	osoba	83	69	61	61
Długotrwale bezrobotni	osoba	119	108	78	77

Spadek bezrobocia na terenie Gminy prowadzi do wzrostu dochodów mieszkańców, co przekłada się na większą konsumpcję i ożywienie lokalnego rynku, wspierając rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Zmniejszenie liczby osób pozostających bez pracy wpływa również na poprawę nastrojów społecznych, ograniczenie problemów społecznych takich jak ubóstwo czy wykluczenie, a także wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji wśród mieszkańców. Wzrost zatrudnienia skutkuje także większymi wpływami do budżetu Gminy z tytułu podatków, co pozwala samorządowi na intensywniejsze inwestycje w infrastrukturę, edukację, kulturę czy ochronę zdrowia, co z kolei sprzyja dalszemu rozwojowi i przyciąganiu nowych mieszkańców oraz inwestorów.

Gmina Tarczyn położona jest w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie piaseczyńskim. Graniczy z gminami: Żabia Wola, Nadarzyn, Lesznowola, Piaseczno, Prażmów, Pniewy i Grójec. Gmina Tarczyn znajduje się na pograniczy Równiny Łowicko-Błońskiej, Równiny Warszawskiej i Wysoczyzny Rawskiej.

Sąsiedztwo Warszawy, mimo że niesie za sobą wiele korzyści dla Gminy Tarczyn, takich jak rosnące zainteresowanie inwestycyjne czy rozwój usług, generuje również istotne wyzwania. Gmina Tarczyn przyciąga dużą liczbę

mieszkańców stolicy szukających wypoczynku na łonie natury, co skutkuje zwiększoną presją na lokalne zasoby przyrodnicze. Intensyfikacja ruchu turystycznego (głównie w Tarczynie), częste wizyty weekendowe oraz rozrastające się osadnictwo rekreacyjne mogą prowadzić do degradacji środowiska – m.in. zanieczyszczenia, zaśmiecania terenów zielonych, niszczenia cennych ekosystemów czy zaburzeń w funkcjonowaniu lokalnej fauny i flory. W efekcie, mimo że bliskość aglomeracji warszawskiej sprzyja rozwojowi, to brak odpowiednich regulacji i infrastruktury chroniącej środowisko może negatywnie wpłynąć na naturalne walory Gminy, które stanowią jej istotny atut i tożsamość.

Grunty

Na terenie Gminy Tarczyn dominują grunty o charakterze rolniczym, co wynika z jej wiejskiego charakteru i intensywnego użytkowania rolniczego (m.in. Prace Duże i Prace Małe, Kotorydz, Komorniki). Występują głównie gleby średniej jakości typowe dla regionu Mazowsza. Na obszarze Gminy można wyróżnić:

- grunty orne: stanowią znaczną część powierzchni Gminy i są wykorzystywane pod uprawy zbóż, warzyw oraz roślin sadowniczych,
- sady i plantacje: Gmina Tarczyn jest znana z produkcji owoców, szczególnie jabłek, co wskazuje na obecność gruntów odpowiednich dla sadownictwa,
- grunty leśne: występują w mniejszym stopniu, głównie w północno-wschodniej części Gminy,
- grunty pod zabudowę: obszary przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową, szczególnie w rejonie miasta Tarczyn oraz w miejscowościach, takich jak: Korzeniówka, Prace Duże, Prace Małe, Kotorydz, Przypki, Świętochów i Many.

Walory przyrodnicze

Gmina Tarczyn zlokalizowana jest w obrębie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego oraz Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, co podkreśla jej istotne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Obszary te objęte są ochroną w celu zachowania różnorodności biologicznej, charakterystycznych ekosystemów leśnych oraz malowniczych terenów, które stanowią ważne siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Przynależność do tych form ochrony przyrody wpływa także na sposób zagospodarowania przestrzennego, ograniczając intensywną zabudowę i działalność mogącą naruszyć równowagę ekologiczną, jednocześnie stwarzając dogodne warunki do rekreacji, turystyki pieszej i rowerowej w harmonii z naturą. Ponadto, na obszarze Gminy Tarczyn znajduje się 8 pomników przyrody, których charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj i gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Lokalizacja
1.	jednoobiektowy	drzewo: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	orzeczenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r.	141806_5.0003.8/5
2.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	orzeczenie nr 686 Prezydenta	141806_5.0028.328

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj i gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Lokalizacja
			Warszawy z dnia 6 kwietnia 1981 r.	
3.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	orzeczenie nr 686 Prezydenta Warszawy z dnia 18 października 1980 r.	141806_5.0028.328
4.	jednoobiektowy	drzewo: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	orzeczenie nr 710 Prezydenta Warszawy z dnia 8 lipca 1981 r.	141806_5.0009.27/6
5.	wielobiektowy	grupa drzew: 3 drzewa – Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) oraz 2 Świerki pospolite (<i>Picea abies</i>)	orzeczenie nr 641 Prezydenta Warszawy z dnia 8 września 1980 r.	141806_5.0018.182/6
6.	jednoobiektowy	drzewo: Topola biała (<i>Populus alba</i>)	orzeczenie nr 633 Prezydenta Warszawy z dnia 10 lipca 1980 r.	141806_5.0024.713
7.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	orzeczenie nr 171 Prezydenta Warszawy z dnia 31 maja 1976 r.	141806_5.0030.3/8
8.	jednoobiektowy	drzewo: Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	orzeczenie nr 889 Prezydenta Warszawy z dnia 12 września 1985 r.	141806_5.0001.262

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Istotnym elementem wartości przyrodniczych są lasy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy w 2023 roku zajmowała 1 653,23 ha, co stanowi o 2,20% mniej w stosunku do 2020 roku. Lesistość w 2023 roku na terenie Gminy była równa 14,3%. Lasy publiczne znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Chojnów. W obrębie Nadleśnictwa dominuje sosna – blisko 73% powierzchni lasów. Kolejno powierzchniuo licznymi gatunkami są: dąb, brzoza

i olsza. Dane szczegółowe dotyczące powierzchni lasów na terenie Gminy Tarczyn zostały przedstawione poniżej.

Tabela 15. Lasy i grunty leśne na terenie Gminy Tarczyn

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020	2023
Powierzchnia gruntów leśnych			
Ogółem	ha	1 690,50	1 653,23
Lesistość w %	%	14,5	14,3
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	928,82	931,14
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	926,82	929,14
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	904,33	907,84
Grunty leśne prywatne	ha	751,68	722,09
Powierzchnia lasów			
Lasy ogółem	ha	1 659,67	1 632,33
Lasy publiczne ogółem	ha	907,99	910,24
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	905,99	908,24
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	883,50	886,94
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	3,18	3,18
Lasy publiczne gminne	ha	2,00	2,00
Lasy prywatne ogółem	ha	751,68	722,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Stan jakości powietrza

Województwo mazowieckie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza – zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Tarczyn należy do strefy mazowieckiej.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

— dwutlenek siarki (SO₂),

- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej.

Tabela 16. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
PL	strefa mazowiecka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

Tabela 17. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
PL	strefa mazowiecka	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

W ocenie jakości powietrza za 2024 rok, na terenie Gminy Tarczyn, ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie dla stężenia ozonu.

W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości. Na terenie Gminy głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie indywidualnych gospodarstw domowych.

Aby poprawić jakość powietrza, Gmina Tarczyn realizuje Program Czyste Powietrze. Jest to ogólnopolski program dofinansowań realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym przede wszystkim szkodliwego smogu. Program umożliwia właścicielom i współwłaścicielom domów jednorodzinnych uzyskanie dofinansowania na wymianę źródeł ciepła na nowoczesne i ekologiczne (np. pompy ciepła, kotły gazowe), termomodernizację budynku (np. ocieplenie ścian, wymiana okien i drzwi) oraz modernizację instalacji grzewczych. Wsparcie udzielane jest w formie dotacji lub pożyczki, a jego wysokość uzależniona jest od dochodu wnioskodawcy. Program jest elementem działań na rzecz ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców oraz poprawy jakości życia. W ramach Programu, mieszkańcy Gminy złożyli 322 wnioski i otrzymali zwrot w kwocie ponad 3,4 mln zł.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Tarczyn charakteryzuje się zróżnicowanym środowiskiem wodnym. Przez jej centrum przepływa rzeka Tarczynka, będąca lewym dopływem Jeziora, która z kolei wyznacza wschodnią granicę Gminy. Tarczynka, o

długości około 19 km, rozpoczyna swój bieg w okolicach wsi Bystrzanów i uchodzi do Jeziorki w miejscowości Łoś. Na terenie Gminy znajdują się również stawy rybne, zasilane przez Tarczynkę, oraz zbiorniki retencyjne, takie jak ten w miejscowości Drozdy, który powstał w wyniku przebudowy dwóch stawów w celu zwiększenia retencji wód powierzchniowych i zapewnienia nawodnienia dla upraw rolniczych. Dodatkowo, w ramach projektów środowiskowych, odtwarzane są oczka wodne, co przyczynia się do wzbogacenia lokalnego krajobrazu i poprawy bilansu wodnego Gminy¹⁵. Gmina zlokalizowana jest w obrębie 7 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych. W poniższej tabeli przedstawiono jakość wód poszczególnych jednolitych części, tj. ich stan ekologiczny i chemiczny oraz ogólną ocenę.

Tabela 18. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się Gmina Tarczyn

Kod JCWP	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód (ogólny)
RW200010272833	Utrata do Żbikówki	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
RW200011255873	Jeziorka od Kraski do Rowu Jeziorki	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001025819	Jeziorka do Kraski	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW2000102727689	Pisia Tuczna	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
RW200010258349	Kraska	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001025849	Tarczynka	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW200010258529	Głuskówka	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

¹⁵ <https://tarczyn.pl/>

W zakresie wód podziemnych Gmina Tarczyn zlokalizowana jest na terenie jednolitej części wód podziemnych GW200065. Stan chemiczny, ilościowy obydwóch JCWPd został określony jako dobry, w związku z czym ich ogólny stan także jest dobry.

Ponadto, Gmina Tarczyn zlokalizowana jest w zasięgu trzeciorzędowego GZWP 15 – Zbiornik Subniecka Warszawska oraz GZWP 215a – Zbiornik Subniecka Warszawska – część centralna.

Na terenie Gminy Tarczyn nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Okresowo, szczególnie w przypadku nawalnych opadów lub przyspieszonych roztopów, dochodzi jednak do lokalnych podtopień w dolinach istniejących cieków¹⁶.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Przez Gminę Tarczyn przebiega droga krajowa nr 7 oraz drogi wojewódzkie: nr 788 oraz nr 876. Droga krajowa nr 7 stanowi połączenie z S8 w Warszawie i prowadzi przez Raszyn, Tarczyn, Grójec, Białobrzegi, Radom, Skarżysko-Kamienna, Jędrzejów i Kraków.

Wobec powyższego, sieć dróg komunikacyjnych Gminy tworzą droga krajowa Warszawa – Kraków, drogi wojewódzkie Tarczyn – Łoś i Tarczyn – Many, drogi powiatowe oraz drogi gminne i lokalne.

Ponadto, przez teren Gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa łącząca Skierniewice z Łukowem, jak również linia zabytkowej kolei wąskotorowej. Jednakże żadna z kolei nie obsługuje ruchu pasażerskiego.

Infrastruktura komunikacyjna Gminy Tarczyn stwarza dogodne warunki dla rozwoju gospodarczego i przestrzennego. Dobre połączenia drogowe sprzyjają mobilności mieszkańców, zwiększając atrakcyjność inwestycyjną obszaru oraz umożliwiając sprawną integrację Gminy z otoczeniem regionalnym i krajowym. Ułatwiony dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych wspiera

¹⁶ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarczyn

rozwój lokalnych firm, turystyki oraz poprawia jakość życia mieszkańców dzięki lepszej dostępności usług i rynku pracy.

Na terenie Gminy Tarczyn zaobserwowano istotne problemy komunikacyjne, które wpływają na codzienne funkcjonowanie mieszkańców. Na terenie samego miasta Tarczyn brakuje infrastruktury typu „parkuj i jedź”, co utrudnia przesiadkę na transport zbiorowy dla osób dojeżdżających z okolicznych miejscowości. Problem pogłębia także niedostateczna liczba miejsc parkingowych, co prowadzi do trudności z parkowaniem i dodatkowo zniechęca do korzystania z transportu publicznego. Brakuje rozwiniętej siatki lokalnej komunikacji zbiorowej. Skutkiem tego jest wykluczenie komunikacyjne znaczącej części mieszkańców, zmuszonych do korzystania z samochodów. Obecnie Gmina Tarczyn ma zapewnione połączenie na linii Grójec-Warszawa, obsługiwane przez prywatnego przewoźnika. W 2025 r. Gmina uruchomiła dodatkowe połączenia lokalne oraz połączenie z sąsiednią Gminą Prażmów. Częstotliwość połączeń lokalnych oraz połączeń z Piasecznem jako siedzibą Powiatu nie jest natomiast wystarczająca. Konieczne jest zagęszczenie siatki połączeń oraz negocjacje w celu uruchomienia linii L i linii ZTM.

Mieszkalnictwo

Mieszkalnictwo wpływa na to, jak przestrzeń Gminy jest zagospodarowywana i organizowana. Zmiany w zabudowie mają wpływ na infrastrukturę, transport, usługi publiczne i dostępność terenów zielonych. W rezultacie, rozwój mieszkalnictwa kształtuje życie społeczne i gospodarcze Gminy. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ogólna liczba mieszkań na terenie gminy w 2023 roku wynosiła 5 671, co stanowi o 7,67% więcej w stosunku do 2020 roku. Gmina zobowiązana jest do składania sprawozdania co 2 lata z zasobu mieszkaniowego. Zgodnie z informacjami przekazanymi w 2022 roku¹⁷,

¹⁷ Gmina nie składała sprawozdania w 2023 roku.

zasób mieszkaniowy Gminy stanowi 161 mieszkań, co stanowi o 8 więcej w stosunku do 2020 roku. Na przełomie analizowanych lat zwiększeniu uległa:

- liczba przyłączy do sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 8,95%,
- liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 21,02%.

Szczegółowe dane w zakresie mieszkalnictwa na terenie Gminy Tarczyn przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 19. Dane dotyczące mieszkalnictwa na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba wszystkich budynków mieszkalnych	5 267	5 345	5 435	5 671
Liczba mieszkań znajdujących się w zasobie mieszkaniowym Gminy (komunalne) ¹⁸	153	---	161	---
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	4 280	4 269	4 289	4 663
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1 080	1 136	1 148	1 307

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wzrost liczby budynków mieszkalnych wpływa na przekształcenia przestrzenne Gminy, prowadząc do rozprzestrzeniania się zabudowy

¹⁸ Gmina zobowiązana jest do składania sprawozdania co 2 lata z zasobu mieszkaniowego.

mieszkaniowej, zagęszczenia istniejących struktur osadniczych oraz zwiększenia zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną, społeczną i transportową. Taki rozwój sprzyja zmianie charakteru niektórych obszarów, zwłaszcza wsi i przedmieść, w kierunku bardziej zurbanizowanym. Rosnąca liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej świadczy o poprawie dostępu do podstawowej infrastruktury. Taki rozwój przekłada się na podniesienie jakości życia mieszkańców, ułatwia dalszą rozbudowę mieszkalnictwa oraz sprzyja ochronie środowiska.

Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Gospodarka wodno-ściekowa

Woda na potrzeby jej dystrybucji do sieci wodociągowej, pobierana jest z wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, a następnie poddawana jest procesowi jej uzdatniania w pięciu Stacjach Uzdatniania Wody Położonych na terenie Gminy ¹⁹ : SUW Dobrowolskiego, SUW Szarych Szeregów, SUW Pawłowice, SUW Wólka Jeżewska, SUW Suchodół.

Gospodarka ściekowa na terenie Gminy Tarczyn odbywa się poprzez odbiór ścieków siecią kanalizacyjną i oczyszczanie w Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Pawłowicach oraz przez Przedsiębiorstwo DOEHLER Sp. z o.o., które świadczy na rzecz Gminy usługę oczyszczania ścieków²⁰.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, długość sieci wodociągowej w latach 2020-2023 pozostawała niezmienna i wynosiła 249,0

¹⁹ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

²⁰ Raport o stanie Gminy Tarczyn za 2023 r.

km. W przypadku sieci kanalizacyjnej, zaobserwowano wzrost w 2023 r. o 1,0 km w stosunku do 2020 roku. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w 2023 roku wynosiła 161, co stanowi o 168,33% więcej w stosunku do liczby przydomowych oczyszczalni ścieków w 2020 roku. Jednakże w tym samym przedziale czasowym zwiększyła się też liczba zbiorników bezodpływowych – o 4,50%. Szczegółowe dane w zakresie gospodarki ściekowej zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 20. Dane dotyczące gospodarki ściekowej na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020–2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Długość sieci wodociągowej [km]	249,0	249,0	249,0	249,0
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	35,6	36,6	36,6	36,6
Liczba zbiorczych oczyszczalni ścieków komunalnych	1	1	1	1
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	60	60	60	161
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	1 289	1 333	1 333	1 347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Brak kanalizacji na dużych obszarach Gminy oraz niewystarczająca infrastruktura wodociągowa mogą prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji, zarówno środowiskowych, jak i społeczno-gospodarczych. Przede wszystkim, brak odpowiedniego systemu odprowadzania ścieków zwiększa ryzyko zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych, co może mieć bezpośredni wpływ na jakość wody pitnej oraz stan lokalnych ekosystemów. Niewystarczająca sieć wodociągowa natomiast może powodować problemy z regularnym dostępem do czystej wody, szczególnie w okresach suszy lub zwiększonego zapotrzebowania. Tego typu braki stanowią również barierę dla

rozwoju osadnictwa i inwestycji – zarówno mieszkaniowych, jak i przemysłowych – ponieważ dostęp do podstawowej infrastruktury sanitarno-wodociągowej jest jednym z kluczowych kryteriów wyboru lokalizacji przez inwestorów i nowych mieszkańców.

Zaopatrzenie w energię elektryczną²¹

Gmina Tarczyn zasilana jest energią elektryczną ze stacji energetycznej 110/15 kV „Tarczyn” poprzez napowietrzną sieć SN-15 kV, stację transformatorową 15/0,4 kV oraz sieć rozdzielczą nn – 380/220V. Przez teren Gminy przebiega linia elektroenergetyczna 220kV Kozienice – Mory, Kozienice – Piaseczno oraz napowietrzna linia wysokiego napięcia 110kV Grójec – Piaseczno. System elektroenergetyczny Gminy Tarczyn jest rozbudowany.

Zaopatrzenie w ciepło²²

Na terenie Gminy Tarczyn nie funkcjonuje sieć ciepłownicza i nie planuje się jej budowy, a mieszkańcy samodzielnie zaopatrują się w energię ciepłą. Obecnie głównymi źródłami ciepła są kotły opalane drewnem i węglem. Ze względu na konieczność ograniczania zanieczyszczeń do środowiska promuje się pozyskiwanie ciepła i energii z odnawialnych źródeł energii. Obecnie Gmina może brać udział w ograniczaniu emisji poprzez korzystanie z dofinansowań na OZE dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działania informacyjne i pomoc w uzyskaniu dofinansowań dla osób prywatnych.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina Tarczyn jest gminą w części zgazyfikowaną. Miejscowości podłączone do sieci gazowej to: Tarczyn, Grzędy, Janówek, Jeziorzany, Józefowice, Komorniki, Kopana, Korzeniówka, Kotorydz, Księżowola, Marylka, Pawłowice, Prace Duże, Przypki, Rembertów, Stefanówka, Wola Przypkowska, Wylezin.

²¹ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Tarczyn na lata 2017-2025

²² Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Tarczyn na lata 2017-2025

Stopień gazyfikacji Gminy dotyczący gospodarstw domowych wynosi 55,38%²³.

Potencjał odnawialnych źródeł energii

Warunki klimatyczne i nasłonecznienie w Gminie Tarczyn należą do korzystnych w skali kraju. Suma rocznego uśłonecznienia sięga nawet 1700–1800 godzin, a średnia roczna gęstość promieniowania słonecznego oscyluje w granicach 975–1080 kWh/m². Wobec powyższego na terenie Gminy występuję potencjał w zakresie instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych.

W zakresie energii wiatrowej Gmina Tarczyn znajduje się w strefie II według klasyfikacji IMCW – uznawanej za bardzo korzystną dla rozwoju energetyki wiatrowej. Równinny teren oraz prędkości wiatru przekraczające 4–5 m/s stwarzają techniczne możliwości instalacji turbin. Ograniczeniami w rozwoju dużych instalacji mogą być: położenie części Gminy w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, wysoka klasa bonitacyjna gleb oraz rozproszona zabudowa.

Choć zasoby wodne Gminy są ograniczone – jedyną większą rzeką jest Tarczynka – nie stwarzają one realnych warunków dla rozwoju energetyki wodnej. Analogicznie, potencjał geotermalny, choć teoretycznie możliwy do wykorzystania (Gmina znajduje się w obrębie tzw. niecki warszawskiej), wiązałby się z koniecznością kosztownych, głębokich odwiertów. W związku z tym bardziej realnym kierunkiem rozwoju są gruntowe i powietrzne pompy ciepła, które mogą być stosowane w budownictwie.²⁴

Podsumowując, Gmina Tarczyn posiada umiarkowany, ale zróżnicowany potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii. Obecnie odczuwa się brak kompleksowych i spójnych rozwiązań dotyczących lokalizacji oraz rozwoju

²³ <https://www.psgaz.pl/>

²⁴ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tarczyn na lata 2016 – 2020 z perspektywą do 2022 roku

odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak farmy fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe czy biogazownie²⁵.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie Gminy Tarczyn dostępna jest rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna, obejmująca zarówno sieci światłowodowe, jak i mobilne. Dostęp do Internetu światłowodowego oferują operatorzy tacy jak RFC, zapewniający prędkości do 1 Gb/s, oraz Netia, oferująca usługi do 2 Gb/s wraz z telewizją kablową. Dodatkowo, mieszkańcy mogą korzystać z usług firm takich jak Fiberzone, oferujących szerokopasmowy dostęp do Internetu w technologii światłowodowej FTTH. W zakresie telefonii komórkowej, Gmina objęta jest zasięgiem wszystkich głównych operatorów, w tym T-Mobile, Orange, Play i Plus, oferujących technologie 4G LTE oraz rozwijającą się sieć 5G²⁶.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów. Na terenie Gminy obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tarczyn*.

W Tarczynie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Przyjmowane są w nim następujące odpady komunalne: papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, odpady ulegające biodegradacji w tym krzewy i gałęzie przycięte do długości nieprzekraczającej 50 cm, popiół i żużel, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, chemikalia (np. opakowania po farbach, rozpuszczalnikach, pozostałości farb,

²⁵ Dane pochodzące z Urzędu Miejskiego w Tarczynie

²⁶ <https://rfc.pl/zasieg/tarczyn/>, <https://www.cylex-polska.pl/>, <https://beta.btsearch.pl/>

tuszy, klejów itp.), meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony rowerowe, motorowerowe, z wózków, motocykli oraz pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, które nie są wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z drobnych prac remontowych niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia wykonywania robót budowlanych do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, tekstylia i odzież.

Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Tarczyn w roku 2023 wyniosła 4 958,92 t, z czego 2 427,96 t stanowiły odpady zebrane selektywnie, a 2 530,96 t odpady zmieszane. W porównaniu z rokiem 2020, ilość odpadów wytworzonych na terenie Gminy Tarczyn zwiększyła się o 10,79%. Szczegóły dotyczące odpadów zebranych z obszaru Gminy zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 21. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Tarczyn w latach 2020-2023

Rodzaj odpadów		Masa odebranych odpadów (t)			
		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Odpady zebrane ogółem					
Łącznie		4 475,85	4 699,73	4 788,45	4 958,92
Odpady zebrane selektywnie					
Ogółem		2 170,53	2 262,50	2 300,39	2 427,96
w ty m:	papier i tektura	216,32	233,67	245,85	255,09
	szkło	303,22	314,87	334,16	309,57
	tworzywa sztuczne	371,63	413,83	413,68	426,71
	metale	0,00	0,11	1,52	0,30
	niebezpieczne	0,00	1,02	0,84	0,50
	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,00	21,65	22,43	19,54
	wielkogabarytowe	255,59	248,84	174,48	191,18

Rodzaj odpadów		Masa odebranych odpadów (t)			
		2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
	biodegradowalne	842,89	1 013,22	1 068,96	1 080,37
	zmieszane odpady opakowaniowe	1,22	1,63	27,27	10,79
	pozostałe	179,66	12,06	10,38	132,68
Zebrane odpady zmieszane					
Ogółem		2 305,32	2 437,23	2 488,06	2 530,96
w tym:	z gospodarstw domowych	1 795,90	1 900,59	1 944,24	1 963,74
	z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	509,42	536,64	543,82	567,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych wymagany do osiągnięcia w roku 2024 wynosił 35,00%. Gmina Tarczyn osiągnęła wynoszący 38,00%, a więc udało się wypełnić wymagany obowiązek. Ponadto osiągnięty w 2024 r. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 42,00%²⁷. W miejscowości Grzędy na terenie Gminy Tarczyn występuje poważny problem nielegalnego składowania odpadów, który stanowi zagrożenie dla środowiska i komfortu życia mieszkańców – odpady porzucane są na działkach i w lasach, prowadząc do zanieczyszczenia gleby, wód gruntowych oraz pojawiania się szkodników. Gmina reaguje na zgłoszenia, prowadzi działania edukacyjne i organizuje akcje sprzątnięcia, jednak zjawisko wciąż się powtarza. Podobnie dzieje się w innych częściach Gminy, gdzie dzięki wysypiska tworzą trwały problem ekologiczny i prawny, ponieważ za usunięcie odpadów odpowiada właściciel terenu, jeśli nie można ustalić sprawcy.

²⁷ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Tarczyn za 2024 r.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy też kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie Gminy obowiązuje *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tarczyn na lata 2019-2032*. Głównymi założeniami dokumentu jest aktywizacja działań związanych z oczyszczaniem terenu Gminy Tarczyn z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest, jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych. Masę zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych. Masę zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Tarczyn [kg]

Zinwentaryzowane		
Razem	6 413 455	100,00%
Osoby fizyczne	6 349 865	100,00%
Osoby prawne	63 590	100,00%
Unieszkodliwione		
Razem	1 331 440	20,76%
Osoby fizyczne	1 323 860	20,85%
Osoby prawne	7 580	11,92%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	5 082 015	79,24%
Osoby fizyczne	5 026 005	79,15%
Osoby prawne	56 010	88,08%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>

Wzrost masy powstających odpadów oraz poziom ich selektywnej zbiórki podkreślają potrzebę wspierania efektywnych rozwiązań w gospodarce odpadami, w tym działań edukacyjnych i zwiększania świadomości mieszkańców. Dodatkowo, niski poziom unieszkodliwiania wyrobów azbestowych negatywnie oddziałuje na jakość środowiska i opóźnia proces modernizacji zabudowy, utrudniając rozwój przestrzenny Gminy.

1.4. Analiza SWOT Gminy Tarczyn

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój Gminy.

Tabela 23. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
- wysoki poziom aktywności społecznej (rosnąca frekwencja wyborcza i aktywność organizacji pozarządowych), - rozbudowana oferta specjalistyczna w opiece zdrowotnej, - poprawiające się wyniki w edukacji, - spadająca liczba beneficjentów pomocy społecznej oraz wysoki poziom opieki społecznej, - efektywna polityka senioralna, - funkcjonowanie Karty Mieszkańca, - wzrost liczby ludności Gminy (w tym napływ nowych mieszkańców), - aktywna oferta Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Tarczynie, - dziedzictwo kulturowe, - wysokie nakłady finansowe Gminy na obszar oświaty i obszar zdrowia.	- ograniczona infrastruktura sportowo-rekreacyjna, - niewystarczająca bezpłatna opieka nad dziećmi do lat 3, - starzejące się społeczeństwo, - mała aktywność organizacji pozarządowych.
Szanse	Zagrożenia
- rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów, - rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na różnych płaszczyznach, - pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu, - mocna świadomość lokalnej tożsamości, - kapitał ludzki charakteryzujący się wysoką świadomością społeczną i otwartością na zmiany, - procesy rewitalizacyjne.	- postępujący proces starzenia się społeczeństwa, - bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, - wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działami w tej kwestii, - zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie przy trasie S7 (bliskość Warszawy), • aktywny sektor rolniczy i sadowniczy, • obecność dużej liczby mikroprzedsiębiorstw, • niskie bezrobocie, • zwiększone wpływy z CIT.	• ograniczona dywersyfikacja sektora gospodarczego, • położenie w Sochaczewsko-Grójeckim Obszarze Żywicielskim, • niskie zwiększenie dochodów PIT, • dostępne tereny pod budownictwo i inwestycje.
Szanse	Zagrożenia
• wzrost gospodarczy kraju, • możliwość wyznaczania terenów inwestycyjnych/przemysłowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, • potencjał rozwoju agroturystyki i eko-produkcji, • powiązanie z metropolią warszawską, • zewnętrzne źródła finansowania, • atrakcyjność inwestycyjna regionu.	• zmniejszenie się opłacalności produkcji rolnej, • wzrost kosztów budowy infrastruktury technicznej pod rozwój terenów inwestycyjnych, • ryzyko odpływu wykwalifikowanych pracowników do większych ośrodków.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie komunikacyjne (obecność drogi krajowej nr 7 i dróg wojewódzkich, bliskość Warszawy), • wzrost liczby budynków mieszkalnych i rozbudowa infrastruktury technicznej, • niska zabudowa.	• niewystarczający stan i stopień skanalizowania i zwodociągowania Gminy, • problemy komunikacyjne (braki w połączeniach publicznego transportu zbiorowego, mała liczba miejsc parkingowych), • część infrastruktury drogowej w złym stanie technicznym, • niewystarczający stan infrastruktury okołodrogowej (oznakowanie, sygnalizacja świetlna) • niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych, • bariery komunikacyjne utrudniające poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskiwanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	• ograniczona ilość środków finansowych publicznych,

na rozbudowę i modernizację infrastruktury, - wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, - odnowa przestrzeni miejskiej, - rozwój systemu transportu zbiorowego, - integracja funkcjonalna z otaczającymi aglomeracjami.	- ryzyko nieosiągnięcia określonych poziomów recyklingu, - rosnące koszty inwestycji publicznych, - ograniczona liczba naborów o środki zewnętrzne, z których Gmina mogłaby skorzystać, - ograniczona dostępność do terenów inwestycyjnych umożliwiających w Gminie realizację niezbędnych inwestycji, - rosnąca produkcja odpadów komunalnych, - rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, - niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości.
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Analiza SWOT – wymiar klimatyczno-środowiskowy

Mocne strony	Słabe strony
- występowanie atrakcyjnego krajobrazu i terenów zielonych – bogactwo przyrodnicze, - realizacja programu „Czyste Powietrze”.	- brak kompleksowych i spójnych rozwiązań dotyczących lokalizacji oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak farmy fotowoltaiczne czy biogazownie, - przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, - nielegalne wysypiska śmieci.
Szanse	Zagrożenia
- wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, - ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, - promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy, - rozwój ekoturystyki i gospodarki zielonej, - wsparcie z funduszy UE na projekty środowiskowe.	- degradacja środowiska naturalnego (m.in. zanieczyszczenie powietrza), - nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze), - presja urbanistyczna na cenne tereny przyrodnicze, - pogarszająca się jakość środowiska przy wzroście ruchu drogowego, - niska świadomość społeczna dotycząca gospodarowania odpadami i ekologii.

Źródło: Opracowanie własne

1.5. Potencjał Gminy Tarczyn

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców Gminy.

Do głównych atutów Gminy, świadczących o jego potencjalne rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

- a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi Gmina dysponuje):
 - dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne – bliskość Warszawy i przebieg drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich,
 - walory przyrodnicze i krajobrazowe – obecność Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
 - zabytki i dziedzictwo kulturowe – duża liczba obiektów zabytkowych w gminnej ewidencji zabytków,
 - tereny inwestycyjne i rolne – znaczne obszary gruntów ornych,
 - naturalne zasoby wodne – rzeka Tarczynka, zbiorniki retencyjne, oczka wodne (ważne dla środowiska, rolnictwa i turystyki),
 - infrastruktura techniczna – rozbudowana sieć drogowa,
 - kapitał społeczny i organizacje pozarządowe – rosnąca aktywność lokalna oparta na NGO, w tym OSP, fundacjach i stowarzyszeniach,
 - zasoby ludzkie i demograficzne – wzrost liczby mieszkańców oraz wysoki udział osób w wieku produkcyjnym.
- b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez Gminę Tarczyn):
 - usługi edukacyjne – 4 szkoły podstawowe, 2 licea ogólnokształcące, oddziały przedszkolne i klub dziecięcy,
 - usługi zdrowotne – SP ZOZ w Tarczynie z ponad 20 poradniami specjalistycznymi,
 - usługi pomocy społecznej – programy wsparcia rodzin, świadczenia socjalne, Karta Dużej Rodziny itp.,

- oferta kulturalna i sportowa – zajęcia, koncerty, kino, kluby zainteresowań, wydarzenia plenerowe, warsztaty artystyczne, zbiory biblioteczne,
- gospodarka odpadami i ekologia – funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, Program Usuwania Azbestu, Program „Czyste Powietrze”, Program „Tarczyńska Karta Mieszkańca”.

Potencjał rozwojowy Gminy opiera się głównie na wymienionych powyżej zasobach i produktach przyrodniczo-krajobrazowych, historycznych i kulturowych.

1.6. Bariery i potrzeby rozwojowe

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: problem → przyczyna → potrzeba rozwojowa.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Tarczyn określono przyczyny, problemy i potrzeby rozwojowe, które przedstawiono w poniższej tabeli w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

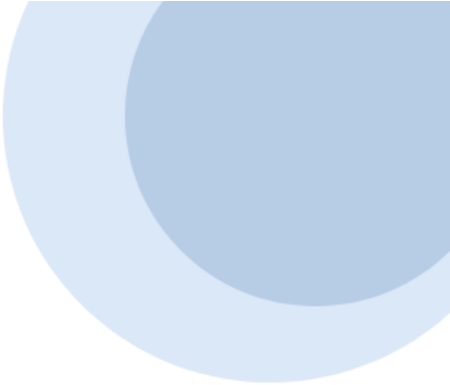
Tabela 27. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Gminy

Problem	Przyczyna	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
Niedostosowanie infrastruktury edukacyjnej do rzeczywistej liczby mieszkańców	— wzrost liczby mieszkańców bez meldunku, — niedoszacowanie danych demograficznych w planowaniu publicznym, — przepełnione placówki przedszkolne i szkolne, — nierównomierny rozwój placówek opieki nad dziećmi (tylko 2 kluby dziecięce).	— stworzenie aktualnego rejestru rzeczywistej liczby mieszkańców, — rozbudowa lub modernizacja sieci żłobków, przedszkoli i szkół, — wdrożenie narzędzi do prognozowania potrzeb demograficznych, rozwój systemu informacji przestrzennej dla sektora społecznego.
Niewystarczająca infrastruktura sportowo-rekreacyjna dla dzieci, młodzieży i dorosłych	— brak obiektów kluczowych dla aktywności fizycznej, takich jak basen, stadion, hala sportowa, — niedostateczna liczba nowoczesnych boisk wielofunkcyjnych, — wysokie koszty budowy i utrzymania obiektów sportowych w gminie wiejsko-miejskiej, — brak wystarczających źródeł do sfinansowania inwestycji.	— budowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych dostępnych przez cały rok (np. hala, basen), — tworzenie lokalnych stref aktywności w sołectwach, — rozwój programów integrujących sport i profilaktykę zdrowotną (np. zajęcia dla młodzieży, seniorów, dzieci), — pozyskiwanie środków zewnętrznych na infrastrukturę sportową, — współpraca z lokalnymi organizacjami i klubami w planowaniu i zarządzaniu obiektami.
Wymiar gospodarczy		
Niska dywersyfikacja gospodarki i dominacja mikroprzedsiębiorstw	— zdecydowana przewaga mikrofirm,	— tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości i klastrów branżowych,

Problem	Przyczyna	Potrzeba rozwojowa
	— brak wsparcia instytucjonalnego dla rozwoju średnich i dużych przedsiębiorstw, — rolniczy charakter Gminy, — zbyt małe wykorzystanie potencjału logistycznego i położenia przy trasach drogi krajowej i dróg wojewódzkich.	— programy wsparcia dla innowacyjnych startupów i firm technologicznych, — promocja Gminy i przyciąganie inwestorów, — dostosowanie edukacji zawodowej i rynku pracy do lokalnych potrzeb.
Wymiar przestrzenny		
Niewystarczająca infrastruktura wodno-kanalizacja	— brak kanalizacji w wielu miejscowościach, — nierównomierna rozbudowa sieci wodociągowej, — rosnąca liczba domów jednorodzinnych bez odpowiedniego podłączenia do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	— rozbudowa kanalizacji sanitarnej, — rozwój sieci wodociągowej i modernizacja istniejącej infrastruktury (m.in. SUW), — wsparcie dla mieszkańców w zakładaniu przydomowych oczyszczalni, — zwiększenie pojemności i wydajności oczyszczalni, — pozyskiwanie funduszy na rozwój gospodarki wodno-ściekowej, — potrzeba opracowania dokumentu w zakresie analizy potrzeb wodno-kanalizacyjnych.
Niewykorzystany potencjał przestrzenny	— brak terenów inwestycyjnych przy trasie S7, — niewielka ilość terenów edukacji, sportu i rekreacji, — brak zapisów dotyczących lokalizacji OZE,	— zwiększenie terenów inwestycyjnych, — uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji.

Problem	Przyczyna	Potrzeba rozwojowa
	— niska intensyfikacja terenów mieszkaniowych.	
Wymiar klimatyczno-środowiskowy		
Brak dostosowania przestrzeni do zachodzących zmian klimatycznych	— niedostosowana infrastruktura techniczna, — intensyfikacja zabudowań prowadząca do uszczelnienia powierzchni i zmniejszenia zdolności terenu do naturalnej retencji wód.	— wdrożenie działań adaptacyjnych zapewniających dostosowanie infrastruktury do pogłębiających się zmian klimatycznych, — ochrona zasobów wodnych oraz racjonalne gospodarowanie wodami.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy

02

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Strategia Rozwoju stanowi dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na ożywienie społeczno-gospodarcze.

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Gmina Tarczyn w 2031 roku jest obszarem zrównoważonego rozwoju, przyjaznym mieszkańcom, inwestorom i środowisku. To nowoczesna i dobrze skomunikowana Gmina, oferująca wysoką jakość życia, dostępne usługi publiczne oraz sprzyjające warunki dla przedsiębiorczości. Dbłość o integrację społeczną, przestrzeń i klimat czyni Tarczyn miejscem bezpiecznym, aktywnym i otwartym na przyszłość.

Cele strategiczne zostały określone na podstawie diagnozy Gminy i są zgodne z przyjętą wizją jej rozwoju. Wytyczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono łącznie 4 cele strategiczne, tj. w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym:

Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami

Wymiar gospodarczy:

Wymiar przestrzenny:

Wymiar klimatyczno-środowiskowy:

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają.

i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 28. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami	1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza
		1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin
		1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców
Gospodarczy	2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi	2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych
		2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy

03

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

W rozdziale powyżej wskazano cele operacyjne określone dla każdego celu strategicznego. Natomiast każdy cel operacyjny został uszczegółowiony poprzez kierunki działań. Źródłami finansowania poszczególnych kierunków działań będzie budżet własny Gminy oraz publiczne fundusze krajowe i zagraniczne.

Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza:

- Rozwój i zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opiekuńczo-
edukacyjnej
w odpowiedzi na wzrost liczby dzieci i zmieniające się potrzeby
społeczne,
- Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w
każdej części Gminy,
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych,
- Dostosowanie przestrzeni edukacyjnych do potrzeb dzieci
z niepełnosprawnościami oraz promowanie rozwiązań integracyjnych.

Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin:

- Tworzenie spójnego systemu wsparcia instytucjonalnego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów,
- Rozwijanie usług towarzyszących niezależności i integracji społecznej (asystencja osobista, opieka wytchnieniowa, zajęcia dla dorosłych),
- Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-kulturalnej poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych.

- Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury integracyjnej i kulturalno-rekreacyjnej sprzyjającej spotkaniom międzypokoleniowym,
- Promowanie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej poprzez rozwój funduszu sołeckiego i mechanizmów współdecydowania,
- Kształtowanie lokalnej tożsamości poprzez działania kulturalne, edukacyjne i wspieranie inicjatyw oddolnych,
- Realizacja projektu „Poznajmy się” polegającego na organizacji cyklu wycieczek w mało znane miejsca na terenie Gminy.

W odniesieniu do celu operacyjnego 1.1, istotne są kierunki działań związane z tworzeniem żłobków, rozbudową przedszkoli i szkół oraz dostosowaniem ich do potrzeb demograficznych i edukacyjnych. Kluczowe jest również unowocześnienie infrastruktury oraz wzmocnienie potencjału kadrowego placówek oświatowych, co przekłada się na lepszą dostępność tych usług na terenie całej Gminy. W efekcie zwiększa się równość szans edukacyjnych, a także ograniczane są problemy związane z przeludnieniem placówek i koniecznością długich dojazdów.

W kontekście celu operacyjnego 1.2, najważniejsze działania obejmują tworzenie systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, rozwój usług asystenckich i opieki wytchnieniowej, a także dostępność przestrzeni publicznej i usług. Działania te umożliwiają realne włączenie społeczne osób

Dla celu operacyjnego 1.3, działania skoncentrowane na rozwoju infrastruktury społecznej, promocji lokalnych inicjatyw i budowaniu tożsamości przyczyniają się do wzrostu aktywności mieszkańców i ich poczucia wspólnoty. W efekcie zapobiegają osłabieniu więzi międzyludzkich, wzmacniają relacje sąsiedzkie i sprzyjają rozmowie oraz współpracy mieszkańców.

Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi

- Udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą z uwzględnieniem łagodzenia konfliktów przestrzennych,
- Tworzenie nowoczesnych, skomunikowanych i dobrze wyposażonych stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę,
- Ograniczanie rozlewania się zabudowy poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych,
- Rozbudowa sieci teleinformatycznej.

- Rozwijanie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej i meldunku na terenie Gminy,

- Promocja lokalnej oferty gospodarczej i integracja lokalnych firm wokół wspólnych działań promocyjno-marketingowych,
- Wsparcie inicjatyw branżowych, edukacyjnych i sieciujących,
- Rozwój programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”.

Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo:

- Równoważenie interesów gospodarczych z potrzebami środowiskowymi i społecznymi poprzez stosowanie zasad planowania partycypacyjnego.

Działania zaplanowane w ramach tego celu strategicznego wzmacniają potencjał gospodarczy Gminy Tarczyn, tworząc przyjazne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości oraz zarządzania przestrzenią w sposób efektywny i odpowiedzialny społecznie.

W ramach celu operacyjnego 2.1, najważniejsze są kierunki działań dotyczące planowania i przygotowania terenów inwestycyjnych, m.in. w pobliżu węzła Tarczyn Południe oraz w sąsiedztwie nowej trasy ekspresowej S7. Inwestycje te, powiązane z uzbrojeniem terenu i jego dostępnością komunikacyjną, przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i dywersyfikacji lokalnej gospodarki. Przemysłane zarządzanie przestrzenią ogranicza też ryzyko rozlewania się zabudowy i konfliktów przestrzennych.

W odniesieniu do celu operacyjnego 2.2, istotne są działania wspierające lokalnych przedsiębiorców – m.in. kampanie promocyjne, wydarzenia gospodarcze, doradztwo czy wsparcie dla rejestrowania działalności w Gminie. Wpływa to nie tylko na rozwój firm, ale również na zwiększenie dochodów z PIT i CIT oraz aktywizację lokalnych rynków pracy.

W kontekście celu operacyjnego 2.3, kluczowe są kierunki działań zapewniające warunki lokalizacji inwestycji, akceptowalne społecznie i środowiskowo. Szczególną rolę odgrywa tu planowanie partycypacyjne, które poprzez zaangażowanie mieszkańców i organizacji społecznych umożliwia

Podsumowując, działania w tym obszarze tworzą fundamenty dla zrównoważonego i odpornego na kryzys rozwoju gospodarczego Gminy, wspierając równocześnie porządek przestrzenny, sprawiedliwość społeczną i odpowiedzialność środowiskową.

Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna:

- Wzmacnianie połączeń lokalnych i regionalnych transportem publicznym jako alternatywy dla transportu indywidualnego,
- Rozbudowa ciągów pieszych, dróg dla rowerów i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego z uwzględnieniem potrzeb osób z ograniczoną mobilnością,
- Łączenie funkcji transportowych z rekreacyjnymi (drogi dla rowerów, trasy turystyczne),
- Uporządkowanie strefy parkowania na terenie miasta Tarczyn,
- Budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego.

- Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn,
- Modernizacja i remonty istniejących lokali w pierwszej kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych mieszkańców.

Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej:

- Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym.

Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych, społecznych i środowiskowych

- Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych, społecznych, w tym edukacji, sportu i rekreacji oraz środowiskowych.

Ten cel strategiczny integruje kierunki działań z obszaru transportu, planowania przestrzennego, zasobu mieszkaniowego, odpowiadając na wyzwania wynikające z presji urbanizacyjnej oraz związane z zapotrzebowaniem na budynki socialne.

W odniesieniu do celu operacyjnego 3.1, istotne są kierunki dotyczące rozwijania połączeń komunikacyjnych, zarówno transportu publicznego, jak i chodników oraz dróg dla rowerów. Zapewnienie spójnej i bezpiecznej sieci transportowej pozwala na zwiększenie mobilności mieszkańców, ograniczenie wykluczenia transportowego, a także redukcję emisji związanych z transportem indywidualnym. Rozwój funkcjonalnych tras pieszych i dróg dla rowerów ma również znaczenie dla jakości życia i zdrowia mieszkańców.

W odniesieniu do celu operacyjnego 3.2, kluczowe znaczenie mają działania związane z poprawą jakości i bezpieczeństwa zasobu mieszkaniowego Gminy. Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn umożliwi skuteczniejsze i bardziej przejrzyste planowanie inwestycji oraz remontów, a także lepsze dostosowanie polityki mieszkaniowej do potrzeb mieszkańców. Równocześnie modernizacja i remonty istniejących lokali, w pierwszej kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych, pozwolą podnieść standard życia lokatorów, ograniczyć ryzyko techniczne i poprawić

efektywność zarządzania zasobem. Realizacja tych działań sprzyjać będzie stabilności gospodarki mieszkaniowej, zwiększeniu dostępności mieszkań komunalnych i socjalnych oraz tworzeniu warunków dla zrównoważonego rozwoju Gminy.

W ramach celu operacyjnego 3.3, kluczowe są działania w zakresie poprawy estetyki przestrzeni publicznych, tworzenia i rewitalizacji zdegradowanych obszarów. Wpływają one bezpośrednio na komfort codziennego życia mieszkańców i poprawiają atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania.

W odniesieniu do celu operacyjnego 3.4, kluczowe znaczenie ma prowadzenie spójnej i systematycznej aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tak aby odpowiadały na zmieniające się potrzeby inwestycyjne, mieszkaniowe, społeczne i środowiskowe Gminy. Dostosowanie przeznaczenia terenów do oczekiwań inwestorów i mieszkańców umożliwi rozwój nowych stref aktywności gospodarczej, zwiększenie dostępności gruntów pod zabudowę mieszkaniową oraz stworzenie przestrzeni dla infrastruktury edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej. Takie działania sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi, poprawiają atrakcyjność Gminy.

Podsumowując, działania te wspólnie wspierają rozwój Gminy Tarczyn jako obszaru estetycznego, bezpiecznego i dobrze zorganizowanego przestrzennie – miejsca, które harmonizuje rozwój z bezpieczeństwem i jakością życia mieszkańców.

Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego

Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego:

- Wzmacnianie roli zieleni urzędzonej, nieurzędzonej oraz lasów w strukturze przestrzennej Gminy,
- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu w miejscowościach szczególnie na to narażonych,
- Rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji, oczyszczania ścieków oraz uzdatniania wody jako fundament bezpieczeństwa ekologicznego,
- Zwiększenie retencji wody i ochrona małej retencji w krajobrazie poprzez działania hydrotechniczne i planistyczne.

Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych:

- Promowanie efektywności energetycznej oraz rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii w infrastrukturze publicznej i prywatnej,
- Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi.

Ten cel strategiczny integruje kierunki działań z obszaru ochrony środowiska, gospodarki wodnej, energetyki i adaptacji do zmian klimatu, odpowiadając na wyzwania związane z poprawą jakości środowiska naturalnego oraz zwiększeniem odporności Gminy na skutki zmian klimatycznych.

W ramach celu operacyjnego 4.1, kluczowe są działania w zakresie tworzenia terenów zielonych oraz eliminowania uciążliwości środowiskowych.

Przeciwdziałają one skutkom urbanizacji poprzez integrację przyrody w przestrzeni zurbanizowanej.

W kontekście celu operacyjnego 4.2, szczególne znaczenie mają działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu, w tym wdrażanie rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Podsumowując, działania te wspólnie wspierają rozwój Gminy Tarczyn jako obszaru przyjaznego środowisku i odpornego na zmiany klimatu – miejsca,

które łączy troskę o zasoby naturalne z poprawą jakości życia i
bezpieczeństwa mieszkańców.

04

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W tabelach poniżej przedstawiono rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela 29. Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza			
Rozwój i zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej w odpowiedzi na wzrost liczby dzieci i zmieniające się potrzeby społeczne	— Rozbudowany i remontowany budynek szkoły w Pracach Małych, — Rozbudowany budynek szkoły w Suchostrudze, — Zwiększona liczba dostępnych miejsc w żłobkach i przedszkolach, — Skrócenie czasu oczekiwania na miejsce w placówce opieki nad dziećmi do lat 3, — Lepsze warunki lokalowe i energetyczne dla dzieci i personelu, — Wykonana termomodernizacja budynków szkoły, — Oszczędność energii, zwiększenie efektu ekologicznego.	Liczba rozbudowanych obiektów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	2
		Liczba nowo utworzonych miejsc w placówkach opiekuńczych	wzrost
		Liczba dzieci przyjętych do placówek względem zapotrzebowania	wzrost
		Liczba obiektów objętych termomodernizacją lub rozbudową	wzrost
Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w każdej części Gminy	— Wybudowane nowe przedszkole, — Dostęp do edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej niezależnie od miejsca zamieszkania, — Ograniczenie konieczności dowozów dzieci do odległych placówek, — Lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów edukacyjnych.	Liczba wybudowanych obiektów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	1
		Liczba miejscowości z oddziałami przedszkolnymi i wczesnoszkolnymi	wzrost
		Liczba dzieci korzystających z edukacji w miejscu zamieszkania	wzrost
		Długości tras dowozów uczniów	wzrost
Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych	— Podniesienie kompetencji uczniów w różnych dziedzinach, — Rozwój zainteresowań i pasji oraz odkrywanie nowych talentów,	Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	wzrost
		Liczba szkół, w których wprowadzono zajęcia pozalekcyjne	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
	— Zwiększenie motywacji do nauki i aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym, — Wzmocnienie pewności siebie i poczucia własnej wartości u uczniów, — Poprawa umiejętności współpracy, komunikacji i budowania relacji w grupie.	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych	wzrost
Dostosowanie przestrzeni edukacyjnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz promowanie rozwiązań integracyjnych	— Poprawa dostępności infrastrukturalnej i edukacyjnej, — Większy udział dzieci z niepełnosprawnościami w edukacji publicznej, — Rozwój edukacji integracyjnej.	Liczba szkół i przedszkoli z pełnym dostosowaniem architektonicznym	wzrost
		Liczba utworzonych klas integracyjnych	wzrost
		Liczba zatrudnionych specjalistów (psychologów, logopedów)	wzrost
Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin			
Tworzenie spójnego systemu wsparcia instytucjonalnego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów	— Większa orientacja rodzin w dostępnych formach wsparcia, — Poprawa koordynacji i efektywności świadczeń, — Wzrost poczucia bezpieczeństwa społecznego.	Liczba utworzonych funkcji gminnego koordynatora wsparcia	1
		Liczba zgłoszeń i interwencji prowadzonych przez koordynatora	spadek
		Liczba rodzin korzystających z poradnictwa lub asysty	wzrost
Rozwijanie usług towarzyszących niezależności i integracji społecznej (asystencja osobista, opieka wytchnieniowa, zajęcia dla dorosłych)	— Wzrost niezależności funkcjonalnej osób z niepełnosprawnościami, — Rozwój oferty zajęć dziennych i aktywizujących, — Wzmocnienie włączenia społecznego	Liczba uczestników programów opieki wytchnieniowej i asystencji	wzrost
		Liczba nowych ofert zajęć dziennych i integracyjnych	wzrost
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem	wzrost
Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-kulturalnej poprzez likwidację barier	— Usuwanie barier architektonicznych w przestrzeni i transporcie, — Pełna inkluzywność wydarzeń społecznych,	Liczba dostępnych wydarzeń i imprez z udogodnieniami	wzrost
		Liczba obiektów z likwidacją barier architektonicznych	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
architektonicznych i komunikacyjnych	— Większy udział osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym.	Liczba dostępnych i oznakowanych miejsc parkingowych	wzrost
Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców			
Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury integracyjnej i kulturalno-rekreacyjnej sprzyjającej spotkaniom międzypokoleniowym	— Utworzenie nowego obiektu kulturowego, który będzie zagospodarowany jako Biblioteka Gminna, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Izba Pamięci, — Wybudowany nowy stadion sportowy, — Poprawa warunków do lokalnej integracji i współpracy, — Zmniejszenie poczucia wykluczenia mieszkańców mniejszych miejscowości, — Wspieranie więzi międzyludzkich, — Wzrost oferty rekreacyjno-sportowej, — Wpieranie osób ze specjalnymi potrzebami, — Kulturowanie tradycji i historii lokalnej, — Zagospodarowanie zabytkowego terenu Dworu i Parku Drozdy — Tworzenie nowych i wsparcie istniejących centrów aktywności społecznych i integracyjnych.	Liczba zmodernizowanych lub utworzonych przestrzeni wspólnych	wzrost
		Liczba nowych miejsc spotkań i aktywności lokalnych	wzrost
		Liczba nowych obiektów rekreacyjno-sportowych	1
		Liczba uczestników korzystających z utworzonych miejsc kulturalno-rekreacyjno-sportowych	wzrost
Promowanie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej poprzez rozwój funduszu sołectkiego i mechanizmów współdecydowania	— Większe zaangażowanie mieszkańców w sprawy publiczne, — Rozwój lokalnych liderów i inicjatyw oddolnych, — Skuteczniejsze wykorzystywanie funduszy publicznych.	Liczba zrealizowanych inicjatyw oddolnych	wzrost
		Liczba wniosków i projektów zgłaszanych przez mieszkańców	wzrost
		Liczba spotkań, konsultacji i debat lokalnych	wzrost
		Liczba wydarzeń o charakterze tożsamościowym	wzrost

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Kształtowanie lokalnej tożsamości poprzez działania kulturalne, edukacyjne i wspieranie inicjatyw oddolnych	— Wzrost świadomości historyczno-kulturowej mieszkańców, — Większe poczucie przynależności do wspólnoty, — Promocja lokalnego dziedzictwa.	Liczba projektów edukacyjno-historycznych realizowanych w szkołach	wzrost
		Frekwencja i uczestnictwo w wydarzeniach kulturowych	wzrost
Realizacja projektu „Poznajmy się” polegającego na organizacji cyklu wycieczek w mało znane miejsca na terenie Gminy	— Organizacja wycieczek przy wykorzystaniu ciągów pieszych i dróg dla rowerów, — Integracja mieszkańców, — Większe poczucie przynależności do wspólnoty, — Zmniejszenie poczucia wykluczenia społecznego, — Wspieranie więzi międzyludzkich.	Liczba zorganizowanych wycieczek	wzrost
		Liczba odwiedzonych miejsc	wzrost
		Liczba osób biorących udział w wycieczkach	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych			
Udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą z uwzględnieniem łagodzenia konfliktów przestrzennych	— Zwiększenie podaży uzbrojonych terenów inwestycyjnych, — Lepsze warunki lokalizacji działalności gospodarczej, — Uporządkowanie funkcji przestrzennych i eliminacja konfliktów funkcjonalnych.	Powierzchnia terenów objęta nowymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod funkcje gospodarcze	wzrost
Tworzenie nowoczesnych, skomunikowanych i dobrze	— Koncentracja działalności gospodarczej w obrębie wyznaczonych obszarów,	Liczba nowo powstałych stref aktywności gospodarczej	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
wyposażonych stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę	— Wzrost zainteresowania inwestorów zewnętrznymi, — Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych.	Liczba firm zlokalizowanych w strefach gospodarczych	wzrost
		Długość dróg i infrastruktury technicznej wybudowanej na potrzeby stref gospodarczych	wzrost
Ograniczanie rozlewania się zabudowy poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych	— Ograniczenie niekontrolowanej zabudowy, — Rozdzielenie funkcji mieszkaniowych i przemysłowych, — Utrzymanie ładu przestrzennego.	Liczba mpzp uchwalonych dla obszarów z istniejącą lub planowana zabudową	wzrost
Rozbudowa sieci teleinformatycznej	— Zwiększenie zasięgu sieci teleinformatycznej, — Poprawa przepustowości i szybkości przesyłu danych, — Zmniejszenie liczby obszarów pozbawionych dostępu do Internetu, — Poprawa niezawodności i stabilności połączeń teleinformatycznych.	Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci teleinformatycznej	wzrost
		Liczba podłączonych budynków do sieci teleinformatycznej	wzrost
		Średnia przepustowość łącza	wzrost
Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy			
Rozwijanie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej i meldunku na terenie Gminy	— Zwiększenie wpływów budżetowych z PIT i CIT, — Wzrost liczby lokalnie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, — Promocja zamieszkania i zatrudnienie na terenie Gminy.	Liczba nowych wpisów do CEIDG i REGON	wzrost
		Liczba nowych meldunków stałych	wzrost
		Wysokość wpływów z PIT i CIT w przeliczeniu na mieszkańca	wzrost
Promocja lokalnej oferty gospodarczej i integracja lokalnych firm wokół wspólnych	— Większa widoczność lokalnych firm i usług, — Poprawa rozpoznawalności Gminy jako miejsca do inwestycji,	Liczba kampanii promocyjnych i wydarzeń gospodarczych	wzrost
		Liczba materiałów i narzędzi promocyjnych opracowanych dla inwestorów	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
działań promocyjno-marketingowych	— Zwiększenie współpracy międzysektorowej.	Liczba odwiedzin na gminnych stronach promujących przedsiębiorczość	wzrost
Wsparcie inicjatyw branżowych, edukacyjnych i sieciujących	— Zwiększenie satysfakcji przedsiębiorców z obsługi i wsparcia, — Aktywizacja mikroprzedsiębiorstw i rzemiosła lokalnego, — Rozwój dialogu między Gminą a przedsiębiorcami.	Liczba wydarzeń dla przedsiębiorców	wzrost
		Liczba beneficjentów programów doradczych lub informacyjnych	wzrost
		Wyniki ankiet ewaluacyjnych wśród lokalnych firm	wzrost
Rozwój programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”	— Wzrost wpływów z PIT, — Promocja lokalnych przedsiębiorców, — Budowanie przynależności lokalnej.	Liczba złożonych wniosków o wydanie „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”	wzrost
		Liczba wydanych kart	wzrost
Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo			
Równoważenie interesów gospodarczych z potrzebami środowiskowymi i społecznymi poprzez stosowanie zasad planowania partycypacyjnego	— Wdrażanie inwestycji z poszanowaniem ładu przestrzennego i wartości środowiskowych, — Większe włączenie mieszkańców i organizacji w procesy planistyczne, — Zapobieganie społecznej polaryzacji wokół kontrowersyjnych przedsięwzięć.	Liczba dokumentów planistycznych tworzonych z udziałem mieszkańców i interesariuszy	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna			
Wzmacnianie połączeń lokalnych i regionalnych transportem publicznym jako alternatywy dla transportu indywidualnego	— Poprawa dostępności transportowej między miejscowościami Gminy, — Ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego, szczególnie osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, — Zwiększenie udziału transportu zbiorowego w podróżach codziennych, — Rozwinięta komunikacja publiczna, — Wybór transportu zbiorowego zamiast indywidualnego.	Liczba uruchomionych lub rozszerzonych linii komunikacji publicznej	wzrost
		Liczba przewiezionych pasażerów rocznie transportem publicznym	wzrost
		Liczba miejscowości z dostępem do transportu zbiorowego	wzrost
Rozbudowa ciągów pieszych, dróg dla rowerów i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego z uwzględnieniem potrzeb osób z ograniczoną mobilnością	— Wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, — Poprawa warunków codziennej mobilności i rekreacji, — Wzrost udziału pieszego i rowerowego, — Drogi dla rowerów zgodne z wojewódzkimi standardami.	Długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników i dróg dla rowerów	wzrost
		Liczba skrzyżowań i przejść wyposażonych w nowe oznakowania	wzrost
		Liczba wypadków i kolizji z udziałem pieszych i rowerzystów	spadek
Łączenie funkcji transportowych z rekreacyjnymi (drogi dla rowerów, trasy turystyczne)	— Wzrost atrakcyjności tras pieszych i dróg dla rowerów jako elementu turystyki, — Poprawa jakości życia poprzez łatwy dostęp do rekreacji, — Zwiększenie zainteresowania rowerem jako formy środka komunikacji,	Liczba tras o funkcji rekreacyjno-komunikacyjnej	wzrost
		Liczba użytkowników infrastruktury rekreacyjnej	wzrost
		Liczba nowo oznakowanych lub promowanych tras pieszo-rowerowych	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
	— Drogi dla rowerów zgodne z wojewódzkimi standardami.		
Uporządkowanie strefy parkowania na terenie miasta Tarczyn	— Poprawa płynności ruchu i bezpieczeństwa w centrum miasta, — Ułatwienia mieszkańcom i przyjezdnym znalezienia wolnego miejsca postojowego, — Poprawa estetyki przestrzennej, — Zwiększenie liczby dostępnych miejsc parkingowych.	Liczba miejsc parkingowych na terenie Gminy	wzrost
Budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego	— Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego dla kierowców, pieszych i rowerzystów, — Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców po zmroku, — Ograniczenie liczby wypadków i kolizji w słabo oświetlonych miejscach.	Liczba wybudowanych opraw oświetleniowych	wzrost
		Liczba miejscowości, w których wybudowano/ rozbudowano oświetlenie uliczne	wzrost
Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali			
Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn	— Uporządkowana i długofalowa polityka mieszkaniowa Gminy, — Większa przejrzystość zasad przydziału lokali, — Lepsze wykorzystanie istniejących mieszkań i ograniczenie pustostanów, — Zwiększona stabilność finansowa gospodarki mieszkaniowej, — Lepsze planowanie remontów i inwestycji w perspektywie kilkuletniej.	Liczba uchwalonych programów GMZG	1
		Liczba przydzielonych mieszkań socjalnych	wzrost
		Wysokość wydatków planowanych na gospodarkę mieszkaniową	wzrost
Modernizacja i remonty istniejących lokali w pierwszej	— Poprawa bezpieczeństwa technicznego budynków,	Liczba wyremontowanych lokali	wzrost

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych mieszkańców	— Zapewnienie odpowiednich warunków bytowych lokatorom, — Zmniejszenie liczby awarii i interwencji technicznych, — Podniesienie standardu mieszkań socjalnych i komunalnych.	Liczba wykonanych modernizacji instalacji	wzrost
		Liczba przeprowadzonych przeglądów i prac konserwacyjnych	wzrost
Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej			
Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym	— Przywrócenie funkcji społecznych zdegradowanym przestrzeniom, — Poprawa estetyki i jakości otoczenia w centrach miejscowości, — Aktywizacja społeczna poprzez przestrzeń publiczną.	Liczba zrewitalizowanych obszarów	wzrost
		Liczba inicjatyw i wydarzeń zorganizowanych w odnowionych przestrzeniach	wzrost
		Ocena satysfakcji mieszkańców z estetyki przestrzeni publicznej	wzrost
Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych, społecznych i środowiskowych			
Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych, społecznych, w tym edukacji, sportu i rekreacji oraz środowiskowych	— Większa dostępność terenów inwestycyjnych, — Lepsze zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, — Rozwój infrastruktury społecznej, — Większa spójność i funkcjonalność układu przestrzennego.	Liczba przyjętych/zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego			
Wzmacnianie roli zieleni urządzonej, nieurządzonej oraz lasów w strukturze przestrzennej Gminy	— Zwiększeniu udziału terenów zielonych w zabudowie, — Poprawa mikroklimatu i bioróżnorodności, — Wzrost atrakcyjności osiedleńczej i rekreacyjnej.	Powierzchnia nowo utworzonych lub zmodernizowanych terenów zielonych	wzrost
		Liczba nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych	wzrost
		Liczba projektów inwestycyjnych uwzględniających elementy zieleni urządzonej	wzrost
Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu w miejscowościach szczególnie na to narażonych	— Poprawa jakości powietrza i komfortu akustycznego, — Ograniczenie uciążliwości komunikacyjnych i przemysłowych, — Wzrost liczby mieszkańców objętych poprawionymi warunkami środowiskowymi.	Liczba działań modernizacyjnych ograniczających hałas lub emisję	wzrost
		Liczba analiz akustycznych i środowiskowych wykonanych przy planowaniu inwestycji	wzrost
		Liczba stref wyznaczonych jako zielone lub rekreacyjne	wzrost
Rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji, oczyszczania ścieków oraz uzdatniania wody jako fundament bezpieczeństwa ekologicznego	— Poprawa jakości infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, — Zwiększenie liczby mieszkańców z dostępem do kanalizacji i wodociągu, — Ograniczenie zrzutów nieoczyszczonych ścieków. — Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze Gminy poza aglomeracjami, — Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze Gminy poza aglomeracjami, — Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.	Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	wzrost
		Liczba mieszkańców przyłączonych do nowych sieci	wzrost
		Liczba modernizacji oczyszczalni ścieków i SUW	1
		Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	1
		Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	1

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Zwiększenie retencji wody i ochrona małej retencji w krajobrazie poprzez działania hydrotechniczne i planistyczne	— Wzrost odporności na susze i podtopienia, — Poprawa bilansu wodnego w krajobrazie rolnym i miejskim, — Wykorzystanie potencjału zbiorników do celów gospodarczych i przyrodniczych, — Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.	Pojemność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych zbiorników retencyjnych	wzrost
		Liczba nowo wybudowanych zbiorników retencyjnych	wzrost
		Liczba inwestycji publicznych z zastosowaniem retencji wody opadowej	wzrost
Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych			
Promowanie efektywności energetycznej oraz rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii w infrastrukturze publicznej i prywatnej	— Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i kosztów energii, — Poprawa stanu energetycznego budynków publicznych, — Promocja lokalnych źródeł energii odnawialnej, — Powołanie społeczności energetycznej.	Liczba budynków publicznych objętych termomodernizacją	wzrost
		Liczba zamontowanych instalacji OZE	wzrost
		Szacunkowe ograniczenie emisji CO ₂	spadek
Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi	— Zmniejszenie ogólnej ilości opadów komunalnych w przeliczeniu na mieszkańca, — Zwiększenie udziału odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu zebranych odpadów, — Wzrost poziomu recyklingu odpadów komunalnych.	Waga zebranych odpadów komunalnych	spadek
		Waga odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny	wzrost
		Procentowy udział wagi odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny w stosunku do wagi odpadów zebranych ogółem	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

05

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Tarczyn jest gminą miejsko-wiejską, w której sieć osadniczą tworzy miasto Tarczyn oraz liczne wsie i osady o zróżnicowanej wielkości i funkcjach. Tarczyn pełni funkcję centralnego ośrodka administracyjnego, społecznego i gospodarczego – to w nim znajdują się główne instytucje publiczne, takie jak urząd miejski, ośrodek zdrowia, szkoły, biblioteka, centrum kultury, placówki bankowe oraz handlowo – usługowe. Miasto stanowi najważniejsze miejsce koncentracji zabudowy mieszkaniowej, zarówno jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. W Tarczynie koncentrują się też inwestycje związane z rozwojem funkcji gospodarczych, w tym działalności produkcyjnych i magazynowych, które korzystają z dobrego układu komunikacyjnego – szczególnie bliskości dróg wojewódzkich i połączeń z Warszawą i Grójcem. W hierarchii osadniczej I poziom stanowi więc Tarczyn jako ośrodek gminny o największej roli społecznej i gospodarczej. II poziom zajmują wsie o charakterze lokalnych centrów rozwoju, które mają potencjał do obsługi otaczających je mniejszych jednostek. Należą do nich przede wszystkim Przypki, Wola Przypkowska, Grzędy, Kotorydz, Ruda, Prace Duże, Prace Małe, Kopana, Janówek, Suchodół, Marianka, Werdun oraz Suchostruga. Część tych wsi zyskuje coraz bardziej podmiejski charakter z uwagi na migrację mieszkańców Warszawy i Piaseczna, którzy poszukują terenów pod budownictwo jednorodzinne w spokojniejszym otoczeniu. W III poziomie hierarchii znajdują się pozostałe wsie o dominującej funkcji rolniczej. W tych miejscowościach zabudowa mieszkaniowa rozmieszczona jest wzdłuż dróg i pól, pełniąc głównie funkcje mieszkaniowe, a także częściowo związane z produkcją rolną.

Ważną cechą jest duża liczba małych i średnich wsi, co utrudnia pełne wykształcenie wyższych funkcji usługowych poza Tarczynem. Mieszkańcy mniejszych sołectw muszą dojeżdżać do miast w celu załatwienia spraw administracyjnych, zdrowotnych czy edukacyjnych.

W planowaniu przestrzennym istotne jest zatem utrzymanie równowagi pomiędzy rozwojem osadnictwa mieszkaniowego i usługowego w rejonach o wyższym potencjale a ochroną terenów rolnych i ekologicznych. Dynamiczny rozwój Tarczyna

i części wsi o podmiejskim charakterze wymaga zapewnienia nowoczesnej infrastruktury, podczas gdy wsie o niższej randze powinny zachować swój tradycyjny, rozproszony układ osadniczy.

W kontekście rosnącej liczby mieszkańców oraz zwiększającego się zapotrzebowania na mieszkania i usługi publiczne, planowanie przestrzenne w Gminie nabiera strategicznego znaczenia. Korzystne położenie, w tym bliskość Warszawy, sprzyja intensyfikacji presji na rozwój nowych terenów zabudowy. W związku z tym niezbędne jest prowadzenie racjonalnej i zrównoważonej polityki przestrzennej, która odpowiada na przyszłe potrzeby i dynamiczny rozwój Gminy. Powinna ona zakładać elastyczne dostosowanie funkcji terenów oraz planowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i publicznej – zgodnie z narastającym zapotrzebowaniem.

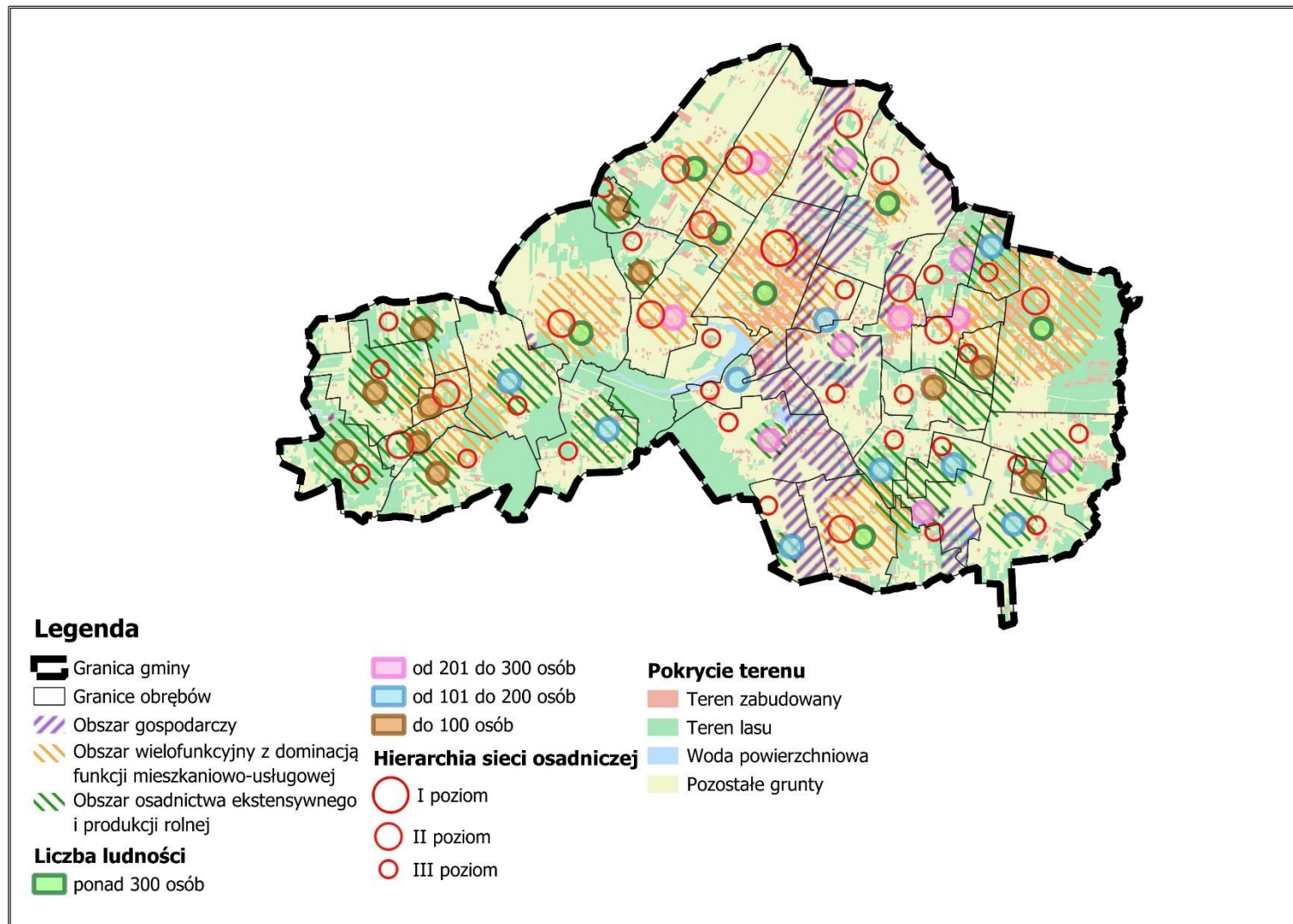
Na poniższym modelu przedstawiono hierarchiczny podział Gminy oraz wyznaczone w jej obrębie obszary funkcjonalne. Przez obszar funkcjonalny rozumie się wyodrębnioną część gminy, pełniącą określoną dominującą funkcję (np. mieszkaniową, gospodarczą lub rolniczą), wynikającą ze sposobu użytkowania terenu, liczby ludności oraz poziomu wyposażenia w infrastrukturę.

W ramach modelu wyróżniono: obszar gospodarczy – obejmujący tereny koncentracji działalności produkcyjnej, magazynowej i usługowej, dobrze skomunikowane, z ograniczoną funkcją mieszkaniową; obszar wielofunkcyjny z dominacją funkcji mieszkaniowo-usługowej – charakteryzujący się

największą koncentracją ludności i usług, pełniący rolę lokalnych centrów z rozwiniętą infrastrukturą; oraz obszar osadnictwa ekstensywnego i produkcji rolniczej – obejmujący tereny o niskiej gęstości zabudowy, z dominacją funkcji rolniczej i rozproszonym osadnictwem.

Wyznaczenie tych obszarów oparto na analizie dotychczasowych opracowań planistycznych, liczby ludności oraz istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej.

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - struktura sieci osadniczej, hierarchia jednostek wraz z kierunkami rozwoju

Źródło: Opracowanie własne

5.2. System powiązań przyrodniczych

System przyrodniczy Gminy Tarczyn opiera się na dolinach rzecznych, kompleksach leśnych, obszarach rolnych i śródpolnych zadrzewieniach, które wspólnie tworzą sieć powiązań ekologicznych. Część Gminy obejmuje Chojnowski Park Krajobrazowy oraz Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszary te mają duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności, są siedliskiem wielu gatunków zwierząt i roślin, chronią charakterystyczne ekosystemy leśne i łąkowe, a także pełnią funkcję bufora ekologicznego dla obszarów zurbanizowanych w rejonie Piaseczna i Warszawy. Ich ochrona ogranicza możliwości intensywnej zabudowy, ale równocześnie stwarza dogodne warunki do rozwoju rekreacji i turystyki pieszej czy rowerowej w harmonii z naturą.

Istotną rolę w strukturze przyrodniczej odgrywają lasy. Zajmują one 1523,97 ha, co stanowi 13,35% powierzchni Gminy, a ich większość znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Chojnów. Przeważa sosna (73% powierzchni leśnej), natomiast uzupełniają ją dąb, brzoza i olsza. Lasy mają duże znaczenie w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu, ochronie gleb i wód oraz zapewniają korytarze migracyjne dla zwierząt. Uzupełnieniem dla większych kompleksów leśnych są zadrzewienia śródpolne i przydrożne aleje, które odgrywają rolę w retencji wodnej, poprawiają walory krajobrazowe i stanowią ostoję bioróżnorodności.

Najważniejszym elementem układu hydrograficznego Gminy jest rzeka Tarczynka – lewy dopływ Jeziorki, która wyznacza wschodnią granicę Gminy. Tarczynka ma długość około 19 km. Swój bieg rozpoczyna w rejonie wsi Bystrzanów i uchodzi do Jeziorki w miejscowości Łoś. Wzdłuż jej doliny koncentrują się cenne przyrodniczo tereny wilgotnych łąk i zarośli łęgowych. Dolina Tarczynki pełni funkcję lokalnego korytarza ekologicznego, który łączy tereny otwarte Gminy z obszarami leśnymi i doliną Jeziorki. Oprócz rzeki

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U z 2023 r. poz. 300), Gmina Tarczyn, położona na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, znajduje się, w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:

— Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- RW20001125873 (Jeziorka od Kraski do Rowu Jeziorki): rzeka nizinna, naturalna część wód
- RW2000102727689 (Pisia Tuczna): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód,
- RW200010272833 (Utrata do Żbikówki): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód,
- RW200010258529 (Głoskówka): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód,
- RW20001025849 (Tarczynka): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód,
- RW200010258349 (Kraska): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód,
- RW20001025819 (Jeziorka do Kraski): potok lub strumień nizinny piaszczysty, naturalna część wód.

— Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWP):

- PLCW 200065.

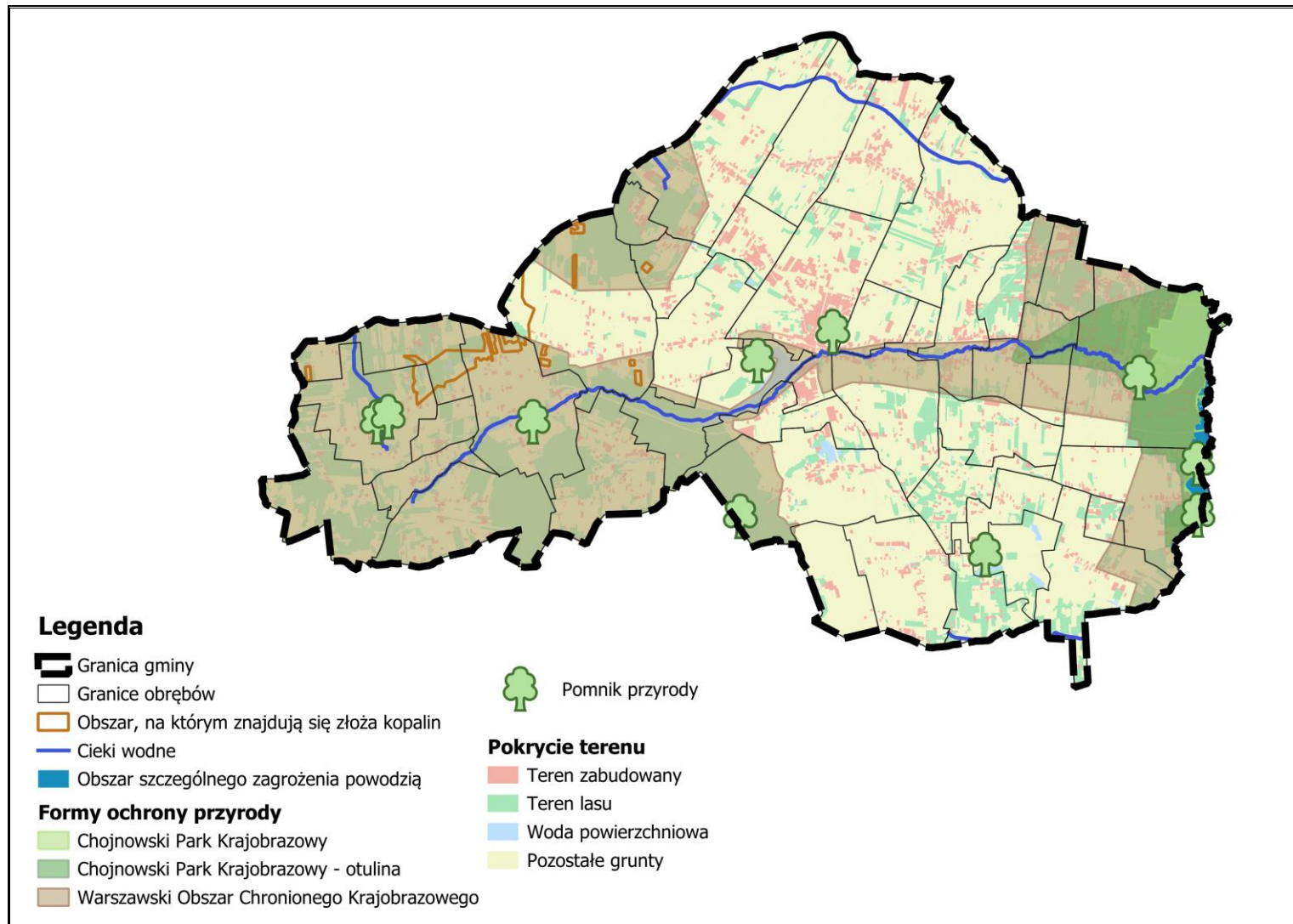
W zakresie wód podziemnych teren Gminy leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych GW200065, których stan chemiczny i ilościowy określono jako dobry. Ponadto Tarczyn znajduje się na obszarze strategicznych zasobów wód podziemnych – GZWP 15 Zbiornik Subniecka Warszawska oraz GZWP 215a, część centralna tego zbiornika. Dzięki temu woda pobierana do celów komunalnych pochodzi z zasobów czwartorzędowych i jest uzdatniana w pięciu stacjach na terenie Gminy.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego o godłach arkuszy: M-34-6-B-b-3, M-34-6-B-b-2, M-34-6-B-b-1 udostępnionych do publicznej wiadomości na Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r. ustalono, że przedmiotowy teren znajduje się w zasięgu występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q1% oraz dla zalewu wodą Q10% od rzeki Jeziorki.

Na terenie Gminy w dolinach rzecznych mogą pojawiać się okresowe podtopienia w wyniku nawałnych opadów lub szybkich roztopów. Mimo tych ograniczeń, doliny rzeczne, lasy, obszary rolnicze i zadrzewienia śródpolne tworzą spójny system powiązań przyrodniczych. Wpływają one na jakość życia mieszkańców, chronią bioróżnorodność i sprzyjają rozwojowi turystyki oraz rekreacji.

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne

5.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Gmina Tarczyn wyróżnia się korzystnym położeniem komunikacyjnym, co ma istotne znaczenie dla rozwoju osadnictwa, gospodarki i turystyki. Przez jej obszar przebiega droga ekspresowa S7, będąca jednym z najważniejszych korytarzy transportowych w Polsce, łączącym Warszawę z Krakowem i dalej z południową częścią kraju. Pomimo zaplanowanej przebudowy drogi S7 i zmiany jej przebiegu, mieszkańcy nadal zachowają dogodny dostęp do infrastruktury drogowej o znaczeniu krajowym, co sprzyja atrakcyjności Gminy pod kątem inwestycji i rozwoju funkcji podmiejskich. Układ transportowy uzupełnia droga wojewódzka nr 788 oraz droga wojewódzka 876 które łączą Tarczyn z innymi miastami, stanowiąc ważne połączenia wewnątrzregionalne oraz droga wojewódzka nr 788. Istnieje również gęsta sieć dróg powiatowych i gminnych, które obsługują ruch lokalny i umożliwiają dojazd do mniejszych miejscowości takich jak Prace Duże, Kotorydz, Komorniki czy Jeziorzany.

Dzięki temu układowi większość miejscowości jest dobrze skomunikowana z centralnym ośrodkiem, co ułatwia codzienne funkcjonowanie mieszkańców, dojazd do szkół, pracy czy placówek zdrowia. Na terenie Gminy nie znajduje się czynna linia kolejowa – najbliższa stacja znajduje się w Piasecznie.

Większość miejscowości jest dobrze skomunikowana z centralnym ośrodkiem.

Dotyczy to jednak głównie transportu indywidualnego (samochodowego).

Przez Tarczyn przebiega regularna komercyjna linia autobusowa, łącząca Grójec z Warszawą. Uruchomiona została komunikacja z gm. Prażmów.

Połączenie z miastem powiatowym – Piasecznem jest w tej chwili niewystarczające i wymaga rozwinięcia. Zagęszczenia wymaga także siatka połączeń wewnątrzgminnych, umożliwiających dogodny dojazd mieszkańców poszczególnych miejscowości do Tarczyna. Brak jest połączeń z innymi pozostałymi gminami np. Mszczonowem, Nadarzynem. W Gminie nie

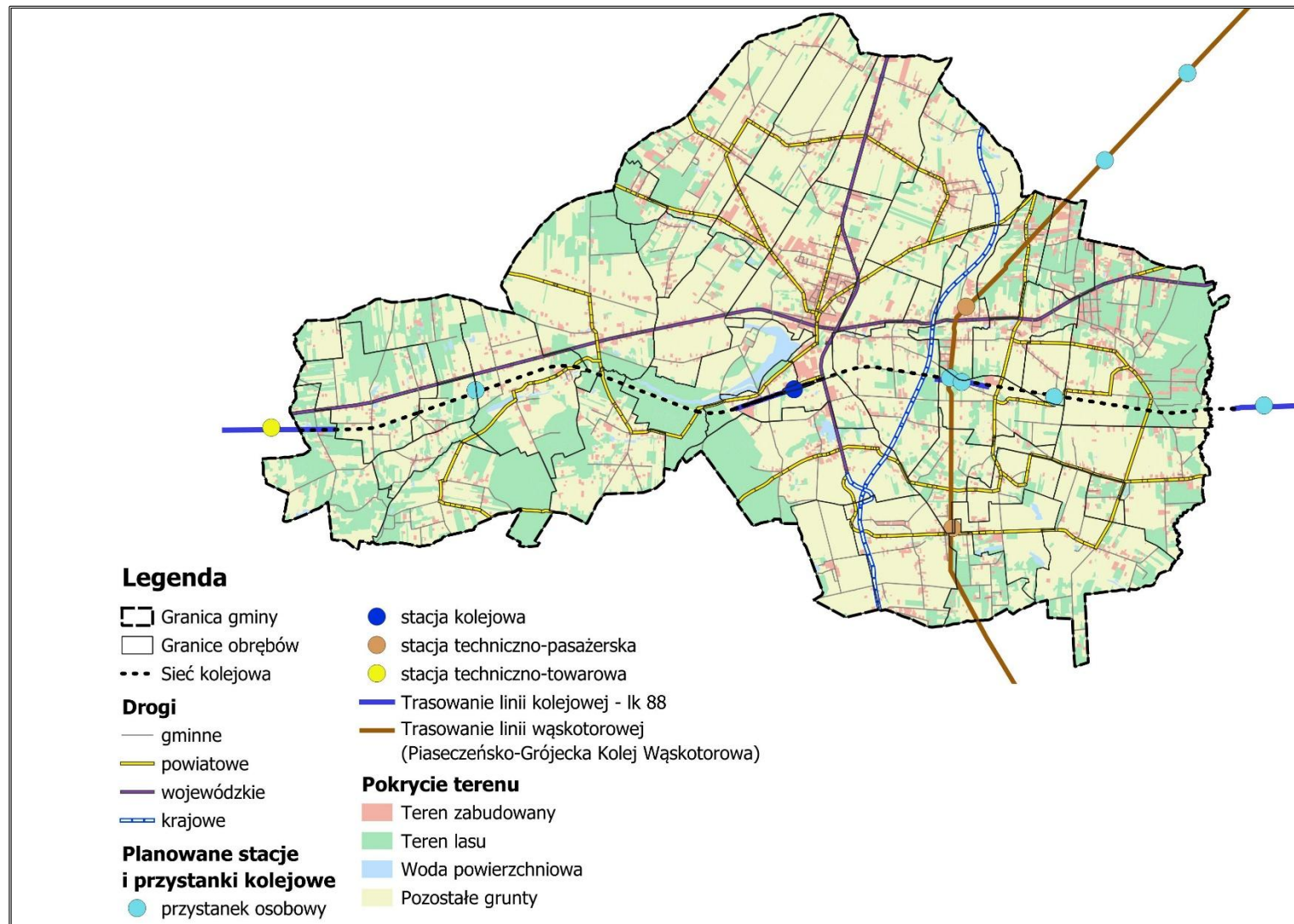
ma czynnej pasażerskiej linii kolejowej. Najbliższa stacja znajduje się w Piasecznie, co pozwala na alternatywne dotarcie do Warszawy.

Istniejąca infrastruktura piesza jest rozwinięta głównie w Tarczynie i kilku większych wsiach, natomiast w mniejszych sołectwach chodniki występują jedynie w wybranych miejscach, co stanowi wyzwanie dla bezpieczeństwa pieszych, szczególnie dzieci uczęszczających do szkół. W zakresie infrastruktury rowerowej gmina ma wciąż ograniczoną sieć tras. Rozwój tras rowerowych wpisuje się w strategię promowania turystyki weekendowej, rekreacji i zdrowego stylu życia.

Ze względu na sąsiedztwo metropolii warszawskiej Gmina Tarczyn staje się również korytarzem transportowym dla ruchu tranzytowego między Warszawą a południową częścią Mazowsza. W przyszłości kluczowe znaczenie będzie miało pełne włączenie Gminy do sieci transportu metropolitalnego, rozwój infrastruktury niskoemisyjnej oraz dostosowanie układu dróg do rosnącej liczby mieszkańców i pojazdów.

Przez obszar Gminy Tarczyn przebiega jeden z wariantów inwestycji realizowanych w ramach Centralnego Portu Komunikacyjnego – Wariant W1 trasowania linii kolejowych nr 88 na odc. Węzeł CPK Grójec – Warka. Przebieg planowanej inwestycji przedstawiono na mapie poniżej.

Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Infrastruktura komunikacyjna

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto istotnym elementem przyszłego układu transportowego o znaczeniu ponadlokalnym jest planowana Obwodnica Aglomeracji Warszawskiej (OAW) w ciągu projektowanych dróg A50 i S50. Inwestycja ta ma na celu odciążenie układu komunikacyjnego Warszawy oraz poprawę dostępności transportowej regionu. W ramach prowadzonych prac przygotowawczych opracowywane są warianty przebiegu trasy, obejmujące m.in. odcinek od drogi krajowej nr 92 do drogi ekspresowej S7 w rejonie Tarczyna i Grójca, co bezpośrednio wpływa na obszar gminy. Obecnie inwestycja znajduje się na etapie Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego oraz konsultacji społecznych, a wybór wariantu preferowanego planowany jest po analizie uwarunkowań środowiskowych, społecznych i ekonomicznych. Przewidywana realizacja przedsięwzięcia może nastąpić w kolejnej dekadzie, z horyzontem około 2030–2033.²⁸

Z punktu widzenia gminy inwestycja ta stwarza zarówno szanse (poprawa dostępności komunikacyjnej, potencjał inwestycyjny), jak i zagrożenia (presja na tereny rolnicze i mieszkaniowe, konflikty przestrzenne). Na potrzeby analiz przestrzennych gminy udostępniono na portalu mapowym <https://tarczyn.e-mapa.net> warstwę „Planowane inwestycje”, prezentującą przebieg wariantów projektowanej Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej (A50) na tle działek ewidencyjnych. Narzędzie to umożliwia identyfikację obszarów potencjalnie objętych oddziaływaniem planowanej inwestycji.²⁹

²⁸ <https://www.gov.pl/>

²⁹ <https://tarczyn.pl/>

5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura wodno-ściekowa w Gminie Tarczyn obejmuje sieć

wodociągową o długości 249 km, która zaopatruje większość mieszkańców w wodę pitną. Woda czerpana jest z ujęć podziemnych z utworów czwartorzędowych i uzdatniana w pięciu Stacjach Uzdatniania Wody zlokalizowanych na ul. Dobrowolskiego i ul. Szarych Szeregów w Tarczynie oraz Pawłowicach, Wólce Jeżewskiej i Suchodole. System ten jest wystarczający dla obecnych potrzeb, ale wymaga dalszej rozbudowy w związku z rozwojem osadnictwa. Sieć kanalizacyjna ma długość 36,6 km i obsługuje głównie miasto Tarczyn oraz jego najbliższe okolice. Ścieki odprowadzane są do Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Pawłowicach oraz oczyszczalni DOEHLER Sp. z o.o. Na terenach wiejskich wciąż powszechne są przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe, co świadczy o potrzebie dalszego rozwoju kanalizacji sanitarnej, szczególnie w większych sołectwach.

Zaopatrzenie w energię elektryczną zapewnia stacja 110/15 kV „Tarczyn”, z której energia rozprowadzana jest poprzez sieć średniego napięcia SN-15 kV i lokalne stacje transformatorowe. Przez teren Gminy przebiegają linie wysokiego napięcia 220 kV Kozienice–Mory i Kozienice–Piaseczno, a także 110 kV Grójec–Piaseczno,

co gwarantuje stabilne zasilanie i umożliwia realizację nowych inwestycji.

Sieć gazowa jest dostępna w wielu miejscowościach na terenie Gminy, jednakże mieszkańcy korzystają głównie z indywidualnych źródeł ogrzewania. Brak powszechnej gazyfikacji ogranicza poprawę jakości powietrza, dlatego Gmina promuje wymianę pieców i odnawialne źródła energii.

Gospodarka odpadami prowadzona jest w systemie obejmującym odbiór odpadów zmieszanych, segregowanych i wielkogabarytowych. Na terenie Gminy działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), do

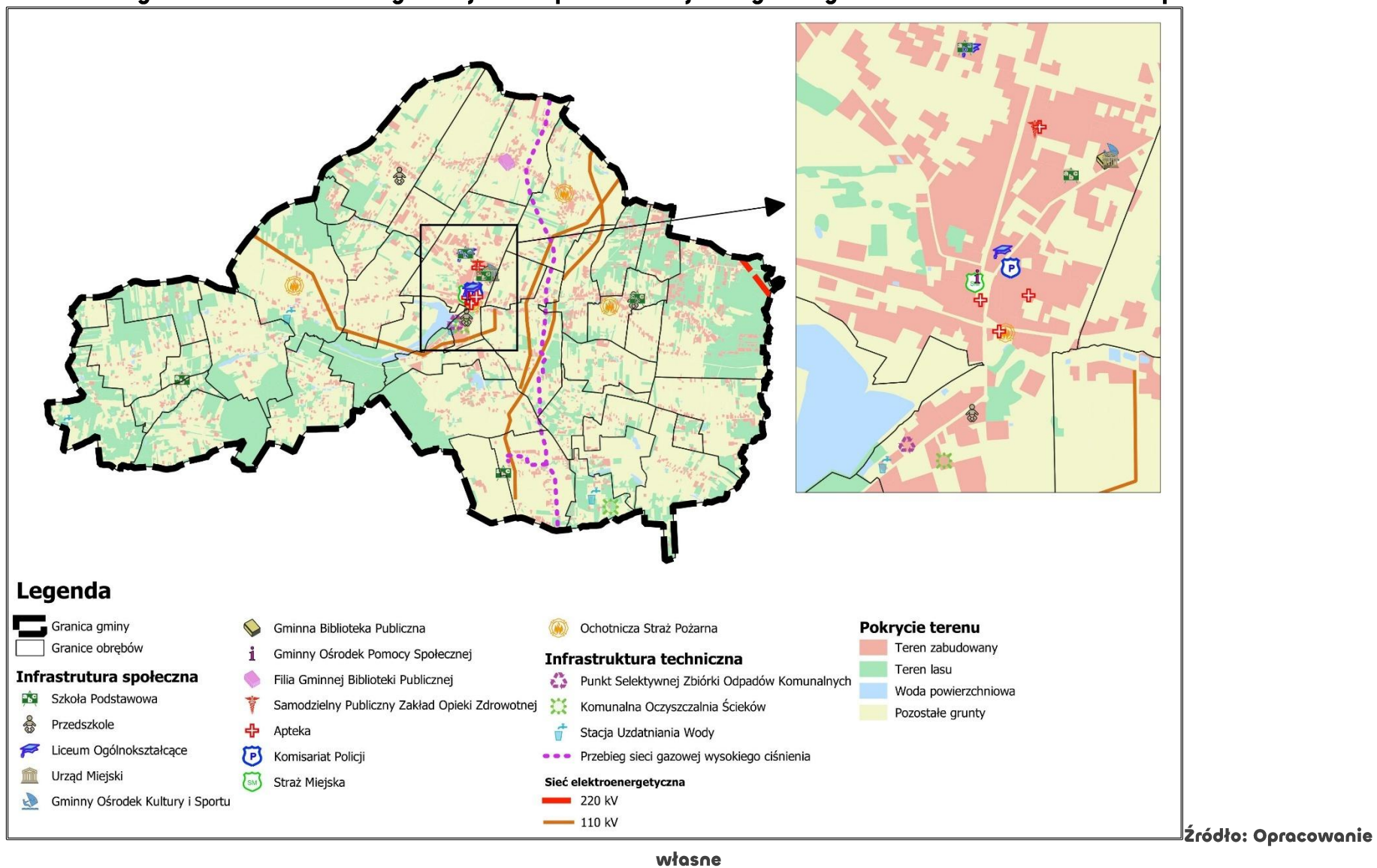
Na terenie Gminy zaobserwowano także wzrost budynków mieszkalnych, w tym będących w własności Gminy, która zarządza obecnie 21 budynkami

mieszkalnymi, 1 budynkiem socjalnym, 2 budynkami mieszkalnymi z częścią usługową oraz 5 budynkami usługowymi. W skład zasobu wchodzi 142 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 5 783 m², 17 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 519 m² oraz 11 lokali użytkowych o łącznej powierzchni 1 509 m². Zasób mieszkaniowy jest na bieżąco utrzymywany i modernizowany – w 2025 roku dokonano m.in. remontów dachów, konserwację i wymianę instalacji elektrycznej, remontów mieszkań, przeglądy kominiarskie czy serwis kanalizacji. Gmina prowadzi transparentną politykę mieszkaniową w oparciu o uchwały Rady Miejskiej oraz Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem, który określa zasady przydziału lokali, politykę czynszową oraz potrzeby remontowe. Obecnie trwa opracowanie programu na lata 2025-2030. Regularne kontrole techniczne (ogólnobudowlane, kominiarskie, gazowe) pozwalają utrzymywać zasób w stanie zapewniającym bezpieczeństwo lokatorów, choć część budynków wymaga dalszej modernizacji. Największym wyzwaniem pozostaje rosnące zapotrzebowanie na mieszkania socjalne i komunalne wśród osób i rodzin o niskich dochodach oraz ograniczone środki finansowe na inwestycje w rozwój zasobu.

Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej Gminy Tarczyn powinien iść w kierunku rozbudowy sieci kanalizacyjnej i gazowej, modernizacji dróg lokalnych, poprawy jakości i efektywności energetycznej budynków publicznych, a także rozwoju bazy edukacyjnej, zdrowotnej i rekreacyjnej. Wdrażanie inwestycji w odnawialne źródła energii, niskoemisyjny transport oraz nowe obiekty sportowe i kulturalne przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i zrównoważonego rozwoju Gminy. Ważnym elementem tej polityki jest również gospodarowanie zasobem mieszkaniowym, które powinno koncentrować się na systematycznej modernizacji i termomodernizacji budynków, dostosowaniu lokali do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także skutecznym i transparentnym zarządzaniu – obejmującym usprawnienie zasad przydziału mieszkań,

monitorowanie ich wykorzystania oraz ograniczanie pustostanów. Kluczowe jest także zapewnienie stabilności finansowej gospodarki mieszkaniowej poprzez zachowanie równowagi pomiędzy przychodami z czynszów i opłat a kosztami związanymi z remontami, konserwacją i rozwojem zasobu, tak aby skutecznie odpowiadać na rosnące zapotrzebowanie na mieszkania socjalne i komunalne.

Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Infrastruktura techniczna i społeczna

06

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

6.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrona powietrza, przyrody i krajobrazu

Ochrona przyrody

- na obszarach objętych formami ochrony przyrody należy stosować wytyczne zawarte w dokumentach ustanawiających te formy ochrony oraz w planach ochrony lub zadaniach ochronnych, jeżeli zostały opracowane,
- na terenach leśnych, podejmowane działania muszą być zgodne z planami urządzenia lasu,
- w dolinach rzek należy zachować ciągłość ekologiczną i zapewnić możliwość migracji zwierząt, m.in. poprzez niezabudowywanie fragmentów dolin i ich zboczy oraz ich powiązanie z otaczającym środowiskiem,
- na terenach podmokłych należy zapewnić drożność korytarzy ekologicznych i migracyjnych, poprzez utrzymanie niezagospodarowanych, funkcjonalnie połączonych fragmentów,
- należy chronić dziko występujące gatunki roślin, zwierząt i grzybów oraz ich naturalne siedliska zgodnie z przepisami o ochronie przyrody,
- należy przeciwdziałać negatywnym skutkom urbanizacji, szczególnie na terenach cennych przyrodniczo i chronionych,
- wskazane jest podejmowanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie ochrony przyrody, kształtowanie powiązań ekologicznych oraz zarządzania systemami obszarów chronionych,
- naturalne ciek i zbiorniki wodne będące częścią ciągów ekologicznych powinny być chronione, z dopuszczeniem ich wykorzystania na cele publiczne, jeśli jest to zasadne,

- zaleca się wdrażanie rozwiązań przestrzennych i technicznych zapobiegających fragmentyzacji siedlisk i utracie łączności ekologicznej,
- obszary podmokłe powinny być zachowane w stanie naturalnym ze względu na ich rolę w regulacji stosunków wodnych, klimatycznych i ekologicznych,
- wskazane jest dokumentowanie oraz waloryzowanie przyrodnicze terenów o istotnych funkcjach ekologicznych (np. w ramach opracowań ekofizjograficznych),
- należy wspierać zalesiania, tworzenie śródpolnych zadrzewień i zakrzewień oraz ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk,
- trzeba ograniczać rozpraszanie zabudowy na terenach otwartych przez odpowiednie planowanie przestrzenne chroniące grunty rolne i wartościowe ekosystemy,
- wskazane jest przywracanie naturalnych cech środowiska i odtwarzanie zdegradowanych ekosystemów – w tym leśnych, wodnych, podmokłych i łąkowych – m.in. poprzez:
 - rekultywację jezior i przeciwdziałanie eutrofizacji,
 - zwiększenie retencji wodnej w ekosystemach,
- powinno się zwiększać powierzchnię zalesień zwłaszcza:
 - na obszarach o niskiej lesistości, ale wysokim potencjale leśnym,
 - na gruntach rolnych o niskiej przydatności,
 - na terenach dotkniętych erozją,
 - na gruntach porolnych objętych sukcesją naturalną,
- elementy charakterystyczne dla krajobrazu wiejskiego, takie jak miedze, zadrzewienia, drogi polne i małe ciekі, powinny być chronione, szczególnie na terenach intensywnego rolnictwa,
- w celu przeciwdziałania suszy rolniczej należy zachować i odtwarzać śródpolne zadrzewienia, ciekі, oczka wodne i tereny podmokłe wraz z towarzyszącą roślinnością oraz historyczne systemy melioracyjne,

- ochrona bioróżnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu powinna być wspierana poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych,
- należy ograniczyć lub eliminować obiekty mogące negatywnie wpływać na środowisko (poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Ochrona wód

- należy poprawiać jakość wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - rozwój i modernizację infrastruktury środowiskowej,
 - eliminację nieszczelnych zbiorników ściekowych,
 - ograniczenie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych,
 - tworzenie stref buforowych i zbiorników wokół cieków,
 - przeciwdziałanie eutrofizacji oraz zwiększenie retencji wodnej,
 - racjonalne gospodarowanie wodą, np. zwiększenie retencji małej skali, optymalizacja zużycia wody w gospodarstwach i przemyśle,
- należy wspierać działania zwiększające retencję w dolinach rzecznych poprzez: budowę małych zbiorników, spiętrzenia, przebudowę rowów i kanałów,
- retencionowanie wód opadowych,
- planowanie przestrzenne wspierające prawidłowe odprowadzanie wód opadowych,
- należy zwiększać zdolność retencyjną zlewni na gruntach rolnych, leśnych, zadrzewionych oraz wodno-błotnych, bez pogarszania warunków przepływu na obszarach zagrożonych powodzią,
- należy zwiększać wykorzystywanie wód opadowych i roztopowych w miastach, co pozwala ograniczyć zużycie wody z tradycyjnych ujęć,
- należy chronić główne zbiorniki wód podziemnych i strefy ochronne ujęć wodnych,

- należy zachować i chronić naturalne elementy wodne, takie jak starorzecza, torfowiska, bagna, stawy i oczka wodne,
- ograniczać zabudowę w odległości mniejszej niż 100 m od naturalnej linii brzegowej jezior przepływowych o istotnych walorach krajobrazowych,
- należy chronić wody przed zanieczyszczeniami rolniczymi, m.in. przez stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie nawożenia i przechowywania kiszonek w pobliżu cieków,
- należy przeciwdziałać skutkom suszy zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 15 lipca 2021 r.), przy czym należy:
 - w pierwszej kolejności stosować naturalne metody retencji,
 - sztuczną retencję traktować jako ostateczność,
 - nowe inwestycje w tym zakresie poprzedzić analizami zgodnymi z aktualnymi przepisami i realnymi potrzebami.

Zaplanowane działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. 2022. poz. 2739), zostały zidentyfikowane główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym cel główny obejmujący zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego.

Gmina Tarczyn została zakwalifikowana jako obszar ekstremalnie zagrożony suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych, umiarkowanie zagrożony suszą hydrologiczną oraz umiarkowanie zagrożony suszą hydrogeologiczną. W rezultacie łączne zagrożenie suszą całej Gminy Tarczyn zostało zaklasyfikowane jako silne.

- nie pogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzenia do nich zanieczyszczeń,
- zapobiegania pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,

- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Ochrona powietrza

- należy dążyć do rozbudowy centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło, zmiany paliw na niskoemisyjne oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- należy dążyć do redukcji emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu drogowego, emisji ze źródeł komunalnych,
- należy dążyć do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza oraz poprawy efektywności energetycznej i cieplnej poprzez:
 - modernizację istniejących kotłowni lokalnych,
 - wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne i nieemisyjne,
 - wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
 - działania termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej.

Ochrona klimatu akustycznego

- należy dążyć do ograniczenia poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych,
- należy dążyć do tworzenia alternatyw dla indywidualnego transportu samochodowego i jego ograniczenia,
- należy dążyć do zapewnienia wysokiej jakości dróg, poprzez prace remontowe, modernizację i ich przebudowę.

Ochrona złóż kopalin

- należy dążyć do racjonalnej gospodarki złożami kopalin, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopalin towarzyszących oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnego wpływu na środowisko,
- należy dążyć do wspierania prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem surowców energetycznych,

- ## Zapobieganie zagrożeniom naturalnym

- ## Ochrona krajobrazu

- 134

- optymalizację układu osadniczego, ograniczanie rozpraszania zabudowy,
- tworzenie biologicznej zabudowy terenów właściwych dla rozwoju rekreacji w sąsiedztwie lasów.

6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- należy podejmować działania mające na celu zachowanie dobrego stanu obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków,
- wskazane jest kompleksowe odnawianie i rewaloryzacja zdegradowanych obszarów historycznych, zespołów zabytkowych i przestrzeni o znaczeniu kulturowym, które są istotne dla tożsamości regionu,
- należy chronić i przywracać historyczne układy zieleni, takie jak zabytkowe cmentarze, aleje drzew, szpalery oraz parki,
- powinno się eliminować takie formy użytkowania, które obniżają wartość kulturową zabytków lub zakłócają charakter historycznych przestrzeni,
- zaleca się nadawanie nieużytkowanym obiektom zabytkowym nowych funkcji – np. kulturalnych, edukacyjnych czy turystycznych – w celu ich racjonalnego wykorzystania, podnoszenia atrakcyjności regionu oraz wspierania lokalnej gospodarki,
- elementy krajobrazu kulturowego mające znaczenie dla tożsamości obszarów wiejskich powinny być chronione,
- rozwój Gminy powinien opierać się na harmonijnym wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego, z poszanowaniem jego wartości,
- walory kulturowe powinny być wykorzystywane na potrzeby funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych,
- obszary zachowujące tradycyjny charakter krajobrazowy i kulturowy powinny być objęte szczególną ochroną,

- należy porządkować i przywracać wartości kulturowe oraz elementy ekspozycji krajobrazu, szczególnie w miejscach o wysokich walorach wizualnych,
- ważne jest zachowanie otwartych przestrzeni o wysokiej wartości krajobrazowej, unikanie zabudowy terenów rolnych i leśnych oraz wykorzystanie rezerw terenowych w ramach już istniejącej struktury przestrzennej,
- nowa zabudowa powinna harmonizować z lokalną tradycją architektoniczną, akcentować istniejące dominanty przestrzenne i krajobrazowe oraz unikać obiektów zaburzających ład przestrzenny,
- należy obejmować ochroną elementy tradycyjnej architektury wiejskiej charakterystycznej dla danego regionu,
- realizacja działań powinna być zgodna z zapisami wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami,
- należy dążyć w ramach utrzymania ład przestrzennego zachowania kulturowych cech krajobrazu oraz kształtowania korytarzy przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym poprzez:
 - ograniczanie negatywnych skutków urbanizacji i reurbanizacji,
 - wzmacnianie walorów przestrzennych obiektów i terenów (w tym przemysłowych) przez rewitalizację i restaurację,
 - ochronę oraz odnowę symbolicznych i zabytkowych przestrzeni historycznych,
 - rozwój sieci szlaków turystyki kulturowej wykorzystujących istniejące walory architektoniczne i krajobrazowe,
- należy identyfikować wartościowe obiekty i przestrzenie kultury współczesnej o znaczeniu ponadlokalnym oraz wprowadzać odpowiednie zapisy ochronne do dokumentów planistycznych Gminy,

- wskazane jest udostępnianie stanowisk archeologicznych, które mają wyraźną formę krajobrazową w celach edukacyjnych, naukowych i turystycznych,
- powinno się zapewnić właściwą widoczność i ekspozycję zabytków, m.in. przez określenie maksymalnych gabarytów nowej zabudowy,
- w celu ochrony walorów widokowych i estetycznych zespołów zabytkowych należy wyznaczać strefy ochrony krajobrazu i ekspozycji,
- istotne jest utrzymanie struktury przestrzennej o walorach kulturowych poprzez odpowiednią pielęgnację zieleni, eliminację przypadkowych nasadzeń i samosiewów oraz przeprowadzenie specjalistycznych prac rewitalizacyjnych,
- należy odtwarzać zabytkowe elementy kompozycji krajobrazu,
- zaleca się chronić naturalne krajobrazy powiązane z historycznymi układami przestrzennymi,
- zaleca się zachować tradycyjny charakter układu osadniczego,
- należy odbudowywać historyczne zadrzewienia, zwłaszcza aleje przydrożne,
- należy eliminować dysharmonijne elementy krajobrazu lub wprowadzać osłony roślinne,
- należy ustanowić wytyczne dotyczące lokalizacji, formy, gabarytów współczesnej zabudowy, dostosowanej do charakteru otoczenia.

6.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- należy dążyć do wykorzystania potencjału inwestycyjnego terenów stanowiących obszary możliwego zagospodarowania, wskazanego w polityce przestrzennej Gminy, w szczególności w kierunku zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, przy czym wielkość

wyznaczonych terenów powinna uwzględniać skalę rozwoju miejscowości i przeciwdziałać dezintegracji Gminy,

- wyznaczanie nowych terenów pod rozwój osadnictwa powinno odbywać się na podstawie analiz sporządzonych do planu ogólnego,
- należy dążyć do uzupełniania zabudowy mieszkaniowej o usługi podstawowe i zieleni urządzoną,
- należy dążyć do projektowania nowej zabudowy jako uzupełniania istniejącej struktury przestrzennej, w szczególności w obszarach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej bez konieczności jej rozbudowy,
- należy dążyć do tego, aby lokalizacja nowej zabudowy wielorodzinnej odbywała się w powiązaniu z istniejącą zabudową, jako kontynuacja istniejącej w sąsiedztwie, na terenach skomunikowanych i uzbrojonych,
- należy dążyć do tworzenia strategicznych obszarów do zainwestowania produkcyjnego i usługowego oraz ich uzbrajania w infrastrukturę techniczną,
- zaleca się, aby rozwój zabudowy produkcyjno-przemysłowej następował przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- zaleca się realizację zabezpieczeń zabudowy produkcyjno-przemysłowej w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- należy dążyć do przygotowania i realizacji infrastruktury technicznej zapewniającej odpowiednie standardy zasobów istniejących i projektowanych,
- należy dążyć do tworzenia wysokiej jakości przestrzeni zapewniającej wysokie standardy zamieszkania,
- należy dążyć do odpowiedniego wykorzystania terenów w granicach zurbanizowanych oraz tworzenia większej zwartości przestrzennej struktury miejscowości,

- należy dążyć do ochrony krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym,
- należy dążyć do podnoszenia jakości istniejących obszarów wielofunkcyjnych z dominacją funkcji mieszkaniowo-usługowej, w szczególności:
 - koncentrowania i rozwoju podstawowych usług publicznych oraz powiązanych z nimi przestrzeni publicznych w istniejących i kształtujących się ośrodkach tworzących sieć osadniczą,
 - wzmacniania powiązań w transporcie zbiorowym pomiędzy ośrodkami tworzącymi sieć osadniczą na poziomie lokalnym a ośrodkami wyższej rangi,
 - strukturyzacji przestrzennej obszarów zdegradowanych żywiołową suburbanizacją (rekompozycja funkcjonalno-przestrzenna), m.in. poprzez integrację istniejących małych struktur mieszkaniowych w większe zespoły, uwzględniające w swym programie ogólnodostępne przestrzenie publiczne oraz funkcje ośrodkotwórcze na poziomie lokalnym,
- należy dążyć do ochrony terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- należy dążyć do przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- należy dążyć do ponownego wykorzystania obszarów, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje i/lub walory środowiskowe, a posiadają potencjał do rozwoju funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, usługowych, rekreacyjnych, a także związanych z zieloną infrastrukturą, z uwzględnieniem koniecznych do przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rekultywacji oraz działań rewaloryzacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych,
- należy dbać o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie form zabudowy,

- w przypadku obiektów, dla których pomimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie jest możliwe dotrzymanie standardów jakości środowiska, należy utworzyć obszar ograniczonego użytkowania.

6.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

W przypadku lokalizacji nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, poniżej wskazano podstawowe zasady lokalizacji:

- na terenach wskazanych w aktach prawa miejscowego jako strefy handlu wielkopowierzchniowego (jeżeli takie wystąpią):
 - za najbardziej preferowane obszary do lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego wyznacza się tereny znajdujące się w strefie podmiejskiej oraz przy skrzyżowaniach i węzłach drogowych dróg krajowych i wojewódzkich,
 - należy dążyć do realizacji zabudowy obiektów handlu wielkopowierzchniowego w sposób harmonizujący z charakterem zabudowy sąsiedniej,
 - należy dążyć do kształtowania zabudowy w oparciu o skalę człowieka oraz projektowania elewacji w sposób umożliwiający przechodniom wgląd w wnętrza sklepowe i zapoznanie się z ofertą,
 - należy dążyć do realizacji jednorodnych parkingów, opracowanych dla całego terenu,
 - należy dążyć do wyznaczania niewielkich terenów zieleni urządzonej jako miejsc odpoczynku dla kupujących.

- wydzielenie gruntów pod drogi publiczne, drogi dla rowerów i drogi wodne, budowa, utrzymanie oraz wykonanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń,
- budowa i utrzymanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym składowania lub wykorzystywania w instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji do wytwarzania biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. 2024 poz. 1361 ze zm.),
- budowa i utrzymanie obiektów oraz urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacji i utrzymania wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,

- sprawowanie opieki nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, uczelni publicznych, federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 165 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2024 poz. 1571 ze zm.), szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych,
- budowa, utrzymanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura komunikacyjna

- należy dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój transportu publicznego oraz modernizację i rozbudowę istniejącej sieci dróg gminnych,

- należy dążyć do sukcesywnej budowy nowych dróg, poprzez zastępowanie istniejących dróg gruntowych drogami o nawierzchni utwardzonej, co poprawi komfort i bezpieczeństwo oraz usprawni komunikację w obrębie Gminy Tarczyn,
- wskazane jest wprowadzenie rozwiązań, które nadadzą transportowi zbiorowemu uprzywilejowaną pozycję w ruchu drogowym – m.in. rozmieszczenie przystanków w sposób zapewniający wygodny dostęp i przesiadki,
- poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg powinna być realizowana przez:
 - budowę chodników, tras rowerowych, przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów,
 - wdrażanie środków ograniczających ryzyko wypadków, takich jak: strefy ograniczonej prędkości, progi zwalniające, wyniesione przejścia, azyle, ronda i podwyższone skrzyżowania,
- prace modernizacyjne w zakresie infrastruktury drogowej powinny bazować na wynikach regularnych przeglądów technicznych, analiz natężenia ruchu i poziomu bezpieczeństwa,
- konieczne jest rozwijanie lokalnych układów drogowych oraz infrastruktury wspierającej transport publiczny, w tym systemów przesiadkowych typu „Parkuj i Jedź” (P&R) oraz „Rower i Jedź” (B&R),
- istniejące trasy i urządzenia komunikacyjne powinny być dostosowane, uzupełniane i unowocześnione tak, aby w pełni obsługiwały istniejące i planowane obszary zabudowy i zapewniały im odpowiednie skomunikowanie,
- system komunikacji drogowej, pieszej i rowerowej powinien być rozwijany, aby efektywnie łączyć nowe tereny inwestycyjne z obecnym układem przestrzennym miejscowości i jej otoczeniem.

Drogi rowerowe

— określa się możliwość realizacji regionalnych i ponadregionalnych dróg dla rowerów w postaci:

- wydzielonych dróg dla rowerów w pasie drogowym (poza terenami zabudowanymi w miarę możliwości należy unikać dróg, na których natężenie ruchu samochodowego przekracza 10 000 pojazdów na dobę, chyba że droga dla rowerów prowadzi np. za ekranem przeciwhałasowym),
- pasów ruchu dla rowerów lub jazda asfaltowym poboczem:
 - w obszarze zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 10 000 pojazdów/dobę, a dopuszczalna prędkość nie przekracza 50 km/h,
 - poza obszarem zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 4 000 pojazdów/dobę,
- ruchu mieszanego, rowerowo-samochodowego jezdnią:
 - na drogach o natężeniu ruchu do 4 000 pojazdów/dobę: w terenie zabudowanym w przypadku ograniczenia prędkości do nie więcej niż 30 km/h,
 - na drogach o natężeniu ruchu do 1 000 pojazdów/dobę: poza terenem zabudowanym lub gdy dopuszczalna prędkość wynosi powyżej 30 km/h,
- ruchu na zasadach ogólnych drogami serwisowymi wzdłuż dróg wyższych klas lub linii kolejowych,
- ruchu na zasadach ogólnych drogami wewnętrznymi o ograniczonym ruchu pojazdów samochodowych, np. leśnymi,
- zgodnej z zasadami projektowania uniwersalnego (niedozwolone jest prowadzenie tras drogami piaszczystymi, błotnistymi, brukowanymi, nadmiernie nierównymi),

- należy dążyć do budowy infrastruktury rowerowej dowiązującej sieć ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych do węzłów integracyjnych i przystanków zintegrowanych transportu zbiorowego.

Infrastruktura energetyczna

- należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej dla sieci niskiego i średniego napięcia,
- należy dążyć do rozwoju, modernizacji i dywersyfikacji źródeł energii i paliw, w tym ich rozproszenie, a także wzrost efektywności wytwarzania, przesyłania oraz zużycia energii i paliw,
- należy dążyć do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego Unii Europejskiej, zakładającego ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii odnawialnej oraz poprawę efektywności energetycznej,
- dopuszcza się planowanie i realizację urządzeń infrastruktury energetycznej, a także przebudowę, rozbudowę i korekty tras sieci istniejących, jeśli będzie to miało na celu optymalizację funkcji technicznych systemów energetycznych, minimalizację uciążliwości dla środowiska lub usunięcie kolizji przestrzennych – pod warunkiem braku sprzeczności z innymi ustaleniami prawnymi,
- należy dążyć do zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej poprzez zapewnienie co najmniej dwustronnego zasilania wszędzie tam, gdzie jest to szczególnie istotne ze względu na potrzeby społeczno-gospodarcze,
- należy dążyć do uwzględniania w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym potrzeby bezpieczeństwa energetycznego przez:
 - rezerwowanie pasów terenów wolnych od zabudowy i przeszkód terenowych dla projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, a na etapie jej eksploatacji zapewniających dostęp do sieci i urządzeń energetycznych,

- ## Infrastruktura gazowa

- ## Infrastruktura światłowodowa

- 146

- należy dążyć do budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci telekomunikacyjnych, szczególnie na potrzeby szerokopasmowego i światłowodowego dostępu do Internetu.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

- należy dążyć do dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej i poprawy jej stanu technicznego oraz modernizacji i poprawy stanu sieci wodociągowej,
- należy dążyć do realizacji zbiorowych systemów odbioru i oczyszczania ścieków,
- należy dążyć do sukcesywnej sanitacji terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania),
- należy dążyć do budowy systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

Utylizacja odpadów

- należy dążyć do tworzenia właściwych warunków funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym przez realizację inwestycji, wynikających z obowiązującego Planu gospodarki odpadami oraz dokumentów go realizujących,
- należy prowadzić gospodarkę odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi oraz ustalonymi przepisami lokalnymi.

Infrastruktura społeczna

- należy dążyć do poprawy dostępności placówek kultury oraz adaptacji zasobów dziedzictwa kultury, w tym obiektów zabytkowych dla potrzeb społecznych,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek kultury, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,

- należy dążyć do poprawy dostępu do placówek ochrony zdrowia, jak również opieki rehabilitacyjnej oraz obiektów pomocy społecznej,
- należy dążyć do budowy, rozbudowy i modernizacji placówek świadczących ambulatoryjną opiekę zdrowotną, w tym zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek szkół podstawowych, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury warunkującej zwiększenie dostępności i upowszechnianiu wychowania przedszkolnego oraz opieki nad dziećmi do lat trzech,
- należy dążyć do wyposażenia ośrodków w ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację otwartych i zamkniętych obiektów sportowych, niepowiązanych z infrastrukturą szkolną, z uwzględnieniem rangi i zasięgu oddziaływania danego ośrodka,
- należy dążyć do rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej powiązanej z infrastrukturą szkolną, poprzez budowę, rozbudowę i modernizację obiektów sportowych przy placówkach edukacyjnych,
- należy dążyć do upowszechniania prozdrowotnych postaw związanych z aktywnością fizyczną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację urządzeń rekreacyjno-sportowych, służących codziennej aktywności fizycznej i rekreacji mieszkańców.

6.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

W zakresie infrastruktury energii odnawialnej uwzględnia się obowiązujące regulacje prawne, w tym szczególnie wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od obiektów, w szczególności budynków mieszkalnych.

Dla obszarów rozmieszczenia farm fotowoltaicznych przewiduje się lokalizację obiektów budowlanych niezbędnych do funkcjonowania farm fotowoltaicznych.

Lokalizacja instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych powinna odbywać się z preferowaniem obszarów i miejsc o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym:

- elektrowni wiatrowych wszędzie tam, gdzie brak przeciwwskazań wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu kulturowego oraz bezpieczeństwa i obronności państwa, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych,
- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich, w tym na drewno odpadowe, słomę odpadową z rolnictwa, pozostałości siana z produkcji rolniczej, odpady z hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz plantacji roślin energetycznych,
- instalacji słonecznych, w tym energię z systemów fotowoltaicznych (farm fotowoltaicznych) – w obrębie kompleksów najłabszych gruntów rolnych o powierzchni co najmniej 1 ha i gruntach zrekultywowanych na cele inne niż rolnicze i leśne.

6.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy odbywa się zgodnie z procedurą określoną w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko mogą być lokalizowane wyłącznie na terenach o

funkcji produkcyjnej, magazynowej lub składowej, wyznaczonych jako obszary inwestycyjne wspierające rozwój działalności produkcyjno-usługowej i politykę gospodarczą gminy.

6.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

- wskazane jest, aby rozwój funkcji rolniczych na gruntach ornych o wysokiej wartości przyrodniczej i użytkowej opierał się przede wszystkim na produkcji rolnej,
- obszary, na których dominują użytki zielone dobrej i średniej jakości powinny być wykorzystywane głównie do hodowli (z wyłączeniem form przemysłowych),
z preferencją dla ekologicznych metod uprawy,
- rolnicza przestrzeń produkcyjna powinna koncentrować się na gruntach klasy bonitacyjnej III,
- powinno się chronić grunty rolnicze III klasy oraz obszary leśne przed ich przekształceniem na inne cele, jeśli nie jest to uzasadnione,
- należy tworzyć sprzyjające warunki infrastrukturalne i komunikacyjne dla inwestycji w nowoczesne, wielkoobszarowe i zmechanizowane gospodarstwa,
- na terenach o przeciętnej lub niskiej przydatności produkcyjnej należy rozwijać funkcje wielozadaniowe, dbając przy tym o środowisko naturalne – np. zachowując tradycyjny krajobraz rolniczy i trwałe użytki zielone,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej rolnictwu oraz zrównoważony rozwój funkcji pozarolniczych powinno być jednym z celów lokalnej polityki,
- należy chronić najbardziej produktywne i wartościowe grunty rolnicze przed ekspansją zabudowy,

- zaleca się unikanie przeznaczania najlepszych jakościowo gleb pod uprawy roślin energetycznych,
- należy przeciwdziałać rozdrobnieniu gospodarstw poprzez działania scaleniowe i odpowiednie zagospodarowanie gruntów po scaleniu,
- kierunki specjalizacji produkcji rolnej powinny być wzmacniane, a gospodarstwa ukierunkowywane na większą skalę towarową, by utrzymać wysoki poziom i jakość produkcji,
- powinno się promować praktyki rolnicze zintegrowane z ochroną środowiska i klimatu – w tym rozwój rolnictwa ekologicznego,
- konieczne są działania ograniczające zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego – zgodnie z tzw. programem azotanowym,
- krajobraz rolniczy powinien być kształtowany w sposób sprzyjający bioróżnorodności – m.in. poprzez różnicowanie siedlisk i tworzenie warunków do bytowania różnych gatunków zwierząt,
- należy zagospodarować nieużywane grunty rolne, a tereny o niskiej jakości gleb przekształcać np. w zadrzewienia śródpolne, zbiorniki wodne lub zalesienia,
- w otoczeniu oczek wodnych i mokradeł należy pozostawiać pasy buforowe, umożliwiające rozwój naturalnych zbiorowisk roślinnych, takich jak szuwały i roślinność bagienna,
- w dolinach rzecznych powinno się wspierać tradycyjne użytkowanie łąkowe, zapobiegając przekształcaniu półnaturalnych łąk w pola uprawne lub intensywne pastwiska,
- półnaturalne ekosystemy, takie jak łąki, powinny być chronione w ramach zrównoważonego użytkowania gospodarczego,
- istotna jest ochrona i zwiększanie powierzchni zadrzewień śródpolnych, m.in. poprzez wspieranie spontanicznego wzrostu drzew i krzewów na miedzach, wokół zbiorników wodnych i na nieużytkach,

- wskazane jest tworzenie naturalnych barier biologicznych, które ograniczają migrację zanieczyszczeń, przeciwdziałają erozji wodnej i wietrznej,
- zdewastowane małe obszary należy rekultywować, tworząc zróżnicowane środowiska przy użyciu metod fitomelioracyjnych i krajobrazowych.

Leśna przestrzeń produkcyjna

- należy wspierać zwiększenie powierzchni lasów i ograniczać fragmentyzację środowiska przyrodniczego, m.in. poprzez zalesianie gruntów o niewielkiej przydatności rolniczej oraz rekultywację nieużytków,
- przekształcenie gruntów leśnych na inne cele powinno następować wyłącznie w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach,
- gospodarka leśna powinna uwzględniać przede wszystkim funkcje pozaprodukcyjne, zwłaszcza w przypadku lasów ochronnych, obszarów o szczególnej wartości przyrodniczej, terenów wrażliwych (np. wydmy, podmokłe, strome) oraz lasów miejskich i rekreacyjnych – szczególnie w granicach miast i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

6.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji i remediacji

Na terenie Gminy nie obowiązuje Gminny Program Rewitalizacji, w związku z czym nie ma także wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Do najważniejszych działań w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego w tych obszarach należą:

- uporządkowanie „starej tkanki” ruralistycznej poprzez właściwe zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- przebudowa budynków i pomieszczeń z przeznaczeniem na inne cele,

- renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne lub kulturalne, przyczyniająca się do tworzenia stałych miejsc pracy,
- wyremontowanie lub przebudowa budynków i infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych,
- przebudowa przestrzeni publicznych: placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, małej architektury,
- tworzenie nowych miejsc rekreacji, terenów zieleni urządzonej,
- poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego, poprawa dostępności do sieci urządzeń infrastruktury technicznej,
- dla obiektów związanych z rolnictwem dopuszczanie również pozarolniczego wykorzystania istniejących obiektów do nowych działalności,
- przywrócenie przestrzeniom i budynkom należnej im roli w strukturze Gminy.

Obszarami potencjalnej rekultywacji i remediacji są tereny złóż surowców naturalnych, w których eksploatacja kopaliny została zakończona lub zaniechana. Rekultywacja obiektów przemysłowych i poeksploatacyjnych powinna być zgodna z decyzjami urzędowymi dotyczącymi działań rekultywacyjnych lub remediacji. Potencjalne zmiany funkcji obszarów będą możliwe po zakończeniu prac rekultywacyjnych i określaniu docelowej funkcji obszarów, z uwzględnieniem aktualnego przeznaczenia terenu w dokumentach planistycznych.

07

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub związane regulacyjnie”.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, Gmina Tarczyn została zaklasyfikowana do **Warszawsko- zachodniego obszaru strategicznej interwencji** oraz do **Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy – istniejący biegun wzrostu**.

Działania w OSI warszawsko-zachodnim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

- dbałość o cenne zasoby środowiska naturalnego oraz ochronę zasobów przyrodniczych i terenów rolnych przed presją antropogeniczną,
- rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
- rozwój strefy okołolotniskowej lotniska Warszawa-Modlin, w tym budowę bezpośredniego połączenia kolejowego z lotniskiem,
- wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach.

2. Poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych poprzez:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej,
- poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej,
- modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Rysunek 5. Obszary Strategicznej Interwencji wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Działania w OSI Miejski Obszar Funkcjonalny Warszawy – istniejący biegun wzrostu obejmują natomiast:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych,
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym,
- poprawę jakości powietrza,
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych,
- dalsze wzmacnianie współpracy ponadlokalnej dla podtrzymania i rozwoju funkcji obszaru jako istniejącego bieguna wzrostu, zarówno w skali województwa, jak i kraju.

08 09

Obszary strategicznej interwencji
kluczowe dla Gminy Tarczyn

System realizacji strategii, w tym
wytyczne do sporządzania
dokumentów wykonawczych

8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy Tarczyn

Na terenie Gminy Tarczyn nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026–2031 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy Tarczyn oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy – Burmistrza Tarczyna.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

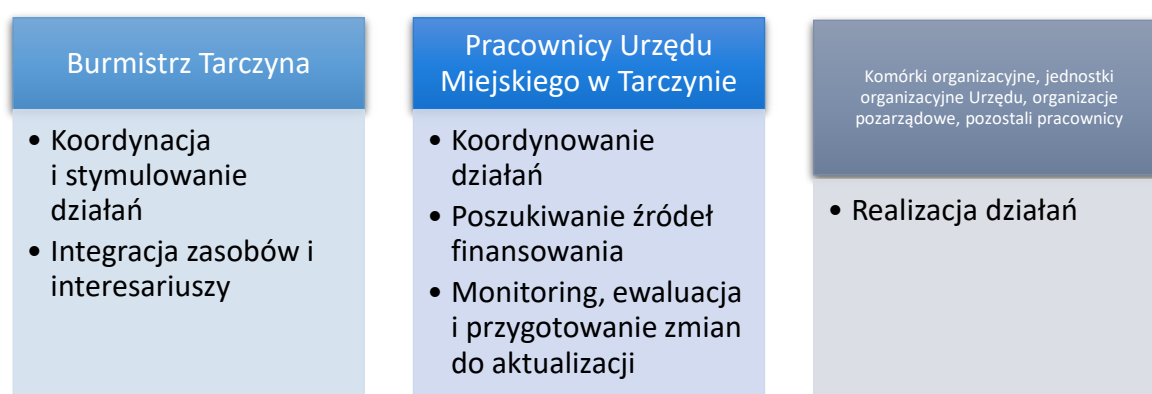
- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Miejską,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Burmistrz Tarczyna będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Miejskiego w Tarczynie oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków

działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu Gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Tarczyn (liderem i koordynatorem).

Rysunek 6. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja

szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie opracowywanie, aktualizacja i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów) wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Programu Wspierania Rodziny.
- Analiza potrzeb wodno-kanalizacyjnych.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Miejskim.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane

Monitorowanie umożliwi:

- Ewaluacji podlegać będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen, oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności. Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i

raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.). Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

Do roku od zakończenia realizacji Strategii sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

10

Ramy finansowe i źródła finansowania

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy Tarczyn powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych. Gmina Tarczyn, przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,

stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 33. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel strategiczny 1.								
Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami								
Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza	Rozwój i zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej w odpowiedzi na wzrost liczby dzieci i zmieniające się potrzeby społeczne							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w każdej części Gminy							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Dostosowanie przestrzeni edukacyjnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz promowanie rozwiązań integracyjnych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla	Tworzenie spójnego systemu wsparcia instytucjonalnego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	Rozwijanie usług towarzyszących niezależności i integracji społecznej (asystencja osobista, opieka wytchnieniowa, zajęcia dla dorosłych)							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-kulturalnej poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców	Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury integracyjnej i kulturalno-rekreacyjnej sprzyjającej spotkaniom międzypokoleniowym							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Promowanie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej poprzez rozwój funduszu sołeckiego i mechanizmów współdecydowania							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Kształtowanie lokalnej tożsamości poprzez działania kulturalne, edukacyjne i wspieranie inicjatyw oddolnych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Realizacja projektu „Poznajmy się” polegającego na organizacji cyklu wycieczek w mało znane miejsca na terenie Gminy							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Cel strategiczny 2.								
Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi								
Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych	Udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą z uwzględnieniem łagodzenia konfliktów przestrzennych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Tworzenie nowoczesnych, skomunikowanych i dobrze wyposażonych stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Ograniczanie rozlewania się zabudowy poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Rozbudowa sieci teleinformatycznej							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy	Rozwijanie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej i meldunku na terenie Gminy							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Promocja lokalnej oferty gospodarczej i integracja lokalnych firm wokół wspólnych działań promocyjno-marketingowych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
	Wsparcie inicjatyw branżowych, edukacyjnych i sieciujących							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Rozwój programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”							Budżet własny Gminy
Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo	Równoważenie interesów gospodarczych z potrzebami środowiskowymi i społecznymi poprzez stosowanie zasad planowania partycypacyjnego							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel strategiczny 3.								
Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji								
Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna	Wzmacnianie połączeń lokalnych i regionalnych transportem publicznym jako alternatywy dla transportu indywidualnego							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Rozbudowa ciągów pieszych, dróg dla rowerów i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego z uwzględnieniem potrzeb osób z ograniczoną mobilnością							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Łączenie funkcji transportowych z rekreacyjnymi (drogi dla rowerów, trasy turystyczne)							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
	Uporządkowanie strefy parkowania na terenie miasta Tarczyn							Budżet własny Gminy
	Budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali	Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Modernizacja i remonty istniejących lokali w pierwszej kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych mieszkańców							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej	Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych,	Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych, społecznych, w tym edukacji, sportu i rekreacji oraz środowiskowych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
mieszkaniowych, społecznych i środowiskowych								
Cel strategiczny 4.								
Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego								
Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego	Wzmacnianie roli zieleni urządzonej w strukturze przestrzennej Gminy							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu w miejscowościach szczególnie na to narażonych							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych	Rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji, oczyszczania ścieków oraz uzdatniania wody jako fundament bezpieczeństwa ekologicznego							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Zwiększenie retencji wody i ochrona małej retencji w krajobrazie poprzez działania hydrotechniczne i planistyczne							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Promowanie efektywności energetycznej oraz rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii w infrastrukturze publicznej i prywatnej							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Tarczyn

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres realizacji działań						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2026	2027	2028	2029	2030	2031	
	Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi							Budżet własny Gminy, Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Liczba ludności na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023 według grup ekonomicznych.....	16
Tabela 2. Przyrost naturalny i saldo migracji w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023.....	18
Tabela 3. Dane dotyczące opieki dzieci do lat 3 w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023.....	19
Tabela 4. Średnie wyniki procentowe egzaminu ósmoklasisty dla szkół na terenie Gminy Tarczyn, powiatu piaseczyńskiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2023.....	21
Tabela 5. Dane dotyczące księgozbioru i czytelników Biblioteki działające na terenie Gminy Tarczyn.....	27
Tabela 6. Wykaz obiektów nieruchomości znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków Gminy Tarczyn.....	30
Tabela 7. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023..	36
Tabela 8. Frekwencja wyborcza na terenie Gminy Tarczyn w latach 2014-2024.....	42
Tabela 9. Działania ratownicze straży pożarnej na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023.....	47
Tabela 10. Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Tarczyn według klas wielkości w latach 2020-2023.....	49
Tabela 11. Wpływy do budżetu Gminy Tarczyn z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) i fizycznych (PIT) na przestrzeni lat 2020-2023.....	51
Tabela 12. Bezrobocie na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023.....	52
Tabela 13. Bezrobotni zarejestrowani wg wieku w Gminie Tarczyn w latach 2020-2023.....	53
Tabela 14. Charakterystyka pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Tarczyn	55
Tabela 15. Lasy i grunty leśne na terenie Gminy Tarczyn.....	57
Tabela 16. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi.....	59
Tabela 17. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin.....	60
Tabela 18. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się Gmina Tarczyn.....	61
Tabela 19. Dane dotyczące mieszkalnictwa na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023..	64
Tabela 20. Dane dotyczące gospodarki ściekowej na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2023.....	66
Tabela 21. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Tarczyn w latach 2020-2023.....	70
Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Tarczyn [kg].....	72
Tabela 23. Analiza SWOT – wymiar społeczny.....	73
Tabela 24. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy.....	74
Tabela 25. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny.....	74
Tabela 26. Analiza SWOT – wymiar klimatyczno-środowiskowy.....	75
Tabela 27. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Gminy.....	78
Tabela 28. Cele strategiczne i operacyjne.....	83
Tabela 29. Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami.....	97
Tabela 30. Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi.....	100
Tabela 31. Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji.....	103
Tabela 32. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego.....	106
Tabela 33. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy.....	167

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - struktura sieci osadniczej, hierarchia jednostek wraz z kierunkami rozwoju.....	112
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Środowisko przyrodnicze	117
Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Infrastruktura komunikacyjna	120
Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn - Infrastruktura techniczna i społeczna.....	126
Rysunek 5. Obszary Strategicznej Interwencji wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.....	156
Rysunek 6. Podział zadań realizacji Strategii	160,

Załączniki

Załącznik 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Tarczyn

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY TARCZYN

Legenda

- Granica gminy

Granice obszarów
- Hierarchia sieci osadniczej
- I poziom

II poziom

III poziom

Obszar gospodarczy

Obszar wielofunkcyjny z dominacją funkcji mieszkaniowo-usługowej

Obszar osadnictwa ekstensywnego i produkcji rolnej
- Liczba ludności
- ponad 300 osób

od 201 do 300 osób

od 101 do 200 osób

do 100 osób
- Drogi
- gminne

powiatowe

wojewódzkie

krajowe

Sieć kolejowa

Trasowanie linii kolejowej - lk 88

Trasowanie linii wąskotorowej (Piaseczyński-Grójecka Kolej Wąskotorowa)
- Planowane stacje i przystanki kolejowe
- przystanek osobowy

stacja kolejowa

stacja techniczno-pasażerska

stacja techniczno-towarowa
- Infrastruktura techniczna
- Przebieg sieci gazowej wysokiego ciśnienia
- Sieć elektroenergetyczna
- 220 kV

110 kV

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Komunalna Oczyszczalnia Ścieków

Stacja Uzdatniania Wody

Obszar, na którym znajdują się złoża kopalin
- Infrastruktura społeczna
- Szkoła Podstawowa

Przedszkole

Liceum Ogólnokształcące

Urząd Miejski

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Filia Gminnej Biblioteki Publicznej

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Apteka

Komisariat Policji

Straż Miejska

Ochotnicza Straż Pożarna

Cieki wodne

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- Formy ochrony przyrody
- Chojnowski Park Krajobrazowy

Chojnowski Park Krajobrazowy - otulina

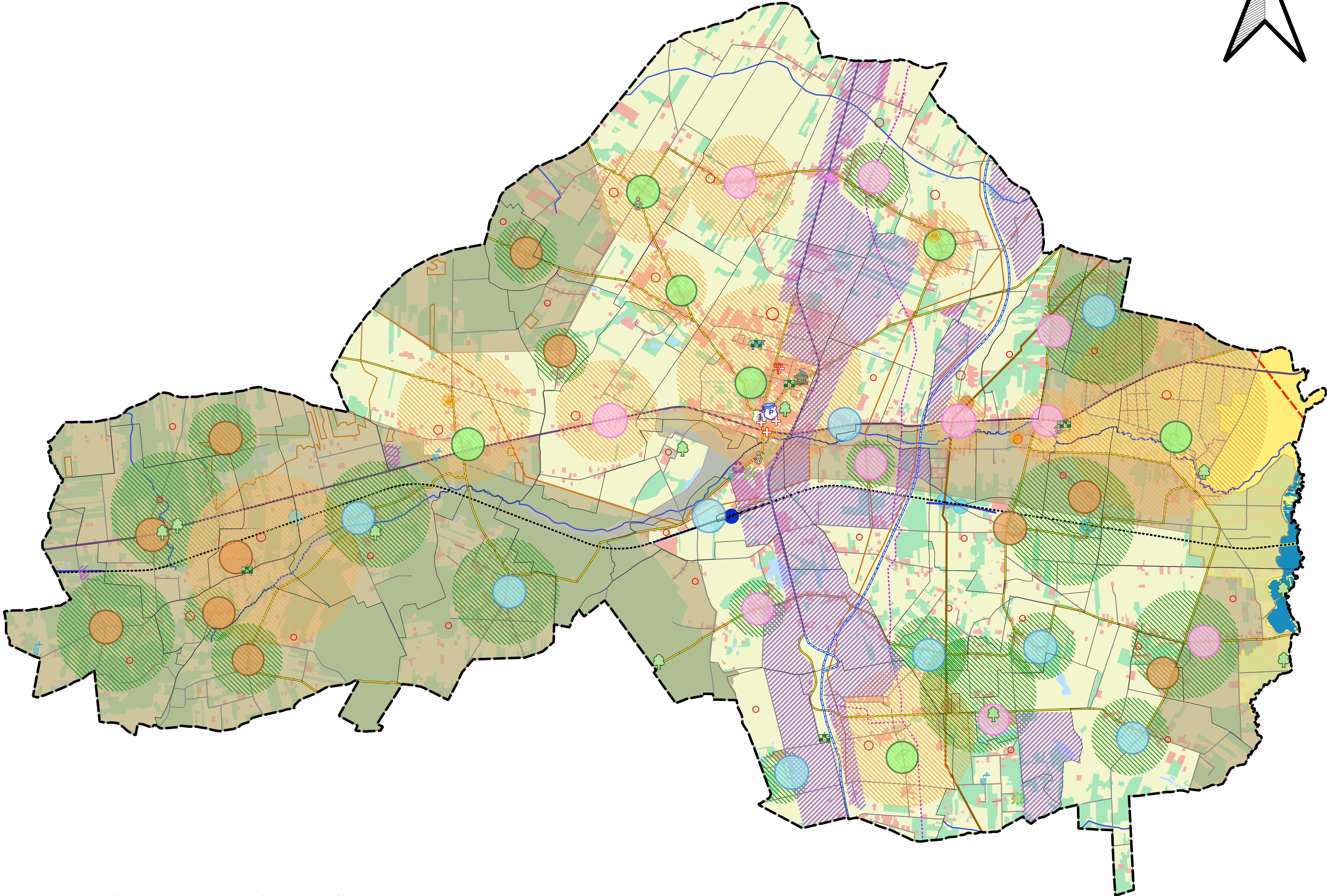
Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazowego

Pomnik przyrody
- Pokrycie terenu
- Teren zabudowany

Teren lasu

Woda powierzchniowa

Pozostałe grunty

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Tarczyn, 16.02.2026 r.

Zamawiający:

Gmina Tarczyn
ul. Juliana Stępkowskiego 17
05-555 Tarczyn

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Kierownik zespołu autorów prognozy

 PODPIS ZAUFANY
KAROLINA
DRZEWIECKA
16.02.2026 12:20:05 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Konsultant – Martyna Ciska

 PODPIS ZAUFANY
MARTYNA
CISKA
16.02.2026 11:21:20 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Analitik – Oliwia Machalska

 PODPIS ZAUFANY
Oliwia
MACHALSKA
16.02.2026 15:10:25 GMT+1
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Spis treści

1. Podstawa prawna	4
2. Zakres prognozy	4
3. Zastosowane metody i wykorzystane materiały	5
4. Informacje o zawartości, głównych celach Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 i powiązaniu ich z innymi dokumentami	7
4.1 Przedmiot i główne cele Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	7
4.2. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego	9
5. Charakterystyka ogólna Gminy Tarczyn	33
6. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem	35
6.1. Jakość powietrza	35
6.2. Klimat akustyczny	40
6.3. Pola elektromagnetyczne	47
6.4. Wody powierzchniowe i podziemne	50
6.5. Gleby i zasoby geologiczne	53
6.6. Zasoby przyrodnicze	56
6.7. Zagrożenia poważnymi awariami	71
6.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	72
7. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	75
8. Przewidywane oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	76
8.1 Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	76
8.2 Przewidywane oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko	76
8.3 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	114
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	115
10. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	119
11. Napotkane trudności i luki w wiedzy	119
12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring	119
13. Konsultacje społeczne	124
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	124
Spis tabel i rysunków	127

1. Podstawa prawna

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) zobowiązują do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej sooś) projektów dokumentów wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

2. Zakres prognozy

Zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1) zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2) określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Przedmiotowa Prognoza została wykonana zgodnie z zakresem określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) oraz zgodnie z uzgodnieniem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 stycznia 2026 r. (znak: WOOS-II.411.91.2025.JDR) oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym z dnia 23 stycznia 2026 r. (znak: ZS.7040.9.2026) co do zakresu i stopnia szczegółowości prognozy.

3. Zastosowane metody i wykorzystane materiały

Sporządzając przedmiotową Prognozę, w pierwszej kolejności przeanalizowano, czy zapisy ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 będą wspierały realizację celów

określonych w dokumentach strategicznych odnoszących się do polityki energetycznej. Następnie dokonano oceny obecnego stanu środowiska w granicach administracyjnych Gminy Tarczyn oraz potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031.

Zidentyfikowano również potencjalne oddziaływania planowanych działań na środowisko, co zaprezentowano w postaci macierzy – w wierszach uwzględniono działania, a w kolumnach następujące elementy:

- obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wody,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- klimat akustyczny,
- zasoby naturalne,
- zabytki i dobra materialne.

Występowanie oddziaływania zaznaczono symbolem:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,
- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(+/0)** – realizacja działania może spowodować pozytywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(-/0)** – realizacja działania może spowodować negatywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

4. Informacje o zawartości, głównych celach Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 i powiązaniu ich z innymi dokumentami

4.1 Przedmiot i główne cele Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Przedmiotem Prognozy jest Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031, w której określone zostały główne kierunki rozwoju Gminy, w tym cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań oraz działania planowane do realizacji w najbliższych latach.

W Strategii Rozwoju określono wizję rozwoju. Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

Gmina Tarczyn w 2031 roku jest obszarem zrównoważonego rozwoju, przyjaznym mieszkańcom, inwestorom i środowisku. To nowoczesna i dobrze skomunikowana Gmina, oferująca wysoką jakość życia, dostępne usługi publiczne oraz sprzyjające warunki dla przedsiębiorczości. Dbłość o integrację społeczną, przestrzeń i klimat czyni Tarczyn miejscem bezpiecznym, aktywnym i otwartym na przyszłość.

Cele strategiczne zostały określone na podstawie diagnozy Gminy i są zgodne z przyjętą wizją jej rozwoju. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono łącznie 4 cele strategiczne, tj. w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym:

Wymiar społeczny:

- Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami:
- cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza;
 - cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
 - cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców

Wymiar gospodarczy:

- Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi:
 - cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych;
 - cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy;
 - cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo.

Wymiar przestrzenny:

- Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji:
 - cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna;
 - cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali;
 - cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej;
 - cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych.

Wymiar klimatyczno-środowiskowy:

- Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego:
 - cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego;
 - cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Przedstawione powyżej cele strategiczne i operacyjne dążą do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do poprawy stanu środowiska naturalnego Gminy. Analizując cele strategiczne i operacyjne, oprócz oceny ich pozytywnego wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań przedstawionych w dokumentach nadrzędnych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych) oraz równoległych, określonych na szczeblu regionalnym, w tym dokumentów na szczeblu lokalnym. Od komplementarności

i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy bowiem możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Gminy.

4.2. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 z dokumentami szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego

W poniższej tabeli przedstawiono powiązanie i spójność Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 z dokumentami planistycznymi i strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tabela 1. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Globalna Agenda 21	Dokument przyjęty na konferencji „Środowisko i Rozwój” z inicjatywy ONZ w 1992 roku na II Konferencji w Rio de Janeiro	Dokument stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju i wskazuje w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Jednym z celów wyznaczonych w dokumencie jest zapewnienie stanu równowagi ekologicznej. Do kluczowych zadań należy ochrona atmosfery, zwalczanie wylesiania, ochrona delikatnego środowiska, ochrona różnorodności biologicznej, kontrola zanieczyszczeń oraz zarządzanie biotechnologią i odpadami radioaktywnymi.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	Dokument przyjęty podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r.	Cele określone w Agendzie: Cel 1: Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, Cel 2: Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, Cel 3: Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, Cel 5: Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, Cel 10: Zmniejszyć nierówność w krajach i między krajami, Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, Cel 14: Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustoszenie, powstrzymać i	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi. Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych. Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy. Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo. Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali; Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Europejska Konwencja Krajobrazowa	Dokument sporządzony we Florencji 20 października 2000 r., natomiast ratyfikowany przez Polskę 27 września 2004 r., a wszedł w życie 1 stycznia 2005 r.	Celami Konwencji są: promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu. W ramach Konwencji podejmowane są działania na rzecz ochrony, planowania i gospodarowania krajobrazem. Do środków ogólnych zalicza się prawne uznanie krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia ludzi, ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, stworzenie procedur udziału społeczeństwa w kreowaniu tej polityki oraz uwzględnienie kwestii krajobrazowych we wszelkich innych politykach, które bezpośrednio lub pośrednio oddziałują na krajobraz. Wśród środków specjalnych (określonych w art. 6 Konwencji) istotnym elementem działań na rzecz ochrony krajobrazu jest podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz innych podmiotów w zakresie wartości krajobrazów, ich roli i wprowadzanych w nich zmian.	Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali; Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Europejski Zielony Ład	Dokument został zainicjowany przez Komisję Europejską w grudniu 2019 r.	Europejski Zielony Ład to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie Unii Europejskiej na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Realizacja tego celu będzie wymagała transformacji społeczno-gospodarczej w Europie: racjonalnej kosztowo, sprawiedliwej i zrównoważonej społecznie. Działania zostały wyznaczone w następujących obszarach: Klimat, Energia, Rolnictwo, Przemysł, Środowisko i oceany, Transport, Finanse i rozwój regionalny, Badania naukowe i innowacje.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030	Dokument opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r.	Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 jest wszechstronnym, ambitnym i długotrwałym planem mającym na celu ochronę przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Głównym celem strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii - Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii - Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw. SPA2020 w dniu 29.10.2013 r.	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: — Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybnej do zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczenia ich wpływu	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska; — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r.)	Cel: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,	Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: — Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi. Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych. Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo. Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali; Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: — Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna.
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	Komunikat Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	Cele: — rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; — zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r.	Cele określone w Planie: — wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów, — zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym zakresie ZPO żywności, — osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: — 55% dla roku 2025, — 60% dla roku 2030, — 65% dla roku 2035, — minimalizacja ilości składowanych odpadów: — do 30% w roku 2025, — do 20% w roku 2030, — do 10% w roku 2035, — zwiększenie recyklingu organicznego przez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”, — zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia, — zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami, — zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu obieranych i zbieranych odpadów, — zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu, — utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r., — ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele: — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Priorytetem IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych JCW oraz dla obszarów chronionych. Efekt procesu osiągania celów środowiskowych nie został dotychczas w pełni uzyskany. Determinuje to konieczność szczegółowego przeanalizowania przyczyn braku zakładanego postępu w osiąganiu celów środowiskowych oraz przygotowania zaktualizowanego zestawu działań naprawczych dających realną szansę na osiągnięcie celów środowiskowych do roku 2027 dla tych JCW, dla których nadal nie stwierdzono oczekiwanego stanu. Zestaw działań IIaPGW zawiera również działania zmierzające do utrzymania dobrego stanu w tych JCW, które stan ten osiągnęły. W przypadku JCW, dla których został wykazany brak możliwości osiągnięcia celów środowiskowych, przy jednoczesnym spełnianiu przesłanek dla przyznania odstępstw, przygotowane zostały szczegółowe uzasadnienia odstępstw w zakresie konieczności osiągnięcia celu środowiskowego wymaganych RDW.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Wisły	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	Cel główny: Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego: — Cel szczegółowy: wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią; — Cel szczegółowy: określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami; Cel główny: Obniżenie istniejącego ryzyka:	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Cel szczegółowy: ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego; — Cel szczegółowy: ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe; Cel główny: Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym: — Cel szczegółowy: budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe; — Cel szczegółowy: budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.	
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy	Cel: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego.
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	Uchwała nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24.05.2022 r.	1. Obszar Gospodarka: Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze (opis celu: wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii) 2. Obszar Dostępność: Dostępne i mobilne Mazowsze (opis celu: poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego) 3. Obszar Środowisko i Energetyka: Zielone, niskoemisyjne Mazowsze (opis celu: poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody) 4. Obszar Społeczeństwo: Mazowsze zintegrowane społecznie (opis celu: poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki) 5. Obszar Kultura i Dziedzictwo: Mazowsze bogate kulturowo (opis celu: wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia)	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi. Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych. Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy. Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo. Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali;

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Mazowieckiego	Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego	W zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrody, w tym udokumentowanych złóż kopalin, w Planie postuluje się następujące działania: — przygotowanie rozporządzenia w sprawie audytów krajobrazowych przy wykorzystaniu innej niż dotychczas prezentowanej w projekcie GDO metodyki; — wprowadzenie zmian do UoPiZP w aspekcie terminu sporządzenia audytu krajobrazowego i uzależnienie go od terminu wydania stosownego rozporządzenia; — regulację granic Kampinoskiego Parku Narodowego; — utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych (Lasy Warszawskie, Puszcza Kozienicka oraz Lasy Gostynińsko–Włocławskie) wdrażających nowoczesne, proekologiczne zasady gospodarowania w lasach; — zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu m.in. poprzez adekwatne zapisy w MPZP; — ochronę prawną korytarzy ekologicznych poprzez wpisanie do MPZP; — ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, zwłaszcza w odniesieniu do gruntów wysokiej jakości i przydatności dla rolnictwa (klas bonitacyjnych I-III); — dążenie do zachowania odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, sprzyjającej retencji wód opadowych, głównie w miastach; — zachowanie istniejących naturalnych zbiorników wodnych i terenów podmokłych, w tym starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, śródpolnych oczek wodnych oraz ich ochrona poprzez zapisy w dokumentach planistycznych gmin; — realizację działań inwestycyjnych i utrzymaniowych melioracji wodnych, w tym ochronę układów odwodnienia rowami	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		melioracyjnymi, budowę systemów melioracji zwiększających retencję glebową, odbudowę systemów drenarskich; — poprawę jakości wód poprzez rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska (w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej) oraz racjonalną gospodarkę przestrzenną w sąsiedztwie zbiorników wodnych; — respektowanie ograniczeń w zakresie zabudowy w strefach ograniczonego użytkowania (dla Portu Lotniczego im. F. Chopina w Warszawie oraz Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa/Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim); — realizację programów ochrony środowiska przed hałasem dla miast (m.in. Warszawa, Radom, Płock), terenów poza aglomeracjami położonymi wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich oraz dla linii kolejowych; — rozwój zintegrowanego publicznego transportu zbiorowego, w szczególności transportu szynowego wraz z wdrożeniem systemów skutecznego zarządzania ruchem; — racjonalną gospodarkę złożami kopalin (w tym również zasobów wód leczniczych i termalnych), w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopalin głównej i kopalin towarzyszących oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnego wpływu na środowisko; — ograniczanie degradacji litosfery, w tym warstwy glebowej, jak również niekorzystnych zmian w krajobrazie i gospodarce wodnej, związanych z powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych m.in. poprzez rekultywację terenów poeksploatacyjnych; — zagospodarowanie i udostępnienie obszarów atrakcyjnych geologicznie np. w formie geoparków.	
Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku	Uchwała nr 2/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie Programu ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku	Obszar: OCHRONA KLIMATU i JAKOŚCI POWIETRZA (OP): OP.1. Poprawa efektywności energetycznej i dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, OP.2. Ograniczenie emisji powierzchniowej, OP.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych, OP.4. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych, OP.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zapewnienie magazynowania wytworzonej energii, OP.6. Zarządzanie jakością powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego województwa, OP.7. Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu.	Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Obszar: ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA): KA.1. Poprawa klimatu akustycznego. Obszar: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM): PEM.1. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi, Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW): ZW.1. Poprawa jakości jednolitych części wód powierzchniowych, ZW.2. Ochrona zasobów i zmniejszenie antropopresji na wody podziemne, ZW.3. Zmniejszenie zagrożenia powodziowego, ZW.4. Ograniczenie skutków następstw suszy i zwiększenie możliwości gromadzenia wody. Obszar: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA (GWS): GWS.1. Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy, GWS.2. Minimalizacja presji na środowisko poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej. Obszar: ZASOBY GEOLOGICZNE (ZG): ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin. Obszar: GLEBY (GL): GL.1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb, GL.2. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, GL.3. Ochrona przed osuwiskami. Obszar: GOSPODARKA ODPADAMI i ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO): GO.1. Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami, GO.2. Wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym, Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP): ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem oraz zwiększenie powierzchni obszarów objętych odpowiednią ochroną prawną., ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków, ZP.3. Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych, ZP.4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa oraz ich znaczeniu dla człowieka, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych, ZP.5. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych,	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		ZP.6. Wsparcie działań edukacyjnych oraz infrastruktury turystycznej w lasach, ZP.7. Zwiększenie lesistości, w szczególności poprzez wykup gruntów pod zalesienia i promowanie zalesień, Obszar: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP): PAP.1. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	
Programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu	Uchwała nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu Uchwała nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu	Głównym celem Programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu jest osiągnięcie: — w strefach: mazowieckiej, aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom, poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu; — w strefie aglomeracja warszawska, poziomów dopuszczalnych ditlenku azotu w powietrzu; — w strefach: aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom, pułapu stężenia ekspozycji pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu.	Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.
Strategia Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024-2034	Uchwała nr VIII/7/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 19 grudnia 2024 r.	Cel strategiczny 1. Podnosimy poziom i jakość życia mieszkańców: — cel operacyjny 1.1. Wysokiej jakości usługi na miarę potrzeb rosnącej populacji, — cel operacyjny 1.2. Szeroka gama atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, — cel operacyjny 1.3. Harmonia i bezpieczeństwo stanowiące nadrzędne wartości, — cel operacyjny 1.4. Kapitał społeczny kluczem do wspólnotowego sukcesu. Cel strategiczny 2. Rozwijamy się w oparciu o lokalne potencjały: — cel operacyjny 2.1. Wysoki poziom marketingu terytorialnego, — cel operacyjny 2.2. Unikatowe atrakcje turystyczne, — cel operacyjny 2.3. Przedsiębiorczość o najwyższym standardzie, — cel operacyjny 2.4. Wsparcie działalności rolniczej. Cel strategiczny 3. Odpowiedzialnie kształtujemy nasze otoczenie:	Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza. Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi. Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych. Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy. Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

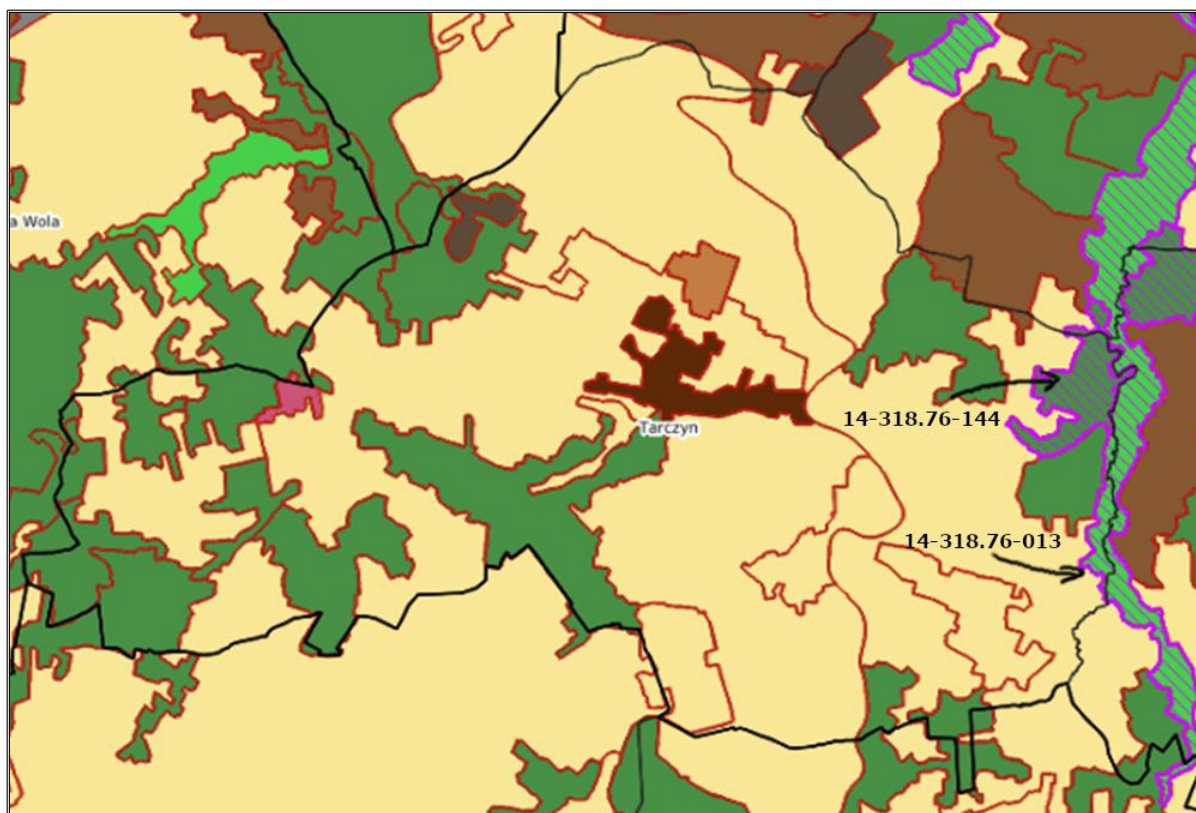
Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— cel operacyjny 3.1. Zwiększająca się powierzchnia terenów zielonych, — cel operacyjny 3.2. Świadoma troska o naturalne dziedzictwo, — cel operacyjny 3.3. Doskonała dostępność komunikacyjna.	Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji. Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna. Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali; Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej. Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych. Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego. Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych.

Źródło: Opracowanie własne

Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego

Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego został przyjęty uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. Zgodnie z wyżej wskazanym dokumentem na terenie gminy Tarczyn znajdują się 2 krajobrazy priorytetowe, przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarczyn

Legenda:

- krajobrazy priorytetowe

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/> (dostęp: 10.02.2026 r.)

W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę każdego z krajobrazów.

Tabela 2. Charakterystyka krajobrazów priorytetowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarczyn

Kod krajobrazu	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu
14-318.76-144	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	Krajobrazy równinne
14-318.76-013	2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne	2b. Z dominacją szuwarów i turzycowisk	Krajobrazy równinne

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/> (dostęp: 10.02.2026 r.)

Poniżej przedstawiono zestawienie zagrożeń dla wyżej wskazanych wartości krajobrazów priorytetowych.

Tabela 3. Określenie zagrożeń dla wartości krajobrazów priorytetowych

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
A.1.2	Odkrywkowa eksploatacja węgla brunatnego	Dane PIG-PIB	Zagrożenia wskazano na podstawie bazy danych przestrzennych zawierającej informacje o złożach surowców mineralnych na obszarze województwa mazowieckiego. Dane te pozyskano z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego²⁵ oraz z publikacji²⁶ „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce” wg. stanu na 31.12.2020 r. Dodatkowym źródłem danych była usługa danych przestrzennych WMS, dotycząca niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin, udostępniana przez PIG-PIB w ramach projektu²⁷ „Monitoring Odkrywkowej Eksploatacji Kopalin”. Uznanie zagrożenia za istniejące czy potencjalne oraz określenie skali jego natężenia, zależało od oceny eksperckiej, dokonanej na podstawie • statusu złoża: czy jest ono eksploatowane stale czy okresowo, czy widać ślady działalności górniczej na ortofotomapie, • wielkości i liczby złóż, a w szczególności liczby miejsc eksploatacji niekoncesjonowanej. Złoża rozpoznane, z których wydobywanie nie było jeszcze prowadzone, określono, zgodnie z Tabelą 3 załącznika nr 6 Rozporządzenia, jako zagrożenie potencjalne. Czynna eksploatacja została uznana za zagrożenie istniejące, z doprecyzowaniem natężenia w zależności od środowiskowych i przestrzennych uwarunkowań.
A.1.3	Eksploatacja torfu	Dane PIG-PIB	
		Plany ochrony	
		Dane PIG-PIB	
		Plany ochrony	
A.1.4	Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Mapa geośrodowiskowa	Przypisanie zagrożeniu atrybutu „istniejące/potencjalne” uzależniono od tego, czy dane składowisko jest czynne, czy też zaniechano jego eksploatacji. Zastosowano podejście indywidualne dla określenia stopnia zagrożenia, przy czym częściowa rekultywacja składowiska obniżała ocenę intensywności skali zjawiska.
A.1.6	Składowiska odpadów	Dane BDOT 10k – składowiska odpadów	Przypisanie zagrożeniu atrybutu „istniejące/potencjalne” uzależniono od tego, czy dane składowisko jest czynne, czy też zaniechano jego eksploatacji. Zastosowano podejście indywidualne dla określenia stopnia zagrożenia, przy czym częściowa rekultywacja składowiska obniżała ocenę intensywności skali zjawiska.
		Lista funkcjonujących instalacji komunalnych prowadzona przez Marszałka Województwa Mazowieckiego	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
A.1.7	Erozja gleb	Dane PIG/SOPO	Zagrożenie było oceniane m.in. na podstawie występowania osuwisk. Baza osuwisk powstała z wykorzystaniem danych z Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej PIG-PIB ²⁸ . Ich aktywność była zróżnicowana, tj. część z nich stanowiła osuwiska nieaktywne, okresowo aktywne i o aktywności ciągłej. Przypisanie zagrożeniu atrybutu „istniejące/potencjalne” uzależniono od stopnia aktywności osuwiska. Zastosowano podejście indywidualne podczas określania stopnia zagrożenia, niemniej większa ilość osuwisk w jednostce bądź jej bezpośrednim sąsiedztwie zwiększała ocenę skali zagrożenia.
		Plany ochrony	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	
		Plan zarządzania Historycznym Centrum Warszawy	
A.1.8	Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce	Dane BDOT 10k – nasypy drogowe	Wskazano zagrożenia z zakresu drogownictwa określone jako wykopy, nasypy, obwałowania i kopce. Zastosowano podejście indywidualne podczas określania stopnia zagrożenia – wystąpiło ono jedynie w 2 przypadkach.
A.2.1	Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	Dane IMUZ	Zagrożenie uznano za istniejące, będące pochodną postępujących zmian klimatu oraz oddziaływań pochodzenia antropogenicznego. Powierzchnia torfowisk w ujęciu procentowym w stosunku do ocenianej jednostki krajobrazowej była podstawą określenia intensywności zjawiska (zgodnie z Tabelą 4 Załącznika 6 Rozporządzenia). Przy identyfikacji i ocenie zjawiska wykorzystano także zapisy planów ochrony i zadań ochronnych, ustanowionych dla form ochrony przyrody, szczególnie w odniesieniu do krajobrazów, w granicach których występowały rezerваты przyrody.
		Plany ochrony	
		Zadania ochronne	
A.2.2	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	Plany ochrony	Zagrożenie ustalono głównie w oparciu o opracowane plany ochrony. Jako główne zagrożenia w tym zakresie, uznano zidentyfikowane niekorzystne zmiany stosunków wodnych oraz lądowacenie ekosystemów wodnych.
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	
		Plan ochrony parku kulturowego	
A.2.3	Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne	Plany ochrony	Na podstawie zapisów dokumentów, ustanowionych dla form ochrony przyrody, dokonano oceny stopnia zagrożenia, stosując podejście indywidualne.
		Zadania ochronne	
A.2.5	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Dane BDOT 10k – zabudowa	Jest to najliczniej występujący rodzaj zagrożenia. Wykorzystano zróżnicowane źródła danych oraz przeprowadzono indywidualną ocenę skali i intensywności zjawiska. Pod uwagę brano m. in. położenie krajobrazu, typ (przyrodnicze uznano za szczególnie wrażliwe na presję zabudowy), wielkość jednostki oraz intensywność rozwoju zabudowy.
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
		Plany ochrony (przyjęte i projekty)	
		Ewidencja gruntów i budynków	
		Wykaz ICP PZPWM	
		Geoportal	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
A.3.1	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Plany ochrony	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono w oparciu o zróżnicowane źródła. Zastosowano podejście indywidualne w celu określenia skali zagrożenia krajobrazu.
		Zadania ochronne	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	
		Plan zarządzania pomnikiem historii Żyrardów Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna	
A.3.3	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Plany ochrony PZPWM ICP/GDDKiA	Główne zagrożenia pochodzą z realizacji inwestycji w zakresie drogownictwa (np. zagrożenia potencjalne związane z planowaną realizacją inwestycji liniowych) oraz hydrotechniki. Stosowano indywidualne podejście w ocenie, uzależnione od uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych.
A.3.5	Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	Plany ochrony Zadania ochronne	Zagrożenie dotyczy niekorzystnych zmian w ekosystemach wodnych oraz silnie związanych z dostępnością wody w przyrodzie, tj. zanieczyszczenia wód oraz zarastania dużych połaci mokradeł. Stosowano podejście indywidualne, uzależnione głównie od udziału powierzchni zagrożonej w jednostce krajobrazowej.
B.1.1	Zaburzenie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	Plany zarządzania Historycznym Centrum Warszawy oraz pomnikiem historii Żyrardów Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna Plany ochrony parków kulturowych Gminne programy opieki nad zabytkami Programy rewitalizacji Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP) Dokumenty strategiczne gmin (strategia rozwoju) Studium Techniczno-Ekologiczno-Środowiskowe dla projektu pn.: "Budowa linii kolejowych nr 5 i 50 na odc. węzeł CPK – Płock - Włocławek"	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
B.1.3	Niszczenie dziedzictwa Archeologicznego	Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dokumentów planistycznych gmin, tj. studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
B.2.1	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	Plany zarządzania Historycznym Centrum Warszawy oraz pomnikiem historii Żyrardów Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna Plany ochrony parków kulturowych Gminne programy opieki nad zabytkami Programy rewitalizacji	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
B.2.1	Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
		Dokumenty strategiczne gmin (strategia rozwoju)	
		Zdjęcia satelitarne	
B.2.2	Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	Plan zarządzania Historycznym Centrum Warszawy	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
		Plany ochrony parków kulturowych	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
		Programy rewitalizacji	
C.1.1	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	Plany ochrony	Identyfikację zagrożenia przeprowadzono w oparciu o zróżnicowane źródła. Zastosowano podejście indywidualne w celu określenia skali zagrożenia krajobrazu.
		Plany zarządzania Historycznym Centrum Warszawy oraz pomnikiem historii Żyrardów	
		Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	
		Programy rewitalizacji	
		Gminne programy opieki nad zabytkami	
C.1.2	Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	Plany ochrony parków kulturowych	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
		Plan zarządzania pomnikiem historii Żyrardów	
		Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
		Gminne programy opieki nad zabytkami	
C.1.3	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Plany ochrony parków kulturowych	Cechy zagrożenia określają doznania estetyczno-wizualne, pochodzące od obiektów niewielkich obszarowo lub mających charakter punktowy, zlokalizowanych w krajobrazie. W celu wyselekcjonowania dominant wysokościowych, posilkowano się definicją budynku wysokościowego – obiektu powyżej 55 m n.p.t. ²⁹ Ze względu na zróżnicowanie poszczególnych krajobrazów oraz ich relację w stosunku do obiektów mających wpływ na krajobraz, stosowano podejście indywidualne w zakresie oceny skali i intensywności zjawiska.
		Plan zarządzania Historycznym Centrum Warszawy	
		Dane BDOT 10k – wysokie budowle techniczne	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
		Zdjęcia satelitarne	

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
C.2.1	Brak dbałości o estetyczne wkomponowanie tras i węzłów komunikacyjnych w otaczający krajobraz	Geoportal	Zagrożenie wystąpiło tylko w 1 przypadku, który został oceniony indywidualnie.
C.2.3	Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrz krajobrazowych itp.	Plany ochrony parków kulturowych Plan zarządzania Historycznym Centrum Warszawy Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP) Zdjęcia satelitarne www.forty.waw.pl	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
C.3.1	Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	Plan zarządzania pomnikiem historii Żyrardów Dziewiętnastowieczna Osada Fabryczna Programy rewitalizacji Gminne programy opieki nad zabytkami	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
C.3.2	Zanik swojskości krajobrazu - zanikanie związków przynależności i przywiązania	Plany ochrony parków kulturowych Plan zarządzania Historycznym Centrum Warszawy Programy rewitalizacji Gminne programy opieki nad zabytkami	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
D.1.1	Hałas komunikacyjny i przemysłowy	Dane GDDKiA Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku Strategiczna mapa hałasu m.st. Warszawy 2022 Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP) Geoportal	Głównym zagrożeniem jest hałas komunikacyjny, pochodzący ze źródeł liniowych, bądź lotniczy, do identyfikacji którego posłużyły m.in. programy ochrony środowiska przed hałasem. Ze względu na złożoną sytuację poszczególnych krajobrazów oraz ich relację w stosunku do przebiegu oraz kategorii dróg (mającej znaczenie podczas oceny intensywności ruchu drogowego, a zatem również hałasu), stosowano podejście indywidualne w zakresie oceny skali i intensywności zagrożenia.

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
D.2.1	Odory – oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.	Dane BDOT 10k – gospodarstwa hodowlane, zakłady produkcyjne, przetwórcze, oczyszczalnie ścieków	Odory, tj. oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych i przetwórczych oraz ferm masowej hodowli zwierząt, gdzie źródłem danych przestrzennych służących identyfikacji były zwłaszcza gospodarstwa hodowlane (fermy, chlewnie itp.). Ze względu na złożoną sytuację poszczególnych krajobrazów oraz ich relację w stosunku do obiektów wywierających wpływ, stosowano podejście indywidualne w zakresie oceny skali i intensywności zagrożenia.
		Dokumenty planistyczne gmin	
D.3.1	Zanieczyszczenie terenu odpadami	Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dokumentów planistycznych gmin, tj. studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
D.3.2	Zanieczyszczenie powietrza	Dane BDOT 10k	Głównym zagrożeniem są emisje zanieczyszczeń powietrza z sektora przemysłowego i elektrociepłowniczego oraz liniowe. Relacja krajobrazów do emitentów została oceniona indywidualnie w zakresie skali i intensywności zagrożenia.
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	
D.3.3	Zanieczyszczenie wód	Dane BDOT 10k – zabudowa	Zagrożenie zidentyfikowane głównie dla krajobrazów z wodami płynącymi, ale także dla wód stojących oraz gruntowych, pośrednio także dla ekosystemów wodnych i silnie zależnych od dostępności wody w środowisku (np. krajobrazy z mokradłami). Ocenę stopnia zagrożenia uzależniono od m.in.: typu i podtypu jednostki krajobrazowej, odległości od obszarów zainwestowanych i rolniczych.
		Plany ochrony (przyjęte i projekty)	
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
		OpenStreetMap	
E.1.1	Zagrożenie powodziowe (w przypadku zalania wodą stuletnią - 1%)	Dane PGW Wody Polskie – zagrożenie powodziowe	Zagrożenie uznano za potencjalne. Powierzchnia obszarów zalanych w stosunku do ocenianej jednostki krajobrazowej była podstawą określenia intensywności zjawiska. Przy określaniu intensywności skali zagrożenia uwzględniano również typ krajobrazu, który wskazywał na sposób i intensywność jego zagospodarowania.
		Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP i MPZP)	
E.1.2	Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez istniejącą infrastrukturę transportową	Dokumenty planistyczne gmin (SUIKZP)	Identyfikację zagrożeń przeprowadzono na podstawie dostępnych źródeł informacji. W ramach każdego krajobrazu została przeprowadzona indywidualna analiza skali zagrożenia.
		Geoportal	

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło pozyskania danych	Sposób oceny zagrożeń
E.1.3	Położenie w obszarze stosowania szczególnych zasad gospodarowania nieruchomościami, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji ICP w zakresie CPK	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie gmin, na terenie których będą stosowane szczególne zasady gospodarowania nieruchomościami, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji celu publicznego w zakresie Centralnego Portu Komunikacyjnego	Zagrożenie zidentyfikowane dla 2 jednostek, położonych w granicach inwestycji CPK. Jako że CPK pozostaje wciąż w fazie projektowej, zagrożenie określono jako potencjalne, ale o dużym, negatywnym wpływie dla zachowania wartości krajobrazów.
E.1.4	Zagrożenie powodziowe w przypadku przerwania wałów przeciwpowodziowych	https://geolog.pgi.gov.pl/	Zagrożenie uznano za potencjalne. Powierzchnia obszarów zalanych w przypadku przerwania wałów w stosunku do ocenianej jednostki krajobrazowej była podstawą określenia intensywności zjawiska.
		Dokumenty planistyczne gmin	

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego

5. Charakterystyka ogólna Gminy Tarczyn

Gmina Tarczyn jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie piaseczyńskim. Graniczy z gminami:

- wiejską Żabia Wola,
- wiejską Nadarzyn,
- wiejską Lesznówola,
- miejsko-wiejską Piaseczno,
- wiejską Prażmów,
- wiejską Pniewy,
- miejsko-wiejską Grójec.

Powierzchnia gminy wynosi 114,30 km² ¹. Na terenie gminy Tarczyn dominują grunty o charakterze rolniczym, co wynika z jej wiejskiego charakteru i intensywnego użytkowania rolniczego. Występują głównie gleby średniej jakości typowe dla regionu Mazowsza. Na obszarze gminy można wyróżnić:

- grunty orne: stanowią znaczną część powierzchni gminy i są wykorzystywane pod uprawy zbóż, warzyw oraz roślin sadowniczych,
- sady i plantacje: Gmina Tarczyn jest znana z produkcji owoców, szczególnie jabłek, co wskazuje na obecność gruntów odpowiednich dla sadownictwa,
- grunty leśne: występują w mniejszym stopniu, głównie w północno-wschodniej części Gminy,
- grunty pod zabudowę: obszary przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową, szczególnie w rejonie miasta Tarczyn oraz w miejscowościach, takich jak: Korzeniówka, Prace Duże, Prace Małe, Kotorydz, Przyпки, Świętochów i Many.

W latach 2020-2024 liczba ludności na terenie gminy Tarczyn wykazywała tendencję wzrostową.

W 2020 r. Gminę zamieszkiwało 12 090 osób, natomiast w 2024 r. liczba ta wzrosła do 12 589 mieszkańców. Oznacza to zwiększenie liczby ludności o 499 osób w całym analizowanym okresie.

Tabela 4. Liczba ludności na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba ludności	12 090	12 209	12 334	12 463	12 589

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

¹ Raport o stanie Gminy Tarczyn 2024

Przez Gminę Tarczyn przebiegają drogi krajowe nr 7 i S7 oraz drogi wojewódzkie nr 788 i nr 876². Droga krajowa nr 7 stanowi połączenie z S8 w Warszawie i prowadzi przez Raszyn, Tarczyn, Grójec, Białobrzegi, Radom, Skarżysko-Kamienna, Jędrzejów i Kraków. Wobec powyższego, sieć dróg komunikacyjnych Gminy tworzą droga krajowa Warszawa-Kraków, drogi wojewódzkie Tarczyn-Łoś i Tarczyn-Many, drogi powiatowe oraz drogi gminne i lokalne³.

Ponadto, przez teren gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa nr 12 łącząca Skierniewice z Łukowem, jak również linia zabytkowej kolei wąskotorowej. Jednakże żadna z kolei nie obsługuje ruchu pasażerskiego.

Na terenie gminy Tarczyn nie ma żadnych lotnisk ani lądowisk. Najbliższymi lądowiskami są Wola Krakowiańska 1 i Wola Krakowiańska 2, a lotnisko to Warszawa-Okęcie⁴.

Na terenie gminy Tarczyn nie funkcjonuje sieć ciepłownicza i nie planuje się jej budowy, a mieszkańcy samodzielnie zaopatrują się w energię ciepłą. Obecnie głównymi źródłami ciepła są kotły opalane drewnem i węglem. Ze względu na konieczność ograniczania zanieczyszczeń do środowiska promuje się pozyskiwanie ciepła i energii z odnawialnych źródeł energii. Obecnie Gmina może brać udział w ograniczaniu emisji poprzez korzystanie z dofinansowań na OZE dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działania informacyjne i pomoc w uzyskaniu dofinansowań dla osób prywatnych⁵.

Gmina Tarczyn zasilana jest energią elektryczną ze stacji energetycznej 110/15 kV „Tarczyn” poprzez napowietrzną sieć SN-15 kV, stację transformatorową 15/0,4 kV oraz sieć rozdzielczą nn - 380/220V. Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna 220kV Kozienice-Mory, Kozienice-Piaseczno oraz napowietrzna linia wysokiego napięcia 110kV Grójec-Piaseczno⁶.

Gmina Tarczyn jest gminą w dużej mierze zgazyfikowana. Miejscowości podłączone do sieci gazowej to: Tarczyn, Grzędy, Janówek, Jeziorzany, Józefowice, Komorniki, Kopana, Korzeniówka, Kotorydz, Księżowola, Marylka, Pawłowice, Prace Duże, Przypki, Rembertów, Stefanówka, Wola Przypkowska, Wylezin. Stopień gazyfikacji Gminy dotyczący

²

³ <https://www.google.com/maps> (dostęp: 09.02.2026 r.)

⁴

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1STEikPe5lwRNA84Q6OQEnzbui0c&hl=pl&femb=1&ll=52.0182161094642%2C20.831857828797173&z=11> (dostęp: 09.02.2026 r.)

⁵ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Tarczyn na lata 2017-2025

⁶ Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Tarczyn na lata 2017-2025

gospodarstw domowych wynosi 56,71%⁷. Przez Gminę nie przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia⁸.

6. Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem

6.1. Jakość powietrza

Proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze jest bardzo złożony i nie zawsze możliwe jest precyzyjne określenie stref skażenia. Pewne jest jednak, że jakość powietrza w danym rejonie pozostaje ściśle powiązana z poziomem zanieczyszczeń w innych obszarach. W określonych warunkach zanieczyszczenia mogą być bowiem transportowane na znaczne odległości, wpływając bezpośrednio na stan powietrza, często mając istotny udział w ogólnym poziomie zanieczyszczeń tła.

Główne źródła zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego to:

- energetyka (kopalnie, szyby wiertnicze, paliwa kopalne),
- przemysł (ciężki, metalurgiczny, farmaceutyczny),
- komunikacja (transport lądowy i wodny),
- działalność komunalno-bytowa (paleniska domowe, lokalne kotłownie, gospodarstwa rolne, gromadzenie i utylizacja odpadów).

Jednym z najistotniejszych źródeł zanieczyszczeń w mieście jest tzw. „niska emisja”, czyli emisja pochodząca z obiektów, których wysokość nie przekracza 40 metrów. W skład niskiej emisji wchodzi zanieczyszczenia generowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. W domach jednorodzinnych, mimo rosnącego zainteresowania bardziej ekologicznymi rozwiązaniami, nadal dominują paliwa stałe, takie jak węgiel. Problem nasila się w okresie zimowym, gdy intensywne ogrzewanie powoduje zauważalne pogorszenie jakości powietrza, szczególnie na obszarach o ograniczonej cyrkulacji powietrza.

Rzeczywisty poziom emisji zanieczyszczeń z poszczególnych źródeł zależy od wielu czynników, takich jak:

- rodzaj i jakość używanego węgla,
- stosowanie drewna do ogrzewania,
- spalanie odpadów domowych w piecach grzewczych.

Innym istotnym źródłem zanieczyszczeń w regionie są pojazdy mechaniczne. Najwyższe stężenia substancji powstałych w wyniku spalania paliw odnotowuje się wzdłuż tras o dużym

⁷ <https://www.psgaz.pl/> (dostęp: 09.02.2026 r.)

⁸ <https://mapa.gaz-system.pl/> (dostęp: 09.02.2026 r.)

natężeniu ruchu, zwłaszcza w obszarach o zwartej zabudowie. Przyczynami nadmiernej emisji z transportu są przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, nieprawidłowe ich użytkowanie, korki spowodowane słabą organizacją ruchu oraz niewystarczająca przepustowość lokalnych dróg.

W zakresie ogrzewania znaczącym problemem jest stosowanie tradycyjnych kotłów węglowych i gazowych, które podczas spalania paliw kopalnych uwalniają do atmosfery związki siarki, azotu oraz pyły zawieszone. Zjawisko to obniża jakość powietrza i ma negatywne skutki dla zdrowia ludzi.

Województwo mazowieckie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Tarczyn należy do strefy mazowieckiej.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO_2), dwutlenek azotu (NO_2), tlenek węgla (CO), benzen (C_6H_6), ozon troposferyczny (O_3), pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren), pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO_2), tlenki azotu (NO_x), ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy cel długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom cel długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej.

Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
PL	strefa mazowiecka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

Tabela 6. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
PL	strefa mazowiecka	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2024

W ocenie jakości powietrza za 2024 rok, na terenie strefy mazowieckiej, ze względu na ochronę zdrowia ludzi odnotowano przekroczenie B(a)P. Dodatkowo ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie dla stężenia ozonu.

W ocenie jakości powietrza za 2024 rok, na terenie gminy Tarczyn w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie stężenia ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin.

W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości. Na terenie gminy głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie indywidualnych gospodarstw domowych.

Na terenie gminy obowiązuje uchwała antysmogowa dla województwa mazowieckiego przyjęta uchwałą nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz zmieniona uchwałą nr 59/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 kwietnia 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W związku z uchwałą antysmogową rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. 2017 r. poz. 220, 791, 1089, 1387 i 1566), w szczególności piece, kominki i kotły, w tym kotły wchodzące w skład zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania, lub
- 2) dostarczają ciepło do systemu ogrzewania wody użytkowej, lub
- 3) wydzielają ciepło poprzez:
 - a) bezpośrednie przenoszenie ciepła, lub
 - b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy, lub
 - c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

Równocześnie zakazuje się stosowania w instalacjach, o których mowa powyżej, następujących paliw:

- 1) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;

- 2) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;
- 3) węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;
- 4) paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Na obszarze gminy obowiązuje również Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu przyjęty uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. i zmieniony uchwałą nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r. W ramach Programu ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego przewidziano realizację pakietu działań naprawczych, których celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu. Kluczowym kierunkiem interwencji jest ograniczenie emisji substancji powstających w procesie wytwarzania energii cieplnej na potrzeby ogrzewania oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz obiektach użyteczności publicznej. Działania te mają na celu redukcję tzw. niskiej emisji, będącej jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w regionie. Istotnym elementem programu jest również prowadzenie doradztwa energetycznego i ekologicznego, a także realizacja analiz ubóstwa energetycznego wraz z zapewnieniem wsparcia doradczego dla osób nim dotkniętych. Pozwala to na identyfikację gospodarstw domowych wymagających szczególnego wsparcia oraz na ukierunkowanie działań modernizacyjnych w sposób społecznie zrównoważony. Program zakłada ponadto kontrolę przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej, w tym egzekwowanie zakazu spalania odpadów oraz pozostałości roślinnych. Działania kontrolne mają na celu eliminację nielegalnych praktyk spalania, które w istotny sposób przyczyniają się do pogorszenia jakości powietrza. Uzupełnieniem działań technicznych są przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym, obejmujące prowadzenie edukacji ekologicznej skierowanej do mieszkańców. Program przewiduje także zwiększanie powierzchni terenów zieleni w wybranych gminach województwa mazowieckiego, co sprzyja poprawie warunków mikroklimatycznych oraz ograniczaniu stężeń zanieczyszczeń. Dodatkowo zaplanowano działania zmierzające do ograniczania wtórnej emisji pyłu, w szczególności poprzez czyszczenie ulic na mokro w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz w granicach obszaru zabudowanego, a także poprzez wprowadzenie zakazu używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści. Działania te mają na celu redukcję unoszenia się pyłu z powierzchni utwardzonych i poprawę jakości powietrza w przestrzeni publicznej.

Aby poprawić jakość powietrza, Gmina Tarczyn realizuje Program Czyste Powietrze. Jest to ogólnopolski program dofinansowań realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym przede wszystkim szkodliwego smogu. Program umożliwia właścicielom i współwłaścicielom domów jednorodzinnych uzyskanie dofinansowania na wymianę źródeł ciepła na nowoczesne i ekologiczne (np. pompy ciepła, kotły gazowe), termomodernizację budynku (np. ocieplenie ścian, wymiana okien i drzwi) oraz modernizację instalacji grzewczych. Wsparcie udzielane jest w formie dotacji lub pożyczki, a jego wysokość uzależniona jest od dochodu wnioskodawcy. Program jest elementem działań na rzecz ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców oraz poprawy jakości życia.

6.2. Klimat akustyczny

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu w Gminie Tarczyn są szlaki komunikacyjne.

Hałas stanowi zagrożenie dla zdrowia i ma wpływ na jakość życia mieszkańców, a także oddziałuje negatywnie na zwierzęta. Długotrwała ekspozycja na hałas może m.in. powodować znaczne zaburzenia snu, chorobę niedokrwienną serca, spadek koncentracji czy rozdrażnienie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężenia hałasu jest także monitoring.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności

demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Oceny dokonuje się obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku, tj. ok. 8 200 poj./dobę,
- głównych linii kolejowych, po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów,
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

Standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). W rozporządzeniu zawarte są dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł (dróg i linii kolejowych, linii elektromagnetycznych, startów, przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu), w odniesieniu do rodzaju terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Monitoring klimatu akustycznego realizowany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., uwzględniającą wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE. Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska zarówno dla obszarów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i pozostałych terenów na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. Wyniki pomiarów hałasu w środowisku gromadzone są w systemie informatycznym Inspekcji Ochrony Środowiska, w bazie danych EHAŁAS (Elektroniczny System Informacji o Hałasie). Dane obejmują 4 kategorie źródeł hałasu: droga, linie szynowe, lotnisko oraz instalacje i zakłady przemysłowe.

Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ¹⁾	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ¹⁾ c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długotrwały średni poziom dźwięku A w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ¹⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

W ostatnich latach na terenie gminy Tarczyn nie były prowadzone badania natężenia hałasu prowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W 2022 r. dokonano strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie mazowieckim. Uwzględniono na mapie także odcinki drogi krajowej nr 7. Poniżej przedstawiono opis zagrożenia hałasem na terenie gminy Tarczyn.

Przekroczenia wskaźnika L_{DWN} na terenie gminy Tarczyn – przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 26 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej⁹.

⁹ Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie mazowieckim

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmqp_2.html?qpmap=qp0 (dostęp: 09.02.2026 r.)

Charakterystykę wykonanych pomiarów odcinków drogi krajowej i drogi wojewódzkiej, które przebiegają przez teren gminy Tarczyn, przedstawiono w poniższych tabelach.

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem
7	JABŁONOWO /UL. NADRZECZNA/- TARCZYN /UL. KOMORNICKA (DW876)/	40 950

46

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem
7	TARCZYN /UL. KOMORNICKA (DW876)/ - W. GŁUCHÓW	42 062

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021> (dostęp: 09.02.2026 r.)

Średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych ogółem wynosił 13 574 poj./dobę. Na odcinkach drogi krajowej nr 7 W JABŁONOWO /UL. NADRZECZNA/ - TARCZYN /UL. KOMORNICKA (DW876)/ oraz TARCZYN /UL. KOMORNICKA (DW876)/ - W. GŁUCHÓW przebiegających przez teren gminy Tarczyn średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych został przekroczony.

Tabela 12. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 876 przebiegających przez teren gminy Tarczyn

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem
876	PIOTRKOWICE - TARCZYN /UL. AKACJOWA (GR. MIASTA)/	2 006
876	TARCZYN /PRZEJŚCIE: UL. AKACJOWA (GR. MIASTA) - AL. KRAKOWSKA (DK7)/	10 599
876	TARCZYN /DK7/ - KORZENIÓWKA	7 127
876	KORZENIÓWKA - ŁOŚ /DW722/	3 905

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021> (dostęp: 09.02.2026 r.)

Średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich ogółem wynosił 4 231 poj./dobę. Na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 876 PIOTRKOWICE - TARCZYN /UL. AKACJOWA (GR. MIASTA)/ oraz KORZENIÓWKA - ŁOŚ /DW722/ przebiegających przez teren gminy Tarczyn średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich nie został przekroczony. Natomiast na odcinkach TARCZYN /PRZEJŚCIE: UL. AKACJOWA (GR. MIASTA) - AL. KRAKOWSKA (DK7)/ oraz TARCZYN /DK7/ - KORZENIÓWKA średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich został przekroczony.

Analiza źródeł hałasu oraz natężenia średniego dobowego ruchu pojazdów na odcinku drogi krajowej i drogi wojewódzkiej przebiegających przez teren gminy Tarczyn, pozwala zauważyć, że źródłem hałasu może być ruch samochodów osobowych.

6.3. Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

— jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,

— niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Tarczyn, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Gmina Tarczyn jest zaopatrywana w energię elektryczną ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kV „Tarczyn”, z której energia dystrybuowana jest za pośrednictwem napowietrznej sieci średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz sieci rozdzielczej niskiego napięcia 380/220 V. Przez obszar gminy przebiegają ponadto linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, w tym linia 220 kV relacji Kozienice-Mory oraz linia Kozienice-Piaseczno, a także napowietrzna linia 110 kV Grójec-Piaseczno. Rozbudowana infrastruktura energetyczna, obejmująca sieci wysokiego, średniego i niskiego napięcia, stanowi potencjalnie niekorzystny czynnik w kontekście oddziaływania elektromagnetycznego na środowisko.

W 2022 r. na terenie gminy Tarczyn dokonano pomiaru pól elektromagnetycznych w środowisku, co przedstawia poniższa tabela.

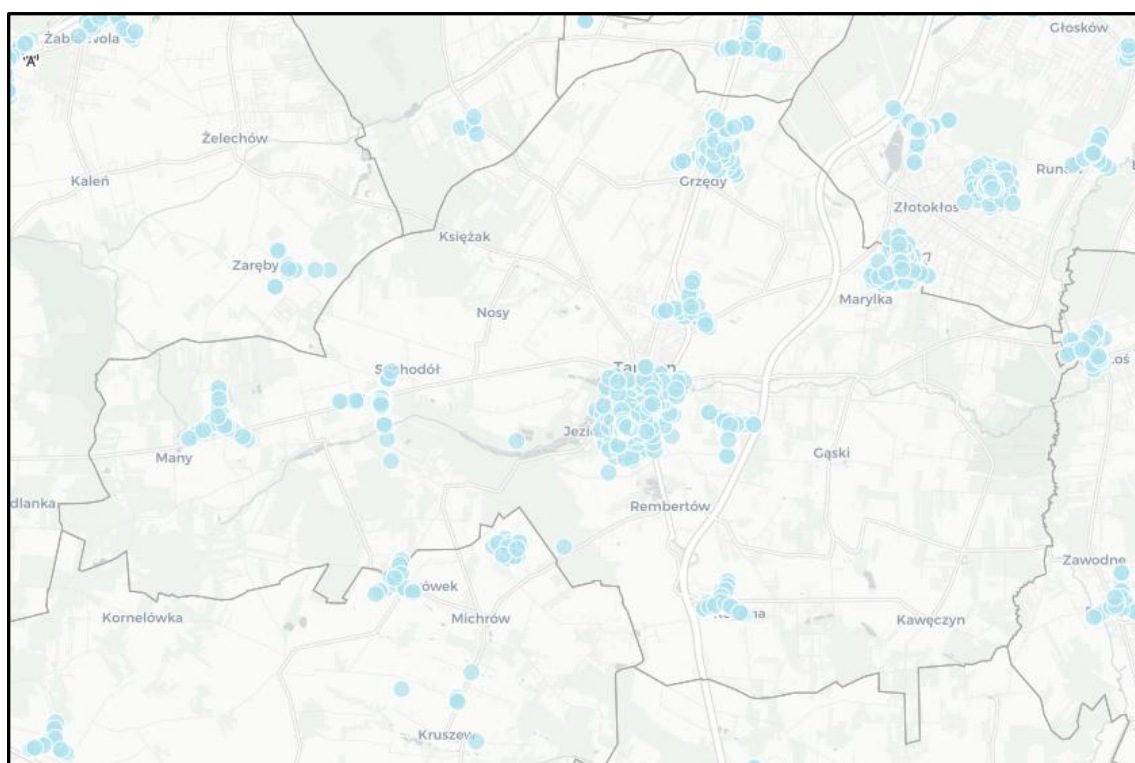
Tabela 13. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Tarczyn

Lp.	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Nazwa jednostki terytorialnej, na obszarze której jest zlokalizowany punkt pomiarowy (miejscowość ulica)	Nazwa punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WM _E	Rok wykonania pomiaru
	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna					
1.	20.834052	51.980256	Tarczyn - Rynek	W_2022_E_24	0,8	0,06	2022

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie mazowieckim

Pomiar natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wykonany w 2022 r. w punkcie na terenie gminy Tarczyn, wykazał, że zmierzone wartości dla częstotliwości objętych badaniami w ramach monitoringu PEM były znacznie poniżej wartości dopuszczalnych wynoszących od 28 V/m do 61 V/m, określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448), a wyliczona wartość wskaźnika poziomu emisji WM_E nie przekroczyła 1.

Rysunek 3. Wyniki pomiarów PEM na terenie gminy Tarczyn

Legenda:

Wyniki pomiarów PEM
< 7 V/m

Instalacje

Stacja bazowa

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/> (dostęp: 12.02.2026 r.)

Urządzenia znajdujące się na terenie gminy Tarczyn nie stwarzają obecnie istotnego zagrożenia. Niemniej jednak, w ramach działań mających na celu ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym, zaleca się podejmowanie następujących środków: zakazywanie lokalizacji nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych oraz ograniczanie sytuowania stacji bazowych telefonii komórkowej w postaci masztów antenowych, w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i na terenach przewidzianych pod zabudowę.

6.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Tarczyn charakteryzuje się zróżnicowanym środowiskiem wodnym. Przez jej centrum przepływa rzeka Tarczynka, będąca lewym dopływem Jeziorki, która z kolei wyznacza wschodnią granicę Gminy. Tarczynka, o długości około 19,00 km, rozpoczyna swój bieg w okolicach wsi Bystrzanów i uchodzi do Jeziorki w miejscowości Łoś. Na terenie gminy znajdują się również stawy rybne, zasilane przez Tarczynkę oraz zbiorniki retencyjne, takie jak ten w miejscowości Drozdy, który powstał w wyniku przebudowy dwóch stawów w celu zwiększenia retencji wód powierzchniowych i zapewnienia nawodnienia dla upraw rolniczych. Dodatkowo, w ramach projektów środowiskowych, odtwarzane są oczka wodne, co przyczynia się do wzbogacenia lokalnego krajobrazu i poprawy bilansu wodnego Gminy¹¹.

Gmina zlokalizowana jest w obrębie 7 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych. W poniższej tabeli przedstawiono jakość wód poszczególnych jednolitych części, tj. ich stan ekologiczny i chemiczny oraz ogólną ocenę.

Tabela 14. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się Gmina Tarczyn

Kod JCWP	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód (ogólny)
RW200010272833	Utrata do Żbikówki	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
RW200011255873	Jeziorka od Kraski do Rowu Jeziorki	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001025819	Jeziorka do Kraski	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW2000102727689	Pisia Tuczna	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
RW200010258349	Kraska	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW20001025849	Tarczynka	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW200010258529	Głuskówka	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

W zakresie wód podziemnych Gmina Tarczyn zlokalizowana jest na terenie jednolitej części wód podziemnych GW200065. Stan chemiczny, ilościowy obydwóch JCWPd został określony jako dobry, w związku z czym ich ogólny stan także jest dobry.

¹¹ <https://tarczyn.pl/>

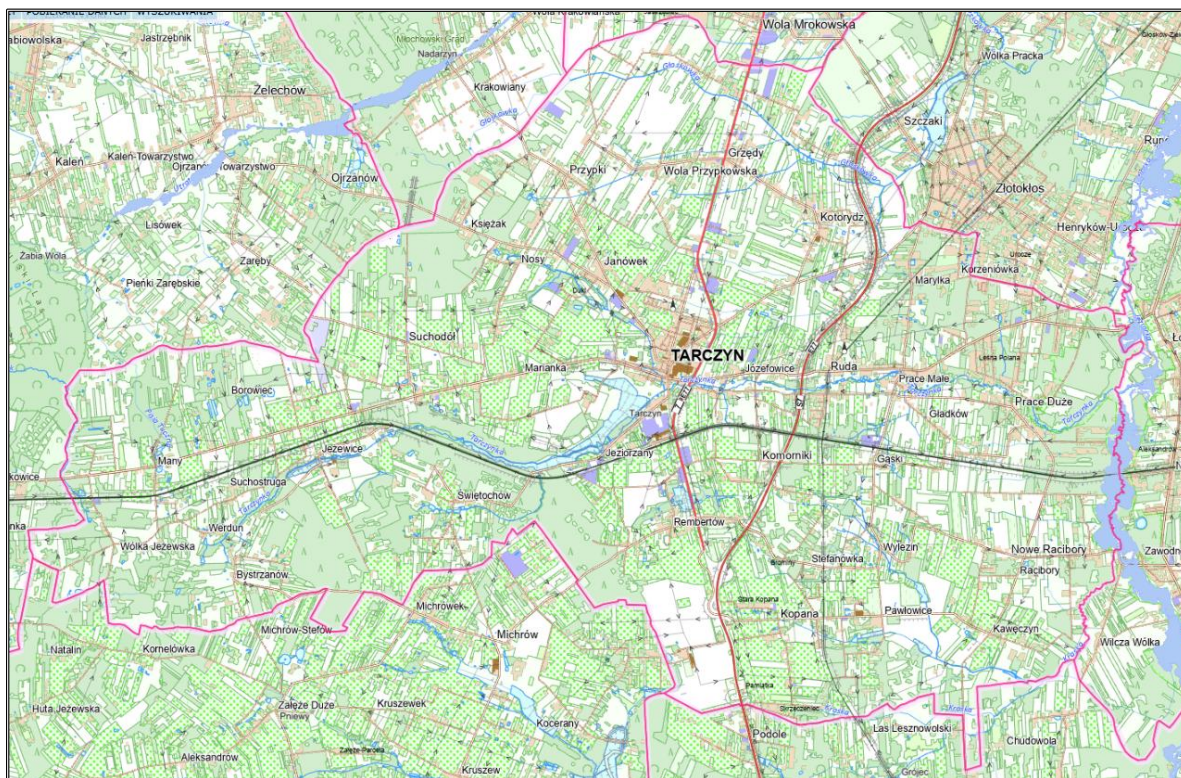
Ponadto, Gmina Tarczyn zlokalizowana jest w zasięgu trzeciorzędowego GZWP 15 – Zbiornik Subniecka Warszawska oraz GZWP 215a – Zbiornik Subniecka Warszawska – część centralna.

Na terenie gminy Tarczyn funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w wodę oparty na zasobach wód podziemnych. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę realizowane jest poprzez cztery stacje uzdatniania wody, zlokalizowane w Tarczynie, Pawłowicach, Suchodole oraz Wólce Jeżewskiej. Stacja uzdatniania wody w Tarczynie pobiera wodę z trzech studni głębinowych, podobnie jak stacja w Pawłowicach. Ujęcie w Suchodole oparte jest na dwóch studniach, analogicznie jak stacja w Wólce Jeżewskiej. Dodatkowo Gmina dysponuje ujęciem wody zlokalizowanym przy ośrodku zdrowia, które obecnie nie jest eksploatowane w sposób ciągły, jednak posiada połączenie z gminną siecią wodociągową i pełni funkcję studni awaryjnej na wypadek wystąpienia zakłóceń w pracy podstawowych ujęć. Poza systemem gminnym, w południowej części Tarczyna funkcjonuje również ujęcie wody należące do zakładów produkcyjnych, które oprócz potrzeb przemysłowych obsługuje także przyległą zabudowę. System zaopatrzenia w wodę oparty na kilku niezależnych ujęciach zwiększa bezpieczeństwo wodne Gminy oraz umożliwia elastyczne reagowanie w sytuacjach awaryjnych¹².

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza możliwość wystąpienia tam zjawiska powodzi. Natomiast ryzyko powodzi oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej. Na terenie gminy Tarczyn występuje zagrożenie powodziowe oraz ryzyko powodziowe.

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarczyn przyjęte uchwałą nr LXX/443/23 Rady Miejskiej w Tarczynie z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarczyn

Rysunek 4. Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Tarczyn

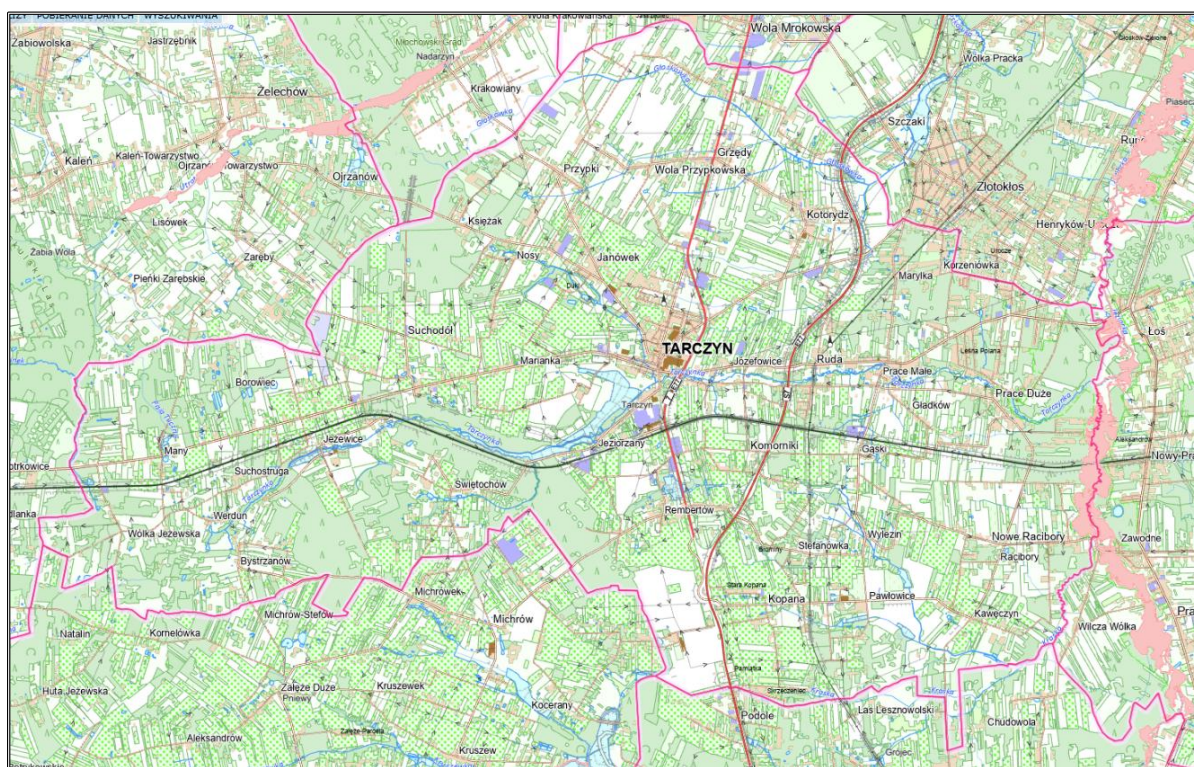

Legenda:

 - obszar szczególnego zagrożenia powodziowego 1% z Mapy zagrożenia powodziowego od strony rzeki

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html?gmap=gp0 (dostęp: 12.02.2026 r.)

Rysunek 5. Mapa ryzyka powodziowego na terenie gminy Tarczyn

Legenda:

 - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi rzecznej

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html?gmap=gp0 (dostęp: 12.02.2026 r.)

6.5. Gleby i zasoby geologiczne

Pod względem geologicznym obszar gminy Tarczyn położony jest w środkowej części synklinorium brzeźnego, w południowo-zachodnim fragmencie niecki warszawskiej. Podłoże geologiczne budują utwory mezozoiczne, reprezentowane głównie przez wapienie, margle i gezy, które zostały poddane intensywnej erozji na przełomie mezozoiku i trzeciorzędu. W kolejnym etapie nastąpiła akumulacja osadów trzeciorzędowych, związana z procesami tektonicznymi oraz cyklicznymi zalewami morskimi i powstawaniem zbiorników śródlądowych. Osady trzeciorzędowe tworzą na terenie gminy w zasadzie ciągłą pokrywę skał mezozoicznych. Reprezentowane są one przez piaski oligoceńskie ze żwirami, piaski różnoziarniste z przewarstwieniami pylastymi i obecnością glaukonitu, a także mułki i ły. W osadach mioceńskich występują ponadto wkładki węgla brunatnego, natomiast utwory plioceńskie obejmują ły pstry oraz mułki i mułki piaszczyste z domieszką piasków. Miejscami, zwłaszcza we wschodniej części obrębu Bystrzanów, osady trzeciorzędowe odsłaniają się na powierzchni terenu. Zdecydowaną większość powierzchni gminy pokrywają jednak utwory czwartorzędowe, które powstały w wyniku wielokrotnych zlodowaceń oraz towarzyszących im procesów glacialnych, wodnolodowcowych i denudacyjno-erozyjnych. Ich zróżnicowanie litologiczne i przestrzenne jest znaczne i wynika zarówno z cech podłoża, jak i z rozwoju rozbudowanej sieci dolinnej. W podłożu dominują osady plejstocenne związane z kolejnymi zlodowaceniami, w tym gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe oraz osady zastoiskowe i wodnolodowcowe. Najmłodsze formy rzeźby, związane głównie ze zlodowaceniem środkowopolskim, zajmują przeważającą część obszaru gminy¹³.

Rzeźba terenu gminy Tarczyn ma charakter polodowcowy i nizinny. Dominują tu wysoczyzny morenowe, miejscami urozmaicone równinami sandrowymi, formami moren martwego lodu oraz zagłębieniami bezodpływowymi. Wzdłuż dolin współczesnych cieków, przede wszystkim Jeziorki i Tarczynki, występują holocenne osady rzeczne, takie jak piaski, żwiry, namuły i mady. Lokalnie spotykane są również piaski eoliczne z niewielkimi formami wydmy. Całość ukształtowania terenu cechuje się umiarkowanym zróżnicowaniem wysokościowym, typowym dla obszarów Niziny Mazowieckiej¹⁴.

¹³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarczyn przyjęte uchwałą nr LXX/443/23 Rady Miejskiej w Tarczynie z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarczyn

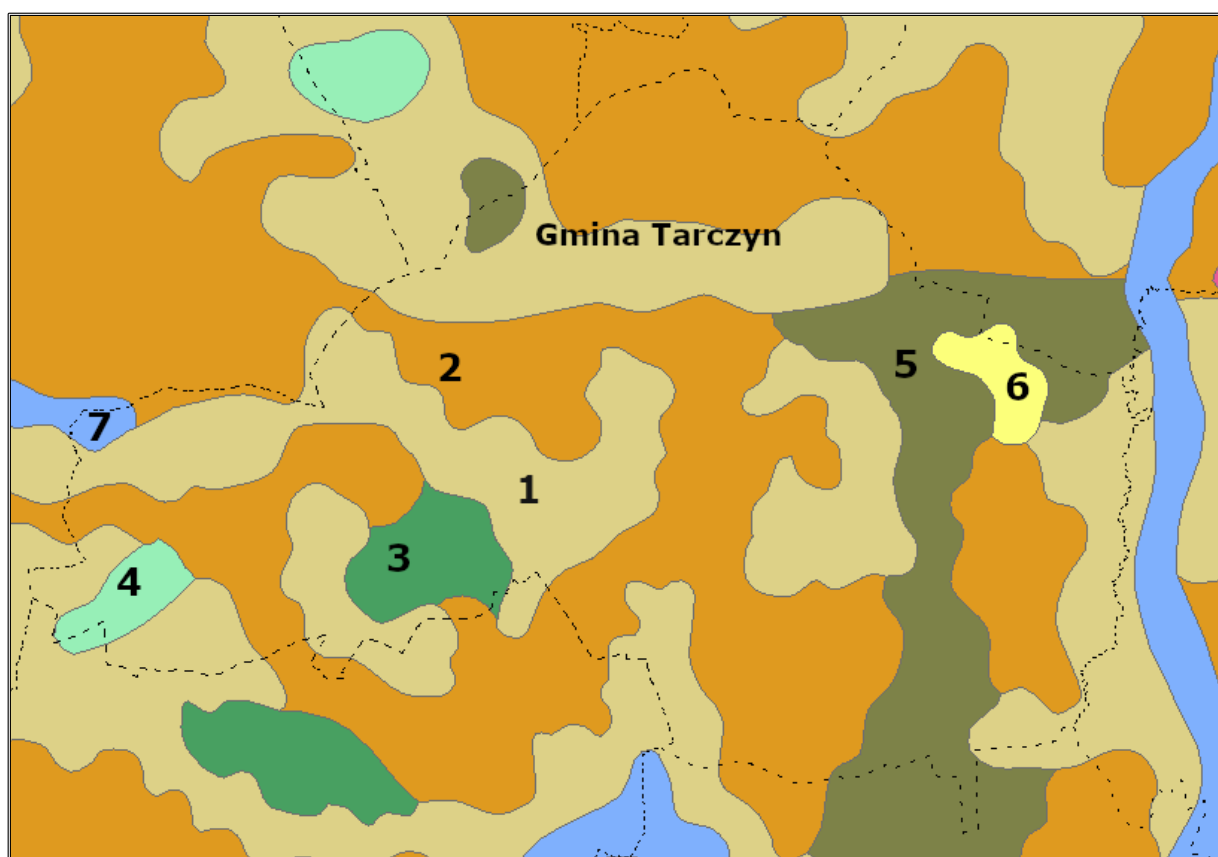
¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarczyn przyjęte uchwałą nr LXX/443/23 Rady Miejskiej w Tarczynie z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarczyn

Badania monitoringowe gleb

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.).

Na obszarze gminy Tarczyn nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Rysunek 6. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Tarczyn

Legenda:

1. Piaski i żwiry sandrowe;
2. Gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe;
3. Iły, mułki, piaski, żwiry z węglem brunatnym;
4. Żwiry, piaski, głazy i gliny moren czołowych;
5. Iły, mułki i piaski zastoiskowe;
6. Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach;
7. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL; <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy> (dostęp: 09.02.2026 r.)

Obszary górnicze i złoża kopalin

Według ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2026 poz. 69) obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji.

Na obszarze gminy Tarczyn zinwentaryzowano następujące złoża kopalin oraz aktualne obszary górnicze, których charakterystykę zawarto w tabelach poniżej.

Tabela 15. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy

Kod	Id	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania kopaliny głównej	Opis położenia
KN	5363	Barbara	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-
KN	8638	Barbara B	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	Suchodół dz.16 i 17
KN	8315	Barbara I	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Suchodół dz.26 i 27/1
KN	13411	Borowiec 4	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	Borowiec cz.dz. 8
KN	5884	Borowiec-3	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	-
KN	1773	Jeżewice	[P] złożo rozpoznane wstępnie	Many, Borowiec, Jeżewice, Suchodół, Zaręby
KN	5902	Jeżewice 13	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-
KN	7928	Jeżewice 159	[E] złożo zagospodarowane	Jeżewice dz. 159/1 i 159/2
KN	6821	Jeżewice 34	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-
KN	17196	Jeżewice dz. nr 190/6	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Jeżewice, dz. nr 190/6
KN	6145	Jeżewice II	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	Jeżewice, Many, Borowiec
KN	5188	Jeżewice II (zarej.)	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Suchodół część dz. 191
KN	16167	Jeżewice II-1 (dz.178)	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Jeżewice dz. 178
KN	16728	Jeżewice II-1/1 (dz.178)	[T] złożo eksploatowane okresowo	Jeżewice dz. 178
KN	8943	Jeżewice III	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Jeżewice
KN	9346	Jeżewice IV	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	Jeżewice dz.182/3,184/3
KN	7292	Jeżewice XI	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Jeżewice
KN	19729	Jeżewice XII	[T] złożo eksploatowane okresowo	Jeżewice cz.dz.178
KN	20964	Jeżewice XIII	[E] złożo zagospodarowane	Jeżewice dz.159/1 i 159/2
KN	10733	Jeżewice-dz.180	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Jeżewice dz.180
KN	6840	Jeżewice-dz.186	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Jeżewice
KN	6850	Jeżewice-dz.187	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Jeżewice
KN	9801	Many	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Many, dz. nr ewid. 93
KN	10744	Many I	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Many, dz. nr ewid. 95
KN	9338	Nosy	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	Nosy cz. dz. 28/1
KN	4093	Suchodół	[E] złożo zagospodarowane	Suchodół cz. dz.111/4
KN	5561	Suchodół 7	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-
KN	6014	Suchodół 7a	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Suchodół dz. 166/2, 167/2 i 168/2
KN	8725	Suchodół 7b	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	Suchodół dz. 171/2
KN	5362	Suchodół 8A	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-
KN	5771	Suchodół 9c	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-

Kod	Id	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania kopaliny głównej	Opis położenia
KN	4094	Suchodół I	[M] złoża skreślone z bilansu zasobów	-
KN	8971	Suchodół II	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	Suchodół dz. 111/5
KN	11303	Suchodół III	[M] złoża skreślone z bilansu zasobów	Suchodół dz.115/2, 116/3 i 116/6
KN	17504	Suchodół V	[E] złoża zagospodarowane	Suchodół dz. nr 2, 79-81, 3
KN	20574	Suchodół VI	[E] złoża zagospodarowane	Suchodół dz. 165/2
KN	7267	Wólka Jeżewska	[M] złoża skreślone z bilansu zasobów	Wólka Jeżewska

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych (dostęp: 09.02.2026 r.)

Tabela 16. Aktualne obszary górnicze na terenie gminy Tarczyn

Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Położenie
Jeżewice 159-1	10-7/13/1363	Jeżewice - dz. 159/1,2
Jeżewice II - 1/1 (dz. 178)	10-7/11/1061	Jeżewice, dz. 178
Suchodół V - Pole B	10-7/13/1355a/b	Suchodół, dz. 2, 3
Suchodół III	10-7/7/540	Suchodół, dz. 115/2, 116/3, 116/6
Jeżewice XII	10-7/14/1480	Jeżewice, dz. 178
Suchodół VI	10-7/15/1582	Suchodół, dz. 165/2, 166/1
Suchodół V - Pole A	10-7/13/1355a/a	Suchodół, dz. 79-81
Jeżewice XIII	10-7/15/1632	Jeżewice, cz. dz. 159/1, 159/2
Suchodół	10-7/15/1654	Suchodół, dz. 111/9

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych (dostęp: 09.02.2026 r.)

Osuwiska

Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ochrony Przeciwośuwiskowej SOPO), na terenie gminy Tarczyn nie występują osuwiska, ani tereny nimi zagrożone.

6.6. Zasoby przyrodnicze

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Istotnym elementem wartości przyrodniczych są lasy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy w 2024 r. zajmowała 1 630,89 ha. Terenami leśnymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa znajdującymi się na terenie gminy Tarczyn zarządza Nadleśnictwo Chojnów podlegające pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Warszawie. W obrębie Nadleśnictwa dominuje sosna – blisko 73,00% powierzchni lasów. Kolejno powierzchniowo licznymi gatunkami są: dąb,

brzoza i olsza. Dane szczegółowe dotyczące powierzchni lasów na terenie gminy Tarczyn zostały przedstawione poniżej.

Tabela 17. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Tarczyn

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2024
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	1 630,89
Lesistość w %	%	14,10
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	936,82
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	934,82
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	913,56
Grunty leśne prywatne	ha	694,07
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	1 609,92
Lasy publiczne ogółem	ha	915,85
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	913,85
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	892,59
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	3,14
Lasy publiczne gminne	ha	2,00
Lasy prywatne ogółem	ha	694,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na obszarze gminy Tarczyn znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Chojnowski Park Krajobrazowy;
- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- 8 pomników przyrody.

Chojnowski Park Krajobrazowy – zajmuje powierzchnię 6 876,0800 ha. Został utworzony na mocy rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 1 czerwca 1993 r. w sprawie utworzenia Chojnowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warszawskiego Nr 9, poz. 100 z 15 czerwca 1993 r.). Obecnie obowiązującym aktem prawnym na terenie parku jest uchwała nr 156/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 13335). Określa się następujące szczególne cele ochrony wartości przyrodniczych:

- 1) ochrona cennego kompleksu Lasów Chojnowskich, z występującymi w nim chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, zwierząt i grzybów oraz cennymi siedliskami przyrodniczymi;
- 2) ochrona doliny rzeki Jeziorki, z naturalnym meandrującym korytem oraz ciągnącym się wzdłuż niej pasmem łąk, pastwisk, zadrzewień i lasów łęgowych stanowiącej siedlisko roślin, zwierząt i grzybów charakterystycznych dla tego typu środowisk;

- 3) ochrona fragmentu doliny Wisły ze skarpą jako cennego elementu przyrody nieożywionej oraz ostoji wielu ważnych dla Niżu Polskiego gatunków fauny, flory i grzybów.

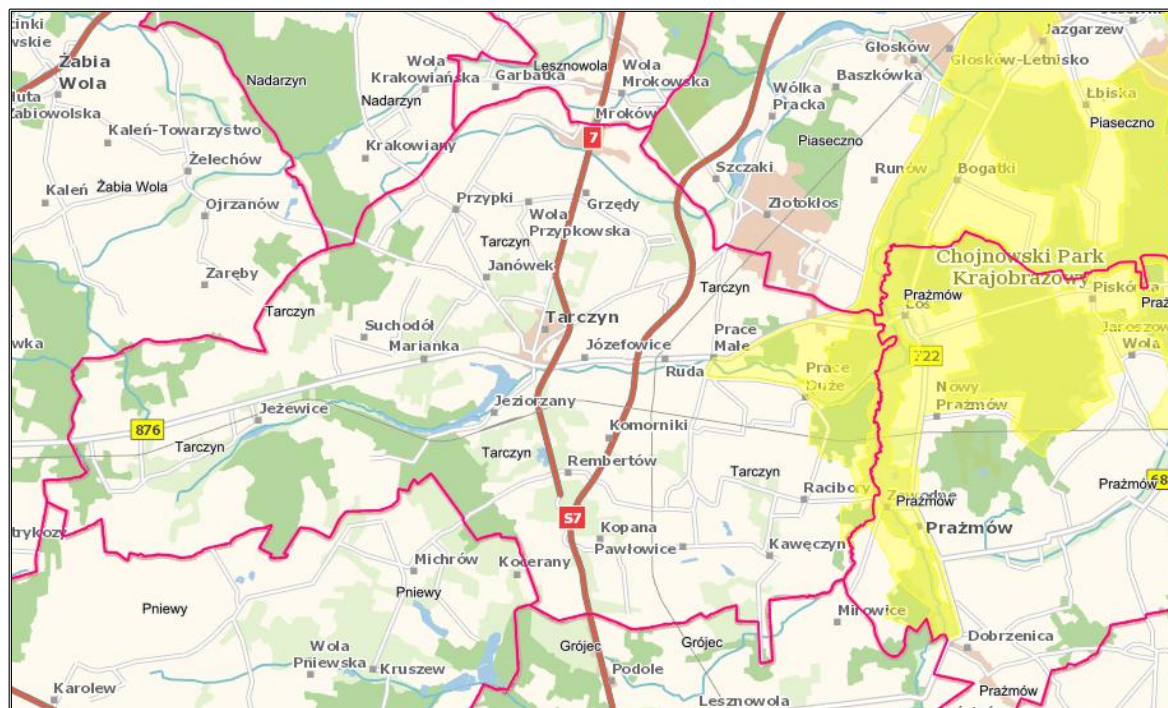
Określa się następujące szczególne cele ochrony wartości historycznych i kulturowych:

- 1) ochrona swoistego charakteru zabudowy podmiejskiej i wiejskiej, w tym cennych zespołów parkowo-dworskich i willowych;
- 2) ochrona i upowszechnianie wartości historycznych Lasów Chojnowskich jako terenu ważnych wydarzeń, w szczególności w okresach powstań narodowych oraz obu wojen światowych;
- 3) ochrona w krajobrazie Parku cennych z punktu widzenia historycznego i kulturowego miejsc pamięci narodowej, cmentarzy wojennych, kaplic i krzyży przydrożnych.

Określa się następujące szczególne cele ochrony walorów krajobrazowych:

- 1) ochrona różnorodności krajobrazowej Parku, w tym mozaiki krajobrazów leśnych, łąkowych i dolinowych;
- 2) ochrona krajobrazu przyrodniczo - kulturowego charakterystycznego dla południowych obrzeży aglomeracji warszawskiej;
- 3) ochrona malowniczej skarpy wiślanej z licznymi jarami i wąwozami;
- 4) ochrona krajobrazów dolin rzek: Wisły, Jeziorki, Zielonej, Tarczynki i Małej.

Na terenie parku obowiązuje również plan ochrony ustanowiony na podstawie uchwały nr 228/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie ustanowienia Planu Ochrony dla Chojnowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 15707).

Zgodnie z uchwałą nr 156/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2024 r. (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 13335) w sprawie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego w Parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112);
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

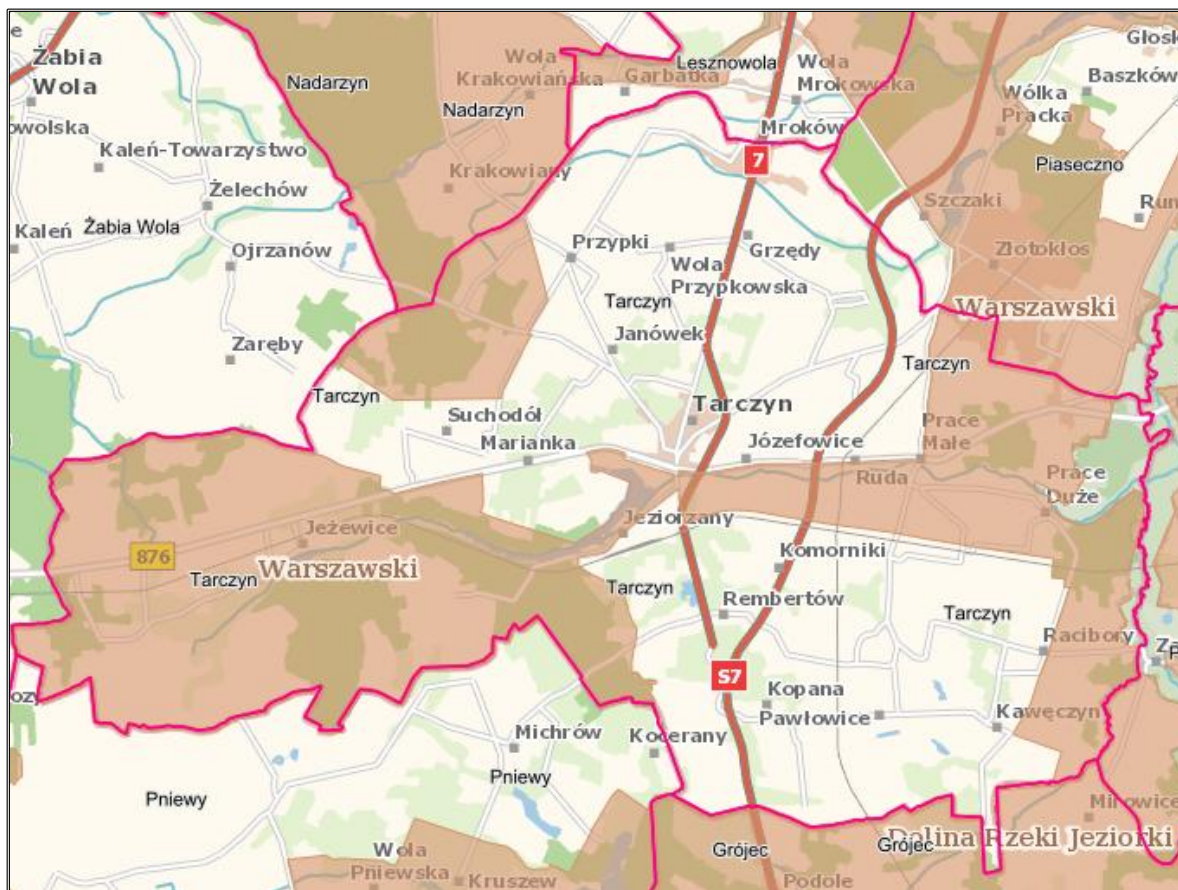
- a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473) - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 8) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 9) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) w parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;
- 9) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 10) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 11) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 12) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 13) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 14) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu – obszar o powierzchni 148 409,1000 ha. Został ustanowiony na podstawie rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. z 1997 r. Nr 43, poz. 149). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 2486).

Zgodnie z rozporządzeniem nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 42, poz. 870) oraz zmianą zawartą w uchwale nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniającej niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 2486) na terenie obszaru:

1. W strefie szczególnej ochrony ekologicznej Obszaru zakazuje się:
 - 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.);

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
 - 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej; w przypadku m. st. Warszawy w odniesieniu do lokalizowania obiektów budowlanych zakaz ten obowiązuje w odległości mniejszej niż 10 m oraz ogrodzeń w odległości mniejszej niż 5 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
2. W strefie ochrony urbanistycznej Obszaru zakazuje się:
- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia

bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 20 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej; w przypadku m. st. Warszawy w odniesieniu do lokalizowania obiektów budowlanych zakaz ten obowiązuje w odległości mniejszej niż 10 m oraz ogrodzeń w odległości mniejszej niż 5 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3. W strefie zwykłej Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 20 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej; w przypadku m. st. Warszawy w odniesieniu do lokalizowania obiektów budowlanych zakaz ten obowiązuje w odległości mniejszej niż 10 m oraz ogrodzeń w odległości mniejszej niż 5 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

Z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) wynika, że na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybicką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Pomniki przyrody

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) **pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

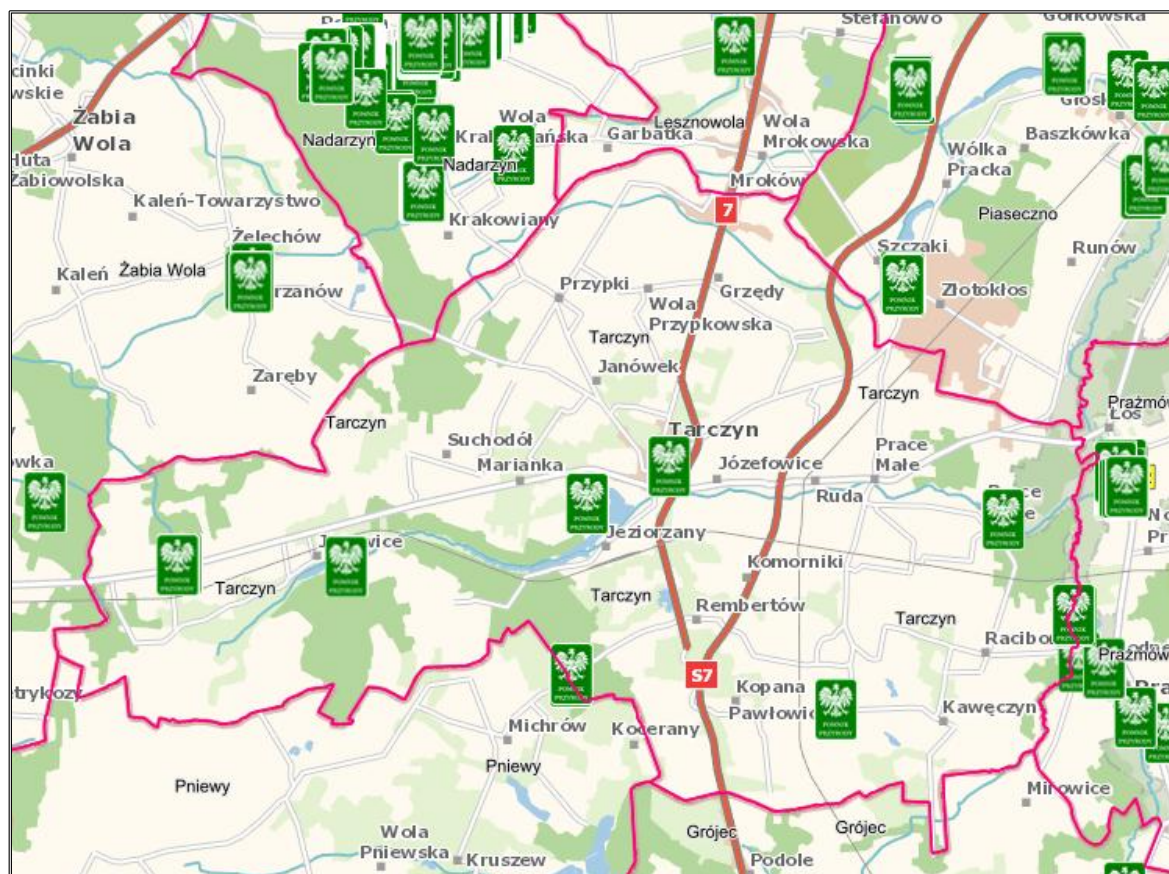
Zgodnie z wykazem pomników przyrody na terenie gminy Tarczyn znajduje się 8 pomników przyrody, a ich opis zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 18. Charakterystyka pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Tarczyn

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj i gatunek	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Dane pozostałych aktów prawnych	Lokalizacja
1.	jednoobiektowy	drzewo: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	Orzeczenie nr 642 Prezydenta Warszawy z dnia 8 września 1980 r. o uznaniu za pomnik przyrody RLZ-IX-7140/43/80 (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 30.01.1981 r. nr 1, poz. 4)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0003.8/5
2.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Orzeczenie nr 686 Prezydenta Warszawy z dnia 6 kwietnia 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 03.06.1981 r. nr 7, poz. 32)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0028.328
3.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Orzeczenie nr 666 Prezydenta Warszawy z dnia 18 października 1980 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 30.01.1981 r. nr 1, poz. 4)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0028.328
4.	jednoobiektowy	drzewo: Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	Orzeczenie nr 710 Prezydenta Warszawy z dnia 8 lipca 1981 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 20.09.1981 r. nr 11, poz. 52)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0009.27/6
5.	wielobiektowy	grupa drzew: 3 drzewa – Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) oraz 2 Świerki pospolite (<i>Picea abies</i>)	Orzeczenie nr 641 Prezydenta Warszawy z dnia 8 września 1980 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 30.01.1981 r. nr 1, poz. 4)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0018.182/6
6.	jednoobiektowy	drzewo: Topola biała (<i>Populus alba</i>)	Orzeczenie nr 633 Prezydenta Warszawy z dnia 10 lipca 1980 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 25.08.1980 r. Nr 13, poz. 49)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. Nr 124, poz. 3630)	141806_5.0024.713
7.	jednoobiektowy	drzewo: Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Orzeczenie nr 171 z dnia 31 maja 1976 r. O uznaniu za pomnik przyrody RLS.IX-831/63/76 (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej m. st. Warszawy z dnia 09.07.1976 r. nr 15, poz. 75)	-	141806_5.0030.3/8
8.	jednoobiektowy	drzewo: Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	Orzeczenie nr 889 Prezydenta Warszawy z dnia 12 września 1985 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Stołecznego Warszawskiego z dnia 19.12.1985 r. nr 19, poz. 171)	Rozporządzenie nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu piaseczyńskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 31.07.2009 r. nr 124, poz. 3630)	141806_5.0001.262

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rysunek 9. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Tarczyn

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp: 10.02.2026 r.)

Z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) wynika, że w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątek roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Korytarze ekologiczne

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Według mapy korytarzy ekologicznych na terenie gminy Tarczyn nie znajdują się korytarze ekologiczne 2005 ani 2012.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) w stosunku do dziko występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzenia;
- 3) niszczenia ich siedlisk lub ostoi;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej lub niszczenia gleby w ostojach;
- 5) hodowli;
- 6) pozyskiwania lub zbioru;
- 7) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 8) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków;
- 9) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 10) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 11) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Natomiast w stosunku do innych niż dziko występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) hodowli;

- 2) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 3) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków;
- 4) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 5) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu lub hodowli;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego płoszenia lub niepokojenia;
- 13) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących;
- 14) fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
- 15) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;

- 2) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych;
- 3) transportu;
- 4) chowu lub hodowli;
- 5) przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

6.7. Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zagrożenie wystąpienia poważnej awarii może być związane z transportem substancji niebezpiecznych. W przypadku incydentu z udziałem autocystern, istnieje ryzyko skażenia obszarów znajdujących się w pobliżu trasy przejazdu. W sytuacji większego zagrożenia substancje te mogą przedostać się do wód powierzchniowych lub wnikać w głąb gruntu. Kontrolę nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych sprawuje wojewoda. Szczegółowe przepisy dotyczące przewozu substancji niebezpiecznych zawarte są w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2024 poz. 643). Wobec tego istotnym potencjalnym źródłem zagrożeń na terenie gminy Tarczyn jest transport substancji niebezpiecznych, realizowany przede wszystkim w ruchu drogowym. Położenie gminy w obrębie ważnych ciągów komunikacyjnych południowej części województwa mazowieckiego stanowi z jednej strony czynnik sprzyjający rozwojowi społeczno-gospodarczemu, z drugiej natomiast zwiększa ryzyko wystąpienia zdarzeń o charakterze awaryjnym, związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych. Przez teren gminy Tarczyn przebiegają droga krajowa nr 7 oraz droga ekspresowa S7. Trasy te charakteryzują się wysokim natężeniem ruchu pojazdów, w tym samochodów ciężarowych, co stwarza potencjalne warunki do przewozu substancji niebezpiecznych. Uzupełnieniem układu komunikacyjnego są drogi wojewódzkie nr 876 i 788, a także sieć dróg powiatowych i gminnych. Ryzyko zdarzeń o charakterze awaryjnym związanych z transportem drogowym

powinno być uwzględniane w procesie planowania przestrzennego oraz realizacji nowych inwestycji. Szczególne znaczenie ma właściwe przygotowanie i wyposażenie służb ratowniczych, w tym jednostek Straży Pożarnej, Policji oraz innych podmiotów systemu zarządzania kryzysowego, umożliwiające szybkie i skuteczne reagowanie w przypadku wystąpienia zagrożeń dla ludzi i środowiska.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) według stanu na dzień 31.12.2024 r. na obszarze gminy Tarczyn nie funkcjonował żaden zakład o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W ostatnich latach na terenie gminy Tarczyn nie było również zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

6.8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Poniżej przedstawiono najistotniejsze problemy w zakresie ochrony środowiska występujące na terenie gminy Tarczyn z podziałem na poszczególne obszary objęte potencjalnym znaczącym oddziaływaniem:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Istotnym problemem w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Tarczyn jest przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, zarówno w odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi, jak i ochrony roślin. Zjawisko to ma charakter ponadlokalny i związane jest z procesami zachodzącymi w skali regionalnej, jednak jego skutki oddziałują również na obszar gminy, wpływając negatywnie na funkcjonowanie organizmów żywych oraz kondycję ekosystemów. Wykorzystywanie paliw stałych do ogrzewania budynków mieszkalnych stanowi dodatkowy czynnik presji na jakość powietrza atmosferycznego. Emisja z indywidualnych źródeł ciepła przyczynia się do pogorszenia stanu powietrza, oddziałując niekorzystnie na zdrowie ludzi, stan roślinności oraz funkcjonowanie obszarów cennych przyrodniczo.

Zagrożenia hałasem

Czynnikiem mogącym generować presję akustyczną jest przebieg przez teren gminy Tarczyn tras komunikacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym dróg krajowych S7 i nr 7 oraz dróg wojewódzkich 876 i 788. Ruch pojazdów, w tym transport ciężki, stanowi potencjalne źródło hałasu oddziałującego na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz obszary otwarte i przyrodnicze zlokalizowane w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych.

Pola elektromagnetyczne

W zakresie pól elektromagnetycznych problemem środowiskowym jest obecność infrastruktury elektroenergetycznej wysokiego napięcia na terenie gminy. Przebieg linii elektroenergetycznych wymaga zachowania odpowiednich stref ochronnych oraz uwzględnienia ich oddziaływania w procesach planowania przestrzennego. Infrastruktura tego typu stanowi element potencjalnej presji środowiskowej, wymagający monitorowania zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Gospodarowanie wodami

W obszarze gospodarowania wodami na terenie gminy Tarczyn zidentyfikowano problemy związane przede wszystkim ze stanem wód powierzchniowych. JCWP mają zły stan wód, co wynika m.in. z oddziaływań rolniczych, komunalnych oraz przekształceń hydromorfologicznych cieków. Pogorszony stan wód może prowadzić do obniżenia jakości siedlisk wodnych i przybrzeżnych, a także ograniczać zdolność ekosystemów do samoregulacji. Jednocześnie na terenie gminy występuje zagrożenie i ryzyko powodziowe, co wskazuje na potrzebę prowadzenia zrównoważonej polityki wodnej, uwzględniającej zarówno ograniczanie skutków wezbrań, jak i zwiększanie retencji. Zidentyfikowane problemy mogą mieć wpływ na obszary podlegające ochronie przyrody, w szczególności poprzez pogorszenie warunków siedliskowych, zmiany stosunków wodnych oraz obniżenie różnorodności biologicznej.

Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie infrastruktury wodno-ściekowej głównym problemem pozostaje niewystarczający stopień skanalizowania gminy. Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej skutkuje koniecznością korzystania z indywidualnych systemów gromadzenia ścieków, w tym zbiorników bezodpływowych. Występowanie tego rodzaju rozwiązań, szczególnie w przypadku braku regularnej kontroli ich szczelności i prawidłowego opróżniania, może prowadzić do przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego oraz pogorszenia stanu sanitarnego środowiska.

Zasoby geologiczne i gleby

W tym obszarze wyzwaniem jest presja na przekształcanie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz ryzyko degradacji gleb wynikające z działalności antropogenicznej. Procesy te mogą prowadzić do trwałej utraty wartości użytkowych i przyrodniczych gleb, stanowiących istotny zasób środowiskowy Gminy. Istotnym problemem jest również brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na terenie gminy. Sytuacja ta utrudnia systematyczną ocenę jakości gleb oraz wczesne wykrywanie ewentualnych zanieczyszczeń i procesów degradacyjnych.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W obszarze gospodarki odpadami problemem jest konieczność dalszego zwiększania poziomu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz ograniczania ilości odpadów zmieszanych kierowanych do przetwarzania. Niewystarczająca skuteczność segregacji odpadów może prowadzić do obniżenia poziomów recyklingu wymaganych przepisami prawa oraz zwiększenia kosztów funkcjonowania systemu. Problemem środowiskowym jest także występowanie wyrobów zawierających azbest, których poziom usunięcia na terenie gminy jest nadal niewystarczający. Obecność materiałów azbestowych w obiektach budowlanych stwarza potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska, zwłaszcza w przypadku ich uszkodzenia lub niewłaściwego demontażu.

Zasoby przyrodnicze

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska należą zagadnienia dotyczące obszarów objętych ochroną przyrody oraz elementów systemu przyrodniczego Gminy Tarczyn. Zasoby przyrodnicze Gminy wykazują podatność na oddziaływania związane z zanieczyszczeniem powietrza, presją inwestycyjną oraz zmianami w użytkowaniu gruntów. Przekształcanie terenów otwartych, rozwój zabudowy oraz infrastruktury technicznej mogą prowadzić do fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz zmniejszenia różnorodności biologicznej. Fragmentacja siedlisk utrudnia migrację organizmów oraz wymianę genetyczną między populacjami, co w dłuższej perspektywie może wpływać na stabilność lokalnych ekosystemów.

Zagrożenie poważnymi awariami

W obszarze zagrożeń poważnymi awariami problemem jest potencjalne ryzyko wystąpienia zdarzeń o charakterze awaryjnym związanych z transportem substancji niebezpiecznych przez teren gminy. Przebieg tras komunikacyjnych powoduje, że w przypadku wypadku istnieje ryzyko skażenia gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz zagrożenia dla

zdrowia ludzi. Istotnym aspektem jest również wzrastająca częstotliwość zjawisk ekstremalnych związanych ze zmianami klimatu, takich jak intensywne opady czy silne wiatry, które mogą zwiększać ryzyko uszkodzenia infrastruktury technicznej i w konsekwencji wystąpienia sytuacji awaryjnych.

7. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wyznacza kierunki działań, które mają sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu przy jednoczesnym poszanowaniu uwarunkowań środowiskowych. Zaniechanie realizacji jej zapisów mogłoby prowadzić do utrwalenia istniejących problemów środowiskowych oraz ograniczenia możliwości stopniowej poprawy stanu poszczególnych komponentów środowiska.

Brak działań ukierunkowanych na poprawę efektywności energetycznej budynków, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz ograniczanie emisji z sektora komunalno-bytowego mógłby skutkować utrzymywaniem się podwyższonych poziomów zanieczyszczeń powietrza. W szczególności dotyczyłoby to emisji z indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych oraz emisji komunikacyjnych. Konsekwencją mogłoby być dalsze oddziaływanie zanieczyszczeń na zdrowie mieszkańców, stan roślinności oraz funkcjonowanie lokalnych ekosystemów, a także pogorszenie warunków klimatu akustycznego w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych.

Zaniechanie inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz działań zwiększających retencję mogłoby prowadzić do utrzymywania się presji na wody powierzchniowe i podziemne. Niewystarczający rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz brak poprawy systemów zagospodarowania wód opadowych sprzyjałyby ryzyku lokalnych podtopień w okresach intensywnych opadów, a w czasie długotrwałych okresów bezopadowych – nasileniu skutków suszy i obniżaniu poziomu wód gruntowych. W dłuższej perspektywie mogłoby to negatywnie wpływać na stabilność stosunków wodnych oraz dostępność zasobów wodnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności.

Brak działań porządkujących strukturę przestrzenną Gminy, w tym aktualizacji dokumentów planistycznych oraz racjonalnego wyznaczania terenów inwestycyjnych, mógłby sprzyjać dalszemu rozpraszaniu zabudowy i fragmentacji przestrzeni rolniczej oraz przyrodniczej. Proces ten wiązałby się ze zwiększoną presją na tereny otwarte, ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych oraz stopniowym pogarszaniem walorów krajobrazowych.

Zaniechanie działań związanych z rozwojem i ochroną terenów zieleni, a także rekultywacją i zagospodarowaniem przestrzeni o potencjale społecznym i krajobrazowym, mogłoby

prowadzić do stopniowej degradacji elementów środowiska pełniących funkcje przyrodnicze, retencyjne i klimatyczne. W konsekwencji osłabieniu uległaby odporność Gminy na skutki zmian klimatu, w tym zjawiska ekstremalne, takie jak fale upałów czy intensywne opady.

Brak konsekwentnej realizacji działań w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami mógłby utrudniać osiąganie wymaganych poziomów recyklingu oraz ograniczanie ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania. W efekcie mogłoby dojść do zwiększenia presji na środowisko gruntowo-wodne oraz pogorszenia estetyki przestrzeni publicznej.

W związku z powyższym brak wdrażania Strategii mógłby prowadzić do utrwalenia niekorzystnych trendów środowiskowych oraz ograniczenia tempa poprawy jakości życia mieszkańców. Niewystarczające działania adaptacyjne i modernizacyjne osłabiłyby zdolność Gminy do reagowania na wyzwania związane ze zmianami klimatu, presją inwestycyjną oraz rosnącymi oczekiwaniami społecznymi. W długiej perspektywie mogłoby to wpłynąć na atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną Gminy Tarczyn oraz utrudnić realizację zasad zrównoważonego rozwoju.

8. Przewidywane oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

8.1 Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Zaplanowane w ramach Strategii Rozwoju przedsięwzięcia nie należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

8.2 Przewidywane oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko

W stosunku do każdego przedsięwzięcia ujętego w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Należy jednak zwrócić uwagę, że dokładne oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań będzie można określić dopiero w oparciu o sprecyzowane dane projektowe na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Strategii Rozwoju zawiera ogólne ramy planowanych do realizacji przedsięwzięć i w chwili ich opracowania nie są znane szczegółowe parametry techniczne i lokalizacyjne wszystkich działań.

Na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdza o konieczności lub nie, przeprowadzenia pełnej procedury środowiskowej, w tym o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływania na środowisko. Zakres raportu określa art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Celem raportu jest określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska oraz ludzi przy uwzględnieniu przyjętych przez inwestora rozwiązań lokalizacyjnych, projektowych, technologicznych, technicznych i organizacyjnych. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydawane są dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ocenę oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tzw. macierzy skutków środowiskowych. W zbiorczej tabeli przedstawiającej przewidywane znaczące oddziaływania zastosowano następujące oznaczenia:

- **(+)** – realizacja działania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(-)** – realizacja działania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- **(+/-)** – realizacja działania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie różnych aspektów analizowanego zagadnienia,
- **(0)** – realizacja działania nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(+/0)** – realizacja działania może spowodować pozytywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(-/0)** – realizacja działania może spowodować negatywne oddziaływanie lub nie będzie wpływać w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,
- **(N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków, są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Tabela 19. Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Cel strategiczny 1. Dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne oraz skuteczna integracja mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami															
1.	Cel operacyjny 1.1. Rozbudowana i dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjno-opiekuńcza	Rozwój i zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej w odpowiedzi na wzrost liczby dzieci i zmieniające się potrzeby społeczne	0	0	+/-	0	0	0	-/0	-/0	0	0	-/0	0	0
2.		Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w każdej części Gminy	0	0	+/-	0	0	0	+/-	-/0	0	0	+/-	0	0
3.		Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.		Dostosowanie przestrzeni edukacyjnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz promowanie rozwiązań integracyjnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Cel operacyjny 1.2. Zapewniony dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	Tworzenie spójnego systemu wsparcia instytucjonalnego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.		Rozwijanie usług towarzyszących niezależności i integracji społecznej (asystencja osobista, opieka	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		wychnieniowa, zajęcia dla dorosłych)													
7.		Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-kulturalnej poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych	0	0	+	0	0	0	-/0	0	0	0	-/0	0	+/-
8.	Cel operacyjny 1.3. Zbudowana wspólnota lokalna oparta na silnych więziach społecznych i zaangażowaniu mieszkańców	Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury integracyjnej i kulturalno-rekreacyjnej sprzyjającej spotkaniom międzypokoleniowym	0	-/0	+/-	0	-/0	0	-/0	-/0	0	0	-/0	0	+/0
9.		Promowanie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej poprzez rozwój funduszu sołeckiego i mechanizmów współdecydowania	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.		Kształtowanie lokalnej tożsamości poprzez działania kulturalne, edukacyjne i wspieranie inicjatyw oddolnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+/0
11.		Realizacja projektu „Poznajmy się” polegającego na organizacji cyklu wycieczek w mało znane miejsca na terenie Gminy	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cel strategiczny 2. Zrównoważona i innowacyjna gospodarka lokalna poprzez wsparcie przedsiębiorczości oraz efektywne zarządzanie terenami inwestycyjnymi															
12.	Cel operacyjny 2.1. Zwiększona konkurencyjność	Udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą z	0	0	+/-	0	0	0	0	0	+/0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	inwestycyjna Gminy poprzez przygotowanie terenów rozwojowych	uwzględnieniem łagodzenia konfliktów przestrzennych													
13.		Tworzenie nowoczesnych, skomunikowanych i dobrze wyposażonych stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę	-/0	-/0	+	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0	0	-/0	0	0
14.		Ograniczanie rozlewania się zabudowy poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych	+	+	+/-	+	+	+	+/0	+	+	+/0	+/0	+	+/0
15.		Rozbudowa sieci teleinformatycznej	0	0	+	0	0	0	0	-/0	0	0	0	0	0
16.	Cel operacyjny 2.2. Wzmocnione warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wyższe wpływy podatkowe do budżetu Gminy	Rozwijanie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej i meldunku na terenie Gminy	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17.		Promocja lokalnej oferty gospodarczej i integracja lokalnych firm wokół wspólnych działań promocyjno-marketingowych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18.		Wsparcie inicjatyw branżowych, edukacyjnych i sieciujących	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19.		Rozwój programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
20.	Cel operacyjny 2.3. Zrealizowane inwestycje prowadzone w sposób akceptowalny społecznie i środowiskowo	Równoważenie interesów gospodarczych z potrzebami środowiskowymi i społecznymi poprzez stosowanie zasad planowania partycypacyjnego	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0
Cel strategiczny 3. Zwiększenie terenów inwestycyjnych, uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów edukacji, sportu i rekreacji															
21.	Cel operacyjny 3.1. Rozwinięty zrównoważony system transportu i poprawiona dostępność komunikacyjna	Wzmacnianie połączeń lokalnych i regionalnych transportem publicznym jako alternatywy dla transportu indywidualnego	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-
22.		Rozbudowa ciągów pieszych, dróg dla rowerów i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego z uwzględnieniem potrzeb osób z ograniczoną mobilnością	-/-	-/-	+/-	-/-	-/-	-/-	+/-	-/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0
23.		Łączenie funkcji transportowych z rekreacyjnymi (drogi dla rowerów, trasy turystyczne)	0	0	+	0	0	0	+	0	+	0	+/-	0	0
24.		Uporządkowanie strefy parkowania na terenie miasta Tarczyn	0	0	+/-	0	-/-	-/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	0	+/-
25.		Budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego	0	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	0	0	0
26.	Cel operacyjny 3.2. Podniesiona jakość i efektywne zarządzanie zasobem	Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	mieszkaniowym poprzez modernizację i lepsze wykorzystanie lokali	mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn													
27.		Modernizacja i remonty istniejących lokali w pierwszej kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych mieszkańców	0	0	+/-	0	-/0	0	+/-	0	+/0	+/0	-/0	0	+/0
28.	Cel operacyjny 3.3. Wzrost estetyki przestrzeni publicznej	Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym	0	0	+/-	0	+/0	0	0	+/-	+	0	-/0	0	+/0
29.	Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie potencjału rozwojowego Gminy poprzez dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych i społecznych	Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych oraz społecznych, w tym edukacji, sportu i rekreacji	0	0	+	0	0	0	0	0	+/0	0	0	0	0
Cel strategiczny 4. Zapewniona odporność Gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego															
30.	Cel operacyjny 4.1. Poprawiona jakość środowiska naturalnego	Wzmocnienie roli zieleni urządzonej w strukturze przestrzennej Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0
31.		Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu w miejscowościach szczególnie na to narażonych	+/0	+/0	+	+	+	0	+	0	+	+	+	+	0
32.		Rozbudowa i modernizacja systemów	+/0	+/0	+/-	+/0	+/-	+	-/0	+/-	+	+	-/0	+	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

L.p.	Cel operacyjny	Kierunek działań	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		kanalizacji, oczyszczania ścieków oraz uzdatniania wody jako fundament bezpieczeństwa ekologicznego													
33.		Zwiększenie retencji wody i ochrona małej retencji w krajobrazie poprzez działania hydrotechniczne i planistyczne	+/-0	+	+/-0	+	+	+	0	+	+	+	0	+	0
34.	Cel operacyjny 4.2. Wdrożone działania adaptacyjne do zmian klimatycznych oraz skuteczna ochrona zasobów wodnych	Promowanie efektywności energetycznej oraz rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii w infrastrukturze publicznej i prywatnej	+/-0	+/-0	+	0	+/-0	0	+	0	+	+	0	+	0
35.		Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi	+/-0	+	+	+	+/-0	+	+/-0	+/-0	+	+	0	+	0

Źródło: Opracowanie własne

Omówienie oddziaływania poszczególnych kierunków działań

Rozwój i zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej w odpowiedzi na wzrost liczby dzieci i zmieniające się potrzeby społeczne

Realizacja kierunku ma na celu zwiększenie dostępności usług edukacyjnych poprzez działania organizacyjne rozmieszczenia placówek oraz ewentualne dostosowanie istniejących obiektów do potrzeb mieszkańców.

Etap realizacji

W fazie realizacyjnej mogą wystąpić oddziaływania o charakterze lokalnym i przejściowym, związane z prowadzeniem prac budowlanych lub adaptacyjnych. Możliwe jest czasowe zajęcie terenu pod zaplecze budowy oraz wykonywanie robót ziemnych, co może wiązać się z przekształceniem powierzchni ziemi w granicach działki inwestycyjnej. Charakter tych zmian będzie ograniczony przestrzennie do terenu objętego inwestycją i nie będzie wykraczał poza obszary przewidziane pod zabudowę w dokumentach planistycznych. W odniesieniu do komponentu społecznego mogą pojawić się krótkotrwałe niedogodności związane z organizacją prac. Z uwagi na lokalizowanie przedsięwzięć w obrębie terenów zurbanizowanych nie przewiduje się ingerencji w formy ochrony przyrody. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny będzie ograniczone do obszaru prowadzonych prac i nie będzie powodować zmian w funkcjonowaniu lokalnych powiązań ekologicznych. W zakresie wód powierzchniowych i podziemnych nie przewiduje się zmian. Emisja do powietrza związana z pracą sprzętu budowlanego będzie miała charakter czasowy. Nie zakłada się istotnych zmian w zakresie krajobrazu, klimatu, klimatu akustycznego ani zasobów naturalnych, poza standardowym wykorzystaniem materiałów budowlanych. Wpływ na zabytki i dobra materialne nie wystąpi, o ile działania realizowane będą poza obiektami objętymi ochroną konserwatorską.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania rozwiniętej infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej oddziaływanie koncentruje się przede wszystkim na komponencie społecznym. Zwiększenie dostępności miejsc opieki i edukacji oraz poprawa standardu obiektów może przyczyniać się do podniesienia jakości życia mieszkańców, w szczególności rodzin z dziećmi. Eksploatacja obiektów nie wiąże się z przekształceniem powierzchni ziemi poza zakresem wynikającym z ich użytkowania i utrzymania. Nie przewiduje się oddziaływania na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, klimat ani klimat akustyczny wykraczającego poza typowe funkcjonowanie obiektów użyteczności publicznej. Krajobraz

oraz zasoby naturalne pozostaną bez zmian, a realizacja kierunku nie będzie wpływać na integralność obszarów chronionych ani ciągłość powiązań ekologicznych.

Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w każdej części Gminy

Realizacja kierunku obejmuje działania infrastrukturalne oraz organizacyjne, w tym budowę nowego obiektu przedszkolnego, zwiększenie liczby miejsc w istniejących placówkach, zapewnienie dostępu do edukacji bliżej miejsca zamieszkania, ograniczenie konieczności dowozów dzieci do odległych szkół oraz optymalizację wykorzystania lokalnych zasobów edukacyjnych.

Etap realizacji

W przypadku realizacji nowego obiektu przedszkolnego mogą wystąpić oddziaływania obejmujące prowadzenie robót budowlanych, czasowe zajęcie terenu pod zaplecze budowy oraz wykonanie prac ziemnych. Może to wiązać się z lokalnym przekształceniem powierzchni ziemi w granicach działki inwestycyjnej. Zmiany te będą miały charakter przestrzennie ograniczony i związany z realizacją zabudowy zgodnej z dokumentami planistycznymi. Możliwe jest okresowe zwiększenie emisji hałasu oraz wzmożony ruch pojazdów dostarczających materiały budowlane. Emisja do powietrza związana z pracą sprzętu budowlanego będzie miała charakter czasowy. W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych nie przewiduje się zmian wykraczających poza typowe oddziaływania związane z realizacją inwestycji budowlanych. Przy zastosowaniu właściwych rozwiązań technicznych nie powinno dojść do wpływu na jakość wód i ujęć wody. Z uwagi na lokalizowanie inwestycji w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę nie przewiduje się ingerencji w formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, siedliska roślin i zwierząt pozostaną poza zakresem istotnego oddziaływania, a realizacja kierunku nie wpłynie na integralność obszarów chronionych ani ciągłość powiązań ekologicznych. Krajobraz może ulec lokalnemu uzupełnieniu poprzez wprowadzenie nowego obiektu, co będzie elementem rozwoju struktury osadniczej Gminy. Nie przewiduje się istotnych zmian w zakresie klimatu ani klimatu akustycznego w skali ponadlokalnej. Wpływ na zasoby naturalne będzie ograniczony do standardowego wykorzystania materiałów budowlanych. Nie zakłada się ingerencji w zabytki i dobra materialne, o ile inwestycja nie będzie realizowana na obszarach objętych ochroną konserwatorską.

Działania organizacyjne, takie jak optymalizacja rozmieszczenia placówek czy dostosowanie liczby oddziałów do potrzeb mieszkańców, nie będą powodowały oddziaływań środowiskowych o charakterze przestrzennym.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania rozwiniętej infrastruktury edukacyjnej oddziaływanie dotyczy przede wszystkim komponentu społecznego. Zwiększenie liczby miejsc w placówkach oraz umożliwienie korzystania z edukacji w miejscu zamieszkania może przyczyniać się do poprawy dostępności usług publicznych, zwiększenia komfortu życia rodzin oraz ograniczenia zjawiska wykluczenia transportowego. Ograniczenie długości tras dowozów dzieci do placówek edukacyjnych może wpływać na zmniejszenie natężenia ruchu w relacjach między miejscowościami. Może to pośrednio oddziaływać na jakość powietrza oraz klimat akustyczny poprzez racjonalizację transportu i redukcję liczby przejazdów indywidualnych. W dłuższej perspektywie sprzyja to bardziej efektywnemu wykorzystaniu infrastruktury transportowej. Eksploatacja obiektów nie wiąże się z dalszym przekształcaniem powierzchni ziemi poza zakresem ich użytkowania i utrzymania. Nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczną, siedliska roślin i zwierząt ani na wody powierzchniowe i podziemne. Realizacja kierunku nie narusza zakazów obowiązujących na obszarach objętych ochroną prawną i nie powoduje zmian w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego Gminy. Działanie nie wpływa na klimat poza typowe użytkowanie obiektów użyteczności publicznej. Nie występuje oddziaływanie na zasoby naturalne poza standardowym zużyciem mediów eksploatacyjnych.

Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych

Realizacja kierunku obejmuje działania o charakterze edukacyjnym i organizacyjnym, polegające na rozszerzeniu oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych, zwiększeniu liczby uczniów uczestniczących w zajęciach oraz podnoszeniu kompetencji dzieci w różnych dziedzinach.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania oddziaływanie ma charakter organizacyjny i ogranicza się do przygotowania programów zajęć, dostosowania harmonogramów pracy szkół oraz ewentualnego wykorzystania istniejącej infrastruktury edukacyjnej. Z uwagi na brak przekształceń przestrzennych nie wystąpi oddziaływanie na formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczną, siedliska zwierząt i roślin. Nie przewiduje się zmian w zakresie wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, powierzchni ziemi, krajobrazu,

klimatu ani klimatu akustycznego. Nie wystąpi również oddziaływanie na zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne, ponieważ działanie nie wiąże się z ingerencją w przestrzeń ani z wykorzystaniem nowych terenów.

Etap eksploatacji

W fazie realizacji zajęć pozalekcyjnych oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Zwiększenie liczby organizowanych zajęć oraz wzrost liczby uczniów uczestniczących w aktywnościach dodatkowych może przyczyniać się do wzmocnienia kompetencji społecznych i edukacyjnych dzieci, budowania umiejętności współpracy oraz wzrostu aktywności szkolnej. Działanie nie powoduje zmian w zakresie obszarów objętych ochroną przyrody ani w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego Gminy. Nie wpływa na stan wód, powietrza, gleby, krajobrazu ani klimatu. Zasoby naturalne nie są wykorzystywane w stopniu wykraczającym poza standardowe użytkowanie budynków szkolnych.

Dostosowanie przestrzeni edukacyjnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz promowanie rozwiązań integracyjnych

Realizacja kierunku obejmuje działania polegające na dostosowaniu istniejących obiektów edukacyjnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w tym likwidacji barier architektonicznych, poprawie dostępności infrastruktury oraz rozwijaniu edukacji integracyjnej. Zakłada się również zwiększenie liczby klas integracyjnych oraz zatrudnianie specjalistów wspierających proces edukacyjny.

Etap realizacji

W fazie realizacyjnej działania będą miały przede wszystkim charakter modernizacyjny i organizacyjny. W przypadku dostosowań architektonicznych mogą zostać wykonane prace adaptacyjne, takie jak montaż podjazdów, wind, przebudowa sanitariatów czy dostosowanie ciągów komunikacyjnych. Zakres tych prac będzie ograniczony do obiektów już funkcjonujących w strukturze zabudowy. Możliwe jest wystąpienie przejściowych oddziaływań związanych z prowadzeniem drobnych robót budowlanych, w tym okresowego zwiększenia emisji hałasu oraz czasowych utrudnień organizacyjnych. Prace te nie będą wiązały się z przekształcaniem nowych terenów ani ze zmianą zagospodarowania przestrzeni poza granicami działek, na których zlokalizowane są placówki. Z uwagi na charakter adaptacyjny przedsięwzięcia nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny pozostaną poza zakresem wpływu analizowanego kierunku. Nie wystąpi oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza w skali lokalnej i ponadlokalnej, powierzchnię ziemi, krajobraz ani klimat.

Nie przewiduje się również ingerencji w zasoby naturalne poza standardowym wykorzystaniem materiałów budowlanych niezbędnych do prac adaptacyjnych. Zabytki i dobra materialne nie będą objęte oddziaływaniem.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania dostosowanych przestrzeni edukacyjnych oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Poprawa dostępności infrastruktury oraz rozwój edukacji integracyjnej przyczynią się do zwiększenia udziału dzieci z niepełnosprawnościami w edukacji publicznej, wzmocnienia równości szans oraz poprawy jakości kształcenia. Funkcjonowanie dostosowanych obiektów nie powoduje zmian w zakresie form ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, siedlisk roślin i zwierząt ani nie wpływa na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się oddziaływania na jakość powietrza, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny wykraczającego poza standardowe użytkowanie budynków oświatowych.

Tworzenie spójnego systemu wsparcia instytucjonalnego i informacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów

Realizacja kierunku obejmuje działania o charakterze organizacyjnym i systemowym, polegające na usprawnieniu koordynacji wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, w tym utworzeniu funkcji gminnego koordynatora wsparcia, poprawie przepływu informacji oraz zwiększeniu dostępności poradnictwa. Działanie ukierunkowane jest na zwiększenie efektywności świadczeń oraz wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania będą miały charakter organizacyjny i administracyjny. Obejmować będą m.in. opracowanie procedur, integrację działań instytucji, uruchomienie funkcji koordynacyjnych oraz działania informacyjne skierowane do mieszkańców. Z uwagi na brak ingerencji w przestrzeń fizyczną nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych ani prac ziemnych. Nie wystąpi przekształcenie powierzchni ziemi ani zmiana zagospodarowania terenu, więc nie będzie to miało wpływu na poszczególne komponenty środowiska.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania systemu wsparcia oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Utworzenie funkcji koordynatora wsparcia, poprawa dostępności informacji oraz wzrost liczby rodzin korzystających z poradnictwa mogą przyczynić się do zwiększenia

orientacji w dostępnych formach pomocy, poprawy skuteczności udzielanych świadczeń oraz ograniczenia liczby sytuacji wymagających interwencji. Realizacja kierunku nie powoduje zmian w zakresie obszarów objętych ochroną przyrody ani nie wpływa na integralność systemu przyrodniczego Gminy. Nie oddziałuje na wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Nie wiąże się również z wykorzystaniem zasobów naturalnych w stopniu wykraczającym poza bieżące funkcjonowanie instytucji publicznych.

Rozwijanie usług towarzyszących niezależności i integracji społecznej (asystencja osobista, opieka wytchnieniowa, zajęcia dla dorosłych)

Realizacja kierunku obejmuje rozwój usług społecznych wspierających osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów, w tym rozszerzenie zakresu asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej oraz organizację zajęć dziennych i integracyjnych. Działanie ma charakter organizacyjny i usługowy, ukierunkowany na zwiększenie samodzielności funkcjonalnej, wzmocnienie integracji społecznej oraz poprawę jakości życia beneficjentów.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania będą miały charakter organizacyjny, obejmujący przygotowanie programów wsparcia, zatrudnienie personelu, organizację harmonogramów świadczenia usług oraz działania informacyjne skierowane do mieszkańców. Nie przewiduje się realizacji robót budowlanych ani przekształceń zagospodarowania terenu. Z uwagi na brak działań terenowych nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny pozostają poza zakresem wpływu analizowanego kierunku. Nie wystąpi oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Zasoby naturalne nie będą wykorzystywane w stopniu wykraczającym poza standardowe funkcjonowanie instytucji realizujących usługi społeczne. Zabytki i dobra materialne nie są objęte zakresem działania.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania rozwiniętych usług społecznych oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Wzrost liczby uczestników programów asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej oraz zwiększenie oferty zajęć integracyjnych może przyczyniać się do wzmocnienia niezależności osób z niepełnosprawnościami, poprawy ich aktywności społecznej oraz ograniczenia zjawiska wykluczenia. Działanie nie wiąże się z ingerencją

w środowisko przyrodnicze ani z przekształceniem przestrzeni, w związku z czym nie oddziałuje na jego podstawowe komponenty.

Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i oferty społeczno-kulturalnej poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych

Realizacja kierunku obejmuje dostosowanie istniejących obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni wspólnych oraz infrastruktury komunikacyjnej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także zwiększenie dostępności wydarzeń społecznych i kulturalnych. Działanie ma charakter modernizacyjny i organizacyjny, ukierunkowany na wzmocnienie integracji społecznej oraz zapewnienie równego dostępu do przestrzeni publicznej.

Etap realizacji

W fazie realizacyjnej mogą być prowadzone prace adaptacyjne w istniejących obiektach, obejmujące likwidację barier architektonicznych, dostosowanie ciągów komunikacyjnych, montaż podjazdów, platform lub oznakowania miejsc parkingowych. Zakres tych prac będzie ograniczony do obszarów już zagospodarowanych i nie będzie wiązał się z zajęciem nowych terenów. Możliwe jest wystąpienie przejściowych oddziaływań związanych z prowadzeniem drobnych robót budowlanych, w tym okresowego zwiększenia emisji hałasu oraz krótkotrwałych utrudnień w użytkowaniu przestrzeni publicznej. Prace te nie powodują przekształcenia nowych terenów ani zmiany struktury przestrzennej Gminy. Z uwagi na charakter modernizacyjny przedsięwzięcia nie przewiduje się ingerencji w formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, siedliska roślin i zwierząt pozostają poza zakresem oddziaływania. Nie przewiduje się wpływu na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, powierzchnię ziemi, krajobraz ani klimat. Zasoby naturalne nie będą wykorzystywane w stopniu wykraczającym poza standardowe potrzeby prac modernizacyjnych. Zabytki i dobra materialne nie są objęte zakresem oddziaływania, o ile działania realizowane będą w obiektach nieobjętych ochroną konserwatorską lub zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania dostosowanej przestrzeni publicznej oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Zwiększenie liczby obiektów dostępnych architektonicznie, wzrost liczby wydarzeń z udogodnieniami oraz poprawa oznakowania miejsc parkingowych może przyczynić się do zwiększenia udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i kulturalnym Gminy. Realizacja kierunku nie powoduje zmian w zakresie

obszarów objętych ochroną przyrody ani nie wpływa na integralność systemu przyrodniczego Gminy. Nie oddziałuje na wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Działanie nie generuje oddziaływań skumulowanych ani ponadlokalnych.

Wspieranie rozwoju lokalnej infrastruktury integracyjnej i kulturalno-rekreacyjnej sprzyjającej spotkaniom międzypokoleniowym

Realizacja kierunku obejmuje tworzenie oraz modernizację obiektów i przestrzeni wspólnych, w tym budowę nowych obiektów kulturowych i rekreacyjno-sportowych oraz zagospodarowanie obszarów o wartości historycznej. Działanie ma charakter infrastrukturalny i przestrzenny, a jego oddziaływanie będzie uzależnione od lokalizacji oraz skali konkretnych przedsięwzięć.

Etap realizacji

W fazie realizacyjnej mogą wystąpić oddziaływania związane z prowadzeniem robót budowlanych oraz zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod nowe obiekty. Możliwe jest lokalne przekształcenie powierzchni ziemi w granicach inwestycji, wykonywanie prac ziemnych oraz czasowe zajęcie terenu pod zaplecze budowy. Oddziaływania te będą miały charakter przestrzennie ograniczony i przejściowy. W przypadku realizacji obiektów na terenach zielonych może dojść do punktowej ingerencji w istniejącą roślinność. Zakres tych zmian będzie zależny od przyjętych rozwiązań projektowych oraz stopnia zachowania elementów przyrodniczych. Możliwe jest okresowe zwiększenie emisji hałasu oraz wzmożony ruch pojazdów budowy, co może przejściowo oddziaływać na klimat akustyczny oraz jakość powietrza w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne oraz ujęcia wody nie powinien wykraczać poza typowe oddziaływania towarzyszące realizacji obiektów budowlanych. Nie przewiduje się ingerencji w formy ochrony przyrody. W odniesieniu do zabytków i dóbr materialnych, w szczególności przy zagospodarowaniu terenu Dworu i Parku Drozd, działania mogą przyczynić się do poprawy stanu zachowania i dostępności obiektów o wartości historycznej, pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania nowo utworzonych lub zmodernizowanych przestrzeni wspólnych oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Powstanie nowych miejsc spotkań i aktywności może sprzyjać integracji międzypokoleniowej, wzmacnianiu więzi

lokalnych oraz ograniczaniu poczucia wykluczenia społecznego. Eksploatacja obiektów rekreacyjno-sportowych i kulturalnych może wiązać się z okresowym wzrostem natężenia ruchu w ich otoczeniu, co może wpływać na klimat akustyczny oraz jakość powietrza w skali lokalnej, szczególnie podczas organizacji wydarzeń masowych. Skala tego oddziaływania będzie zależna od częstotliwości i charakteru organizowanych wydarzeń. Zagospodarowanie terenów może w dłuższej perspektywie przyczynić się do uporządkowania przestrzeni oraz poprawy estetyki krajobrazu. W przypadku właściwego projektowania i utrzymania obiektów nie przewiduje się trwałego oddziaływania na wody, klimat ani integralność obszarów chronionych. Eksploatacja nie powoduje zmian w zakresie funkcjonowania form ochrony przyrody ani narusza zakazów obowiązujących na ich terenie, przy założeniu przestrzegania przepisów prawa i stosowania rozwiązań minimalizujących ingerencję w środowisko.

Promowanie aktywności obywatelskiej i partycypacji społecznej poprzez rozwój funduszu sołeckiego i mechanizmów współdecydowania

Realizacja kierunku obejmuje rozwój narzędzi partycypacyjnych, wspieranie inicjatyw oddolnych oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne dotyczące spraw publicznych. Działanie ma charakter organizacyjny i instytucjonalny, a jego celem jest wzmocnienie kapitału społecznego oraz efektywniejsze wykorzystanie środków publicznych.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania obejmują organizację spotkań, konsultacji społecznych, debat lokalnych oraz uruchomienie mechanizmów zgłaszania projektów przez mieszkańców. Działania te nie wiążą się z prowadzeniem robót budowlanych ani z przekształceniem zagospodarowania terenu. Z uwagi na brak działań terenowych nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny pozostają poza zakresem wpływu analizowanego kierunku. Nie przewiduje się oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Zasoby naturalne nie są wykorzystywane w stopniu wykraczającym poza standardowe funkcjonowanie instytucji publicznych. Zabytki i dobra materialne nie są objęte zakresem działania.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania rozwiniętych mechanizmów partycypacyjnych oddziaływanie dotyczy przede wszystkim komponentu społecznego. Wzrost liczby inicjatyw oddolnych,

projektów zgłaszanych przez mieszkańców oraz spotkań konsultacyjnych może przyczyniać się do zwiększenia zaangażowania obywatelskiego, wzmocnienia więzi społecznych oraz poprawy jakości zarządzania lokalnego. Realizacja kierunku nie powoduje zmian w zakresie obszarów objętych ochroną przyrody ani nie wpływa na integralność systemu przyrodniczego Gminy. Nie oddziałuje na wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Działanie nie generuje oddziaływań skumulowanych ani ponadlokalnych.

Kształtowanie lokalnej tożsamości poprzez działania kulturalne, edukacyjne i wspieranie inicjatyw oddolnych

Realizacja kierunku obejmuje organizację wydarzeń o charakterze tożsamościowym, realizację projektów edukacyjno-historycznych w szkołach oraz wspieranie inicjatyw promujących lokalne dziedzictwo kulturowe. Działanie ma charakter społeczny i edukacyjny, ukierunkowany na wzrost świadomości historycznej mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania obejmują przygotowanie i organizację wydarzeń kulturalnych, projektów edukacyjnych oraz inicjatyw oddolnych. Działania te mają charakter organizacyjny i nie wiążą się z prowadzeniem robót budowlanych ani z przekształceniem zagospodarowania terenu. Z uwagi na brak działań terenowych nie wystąpi oddziaływanie na formy ochrony przyrody. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny pozostają poza zakresem wpływu analizowanego kierunku. Nie przewiduje się oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. Zasoby naturalne nie są wykorzystywane w sposób wykraczający poza standardowe funkcjonowanie obiektów, w których organizowane będą wydarzenia. W zakresie zabytków i dóbr materialnych działanie może przyczyniać się do ich promocji oraz zwiększenia zainteresowania lokalnym dziedzictwem. W szczególności poprzez organizację wydarzeń w obiektach historycznych lub realizację projektów edukacyjnych dotyczących historii Gminy.

Etap eksploatacji

W fazie realizacji działań tożsamościowych oddziaływanie koncentruje się na komponentie społecznym. Wzrost liczby wydarzeń o charakterze tożsamościowym, realizacja projektów edukacyjno-historycznych oraz zwiększenie frekwencji w wydarzeniach kulturalnych mogą przyczyniać się do wzmocnienia więzi społecznych, budowania kapitału społecznego oraz

promocji lokalnego dziedzictwa. Realizacja kierunku nie powoduje zmian w zakresie obszarów objętych ochroną przyrody ani nie wpływa na integralność systemu przyrodniczego Gminy. Nie oddziałuje na wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny. W odniesieniu do zabytków i dóbr materialnych działanie może sprzyjać ich popularyzacji i lepszemu wykorzystaniu, przy zachowaniu obowiązujących zasad ochrony konserwatorskiej.

Realizacja projektu „Poznajmy się” polegającego na organizacji cyklu wycieczek w mało znane miejsca na terenie gminy

Realizacja kierunku obejmuje organizację cyklu wycieczek edukacyjno-integracyjnych z wykorzystaniem istniejących ciągów pieszych, tras rowerowych oraz obiektów i miejsc o znaczeniu lokalnym. Działanie ma charakter społeczny i promocyjny, ukierunkowany na integrację mieszkańców, wzmacnianie więzi lokalnych oraz popularyzację mniej znanych miejsc na terenie gminy.

Etap realizacji

W fazie przygotowania i organizacji wycieczek działania mają charakter organizacyjny i logistyczny. Obejmują opracowanie harmonogramów, wybór tras oraz działania informacyjne skierowane do mieszkańców. Z uwagi na wykorzystanie istniejącej infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej nie wystąpi przekształcenie powierzchni ziemi ani zmiana struktury przestrzennej Gminy.

Etap eksploatacji

W fazie realizacji cyklu wycieczek oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym. Wzrost liczby uczestników oraz liczby odwiedzonych miejsc może sprzyjać integracji mieszkańców, wzmacnianiu więzi międzyludzkich oraz budowaniu poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej. Nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody, o ile organizowane wycieczki będą odbywać się zgodnie z obowiązującymi zasadami korzystania z terenów chronionych. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny pozostają poza zakresem istotnego oddziaływania, przy założeniu korzystania z wyznaczonych tras i istniejącej infrastruktury. Nie przewiduje się wpływu na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, krajobraz, klimat ani klimat akustyczny w stopniu wykraczającym poza typowe użytkowanie przestrzeni publicznej. Zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne nie są objęte ingerencją, przy czym działanie może przyczyniać się do zwiększenia świadomości ich wartości.

Udostępnianie terenów pod działalność gospodarczą z uwzględnieniem łagodzenia konfliktów przestrzennych

Realizacja kierunku obejmuje zwiększenie podaży terenów inwestycyjnych poprzez udostępnienie działek już wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną. Działanie polega na uporządkowaniu funkcji przestrzennych, dostosowaniu zapisów planistycznych oraz włączeniu przygotowanych terenów do oferty inwestycyjnej Gminy, przy uwzględnieniu zasad minimalizowania konfliktów funkcjonalnych i przestrzennych.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania działania mają charakter planistyczny, organizacyjny i promocyjny. Obejmują analizę dostępnych terenów, dostosowanie dokumentów planistycznych oraz działania związane z ich formalnym udostępnieniem inwestorom. Z uwagi na fakt, że tereny objęte kierunkiem są już uzbrojone i przygotowane infrastrukturalnie, realizacja działania nie wiąże się z prowadzeniem nowych prac ziemnych, budową sieci ani przekształceniem powierzchni terenu. W konsekwencji nie przewiduje się ingerencji w roślinność, siedliska zwierząt ani w elementy różnorodności biologicznej. Działanie nie powoduje oddziaływania na formy ochrony przyrody. Nie wpływa na wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, klimat, klimat akustyczny ani zasoby naturalne. Może natomiast sprzyjać uporządkowaniu struktury przestrzennej Gminy, co w dłuższej perspektywie może mieć neutralny lub korzystny wpływ na ład przestrzenny i estetykę krajobrazu.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania udostępnionych terenów oddziaływanie koncentruje się przede wszystkim na komponencie społecznym i gospodarczym. Zwiększenie dostępności uzbrojonych działek inwestycyjnych może przyczynić się do poprawy warunków lokalizacji działalności gospodarczej, wzrostu aktywności inwestycyjnej oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Sam kierunek, rozumiany jako udostępnienie terenów już wyposażonych w infrastrukturę, nie powoduje bezpośredniego oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego. Potencjalne oddziaływania środowiskowe mogą wynikać dopiero z realizacji konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych przez przedsiębiorców. Będą one jednak przedmiotem odrębnych postępowań administracyjnych, w tym, w razie potrzeby, procedur oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja kierunku nie narusza zakazów obowiązujących na obszarach objętych ochroną prawną i nie wpływa na integralność systemu przyrodniczego Gminy.

Tworzenie nowoczesnych, skomunikowanych i dobrze wyposażonych stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę

Realizacja kierunku obejmuje wyznaczenie i rozwój stref aktywności gospodarczej w oparciu o istniejącą infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Przy jednoczesnym jej uzupełnianiu w zakresie niezbędnym do zapewnienia sprawnego funkcjonowania obszarów inwestycyjnych. Działanie zakłada koncentrację działalności gospodarczej w wyznaczonych lokalizacjach, poprawę dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych oraz tworzenie warunków sprzyjających napływowi inwestorów.

Etap realizacji

Realizacja kierunku może wiązać się z budową lub rozbudową infrastruktury drogowej oraz technicznej niezbędnej do funkcjonowania stref aktywności gospodarczej. W związku z tym mogą wystąpić lokalne przekształcenia powierzchni ziemi, prowadzenie prac ziemnych oraz ingerencja w roślinność w granicach realizowanych inwestycji. Oddziaływania te będą miały charakter przestrzennie ograniczony i czasowy, związany głównie z etapem prowadzenia robót budowlanych. W trakcie realizacji może wystąpić okresowe zwiększenie emisji hałasu oraz emisji do powietrza wynikające z pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów. Możliwe są również przejściowe zmiany w lokalnych warunkach odwodnienia terenu. Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych, organizacyjnych oraz przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa oddziaływania te mogą zostać ograniczone do minimum i nie powinny prowadzić do trwałego pogorszenia stanu środowiska.

Etap eksploatacji

Funkcjonowanie stref aktywności gospodarczej może wiązać się ze wzrostem natężenia ruchu pojazdów oraz zwiększoną aktywnością gospodarczą, co może oddziaływać na klimat akustyczny i jakość powietrza w skali lokalnej. Zakres tego oddziaływania będzie zależny od rodzaju prowadzonej działalności oraz przyjętych rozwiązań technologicznych. Przy właściwym planowaniu przestrzennym, koncentracji funkcji gospodarczych w wyznaczonych obszarach oraz stosowaniu obowiązujących norm środowiskowych oddziaływania te nie powinny mieć charakteru trwałego ani znaczącego w skali całej Gminy. Potencjalne skutki środowiskowe wynikające z realizacji konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych będą podlegały odrębnym procedurom administracyjnym, a w razie potrzeby ocenie oddziaływania na środowisko, co umożliwi ich odpowiednie ograniczenie lub kompensację.

Ograniczanie rozlewania się zabudowy poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych

Realizacja kierunku obejmuje działania planistyczne i organizacyjne zmierzające do koncentracji zabudowy w wyznaczonych obszarach oraz przeciwdziałania jej niekontrolowanemu rozpraszaniu na terenach otwartych. Zakłada się rozdzielenie funkcji mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych w sposób ograniczający konflikty przestrzenne oraz zapewniający spójność struktury osadniczej Gminy. Działanie ma charakter systemowy i opiera się przede wszystkim na narzędziach planowania przestrzennego.

Etap realizacji

W fazie wdrażania kierunku działania koncentrują się na opracowaniu i uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz na porządkowaniu istniejącej struktury funkcjonalnej terenów. Na tym etapie nie dochodzi do bezpośrednich przekształceń środowiska, jednak decyzje planistyczne determinują przyszłe kierunki zagospodarowania przestrzeni. Ograniczenie możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenach rolnych, leśnych oraz w obszarach o wysokich walorach przyrodniczych może sprzyjać ochronie różnorodności biologicznej, siedlisk zwierząt i roślin oraz zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych. Działanie może również ograniczać presję inwestycyjną na obszary objęte formami ochrony przyrody. Z punktu widzenia ochrony gleb i zasobów naturalnych koncentracja zabudowy przyczynia się do zmniejszenia zajmowania nowych terenów pod inwestycje oraz ograniczenia fragmentacji przestrzeni. Może to mieć pozytywny wpływ na zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i retencję wód opadowych. Wpływ na komponent społeczny może mieć charakter zróżnicowany. Uporządkowanie funkcji przestrzennych sprzyja poprawie jakości życia oraz ograniczeniu konfliktów sąsiedztwa (np. między funkcją mieszkaniową a przemysłową), jednak może wiązać się z ograniczeniem możliwości zabudowy w wybranych lokalizacjach.

Etap eksploatacji

W długookresowej perspektywie realizacja kierunku może prowadzić do utrwalenia zwartej struktury osadniczej oraz ograniczenia rozproszonej zabudowy. Skutkiem tego może być zmniejszenie zapotrzebowania na rozbudowę infrastruktury technicznej na terenach peryferyjnych, co pośrednio ogranicza przekształcenia powierzchni ziemi oraz presję na środowisko przyrodnicze. Koncentracja zabudowy może sprzyjać efektywniejszemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury, ograniczeniu długości dojazdów oraz zmniejszeniu emisji związanych z transportem, co może mieć pośredni wpływ na jakość powietrza i klimat

akustyczny. Jednocześnie utrzymanie ładu przestrzennego sprzyja ochronie krajobrazu oraz zachowaniu wartości kulturowych i historycznych przestrzeni. Realizacja kierunku nie powoduje bezpośrednich, trwałych przekształceń środowiska, a jego oddziaływanie ma charakter pośredni i w przeważającej mierze korzystny dla komponentów przyrodniczych.

Rozbudowa sieci teleinformatycznej

Realizacja kierunku obejmuje rozwój oraz modernizację infrastruktury teleinformatycznej na terenie gminy, w tym budowę nowych odcinków sieci oraz podłączanie kolejnych budynków do istniejącej infrastruktury.

Etap realizacji

W fazie realizacyjnej możliwe jest prowadzenie prac ziemnych związanych z układaniem kabli w gruncie lub montażem infrastruktury technicznej. W związku z tym może dojść do lokalnych i krótkotrwałych przekształceń powierzchni ziemi w pasach prowadzenia sieci. Oddziaływania te będą miały charakter czasowy i ograniczony do obszaru prowadzonych prac. Przy zastosowaniu odpowiednich technologii oraz odtworzeniu nawierzchni i terenów zieleni po zakończeniu robót nie przewiduje się trwałych zmian w środowisku. Realizacja kierunku nie powoduje ingerencji w formy ochrony przyrody, o ile przebieg sieci zostanie zaplanowany z uwzględnieniem obowiązujących przepisów. Nie przewiduje się istotnego wpływu na różnorodność biologiczną, wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, klimat ani klimat akustyczny.

Etap eksploatacji

Funkcjonowanie rozbudowanej sieci teleinformatycznej nie wiąże się z przekształceniem środowiska ani emisją zanieczyszczeń do powietrza czy wód. Oddziaływanie kierunku koncentruje się na komponencie społecznym i gospodarczym. Zwiększenie dostępności do Internetu oraz poprawa jakości połączeń może sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości, ograniczeniu wykluczenia cyfrowego oraz zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Realizacja kierunku nie generuje trwałych oddziaływań na krajobraz, klimat, zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne.

Rozwijanie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej i meldunku na terenie gminy

Realizacja kierunku obejmuje działania o charakterze organizacyjnym i promocyjnym, zmierzające do zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy oraz zachęcania mieszkańców do formalnego meldunku. Działanie ma charakter

instytucjonalny i finansowy, a jego celem jest wzmocnienie bazy dochodowej Gminy oraz poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej.

Etap realizacji

W fazie wdrażania kierunku działania obejmują przygotowanie instrumentów zachęt, działania informacyjne oraz promocyjne skierowane do mieszkańców i przedsiębiorców. Realizacja kierunku nie wiąże się zatem z przekształceniem powierzchni ziemi ani z ingerencją w elementy środowiska przyrodniczego. Nie powoduje oddziaływania na formy ochrony przyrody. Nie wpływa na różnorodność biologiczną, wody, powietrze, klimat, klimat akustyczny, krajobraz ani zasoby naturalne.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania mechanizmów zachęcających oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym i gospodarczym. Wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz liczby mieszkańców zameldowanych na terenie gminy może przyczynić się do zwiększenia wpływów budżetowych oraz wzmocnienia lokalnej gospodarki. Sam kierunek nie generuje bezpośrednich oddziaływań środowiskowych. Potencjalne oddziaływania mogą wynikać z realizacji konkretnych przedsięwzięć gospodarczych przez podmioty prywatne, które w razie potrzeby będą podlegały odrębnym procedurom środowiskowym.

Promocja lokalnej oferty gospodarczej i integracja lokalnych firm wokół wspólnych działań promocyjno-marketingowych

Realizacja kierunku obejmuje działania promocyjne i informacyjne ukierunkowane na zwiększenie rozpoznawalności lokalnych przedsiębiorstw oraz wzmocnienie wizerunku Gminy jako atrakcyjnego miejsca do inwestowania. Zakłada się organizację kampanii promocyjnych, wydarzeń gospodarczych, opracowanie materiałów informacyjnych oraz integrację lokalnych firm wokół wspólnych inicjatyw marketingowych.

Etap realizacji

W fazie wdrażania działania mają charakter organizacyjny, informacyjny i promocyjny. Obejmują przygotowanie materiałów marketingowych, organizację wydarzeń gospodarczych oraz prowadzenie działań komunikacyjnych w mediach tradycyjnych i elektronicznych. Działania te nie wiążą się z ingerencją w środowisko przyrodnicze ani z przekształceniem powierzchni terenu. W konsekwencji nie występuje oddziaływanie na formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczną, wody, powietrze, klimat, klimat akustyczny, krajobraz, zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania działań promocyjnych oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym i gospodarczym. Zwiększenie widoczności lokalnych firm, poprawa rozpoznawalności Gminy oraz integracja środowiska przedsiębiorców mogą przyczynić się do wzrostu aktywności gospodarczej oraz współpracy międzysektorowej. Realizacja kierunku nie generuje bezpośrednich oddziaływań środowiskowych. Ewentualne skutki środowiskowe mogą wynikać pośrednio z rozwoju działalności gospodarczej. Jednak będą one zależne od charakteru konkretnych przedsięwzięć i w razie potrzeby podlegać będą odrębnym procedurom środowiskowym.

Wsparcie inicjatyw branżowych, edukacyjnych i sieciujących

Realizacja kierunku obejmuje organizację wydarzeń dla przedsiębiorców, programów doradczych i informacyjnych oraz inicjatyw sprzyjających współpracy między lokalnymi firmami a samorządem. Działanie ma charakter organizacyjny i instytucjonalny, ukierunkowany na wzmacnianie potencjału gospodarczego oraz rozwój dialogu pomiędzy Gminą a środowiskiem przedsiębiorców.

Etap realizacji

W fazie wdrażania kierunku działania obejmują przygotowanie i realizację wydarzeń branżowych, szkoleń, konsultacji oraz działań informacyjnych. Nie przewiduje się ingerencji w komponenty środowiska, takie jak: formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczną, wody, powietrze, klimat, klimat akustyczny, krajobraz, zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania kierunku oddziaływanie koncentruje się na komponencie społecznym i gospodarczym. Zwiększenie liczby wydarzeń dla przedsiębiorców, rozwój programów doradczych oraz poprawa jakości dialogu międzysektorowego mogą przyczynić się do wzrostu aktywności gospodarczej, zwiększenia satysfakcji przedsiębiorców oraz wzmocnienia lokalnej współpracy. Realizacja kierunku nie generuje bezpośrednich oddziaływań środowiskowych. Ewentualne pośrednie skutki środowiskowe mogą wynikać z rozwoju działalności gospodarczej, jednak będą one zależne od charakteru konkretnych przedsięwzięć i w razie potrzeby podlegać będą odrębnym procedurom środowiskowym.

Rozwój programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”

Realizacja kierunku obejmuje rozwój i promocję programu „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”, mającego na celu wzmocnienie więzi lokalnych oraz promocję lokalnych przedsiębiorców poprzez system ulg i benefitów. Działanie ma charakter organizacyjny i promocyjny, ukierunkowany na zwiększenie dochodów Gminy z tytułu podatku PIT.

Etap realizacji

Realizacja kierunku ma charakter wyłącznie organizacyjno-administracyjny i nie wiąże się z prowadzeniem prac inwestycyjnych ani zmianą sposobu zagospodarowania przestrzeni. W konsekwencji nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na komponenty środowiska przyrodniczego, w tym na obszary objęte ochroną prawną. Działanie nie powoduje zmian w zakresie powierzchni ziemi, wód, powietrza, klimatu, klimatu akustycznego, krajobrazu ani zasobów naturalnych.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania programu oddziaływanie koncentruje się na komponentach społecznym i gospodarczym. Wzrost liczby wydanych kart oraz zwiększenie liczby mieszkańców rozliczających podatek na terenie gminy może przyczynić się do wzrostu dochodów budżetowych oraz wzmocnienia lokalnej gospodarki. Realizacja kierunku nie generuje bezpośrednich oddziaływań środowiskowych. Ewentualne skutki pośrednie mogą wynikać z ogólnego wzrostu aktywności gospodarczej, jednak nie są one bezpośrednim rezultatem samego programu i podlegają odrębnym mechanizmom regulacyjnym.

Równoważenie interesów gospodarczych z potrzebami środowiskowymi i społecznymi poprzez stosowanie zasad planowania partycypacyjnego

Realizacja kierunku polega na wdrażaniu mechanizmów partycypacyjnych w procesach planistycznych i inwestycyjnych, w tym na zwiększeniu udziału mieszkańców oraz interesariuszy w opracowywaniu dokumentów planistycznych. Celem działania jest ograniczenie konfliktów przestrzennych oraz uwzględnianie wartości środowiskowych i społecznych na etapie podejmowania decyzji.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania kierunku działania obejmują organizację konsultacji społecznych, spotkań, debat oraz włączanie mieszkańców w proces opracowywania dokumentów planistycznych. Działania te nie wiążą się z ingerencją w środowisko przyrodnicze ani z przekształcaniem powierzchni terenu. Wprowadzenie zasad planowania

partycypacyjnego może sprzyjać lepszemu uwzględnianiu aspektów środowiskowych w dokumentach planistycznych, w tym ochrony obszarów cennych przyrodniczo, zachowania różnorodności biologicznej oraz ograniczania presji inwestycyjnej na tereny o wysokich walorach krajobrazowych. Na tym etapie oddziaływanie ma charakter pośredni i organizacyjny.

Etap eksploatacji

W perspektywie długookresowej stosowanie zasad planowania partycypacyjnego może przyczyniać się do bardziej zrównoważonego kształtowania przestrzeni gminy. Uwzględnianie potrzeb środowiskowych w procesie decyzyjnym może sprzyjać ochronie powierzchni ziemi, wód, krajobrazu oraz zasobów naturalnych, a także ograniczaniu konfliktów funkcjonalnych i społecznych. Oddziaływanie na komponent społeczny ma charakter pozytywny, ponieważ zwiększa przejrzystość procesów planistycznych oraz akceptację społeczną dla podejmowanych decyzji. Działanie nie powoduje bezpośrednich przekształceń środowiska, a jego wpływ ma charakter pośredni i zależy od zakresu wdrażanych rozwiązań planistycznych.

Wzmacnianie połączeń lokalnych i regionalnych transportem publicznym jako alternatywy dla transportu indywidualnego

Realizacja kierunku obejmuje rozwój i usprawnienie systemu transportu zbiorowego poprzez uruchamianie nowych linii, zwiększanie częstotliwości kursowania oraz poprawę dostępności komunikacyjnej pomiędzy miejscowościami Gminy oraz ośrodkami regionalnymi. Działanie ma charakter organizacyjno-transportowy i ukierunkowane jest na zwiększenie udziału transportu publicznego w codziennych podróżach mieszkańców.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania kierunku działania polegają głównie na organizacji systemu przewozów, zawieraniu umów z operatorami oraz dostosowaniu rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców. Nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych ani przekształceń terenu, o ile nie towarzyszy im rozbudowa infrastruktury przystankowej o charakterze punktowym. Realizacja kierunku nie powoduje bezpośredniego oddziaływania na formy ochrony przyrody. Nie wiąże się z ingerencją w różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi ani zasoby naturalne.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania systemu transportu publicznego może dojść do zwiększenia udziału komunikacji zbiorowej w podróżach mieszkańców, co sprzyja ograniczeniu liczby

przejazdów samochodowych. Może to pośrednio przyczyniać się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz gazów cieplarnianych, a także do zmniejszenia presji akustycznej generowanej przez ruch indywidualny. Zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego może również ograniczać presję na powierzchnię ziemi oraz potrzebę rozbudowy infrastruktury drogowej, co sprzyja ochronie krajobrazu i zasobów naturalnych. Wpływ na komponent społeczny ma charakter pozytywny, ponieważ zwiększenie dostępności transportowej sprzyja ograniczaniu wykluczenia komunikacyjnego, poprawia mobilność osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększa dostęp do rynku pracy i usług.

Rozbudowa ciągów pieszych, dróg dla rowerów i poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego z uwzględnieniem potrzeb osób z ograniczoną mobilnością

Realizacja kierunku obejmuje budowę i modernizację chodników, dróg rowerowych, przejść dla pieszych oraz elementów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego. Działanie ma charakter inwestycyjny.

Etap realizacji

Na etapie realizacji mogą wystąpić oddziaływania związane z prowadzeniem robót budowlanych, w tym z zajęciem terenu, ewentualną wycinką pojedynczych drzew lub krzewów. Oddziaływanie na roślinność i siedliska zwierząt będzie miało charakter lokalny i punktowy, ograniczony do obszaru prowadzonych prac. W przypadku realizacji inwestycji w pasach istniejącej infrastruktury drogowej skala ingerencji będzie ograniczona. Przy zachowaniu przepisów dotyczących ochrony przyrody oraz właściwej organizacji robót nie przewiduje się naruszenia integralności obszarów objętych ochroną. W trakcie prac może wystąpić okresowy wzrost poziomu hałasu oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza. Oddziaływania te mają charakter krótkotrwały i ustępują po zakończeniu robót.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania infrastruktury możliwe jest zwiększenie udziału ruchu pieszego i rowerowego w codziennych podróżach, co może przyczyniać się do ograniczenia ruchu samochodowego. W konsekwencji może nastąpić zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz redukcja hałasu komunikacyjnego w wybranych obszarach. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego wpływa korzystnie na komponent społeczny, w szczególności na osoby starsze i osoby z ograniczoną mobilnością. Jednocześnie przekształcenia terenu (utwardzenie nawierzchni, zmiana struktury powierzchni) stanowią ingerencję w powierzchnię ziemi, jednak ich skala zależna jest od zakresu inwestycji

i lokalizacji. W celu ograniczenia potencjalnego wpływu na środowisko wodne konieczne jest stosowanie rozwiązań zapewniających właściwe odprowadzanie wód opadowych, a także utrzymanie możliwości infiltracji wód do gruntu. Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych nie przewiduje się trwałego, negatywnego oddziaływania na stan wód.

Łączenie funkcji transportowych z rekreacyjnymi (drogi dla rowerów, trasy turystyczne)

Realizacja kierunku polega na integracji istniejących tras pieszych i rowerowych z systemem transportowym oraz nadaniu im dodatkowej funkcji rekreacyjno-turystycznej. Działanie obejmuje organizacyjne i funkcjonalne powiązanie infrastruktury, poprawę oznakowania oraz zwiększenie jej dostępności.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania kierunku nie przewiduje się prowadzenia robót budowlanych o charakterze ingerującym w środowisko. Działania mają głównie charakter organizacyjny i porządkujący. W związku z tym nie występuje przekształcenie powierzchni ziemi ani ingerencja w obszary objęte ochroną przyrody. Nie przewiduje się oddziaływania na różnorodność biologiczną, wody, zasoby naturalne ani krajobraz.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania zintegrowanej sieci tras może nastąpić zwiększenie udziału ruchu rowerowego i pieszego w podróżach codziennych oraz rekreacyjnych. Może to sprzyjać ograniczeniu wykorzystania transportu indywidualnego, a w konsekwencji wpływać na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczenie presji akustycznej w wybranych obszarach. Oddziaływanie na komponent społeczny ma charakter pozytywny, poprzez poprawę dostępności terenów rekreacyjnych i jakości życia mieszkańców. Kierunek nie powoduje trwałych przekształceń środowiska ani naruszenia integralności systemu przyrodniczego Gminy.

Uporządkowanie strefy parkowania na terenie miasta Tarczyn

Realizacja kierunku obejmuje organizację i optymalizację systemu parkowania, w tym wyznaczenie nowych miejsc postojowych, zmianę organizacji ruchu oraz uporządkowanie przestrzeni parkingowej w centrum miasta.

Etap realizacji

Na etapie realizacji mogą wystąpić lokalne przekształcenia terenu związane z wyznaczeniem lub budową miejsc postojowych, w tym wykonaniem nawierzchni utwardzonych oraz ewentualnym dostosowaniem infrastruktury drogowej. W przypadku tworzenia nowych parkingów możliwe jest ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz zmiana sposobu infiltracji wód opadowych. Należy jednak podkreślić, że działania te realizowane będą w obrębie terenów już zurbanizowanych i przekształconych antropogenicznie, o funkcji komunikacyjnej lub usługowej. W związku z tym nie przewiduje się istotnego oddziaływania na gleby o wysokiej wartości przyrodniczej ani na tereny o charakterze naturalnym.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania uporządkowany system parkowania może przyczynić się do poprawy płynności ruchu i ograniczenia chaotycznego parkowania, co wpływa na estetykę przestrzeni. Wprowadzenie wyznaczonych miejsc postojowych ograniczy parkowanie w miejscach niedozwolonych, w tym na terenach zieleni oraz chodnikach. Działanie to sprzyja ochronie istniejącej zieleni miejskiej oraz ogranicza degradację powierzchni biologicznie czynnych, które w warunkach nieuporządkowanego parkowania ulegają systematycznemu niszczeniu. Realizacja kierunku prowadzona jest w obrębie terenów już zurbanizowanych, dlatego nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania na gleby o wysokiej wartości przyrodniczej. Przy zastosowaniu rozwiązań takich jak nawierzchnie przepuszczalne, systemy retencyjne czy nasadzenia zieleni, wpływ na stosunki wodne może zostać ograniczony.

Budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego

Realizacja kierunku obejmuje montaż nowych opraw oświetleniowych oraz modernizację istniejącego oświetlenia w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców po zmroku.

Etap realizacji

Na etapie realizacji mogą wystąpić lokalne prace montażowe związane z posadowieniem słupów oświetleniowych lub prowadzeniem przewodów zasilających. Zakres ingerencji w powierzchnię ziemi ma charakter punktowy i ograniczony do miejsc posadowienia infrastruktury. Realizacja inwestycji odbywa się w terenach już zurbanizowanych, co ogranicza wpływ na gleby oraz elementy przyrodnicze. Nie przewiduje się oddziaływania na formy ochrony przyrody. Oddziaływanie na roślinność i siedliska zwierząt może mieć

charakter incydentalny i lokalny, w przypadku konieczności przycięcia zieleni kolidującej z infrastrukturą.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania oświetlenie uliczne wpływa korzystnie na komponent społeczny poprzez poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz zwiększenie komfortu korzystania z przestrzeni publicznej. Wpływ na krajobraz może mieć charakter neutralny lub pozytywny, w zależności od estetyki zastosowanych rozwiązań. Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze jest ograniczone. W przypadku zastosowania energooszczędnych opraw oświetleniowych możliwe jest ograniczenie zużycia energii. Kierunek nie powoduje istotnych zmian w zakresie jakości powietrza, wód, klimatu ani klimatu akustycznego.

Przyjęcie i realizacja nowego Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarczyn

Realizacja kierunku polega na opracowaniu oraz wdrożeniu dokumentu programowego określającego zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy w perspektywie wieloletniej. Program obejmuje m.in. planowanie remontów, zasad przydziału lokali, racjonalne wykorzystanie istniejących mieszkań oraz politykę inwestycyjną w zakresie zasobu komunalnego.

Etap realizacji

Na etapie przyjęcia programu działania mają charakter planistyczno-organizacyjny i obejmują opracowanie dokumentu oraz jego wdrożenie w strukturach administracyjnych Gminy. Samo przyjęcie Programu nie wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych ani ingerencją w środowisko. W konsekwencji nie występuje oddziaływanie na obszary objęte ochroną przyrody, różnorodność biologiczną, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, klimat akustyczny, zasoby naturalne ani zabytki i dobra materialne.

Etap eksploatacji

W fazie obowiązywania programu oddziaływanie dotyczy przede wszystkim komponentu społecznego. Uporządkowanie zasad gospodarowania zasobem mieszkaniowym może przyczynić się do poprawy stabilności mieszkaniowej mieszkańców, zwiększenia przejrzystości procedur oraz efektywniejszego wykorzystania istniejących lokali. Działania realizowane w ramach Programu odnosić się będą przede wszystkim do już istniejącego zasobu mieszkaniowego Gminy, bez konieczności zajmowania nowych terenów czy zmiany przeznaczenia gruntów. Ewentualne oddziaływania środowiskowe mogą wynikać z konkretnych przedsięwzięć remontowych lub modernizacyjnych, jednak będą one miały

charakter punktowy i będą podlegały odrębnym analizom oraz procedurom wynikającym z przepisów ochrony środowiska. Sam Program jako dokument strategiczny nie generuje bezpośrednich oddziaływań na środowisko

Modernizacja i remonty istniejących lokali w pierwszej kolejności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa i podstawowych warunków bytowych mieszkańców

Realizacja kierunku obejmuje prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych w istniejących budynkach komunalnych, w tym modernizację instalacji, poprawę stanu technicznego obiektów oraz podnoszenie standardu lokali mieszkalnych. Działania realizowane są w ramach już istniejącego zasobu mieszkaniowego, bez zajmowania nowych terenów pod zabudowę.

Etap realizacji

Na etapie realizacji mogą wystąpić lokalne i czasowe oddziaływania związane z prowadzeniem robót budowlanych, w tym emisja hałasu, powstawanie odpadów budowlanych oraz okresowe zwiększenie zapotrzebowania na materiały i energię. Prace mogą wiązać się z krótkotrwałym oddziaływaniem na jakość powietrza bezpośrednio wokół obiektu, wynikającym z prowadzenia robót remontowych. Oddziaływanie na roślinność może wystąpić incydentalnie, np. w przypadku prac elewacyjnych wymagających czasowego zajęcia terenu przyległego do budynku. Ze względu na realizację działań w terenach już zurbanizowanych nie przewiduje się istotnego wpływu na różnorodność biologiczną, obszary chronione ani gleby o wysokiej wartości przyrodniczej.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania zmodernizowanych lokali oddziaływanie ma przede wszystkim charakter pozytywny w komponencie społecznym poprzez poprawę bezpieczeństwa technicznego budynków, ograniczenie liczby awarii oraz podniesienie standardu bytowego mieszkańców. Modernizacja instalacji może przyczyniać się do poprawy efektywności energetycznej budynków oraz ograniczenia zużycia energii, co pośrednio wpływa na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Poprawa stanu technicznego obiektów może również pozytywnie wpływać na estetykę zabudowy.

Rekultywacja przestrzeni wspólnych i obszarów o potencjale społecznym i krajobrazowym

Realizacja kierunku obejmuje zagospodarowanie i odnowę zdegradowanych przestrzeni publicznych, przywracanie im funkcji społecznych oraz poprawę jakości estetycznej

i funkcjonalnej otoczenia. Działania mogą obejmować uporządkowanie terenu oraz modernizację nawierzchni, wprowadzenie elementów małej architektury.

Etap realizacji

W trakcie realizacji mogą wystąpić lokalne przekształcenia powierzchni ziemi związane z robotami ziemnymi, wymianą nawierzchni lub wprowadzeniem nowych elementów zagospodarowania. Oddziaływanie to ma charakter punktowy i dotyczy terenów już przekształconych antropogenicznie, często zdegradowanych lub nieuporządkowanych. Może wystąpić czasowy wzrost hałasu oraz emisja zanieczyszczeń związanych z pracami budowlanymi. W zależności od zakresu prac możliwe jest wprowadzenie nowej zieleni lub uporządkowanie istniejącej roślinności, co może mieć korzystny wpływ na estetykę i lokalne warunki środowiskowe. Nie przewiduje się oddziaływania na obszary objęte ochroną przyrody.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania zrewitalizowane przestrzenie mogą przyczynić się do poprawy jakości krajobrazu oraz estetyki miejscowości. Uporządkowanie terenu i nadanie przestrzeni funkcji społecznych może sprzyjać zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznych. Oddziaływanie na komponent społeczny ma charakter pozytywny poprzez aktywizację mieszkańców i poprawę warunków korzystania z przestrzeni wspólnych. Działanie nie powoduje zajmowania nowych terenów ani ingerencji w obszary cenne przyrodniczo.

Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do potrzeb inwestycyjnych, mieszkaniowych oraz społecznych, w tym edukacji, sportu i rekreacji

Realizacja kierunku obejmuje sporządzanie i uchwalanie zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w celu dostosowania ich do aktualnych potrzeb rozwojowych Gminy. Działanie ma charakter planistyczny i formalno-prawny, a jego celem jest zapewnienie spójności funkcjonalnej układu przestrzennego.

Etap realizacji

Na etapie opracowania i uchwalania zmian planów miejscowych działania mają charakter administracyjny i nie wiążą się z prowadzeniem robót budowlanych ani przekształceniem terenu. W związku z tym nie występuje oddziaływanie na obszary objęte ochroną przyrody, różnorodność biologiczną, wody, powietrze, klimat ani klimat akustyczny. Sam proces planistyczny nie powoduje zmian w krajobrazie ani w powierzchni ziemi. Jednocześnie ustalenia planistyczne mogą w przyszłości kształtować sposób zagospodarowania

przestrzeni, określając parametry zabudowy, zasady ochrony środowiska oraz warunki zachowania ładu przestrzennego.

Etap eksploatacji

W okresie obowiązywania zaktualizowanych planów możliwe jest zwiększenie intensywności zagospodarowania wybranych terenów. Skala tych zmian zależna będzie od charakteru konkretnych inwestycji realizowanych w oparciu o ustalenia planów. W zakresie krajobrazu aktualizacja planów może mieć charakter neutralny lub korzystny. Wprowadzenie spójnych zasad zagospodarowania oraz uporządkowanie funkcji terenów może sprzyjać poprawie ładu przestrzennego i estetyki zabudowy. Ostateczny efekt zależy od przyjętych rozwiązań urbanistycznych oraz zakresu ochrony wartości krajobrazowych przewidzianych w dokumentach planistycznych. Oddziaływanie na komponent społeczny ma charakter pozytywny poprzez zwiększenie dostępności terenów pod funkcje mieszkaniowe i społeczne oraz poprawę funkcjonalności układu przestrzennego Gminy.

Wzmacnianie roli zieleni urządzonej w strukturze przestrzennej Gminy

Realizacja kierunku obejmuje zwiększanie udziału terenów zielonych poprzez tworzenie nowych terenów zieleni urządzonej, modernizację istniejących przestrzeni zielonych oraz wprowadzanie nasadzeń drzew i krzewów w przestrzeni publicznej.

Etap realizacji

Na etapie realizacji możliwe są prace związane z przygotowaniem terenu, nasadzeniami roślinności oraz zagospodarowaniem przestrzeni zielonych. Działania te mają charakter porządkujący i prośrodowiskowy, a ich celem jest zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zurbanizowanych. Wprowadzanie zieleni może przyczyniać się do poprawy warunków siedliskowych dla drobnej fauny oraz zwiększenia różnorodności biologicznej w przestrzeni miejskiej. Realizacja kierunku nie powoduje ingerencji w obszary objęte ochroną przyrody, a w przypadku lokalizacji w ich sąsiedztwie może pełnić funkcję buforową.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania zwiększenie udziału zieleni urządzonej może przyczyniać się do poprawy mikroklimatu poprzez ograniczenie efektu miejskiej wyspy ciepła, zwiększenie retencji wód opadowych oraz poprawę jakości powietrza poprzez wychwytywanie zanieczyszczeń i pyłów. Zieleń może również sprzyjać ochronie powierzchni ziemi przed erozją oraz poprawie bilansu wodnego poprzez zwiększenie infiltracji wód opadowych. Działanie ma korzystny wpływ na krajobraz oraz estetykę przestrzeni publicznych, a także

na komfort życia mieszkańców. Oddziaływanie na klimat akustyczny ma charakter ograniczony, choć obecność zieleni może lokalnie przyczyniać się do rozpraszania fal dźwiękowych. Kierunek nie wpływa na zabytki i dobra materialne, chyba że jest realizowany w ich bezpośrednim sąsiedztwie, gdzie może poprawiać ich ekspozycję i estetykę otoczenia.

Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu w miejscowościach szczególnie na to narażonych

Realizacja kierunku obejmuje działania ukierunkowane na poprawę jakości powietrza oraz ograniczenie uciążliwości akustycznych w obszarach o podwyższonym natężeniu ruchu lub koncentracji źródeł emisji. Działania mogą obejmować modernizację infrastruktury, wdrażanie rozwiązań ograniczających emisję, prowadzenie analiz środowiskowych i akustycznych.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania działania mają głównie charakter organizacyjny, modernizacyjny i analityczny. W zależności od zakresu mogą obejmować punktowe prace inwestycyjne, jednak ich celem jest ograniczenie negatywnych oddziaływań już istniejących. Nie przewiduje się ingerencji w obszary objęte ochroną przyrody. Wprowadzanie rozwiązań takich jak nasadzenia zieleni izolacyjnej czy ekrany ograniczające hałas może przyczyniać się do poprawy warunków siedliskowych w terenach zurbanizowanych.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania wdrożonych rozwiązań możliwe jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz redukcja poziomu hałasu w przestrzeni publicznej. Działania te mogą przyczyniać się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ograniczenia presji na środowisko przyrodnicze. Poprawa jakości powietrza wpływa korzystnie na roślinność oraz warunki bytowania zwierząt w obszarach zurbanizowanych. Ograniczenie hałasu może sprzyjać poprawie klimatu akustycznego oraz komfortu środowiskowego. Działanie może również pośrednio wspierać realizację celów klimatycznych poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w przypadku modernizacji systemów grzewczych lub transportowych. Kierunek nie powoduje nowych przekształceń powierzchni ziemi ani ingerencji w zasoby naturalne, a jego oddziaływanie ma charakter ograniczający istniejącą presję środowiskową.

Rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji, oczyszczania ścieków oraz uzdatniania wody jako fundament bezpieczeństwa ekologicznego

Realizacja kierunku obejmuje rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, budowę oraz modernizację oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody, a także działania porządkujące system gospodarki ściekowej na terenie gminy. Celem jest ograniczenie zrzutów nieoczyszczonych ścieków, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Etap realizacji

Na etapie realizacji możliwe jest prowadzenie robót ziemnych związanych z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz obiektów technologicznych. Działania te mogą wiązać się z czasowym przekształceniem powierzchni ziemi, lokalnym naruszeniem pokrywy glebowej oraz przejściową ingerencją w krajobraz. W trakcie prac budowlanych może występować krótkotrwały wzrost emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza związany z pracą sprzętu budowlanego. Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych, właściwego odwodnienia wykopów, zabezpieczenia przed spływem zanieczyszczeń oraz rekultywacji terenu po zakończeniu prac, możliwe jest ograniczenie ich skali do poziomu niepowodującego zmian w środowisku. W przypadku prowadzenia inwestycji w pobliżu obszarów objętych ochroną przyrody, działania powinny być realizowane z uwzględnieniem przepisów, tak aby nie naruszać integralności obszarów ani nie powodować pogorszenia stanu siedlisk i gatunków chronionych.

Etap eksploatacji

W fazie eksploatacji oddziaływanie kierunku ma charakter wyraźnie pozytywny i długofalowy. Rozbudowa systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków przyczynia się do ograniczenia niekontrolowanych zrzutów ścieków do gruntu i cieków wodnych, co bezpośrednio wpływa na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Działanie sprzyja również ochronie gleby przed zanieczyszczeniami oraz ogranicza ryzyko skażenia środowiska substancjami biogennymi i patogenami. Poprawa jakości wód wpływa korzystnie na różnorodność biologiczną oraz warunki bytowania roślin i zwierząt, zwłaszcza w ekosystemach wodnych i podmokłych. Ograniczenie presji na środowisko wodne może mieć pośredni pozytywny wpływ na obszary objęte ochroną przyrody. Modernizacja infrastruktury może również prowadzić do zwiększenia efektywności energetycznej systemów uzdatniania i oczyszczania, co w dłuższej perspektywie może przyczyniać się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz racjonalnego wykorzystania zasobów

naturalnych. Oddziaływanie na klimat akustyczny w fazie eksploatacji ma charakter ograniczony do bezpośredniego sąsiedztwa obiektów technologicznych. Kierunek nie wpływa na zabytki i dobra materialne, poza standardowym funkcjonowaniem infrastruktury komunalnej.

Zwiększenie retencji wody i ochrona małej retencji w krajobrazie poprzez działania hydrotechniczne i planistyczne

Realizacja kierunku obejmuje budowę i modernizację zbiorników retencyjnych, działania zwiększające zdolność zatrzymywania wód opadowych w krajobrazie, wdrażanie rozwiązań z zakresu retencji rozproszonej oraz uwzględnianie aspektów retencyjnych w dokumentach planistycznych. Celem jest poprawa bilansu wodnego Gminy, ograniczenie skutków suszy oraz zmniejszenie ryzyka lokalnych podtopień.

Etap realizacji

Na etapie realizacji mogą wystąpić prace ziemne związane z budową lub modernizacją urządzeń retencyjnych, co może wiązać się z czasowym przekształceniem powierzchni ziemi oraz lokalną ingerencją w krajobraz. Oddziaływania te mają charakter punktowy i ograniczony przestrzennie. Przy zastosowaniu właściwych rozwiązań technicznych, zabezpieczeniu skarp, odpowiednim odwodnieniu terenu oraz rekultywacji po zakończeniu prac, możliwe jest ograniczenie ryzyka negatywnego wpływu na gleby oraz środowisko wodne. W przypadku realizacji inwestycji w pobliżu obszarów objętych ochroną przyrody działania powinny uwzględniać wymogi wynikające z przepisów odrębnych, tak aby nie powodować pogorszenia stanu siedlisk i gatunków chronionych.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania zwiększenie retencji wód opadowych przyczynia się do poprawy bilansu wodnego w krajobrazie, ograniczenia skutków suszy oraz zmniejszenia ryzyka gwałtownego odpływu wód podczas intensywnych opadów. Działania te sprzyjają stabilizacji poziomu wód gruntowych oraz poprawie warunków siedliskowych dla roślin i zwierząt. Zwiększona retencja wpływa korzystnie na różnorodność biologiczną poprzez tworzenie lub odtwarzanie siedlisk wilgotnych, a także może poprawiać estetykę krajobrazu. W dłuższej perspektywie działania te wspierają adaptację do zmian klimatu poprzez zwiększenie odporności Gminy na zjawiska ekstremalne, takie jak susze i nawałne opady. Kierunek nie powoduje zwiększenia emisji do powietrza ani nie wpływa istotnie na klimat akustyczny.

Promowanie efektywności energetycznej oraz rozwiązań opartych na odnawialnych źródłach energii w infrastrukturze publicznej i prywatnej

Realizacja kierunku obejmuje działania związane z termomodernizacją budynków, montażem instalacji odnawialnych źródeł energii, poprawą efektywności energetycznej obiektów publicznych i prywatnych oraz wspieraniem lokalnych inicjatyw energetycznych. Celem jest ograniczenie zużycia energii, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz poprawa jakości powietrza.

Etap realizacji

Na etapie realizacji możliwe jest prowadzenie prac modernizacyjnych w istniejących budynkach, montaż instalacji OZE oraz modernizacja systemów grzewczych. Działania te mogą powodować krótkotrwałe, lokalne oddziaływania związane z pracami budowlano-instalacyjnymi, takie jak emisja hałasu. W przypadku instalacji zewnętrznych (np. paneli fotowoltaicznych) oddziaływanie na krajobraz ma charakter lokalny i zależny od skali przedsięwzięcia. Przy właściwym doborze lokalizacji oraz parametrów technicznych instalacji wpływ ten może zostać ograniczony i nie będzie powodował trwałego pogorszenia walorów krajobrazowych. Realizacja działań nie wymaga ingerencji w wody ani w znacznym stopniu w powierzchnię ziemi, a przy odpowiednim planowaniu nie powoduje naruszenia integralności obszarów objętych ochroną przyrody.

Etap eksploatacji

W fazie użytkowania wdrożonych rozwiązań następuje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń do powietrza, co wpływa korzystnie na klimat oraz jakość powietrza. Poprawa efektywności energetycznej budynków zmniejsza zapotrzebowanie na paliwa kopalne, przyczyniając się do racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń sprzyja poprawie warunków środowiskowych dla ludzi, roślin i zwierząt. Działania te wspierają realizację celów adaptacyjnych i mitygacyjnych w zakresie zmian klimatu oraz zwiększają odporność Gminy na wahania cen energii. Kierunek nie oddziałuje istotnie na klimat akustyczny, wody ani zabytki i dobra materialne. Ewentualne oddziaływania krajobrazowe mają charakter lokalny i zależą od przyjętych rozwiązań technicznych.

Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi

Realizacja kierunku obejmuje działania zmierzające do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, zwiększenia poziomu selektywnej zbiórki oraz wzrostu udziału odpadów poddawanych recyklingowi.

Etap realizacji

Na etapie wdrażania systemowych rozwiązań mogą wystąpić działania organizacyjne, logistyczne oraz inwestycyjne związane z doposażeniem systemu zbiórki odpadów, rozmieszczeniem pojemników czy modernizacją punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Oddziaływania te mają charakter lokalny i ograniczony przestrzennie. Przy właściwej lokalizacji infrastruktury odpadowej oraz zachowaniu wymogów sanitarnych i środowiskowych nie przewiduje się istotnego negatywnego wpływu na wody, powierzchnię ziemi ani obszary objęte ochroną przyrody. Ewentualne oddziaływania krajobrazowe mają charakter punktowy i zależą od sposobu zagospodarowania przestrzeni.

Etap eksploatacji

W fazie funkcjonowania systemu racjonalna gospodarka odpadami przyczynia się do ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska oraz zmniejszenia ryzyka niekontrolowanego deponowania odpadów w środowisku. Działania te wpływają korzystnie na ochronę gleby i wód przed zanieczyszczeniem oraz ograniczają presję na zasoby naturalne poprzez zwiększenie poziomu odzysku surowców. Ograniczenie zjawiska dzikich wysypisk sprzyja poprawie estetyki krajobrazu oraz warunków bytowania roślin i zwierząt. Kierunek nie wpływa na klimat akustyczny w sposób istotny poza standardowym funkcjonowaniem systemu odbioru odpadów. Nie oddziałuje również na zabytki i dobra materialne.

8.3 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustaleniami Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110), oddziaływanie transgraniczne definiowane jest jako „jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym „oddziaływanie” oznacza jakiegokolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników”.

Wobec powyższego, ze względu na charakter działań oraz zasięg przestrzenny obszaru objętego Strategią (w tym wielkość oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć), skutki realizacji jej założeń nie będą miały znaczenia transgranicznego.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 została zaplanowana w sposób umożliwiający zapobieganie oraz ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko już na etapie planowania, przygotowania oraz realizacji przedsięwzięć. Przyjęte rozwiązania mają charakter planistyczny, organizacyjny i techniczny, a ich zakres będzie każdorazowo dostosowany do specyfiki danego zadania oraz uwarunkowań środowiskowych obszaru jego realizacji.

Na etapie przygotowawczym inwestycje będą realizowane z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa. Preferowane będzie wykorzystanie terenów już przekształconych oraz realizacja inwestycji w oparciu o istniejące zagospodarowanie i infrastrukturę, co ogranicza zajmowanie nowych powierzchni biologicznie czynnych oraz minimalizuje ingerencję w środowisko przyrodnicze.

W trakcie realizacji robót budowlanych stosowane będą rozwiązania ograniczające zasięg i czas trwania oddziaływań. Obejmują one właściwą organizację placów budowy, etapowanie prac, ograniczanie powierzchni czasowo zajętych pod roboty ziemne, zabezpieczenie materiałów budowlanych przed spływem do gruntu i wód oraz sukcesywne porządkowanie terenu. Oddziaływania takie jak emisja hałasu, zapylenia czy czasowe zwiększenie natężenia ruchu będą miały charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny. Po zakończeniu robót teren zostanie uporządkowany i przywrócony do stanu umożliwiającego jego dalsze użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem.

Istotnym elementem działań zapobiegawczych w Gminie Tarczyn jest rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz poprawa systemów retencji. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków oraz prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ograniczają ryzyko niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych. Działania w zakresie zwiększania retencji, w tym budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych oraz rozwiązań zagospodarowania wód opadowych, sprzyjają ograniczeniu skutków suszy i podtopień oraz stabilizacji stosunków wodnych.

W odniesieniu do przedsięwzięć infrastrukturalnych, w tym drogowych i energetycznych, stosowane będą rozwiązania techniczne minimalizujące ingerencję w środowisko, takie jak odpowiednie systemy odwodnienia, zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wód opadowych, stosowanie energooszczędnych technologii oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Inwestycje realizowane będą w pierwszej kolejności w granicach terenów zurbanizowanych lub przeznaczonych pod zabudowę w dokumentach planistycznych.

W przypadku działań związanych z gospodarką odpadami, modernizacja i usprawnienie systemu selektywnej zbiórki oraz ograniczanie ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania przyczynią się do zmniejszenia presji na środowisko gruntowo-wodne i ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Planowane przedsięwzięcia w Gminie Tarczyn w przeważającej części realizowane będą na terenach już zagospodarowanych lub w oparciu o istniejącą infrastrukturę, co znacząco ogranicza ryzyko trwałej ingerencji w obszary cenne przyrodniczo. Nie przewiduje się realizacji zadań w sposób powodujący naruszenie integralności obszarów objętych ochroną przyrody. Ewentualne przejściowe oddziaływania będą miały charakter lokalny i odwracalny. W przypadku stwierdzenia konieczności zastosowania dodatkowych środków minimalizujących lub kompensacyjnych, będą one wdrażane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami organów właściwych do spraw ochrony środowiska.

Przyjęty sposób realizacji zadań umożliwia skuteczne zapobieganie lub ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań, przy jednoczesnym wzmacnianiu pozytywnych efektów środowiskowych wynikających z poprawy infrastruktury technicznej, gospodarki wodnej, efektywności energetycznej oraz racjonalnego zagospodarowania przestrzeni.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie szeregu działań łagodzących, które opisano w poniższej tabeli.

Tabela 20. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne na środowisko wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
Powietrze i klimat	Wpływ przedsięwzięć na jakość powietrza, związany z etapem realizacji inwestycji (pracami budowlanymi) można ograniczyć przez zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: — systematyczne sprzątanie placów budowy, — zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb),

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
	— ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym, — uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody (niesypanie na nadkola i inne części pojazdu), — przykrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie (dotyczy też ziemi z wykopów), — ograniczenie prędkości jazdy pojazdów samochodowych w rejonie budowy. Ważną kwestią, mającą wpływ na poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza, jest również dobra organizacja dojazdów do placu budowy oraz utrzymanie płynności ruchu. Właściwe rozwiązania w tym zakresie pozwolą na znaczne zmniejszenie emisji ze środków transportu. Ponadto należy monitorować właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń pracujących na budowie.
Klimat akustyczny	W celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanymi, powinny one być wykonywane wyłącznie w porze dziennej, a czas pracy maszyn budowlanych na biegu jałowym należy ograniczyć do minimum. Maszyny budowlane powinny być w dobrym stanie technicznym oraz posiadać sprawne tłumiki akustyczne. Należy przeanalizować i zastosować odpowiednią lokalizację, w tym zapewnić maksymalne odsunięcie od obszarów chronionych, np. siedlisk zwierząt, osiedli mieszkaniowych. Na obszarach zagrożonych hałasem należy zastosować infrastrukturę przeciwhałasową: poprawa nawierzchni dróg, budowa ekranów akustycznych.
Wody	Aby zapobiec przedostawaniu się nieoczyszczonych ścieków do wód, zaleca się stosowanie instalacji pozwalających na odprowadzanie ścieków z jezdni oraz ich oczyszczanie. Powstające ścieki, przed wprowadzeniem do środowiska należy oczyszczać do wymaganych prawem parametrów. Należy badać jakość wód przepływających przez separatory w celu sprawdzenia ich sprawności. Należy prowadzić badania jakości zrzucanych wód opadowych w oparciu o obowiązujące warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych, aby nie dopuścić skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Należy zapewnić dostęp do przenośnych toalet pracownikom budowy oraz regularnie opróżniać toalety z wykorzystaniem samochodów serwisowo-asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria. Magazynowane na placach budowy substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych.
Gleby	Należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych, aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Magazynowane substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak aby nie dopuścić do skażenia gruntu w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych. Po zakończeniu realizacji inwestycji należy usunąć wszystkie tymczasowe instalacje i urządzenia oraz wykonać niezbędne niwelacje powierzchni terenu. W miarę możliwości technicznych parkingi dla sprzętu budowlanego powinny być utwardzone i odwadniane. Umowy z wykonawcami prac budowlanych powinny zawierać klauzule o odpowiedzialności ekologicznej – należy stosować zasadę „zanieczyszczający płaci”. Zabiegi solenia dróg i chodników zimą powinny zostać ograniczone do niezbędnego minimum. Przed rozpoczęciem prac ziemnych warstwa wierzchnia gleby (humus) powinna być zebrana, a po zakończeniu prac – rozdeponowana na powierzchni terenu. W związku z zaplanowanymi działaniami z zakresu rozbudowy i modernizacji systemu dróg, rozbudowy infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, podczas ich realizacji przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace ziemne i inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenia
	— uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony, bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.
Rośliny	W czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych należy przeprowadzać wykopy ręcznie. W przypadku konieczności odsłonięcia korzeni należy je zabezpieczyć. Należy unikać usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczyć środkami grzybobójczymi rany po odciętych korzeniach. Pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie włókny i obudowy drewniane. Podczas realizacji zadań infrastrukturalnych przestrzegane będą zapisy art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Prace wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa, lub w obrębie korzeni, lub pędów krzewu przeprowadzane będą w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed: — uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych materiałów z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, — fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, — przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, — mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony, bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, — zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, — mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.
Zwierzęta	W celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane powinny zostać przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie, poza okresem lęgowym ptaków. Prace należy prowadzić również poza okresem migracyjnym ptaków.
Ludzie	Należy czytelnie oznakować obszary, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac. W celu zachowania bezpieczeństwa na terenie budowy zaleca się stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP. W czasie trwania prac budowlanych należy zmniejszyć czas pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby ograniczyć emisję spalin oraz hałasu.
Krajobraz, zabytki i dobra materialne	Wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu. W przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym należy zabezpieczyć teren znaleziska i powiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Źródło: Opracowanie własne

10. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031

Proponowane do realizacji przedsięwzięcia charakteryzują się pozytywnym wpływem na środowisko przyrodnicze oraz bazują na tzw. „istniejącym śladzie” i nie wykraczają na nowe obszary. W takim przypadku proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych w Strategii inwestycji, ponieważ skutki środowiskowe podejmowanych zadań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w otoczeniu tzw. obszarów wrażliwych. Trafne wskazanie rozwiązań alternatywnych jest niemożliwe również w przypadku braku pełnej dokumentacji technicznej – większość zadań zaplanowanych do realizacji nie ma opracowanej jeszcze takiej dokumentacji.

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć, można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

11. Napotkane trudności i luki w wiedzy

Przedmiotowa prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Należy podkreślić, że Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 ma charakter dokumentu kierunkowego, a więc nie zawiera szczegółowych projektów technicznych, lecz ogólne kierunki działań rozwojowych. Z tego względu poziom szczegółowości strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dostosowany do stopnia uszczegółowienia samej Strategii i opiera się na dostępnej wiedzy dotyczącej planowanych przedsięwzięć. Dane odnoszące się do poszczególnych zadań mają w dużej mierze charakter ogólnych koncepcji.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 oraz częstotliwości jej przeprowadzania – monitoring

Zakłada się, że Prognoza powinna obejmować obszar gminy, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy.

Zgodnie z wymogami obowiązujących dyrektyw proponuje się prowadzenie monitoringu efektów założeń Strategii Rozwoju w zakresie opisanym poniżej. Celem monitoringu środowiskowego jest ocena czy stan środowiska ulega polepszeniu, czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Monitoring jest również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej.

Kontrola i monitoring realizacji celów strategicznych powinien obejmować określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

W realizacji poszczególnych działań wynikających z Prognozy udział będą brały podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu zadaniami, podmioty realizujące te zadania, kontrolujące przebieg tych realizacji i jego efekty oraz społeczność miasta jako główny podmiot odbierający wyniki i odczuwający skutki podejmowanych działań.

Do 2031 roku na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych w Strategii działań, a po 2031 roku nastąpi ostateczna ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Strategii i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię do kolejnej Strategii, w której zostaną zdefiniowane nowe cele.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych działań.

Tabela 21. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy

Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Liczba rozbudowanych obiektów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	2
Liczba nowo utworzonych miejsc w placówkach opiekuńczych	wzrost
Liczba dzieci przyjętych do placówek względem zapotrzebowania	wzrost
Liczba obiektów objętych termomodernizacją lub rozbudową	wzrost
Liczba wybudowanych obiektów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	1
Liczba miejscowości z oddziałami przedszkolnymi i wczesnoszkolnymi	wzrost
Liczba dzieci korzystających z edukacji w miejscu zamieszkania	wzrost
Długości tras dowozów uczniów	wzrost
Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	wzrost
Liczba szkół, w których wprowadzono zajęcia pozalekcyjne	wzrost

Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych	wzrost
Liczba szkół i przedszkoli z pełnym dostosowaniem architektonicznym	wzrost
Liczba utworzonych klas integracyjnych	wzrost
Liczba zatrudnionych specjalistów (psychologów, logopedów)	wzrost
Liczba utworzonych funkcji gminnego koordynatora wsparcia	1
Liczba zgłoszeń i interwencji prowadzonych przez koordynatora	spadek
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa lub asysty	wzrost
Liczba uczestników programów opieki wytchnieniowej i asystencji	wzrost
Liczba nowych ofert zajęć dziennych i integracyjnych	wzrost
Liczba osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem	wzrost
Liczba dostępnych wydarzeń i imprez z udogodnieniami	wzrost
Liczba obiektów z likwidacją barier architektonicznych	wzrost
Liczba dostępnych i oznakowanych miejsc parkingowych	wzrost
Liczba zmodernizowanych lub utworzonych przestrzeni wspólnych	wzrost
Liczba nowych miejsc spotkań i aktywności lokalnych	wzrost
Liczba nowych obiektów rekreacyjno-sportowych	1
Liczba uczestników korzystających z utworzonych miejsc kulturalno-rekreacyjno-sportowych	wzrost
Liczba zrealizowanych inicjatyw oddolnych	wzrost
Liczba wniosków i projektów zgłaszanych przez mieszkańców	wzrost
Liczba spotkań, konsultacji i debat lokalnych	wzrost
Liczba wydarzeń o charakterze tożsamościowym	wzrost
Liczba projektów edukacyjno-historycznych realizowanych w szkołach	wzrost
Frekwencja i uczestnictwo w wydarzeniach kulturowych	wzrost
Liczba zorganizowanych wycieczek	wzrost
Liczba odwiedzonych miejsc	wzrost
Liczba osób biorących udział w wycieczkach	wzrost
Powierzchnia terenów objęta nowymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod funkcje gospodarcze	wzrost
Liczba nowo powstałych stref aktywności gospodarczej	wzrost
Liczba firm zlokalizowanych w strefach gospodarczych	wzrost
Długość dróg i infrastruktury technicznej wybudowanej na potrzeby stref gospodarczych	wzrost
Liczba mpzp uchwalonych dla obszarów z istniejącą lub planowaną zabudową	wzrost
Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci teleinformatycznej	wzrost
Liczba podłączonych budynków do sieci teleinformatycznej	wzrost
Średnia przepustowość łącza	wzrost
Liczba nowych wpisów do CEIDG i REGON	wzrost
Liczba nowych meldunków stałych	wzrost
Wysokość wpływów z PIT i CIT w przeliczeniu na mieszkańca	wzrost
Liczba kampanii promocyjnych i wydarzeń gospodarczych	wzrost

Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Liczba materiałów i narzędzi promocyjnych opracowanych dla inwestorów	wzrost
Liczba odwiedzin na gminnych stronach promujących przedsiębiorczość	wzrost
Liczba wydarzeń dla przedsiębiorców	wzrost
Liczba beneficjentów programów doradczych lub informacyjnych	wzrost
Wyniki ankiet ewaluacyjnych wśród lokalnych firm	wzrost
Liczba złożonych wniosków o wydanie „Tarczyńskiej Karty Mieszkańca”	wzrost
Liczba wydanych kart	wzrost
Liczba dokumentów planistycznych tworzonych z udziałem mieszkańców i interesariuszy	wzrost
Liczba uruchomionych lub rozszerzonych linii komunikacji publicznej	wzrost
Liczba przewiezionych pasażerów rocznie transportem publicznym	wzrost
Liczba miejscowości z dostępem do transportu zbiorowego	wzrost
Długość wybudowanych lub zmodernizowanych chodników i dróg dla rowerów	wzrost
Liczba skrzyżowań i przejść wyposażonych w nowe oznakowania	wzrost
Liczba wypadków i kolizji z udziałem pieszych i rowerzystów	wzrost
Liczba tras o funkcji rekreacyjno-komunikacyjnej	wzrost
Liczba użytkowników infrastruktury rekreacyjnej	wzrost
Liczba nowo oznakowanych lub promowanych tras pieszo-rowerowych	wzrost
Liczba miejsc parkingowych na terenie gminy	wzrost
Liczba wybudowanych opraw oświetleniowych	wzrost
Liczba miejscowości, w których wybudowano/ rozbudowano oświetlenie uliczne	wzrost
Liczba uchwalonych programów GMZG	1
Liczba przydzielonych mieszkań socjalnych	wzrost
Wysokość wydatków planowanych na gospodarkę mieszkaniową	wzrost
Liczba wyremontowanych lokali	wzrost
Liczba wykonanych modernizacji instalacji	wzrost
Liczba przeprowadzonych przeglądów i prac konserwacyjnych	wzrost
Liczba zrewitalizowanych obszarów	wzrost
Liczba inicjatyw i wydarzeń zorganizowanych w odnowionych przestrzeniach	wzrost
Ocena satysfakcji mieszkańców z estetyki przestrzeni publicznej	wzrost
Liczba przyjętych/zmienionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	wzrost
Powierzchnia nowo utworzonych lub zmodernizowanych terenów zielonych	wzrost
Liczba nasadzeń drzew i krzewów na terenach publicznych	wzrost
Liczba projektów inwestycyjnych uwzględniających elementy zieleni urządzonej	wzrost
Liczba działań modernizacyjnych ograniczających hałas lub emisję	wzrost
Liczba analiz akustycznych i środowiskowych wykonanych przy planowaniu inwestycji	wzrost

Wskaźnik osiągnięcia działania	Wartość wskaźnika/ Tendencja zmian
Liczba stref wyznaczonych jako zielone lub rekreacyjne	wzrost
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	wzrost
Liczba mieszkańców przyłączonych do nowych sieci	wzrost
Liczba modernizacji oczyszczalni ścieków i SUW	1
Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	1
Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	1
Pojemność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych zbiorników retencyjnych	wzrost
Liczba nowo wybudowanych zbiorników retencyjnych	wzrost
Liczba inwestycji publicznych z zastosowaniem retencji wody opadowej	wzrost
Liczba budynków publicznych objętych termomodernizacją	wzrost
Liczba zamontowanych instalacji OZE	wzrost
Szacunkowe ograniczenie emisji CO ₂	spadek
Waga zebranych odpadów komunalnych	spadek
Waga odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny	wzrost
Procentowy udział wagi odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny w stosunku do wagi odpadów zebranych ogółem	wzrost

Źródło: Opracowanie własne

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 powinny być również brane pod uwagę wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki reakcji państwa i społeczeństwa.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia mieszkańców, mierzona za pomocą takich mierników, jak: długość życia, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska,
- zmniejszenie tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,

- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost lesistości, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

13. Konsultacje społeczne

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlegają udostępnieniu społeczeństwu na okres min. 21 dni w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 została wykonana zgodnie z zakresem określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) oraz zgodnie z uzgodnieniem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15

stycznia 2026 r. (znak: WOOS-II.411.91.2025.JDR) oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym z dnia 23 stycznia 2026 r. (znak: ZS.7040.9.2026) co do zakresu i stopnia szczegółowości prognozy.

Zakres opracowania obejmuje analizę istniejącego stanu środowiska, identyfikację problemów środowiskowych występujących na terenie gminy oraz ocenę potencjalnych skutków realizacji celów i kierunków działań przewidzianych w Strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 stanowi dokument o charakterze kompleksowym, integrujący cele społeczne, gospodarcze i przestrzenne z zagadnieniami ochrony środowiska oraz adaptacji do zmian klimatu. Zakłada ona m.in. rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, poprawę dostępności transportowej, wspieranie przedsiębiorczości, modernizację systemów wodno-kanalizacyjnych, zwiększanie retencji wód, wzmacnianie roli zieleni urządzonej, poprawę efektywności energetycznej budynków oraz działania ukierunkowane na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W toku prac nad prognozą zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe występujące na terenie gminy. Do kluczowych wyzwań należy jakość powietrza, w tym przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu. W obszarze gospodarki wodnej wskazano na potrzebę poprawy stanu wód powierzchniowych, zwiększania retencji oraz racjonalnego zarządzania wodami opadowymi w warunkach nasilających się zjawisk suszy i intensywnych opadów. Istotne znaczenie mają również zagadnienia związane z ładem przestrzennym, presją inwestycyjną oraz koniecznością dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury komunalnej.

Przeprowadzona analiza wykazała, że większość działań przewidzianych w Strategii będzie oddziaływać na środowisko w sposób korzystny lub neutralny, zwłaszcza w dłuższej perspektywie czasowej. Dotyczy to w szczególności działań związanych z rozbudową i modernizacją systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczania ścieków, zwiększaniem retencji wód, poprawą efektywności energetycznej budynków, rozwojem odnawialnych źródeł energii, wzmacnianiem systemu zieleni oraz ograniczaniem emisji zanieczyszczeń i hałasu. Realizacja tych działań przyczyni się do poprawy jakości powietrza, ochrony zasobów wodnych, zwiększenia odporności Gminy na zmiany klimatu oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Część planowanych przedsięwzięć, w szczególności o charakterze inwestycyjnym, może wiązać się z przejściowymi oddziaływaniami na środowisko, takimi jak wzrost hałasu, zapylenia, emisji spalin czy czasowe przekształcenie powierzchni terenu. Oddziaływania te będą jednak miały charakter lokalny i krótkotrwały, a ich zasięg będzie ograniczony do etapu

realizacji inwestycji. Zakłada się, że przedsięwzięcia będą realizowane przede wszystkim na terenach już przekształconych lub przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących dokumentach planistycznych, co ogranicza ingerencję w obszary cenne przyrodniczo.

Strategia przewiduje stosowanie rozwiązań organizacyjnych, technicznych i planistycznych mających na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, procedury te będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary objęte ochroną przyrody. Przewiduje się, że wdrożenie jej zapisów przyczyni się do poprawy stanu środowiska, wzmocnienia ładu przestrzennego oraz zwiększenia odporności Gminy na skutki zmian klimatu, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a ochroną zasobów przyrodniczych.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	10
Tabela 2. Charakterystyka krajobrazów priorytetowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarczyn	25
Tabela 3. Określenie zagrożeń dla wartości krajobrazów priorytetowych.....	26
Tabela 4. Liczba ludności na terenie Gminy Tarczyn w latach 2020-2024	33
Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony zdrowia ludzi	37
Tabela 6. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy mazowieckiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2024 dla celu ochrony roślin.....	37
Tabela 7. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby	42
Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby	43
Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	44
Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	45
Tabela 11. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi krajowej nr 7 przebiegających przez teren gminy Tarczyn	46
Tabela 12. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi wojewódzkiej nr 876 przebiegających przez teren gminy Tarczyn	47
Tabela 13. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Tarczyn	48
Tabela 14. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których znajduje się Gmina Tarczyn	50
Tabela 15. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy	55
Tabela 16. Aktualne obszary górnicze na terenie gminy Tarczyn.....	56
Tabela 17. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Tarczyn	57
Tabela 18. Charakterystyka pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Tarczyn	67
Tabela 19. Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska	78
Tabela 20. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne na środowisko wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031	116
Tabela 21. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy	120
Rysunek 1. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarczyn	25
Rysunek 2. Mapa emisyjna i imisyjna drogi krajowej nr 7 na terenie gminy Tarczyn	46
Rysunek 3. Wyniki pomiarów PEM na terenie gminy Tarczyn	49
Rysunek 4. Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Tarczyn	52
Rysunek 5. Mapa ryzyka powodziowego na terenie gminy Tarczyn.....	52
Rysunek 6. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Tarczyn.....	54
Rysunek 7. Położenie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Tarczyn	59
Rysunek 8. Położenie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Tarczyn	62
Rysunek 9. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Tarczyn	68

Uzasadnienie

Opracowanie strategii rozwoju gminy wynika z art.10e. pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2026 r., poz. 662), zgodnie z którym gmina opracowuje strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju i stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki. Zgodnie z art. 10f. ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminny strategia rozwoju gminy przyjmowana jest przez radę gminy w drodze uchwały.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026–2031 został poddany konsultacjom społecznym przeprowadzonym w terminie od 14 października 2025 r. do 17 listopada 2025 r., zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz uchwałą Nr XII/98/24 Rady Miejskiej w Tarczynie. Z przebiegu konsultacji sporządzono sprawozdanie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

W związku z koniecznością poddania projektu Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającą z uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15.01.2026 r., zgodnie z art. 54 ust. 1, w związku z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ponownie przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko w terminie od 26 lutego 2026 r. do 18 marca 2026 r.

Strategia Rozwoju Gminy Tarczyn na lata 2026-2031 wraz z prognozą oddziaływania na środowiska została również skierowana do zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie uchwały jest uzasadnione.